ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE KOJI SE ODNOSI NA PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU KOMPONENTE PREKOGRANIČNA SURADNJA PROGRAMA IPA, ZA 2012. GODINU

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije koji se odnosi na Program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA, za 2012. godinu, potpisan u Bruxellesu, 16. siječnja 2013. godine i u Zagrebu, 13. lipnja 2013. godine, u izvorniku na engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma o financiranju iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, glasi:

FINANCING AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA AND THE EUROPEAN COMMISSION CONCERNING THE CROSS–BORDER PROGRAMME CROATIA – BOSNIA AND HERZEGOVINA UNDER THE IPA-CROSS–BORDER CO–OPERATION COMPONENT, FOR THE YEAR 2012

(Decentralised Management)

FINANCING AGREEMENT

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
AND THE EUROPEAN COMMISSION

hereafter jointly referred to as «the Parties» or individually as «the beneficiary country», in the case of the Government of the Republic of Croatia, or the Commission, in the case of the European Commission.

Whereas

(a) On 1 August 2006, the Council of the European Union adopted Regulation (EC) No 1085/2006 establishing an instrument for pre-accession assistance (hereafter: the «IPA Framework Regulation»). With effect from 1 January 2007, this instrument constitutes the single legal basis for the provision of financial assistance to candidate countries and potential candidates in their efforts to enhance political, economic and institutional reforms with a view to their eventually becoming members of the European Union.

(b) On 12 June 2007, the Commission adopted Regulation (EC) No 718/2007 implementing the IPA Framework Regulation, amended by Commission Regulation (EU) N° 80/2010 of 28 January 2010, detailing applicable management and control provisions (hereafter: the «IPA Implementing Regulation»).

(c) European Union assistance under the instrument for pre-accession assistance should continue to support the beneficiary countries in their efforts to strengthen democratic institutions and the rule of law, reform public administration, carry out economic reforms,

SPORAZUM O FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE O PROGRAMU PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU KOMPONENTE PREKOGRANIČNA SURADNJA PROGRAMA IPA, ZA 2012. GODINU

(decentralizirano upravljanje)

SPORAZUM O FINANCIRANJU

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
I EUROPSKA KOMISIJA

dalje u tekstu zajednički kao »stranke« ili pojedinačno kao »država korisnica«, u slučaju Vlade Republike Hrvatske, ili Komisija, u slučaju Europske komisije

Budući da

(a) je 1. kolovoza 2006. godine Vijeće Europske unije usvojilo Uredbu (EK) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja instrument pretpristupne pomoći (dalje u tekstu »Okvirna uredba o programu IPA«). Na snazi od 1. siječnja 2007. godine, ovaj instrument predstavlja jedinstven pravni temelj za pružanje financijske pomoći državama kandidatkinjama i državama potencijalnim kandidatkinjama u njihovim nastojanjima na unapređenju političkih, gospodarskih i institucionalnih reformi s ciljem njihovog mogućeg članstva u Europskoj uniji,

(b) je 12. lipnja 2007. godine Komisija usvojila Uredbu (EK) br. 718/2007 kojom se provodi Okvirna uredba o programu IPA, koja je izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU) br. 80/2010 od 28. siječnja 2010. godine, a koja sadrži detaljne važeće odredbe o upravljanju i kontroli (dalje u tekstu »IPA provedbena uredba«),

(c) pomoć Europske unije u okviru instrumenta pretpristupne pomoći treba nastaviti podupirati države korisnice u njihovom nastojanju jačanja demokratskih institucija i vladavine prava, reformi javne uprave, provedbi gospodarskih reformi, poštiva-

respect human as well as minority rights, promote gender equality, support the development of civil society and advance regional cooperation as well as reconciliation and reconstruction, and contribute to sustainable development and poverty reduction.

European Union assistance for candidate countries should additionally focus on the adoption and implementation of the full *acquis communautaire*, and in particular prepare them for the implementation of the European Union's agricultural and cohesion policy.

(d) The Parties have concluded on 27 August 2007 a Framework Agreement setting out the general rules for cooperation and implementation of the European Union assistance under the Instrument for Pre-accession Assistance.

(e) The multi-annual Cross-border programme Croatia – Bosnia and Herzegovina for the years 2007-2013 was adopted by Decision C(2007)5934 of 10 December 2007 and revised by the Decision C(2012)9259 of 7 December 2012. By the same Decision of 7 December 2012, the Commission adopted the Financing Proposal for the years 2012 and 2013 of the Cross–border programme Croatia – Bosnia and Herzegovina (hereafter: «the programme»). The part of this programme concerning Croatia is to be implemented by means of decentralised management.

(f) It is necessary for the implementation of this programme that the Parties conclude a Financing Agreement to lay down the conditions for the delivery of European Union assistance, the rules and procedures concerning disbursement related to such assistance and the terms on which the assistance will be managed,

HAVE AGREED ON THE FOLLOWING:

1 THE PROGRAMME

The Commission will contribute, by way of grant, to the financing of the following programme, which is set out in Annex A (Appendixes A1 and A2) to this Agreement.

Programme number: Croatia 2012/023-630

Title: Cross–border programme Croatia – Bosnia and Herzegovina under the IPA-Cross–border Co–operation component, for the years 2012 and 2013. This Financing Agreement covers only the European Union Contribution for the year 2012.

2 IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME

(1) The part of this programme concerning the Republic of Croatia shall be implemented by decentralised management, in the meaning of Article 53c of Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities, as last modified by Regulation (EC, Euratom) No 1525/2007 of 17 December 2007 (hereafter: «the Financial Regulation»).

(2) The Programme shall be implemented in accordance with the provisions of the Framework Agreement on the rules for cooperation concerning EU Financial Assistance to Croatia and the implementation of the Assistance under the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA), concluded between the Parties on 27 August 2007 (hereafter: «the Framework Agreement»), which is set out in Annex B to this Agreement.

3 NATIONAL STRUCTURES AND AUTHORITIES

(1) The structures and authorities with functions and responsibilities for the implementation of this Agreement are described in Annex B to this Agreement.

(2) Further responsibilities of the national authorizing officer and the national fund are set out in Annex C to this Agreement.

nju ljudskih, kao i prava manjina, promicanju ravnopravnosti spolova, podršci razvoju civilnog društva i unapređenju regionalne suradnje kao i pomirenju i obnovi te pridonijeti održivom razvoju i smanjenju siromaštva.

Pomoć Europske unije za države kandidatkinje treba se dodatno usredotočiti na usvajanje i provedbu potpune *pravne stečevine* Europske unije, a posebice njihovu pripremu za provedbu poljoprivredne i kohezijske politike Europske unije.

(d) su stranke 27. kolovoza 2007. godine sklopile Okvirni sporazum u kojem se određuju opća pravila za suradnju i provedbu pomoći Europske unije u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći,

(e) je višegodišnji Program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina za 2007. – 2013. usvojen Odlukom C(2007)5934 od 10. prosinca 2007. godine i izmijenjen Odlukom C(2012)9259 od 7. prosinca 2012. Istom Odlukom od 7. prosinca 2012., Komisija je usvojila Prijedlog financiranja za Program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina za 2012. i 2013. godinu (dalje u tekstu »program«). Dio ovog programa koji se odnosi na Hrvatsku će se provoditi pomoću decentraliziranog upravljanja.

(f) je za provedbu ovog programa potrebno da stranke sklope Sporazum o financiranju kojim bi se odredili uvjeti za provedbu pomoći Europske unije, pravila i postupci o isplati povezanom s takvom pomoći i uvjeti prema kojima će se upravljati s pomoći,

SPORAZUMJELE SU SE O SLJEDEĆEM:

1 PROGRAM

Komisija će sudjelovati, bespovratnim sredstvima, u financiranju sljedećeg programa, koji je naveden u Dodatku A (prilozi A1 i A2) ovom Sporazumu.

Broj programa: Hrvatska 2012/023-630

Naziv: Program Prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina u okviru komponentne Prekogranična suradnja programa IPA za 2012. i 2013. godinu. Ovaj Sporazum o financiranju pokriva samo sredstva Europske unije za 2012. godinu.

2 PROVEDBA PROGRAMA

(1) Dio ovog programa koji se odnosi na Republiku Hrvatsku provodi se decentraliziranim upravljanjem, u smislu članka 53c, Uredbe Vijeća (EZ-a, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ-a, Euratom) br. 1525/2007 od 17. prosinca 2007. (dalje u tekstu »Financijska uredba«).

(2) Program se provodi u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma o pravilima za suradnju vezano za financijsku pomoć EU Hrvatskoj i provedbu pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), sklopljenog između stranaka 27. kolovoza 2007. (dalje u tekstu »Okvirni sporazum«), koji je naveden u Dodatku B ovom Sporazumu.

3 NACIONALNE STRUKTURE I TIJELA

(1) Strukture i tijela s funkcijama i nadležnostima za provedbu ovog Sporazuma opisani su u Dodatku B ovom Sporazumu.

(2) Dodatne nadležnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i nacionalnog fonda navedene su u Dodatku C ovom Sporazumu.

(3) The beneficiary country shall establish an operating structure for the part of the programme concerning its territory. Its functions and responsibilities shall be, *mutatis mutadis*, those listed in Section 6, Annex A, of the Framework Agreement enclosed to this Agreement as Annex B.

(4) The operating structure shall co-operate closely in the implementation of this programme with the operating structures of Bosnia and Herzegovina.

(5) The operating structures of the participating countries shall set up a joint technical secretariat to assist the operating structures and the joint monitoring committee referred to in Article 142 of the IPA Implementing Regulation in carrying out their respective duties.

The joint technical secretariat may have antennae established in each participating country.

4 FUNDING

The funding for the implementation of this Agreement shall be as follows:

(a) The European Union contribution for the year 2012 is fixed at a maximum of EUR 1.0 million (one million euros) for the part of the programme concerning Croatia, as detailed in Appendix A1 of Annex A to this Agreement. However, payments of the European Union contribution by the Commission will not be made if the minimum requirements referred to in Article 41 of the IPA Implementing Regulation are not met.

(b) The cost of the national structures and authorities indicated in Annex B shall be borne by the beneficiary country, with the exception of the cost referred to in Article 94(1)(f) of the IPA Implementing Regulation, as detailed in Annex A to this Agreement.

5 CONTRACTING DEADLINE

(1) The individual contracts and agreements which implement this Agreement shall be concluded no later than three years from the date of conclusion of this Agreement.

(2) Any funds for which no contract has been concluded before the contracting deadline shall be cancelled.

6 DEADLINE FOR THE EXECUTION OF CONTRACTS

(1) The contracts must be executed within a maximum of 2 years from the end date of contracting.

(2) The Commission may agree, upon request by the beneficiary country, to an appropriate extension of the deadline for the execution of contracts. Such request must be addressed to the Commission before the end of the deadline for the execution of contracts, and be duly justified by the beneficiary country.

7 DISBURSEMENT DEADLINE

(1) Disbursement of funds must be made no later than one year after the final date for the execution of contracts.

(2) The deadline for disbursement of funds may be extended with the agreement of the Commission before its end date in duly justified cases.

8 INTERPRETATION

(1) Subject to any express provision to the contrary in this Agreement, the terms used in this Agreement shall bear the same meaning as attributed to them in the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.

(2) Subject to any express provision to the contrary in this Agreement, references to this Agreement are references to such Agreement as amended, supplemented or replaced from time to time.

(3) Any references to Council or Commission Regulations are made to the version of those regulations as indicated. If required, mo-

(3) Država korisnica osniva operativnu strukturu za dio programa koji se odnosi na njezino državno područje. Njene funkcije i nadležnosti jesu, *mutatis mutandis*, one navedene u odjeljku 6., Dodatku A Okvirnog sporazuma koji je priložen ovom Sporazumu kao Dodatak B.

(4) Operativna struktura usko surađuje u provedbi ovog programa s operativnim strukturama Bosne i Hercegovine.

(5) Operativne strukture država sudionica osnivaju zajedničko tehničko tajništvo radi pomoći operativnim strukturama i zajednički nadzorni odbor iz članka 142. IPA provedbene uredbe u izvršavanju svojih odnosnih dužnosti.

Zajedničko tehničko tajništvo može osnovati predstavništva u svakoj državi sudionici.

4 FINANCIRANJE

Financiranje provedbe ovog Sporazuma je kako slijedi:

(a) Doprinos Europske unije za 2012. godinu utvrđen je na najviše 1 milijun eura (jedan milijun eura) za dio programa koji se odnosi na Hrvatsku, kako je navedeno u Prilogu A1 Dodatka A ovom Sporazumu. Međutim, plaćanja doprinosa Europske unije od strane Komisije neće se izvršiti ako nisu ispunjeni osnovni zahtjevi iz članka 41. IPA provedbene uredbe.

(b) Trošak nacionalnih struktura i tijela navedenih u Dodatku B snosi država korisnica, osim troškova iz članka 94.(1)(f) IPA provedbene uredbe, kako je detaljnije navedeno u Dodatku A ovog Sporazuma.

5 ROK UGOVARANJA

(1) Pojedinačni ugovori i sporazumi, kojima se provodi ovaj Sporazum, sklapaju se najkasnije tri godine od datuma sklapanja ovog Sporazuma.

(2) Sva sredstva za koja ugovor nije sklopljen prije roka za ugovaranje otkazuju se.

6 ROK ZA IZVRŠENJE UGOVORA

(1) Ugovori se moraju izvršiti u roku najviše 2 godine od završnog datuma ugovaranja.

(2) Komisija može pristati, na zahtjev države korisnice, na odgovarajuće produljenje roka za izvršenje ugovora. Takav zahtjev mora se uputiti Komisiji prije isteka roka za izvršenje ugovora te biti opravdan od strane države korisnice.

7 ROK ISPLATE

(1) Isplata sredstava mora se izvršiti najkasnije godinu dana nakon konačnog datuma za izvršenje ugovora.

(2) Rok za isplatu sredstava može se produljiti uz suglasnost Komisije prije završnog datuma u opravdanim slučajevima.

8 TUMAČENJE

(1) Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pojmovi koji se koriste u ovom Sporazumu nose isto značenje kao ono koje im je pripisano u Okvirnoj uredbi o programu IPA i IPA provedbenoj uredbi.

(2) Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pozivanje na ovaj Sporazum predstavlja pozivanje na ovaj Sporazum kako je povremeno izmijenjen, dopunjen ili zamijenjen.

(3) Svako pozivanje na uredbe Vijeća ili Komisije odnosi se na onu verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno,

difications of theses regulations shall be transposed into this Agreement by means of amendments.

(4) Headings in this Agreement have no legal significance and do not affect its interpretation.

9 PARTIAL INVALIDITY AND UNINTENTIONAL GAPS

(1) If a provision of this Agreement is or becomes invalid or if this Agreement contains unintentional gaps, this will not affect the validity of the other provisions of this Agreement. The Parties will replace any invalid provision by a valid provision which comes as close as possible to the purpose of and intent of the invalid provision.

(2) The Parties will fill any unintentional gap by a provision which best suits the purpose and intent of this Agreement, in compliance with the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.

10 REVIEW AND AMENDMENTS

(1) The implementation of this Agreement will be subject to periodic reviews at times arranged between the Parties.

(2) Any amendment agreed to by the Parties will be in writing and will form part of this Agreement. Such amendment shall come into effect on the date determined by the Parties.

11 TERMINATION

(1) Without prejudice to paragraph 2, this Agreement shall terminate eight years after its signature. The termination of this Agreement shall not preclude the possibility for the Commission to make financial corrections in accordance with Articles 49 to 54 of the IPA Implementing Regulation.

(2) This Agreement may be terminated by either Party by giving written notice to the other Party. Such termination shall take effect six calendar months from the date of the written notice.

12 SETTLEMENT OF DIFFERENCES

(1) Differences arising out of the interpretation, operation and implementation of this Agreement, at any and all levels of participation, will be settled amicably through consultation between the Parties.

(2) In default of amicable settlement, either Party may refer the matter to arbitration in accordance with the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration Involving International Organisations and States in force at the date of this Agreement.

(3) The language to be used in the arbitration proceedings shall be English. The appointing authority shall be the Secretary General of the Permanent Court of Arbitration following a written request submitted by either Party. The Arbitrator's decision shall be binding on all Parties and there shall be no appeal.

13 NOTICES

(1) Any communication in connection with this Agreement shall be made in writing and in the English language. Each communication must be signed and must be supplied as an original document or by fax.

(2) Any communication in connection with this Agreement must be sent to the following addresses:

For the Commission:

Office of Director Alexandra Cas Granje
European Commission
DG Enlargement /B
Rue de la Loi 170
B-1049 Brussels, Belgium
Fax: +322 297.97.05

izmjene tih uredbi integrirat će se u ovaj Sporazum putem izmjena i dopuna.

(4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

9 DJELOMIČNA NIŠTAVOST I NENAMJERNE PRAZNINE

(1) Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma jest ili postane ništava, ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće utjecati na valjanost ostalih odredaba ovog Sporazuma. Stranke će zamijeniti ništavu odredbu valjanom odredbom koja će biti što je moguće bliža svrsi i namjeri ništave odredbe.

(2) Stranke će popuniti sve nenamjerne praznine odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma u skladu s Okvirnom uredbom o programu IPA i IPA provedbenom uredbom.

10 PREISPITIVANJE I IZMJENE I DOPUNE

(1) Provedba ovog Sporazuma bit će predmet periodičnih preispitivanja u vrijeme koje stranke međusobno dogovore.

(2) Svaka izmjena i dopuna dogovorena između stranaka bit će u pisanom obliku i bit će sastavni dio ovog Sporazuma. Takva izmjena i dopuna stupa na snagu na datum koji odrede stranke.

11 PRESTANAK

(1) Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ovaj Sporazum prestaje osam godina nakon njegova potpisivanja. Prestanak ovog Sporazuma ne isključuje mogućnost za Komisiju da izvrši financijske ispravke u skladu s člancima 49. – 54. IPA provedbene uredbe.

(2) Ovaj Sporazum može okončati svaka stranka uz pisanu obavijest drugoj stranci. Takav prestanak stupa na snagu šest kalendarskih mjeseci od datuma pisane obavijesti.

12 RJEŠAVANJE RAZLIKA

(1) Razlike nastale uslijed tumačenja, upravljanja i provedbe ovog Sporazuma, na bilo kojoj i svim razinama sudjelovanja, rješavat će se mirnim putem konzultacijama među stranakama.

(2) U slučaju da se ne uspije riješiti mirnim putem, svaka stranka može pitanje podnijeti na arbitražu u skladu s Fakultativnim pravilima Stalnog arbitražnog suda za arbitražu između međunarodnih organizacija i država koja su na snazi na datum ovog Sporazuma.

(3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku je engleski jezik. Tijelo za imenovanje bit će glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda na pisani zahtjev koji podnosi jedna od stranaka. Pravorijek arbitra je obvezujući za sve stranke i bez prava na žalbu.

13 OBAVIJESTI

(1) Svaka obavijest u vezi s ovim Sporazumom bit će u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i dostavljena kao izvorni dokument ili putem faksa.

(2) Svaka obavijest u vezi s ovim Sporazumom mora se slati na sljedeće adrese:

Za Komisiju:

Ured direktorice Alexandre Cas Granje
Europska komisija
Opća uprava za proširenje /B
Rue de la Loi 170
B-1049 Brussels, Belgija
Faks: +322 297. 97.05

For the Beneficiary Country:

Assistant Minister and
National IPA Co-ordinator
Ministry of Regional Development and EU Funds
Radnička 80/V
10000 Zagreb
CROATIA

14 NUMBER OF ORIGINALS

This Agreement is drawn up in duplicate in the English language.

15 ANNEXES

The Annexes A, B and C shall form an integral part of this Agreement.

16 ENTRY INTO FORCE

This Agreement shall enter into force on the date on which the Recipient notifies the Commission that all internal procedures in the Republic of Croatia necessary for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

Signed, for and on behalf of the
Government of the Republic of Croatia,
Zagreb on 13. 6. 2013
by **Matija Derk**
Assistant Minister and National IPA Co-ordinator
Ministry of Regional Development and EU Funds

Signed, for and on behalf of the Commission,
Brussels on 16. 1. 2013
by **Alexandra Cas Granje**
Director

Za državu korisnicu:

Pomoćnik ministra i
Nacionalni koordinator programa IPA
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU
Radnička 80/V
10000 Zagreb
HRVATSKA

14 BROJ IZVORNIKA

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva izvornika na engleskom jeziku.

15 DODACI

Dodaci A, B i C čine sastavni dio ovog Sporazuma.

16 STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu na datum kada primatelj obavijesti Komisiju da su u Republici Hrvatskoj ispunjeni svi unutarnji postupci potrebni za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

Potpisano, za i u ime
Vlade Republike Hrvatske,
Zagreb, 13. 6. 2013.
Matija Derk, v. r.
pomoćnik ministra i nacionalni koordinator programa IPA
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU

Potpisano, za i u ime Komisije,
u Bruxellesu 16. 1. 2013.
Alexandra Cas Granje, v. r.
direktorica

ANNEX A

CROSS BORDER PROGRAMME CROATIA – BOSNIA AND HERZEGOVINA UNDER THE IPA CROSS-BORDER CO-OPERATION COMPONENT, FOR THE YEARS 2012 AND 2013

ANNEX 1

FINANCING PROPOSAL FOR THE YEARS 2012 AND 2013 OF THE CROSS-BORDER PROGRAMME CROATIA – BOSNIA AND HERZEGOVINA

1 IDENTIFICATION

Beneficiaries	Croatia and Bosnia and Herzegovina
CRIS number	Croatia 2012/023-630; 2013/023-642 Bosnia and Herzegovina 2012/023-591; 2013/23685
Years	2012 and 2013[1]
Cost	2012: Croatia: EUR 1.0 million Bosnia and Herzegovina: EUR 1.0 million Total value of the IPA contribution: EUR 2.0 million 2013: Croatia: EUR 1.0 m illion Bosnia and Herzegovina: EUR 1.0 million Total value of the IPA contribution: EUR 2.0 million
Operating structures	Croatia: Ministry of Regional Development and EU funds Bosnia and Herzegovina: Directorate for European Integration
Contracting Authority/ Implementing Agency	For Bosnia and Herzegovina: European Commission For Croatia: Agency for Regional Development
Final date for concluding the Financing Agreements:	For the 2012 funds: at the latest by 31 December 2013 For the 2013 funds: at the latest by 31 December 2014
Final date for contracting	3 years following the date of conclusion of each Financing Agreement. No deadline for audit and evaluation projects covered by this Financing Agreement, as referred to in Article 166(2) of the Financial Regulation These dates apply also to the national co-financing.
Final date for execution	2 years following the end date for contracting for each Financing Agreement These dates apply also to the national co-financing.
Sector Code	11120, 16061, 32130, 33210, 41010, 43040, 91010
Budget lines concerned	22.020401

[1] Projects to be financed under the 2013 allocation are subject to budgetary approval of the 2013 budget by the budgetary authority

DODATAK A

PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA U OKVIRU KOMPONENTE PREKOGRANIČNA SURADNJA PROGRAMA IPA, ZA 2012. I 2013. GODINU

PRILOG A1

PRIJEDLOG FINANCIRANJA ZA 2012. I 2013. GODINU PROGRAMA PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA

1 IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Hrvatska i Bosna i Hercegovina
CRIS broj	Hrvatska 2012/023-630; 2013/023-642 Bosna i Hercegovina 2012/023-591; 2013/23685
Godine	2012. i 2013.[1]
Iznos	2012: Hrvatska: 1 milijun eura Bosna i Hercegovina: 1 milijun eura Ukupna vrijednost IPA doprinosa: 2 milijuna eura 2013: Hrvatska: 1 milijun eura Bosna i Hercegovina: 1 milijun eura Ukupna vrijednost IPA doprinosa: 2 milijuna eura
Operativne strukture	Hrvatska: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Bosna i Hercegovina: Direkcija za evropske integracije
Ugovarateljno tijelo/ Provedbena agencija	Za Bosnu i Hercegovinu: Europska komisija Za Hrvatsku: Agencija za regionalni razvoj
Konačni datum za sklapanje Sporazuma o financiranju:	Za 2012.: najkasnije do 31. prosinca 2013. godine Za 2013.: najkasnije do 31. prosinca 2014. godine
Konačni datum za ugovaranje	3 godine nakon datuma sklapanja svakog Sporazuma o financiranju. Nema roka za projekte revizije i evaluacije koje pokriva ovaj Sporazum o financiranju, kako je navedeno u članku 166. stavku 2. Financijske uredbe. Ovi datumi odnose se i na nacionalno sufinanciranje.
Konačni datum za izvršenje	2 godine nakon završnog datuma za ugovaranje svakog Sporazuma o financiranju. Ovi datumi odnose se i na nacionalno sufinanciranje.
Šifra sektora	11120, 16061, 32130, 33210, 41010, 43040, 91010
Predmetne proračunske linije	22.020401

[1] Projekti koji će biti financirani iz alokacije 2013 ovise o odobrenju proračuna za 2013. godinu od proračunskog tijela

Programming Task Managers	ELARG Unit B1 Croatia, Montenegro
Implementation Task Managers	For Croatia: Agency for Regional Development For Bosnia and Herzegovina: EU Delegation to Bosnia and Herzegovina, Operations Section II

2 SUMMARY

2.1 Introduction

2.1.1 Link with the MIPD

The Multi-annual Indicative Planning Document (MIPD) 2011 -2013 for Component II – Cross-Border Co-operation sets out the strategic framework for the programmes financed under this Component, namely: cross-border cooperation programmes between candidates countries/potential candidates (at intra-Western Balkans borders) and cross-border cooperation between them and neighbouring EU Member States.

IPA cross-border cooperation combines cohesion and external relation objectives taking into account the specific individual needs of the border regions. Cross-border multi-annual programmes are jointly prepared by the partner countries. The priorities for IPA CBC assistance are the following:

- supporting cross-border economic, social and territorial cooperation in border areas and therefore encouraging socio-economic development of bordering regions;
- addressing common challenges in fields such as environment, natural and cultural heritage, public health, prevention of and fight against organised crime;
- ensuring efficient and secure borders;
- promoting joint small scale local actions («people-to-people»);
- supporting networks, accessibility and emergency preparedness.

2.1.2 Programming process

The programming process took place from December 2006 to May 2007. The programme was developed following a process of wide consultation with the local stakeholders and potential beneficiaries on both sides of the border. The Joint Programming Committee (JPC) consisted of representatives from the Croatian and Bosnia and Herzegovina national authorities as well as regional authorities from the bordering regions. The JPC adopted the final draft programming document on 25 May 2007.

In accordance with Article 93(1) of the IPA Implementing Regulation, at the initiative of the Commission, in agreement with the participating countries, the cross–border programme was amended in order to update the financing plan so as to add the appropriations for the years 2012 and 2013, according to the revision of the Multi–annual Indicative Financial Framework for 2011–2013. The revised programme was adopted by the Joint Monitoring Committee (JMC) on 30 November 2011.

2.1.3 List of eligible areas and adjacent areas

In Croatia, the eligible area according to Article 88 of IPA Implementing Regulation consists of 9 Counties (statistical regions equivalent to NUTS level 3 classification):

Vukovarsko-Srijemska County, Brodsko-Posavska County, Sisačko-Moslavačka County, Karlovačka County, Ličko-Senjska County, Zadarska County, Šibensko-Kninska County, Splitsko-Dalmatinska County, Dubrovačko-Neretvanska.

In Bosnia and Herzegovina, the eligible area according to Article 88 of IPA Implementing Regulation consists of the North–East, North–West and Herzegovina regions, which include the following municipalities:

Nositelj programiranja	Glavna uprava za proširenje B.1 Hrvatska, Crna Gora
Nositelj provedbe	Za Hrvatsku: Agencija za regionalni razvoj Za Bosnu i Hercegovinu: Delegacija EU u Bosni i Hercegovini, Odjel za provedbu projekata II

2. SAŽETAK

2.1 Uvod

2.1.1 Povezanost s VPID-om

Višegodišnji indikativni planski dokument za period 2011. – 2013. g. unutar Komponente II Prekogranična suradnja postavlja strateški okvir za programe financirane unutar te Komponente, posebno programe prekogranične suradnje između zemlja kandidata i potencijalnih kandidata (unutar zapadno-balkanskih granica) i prekogranične suradnje između tih zemalja i susjednih zemalja članica EU.

IPA Program prekogranične suradnje kombinira koheziju i povezane vanjske ciljeve uzimajući u obzir posebne individualne potrebe graničnih regija. Višegodišnje prekogranične programe zajednički pripremaju zemlje partneri. Prioriteti za pomoć IPA prekogranične suradnje su sljedeći:

- promicanje prekogranične ekonomske, društvene i teritorijalne suradnje u graničnim područjima te u skladu s tim poticanje društveno-gospodarskog razvoja graničnih područja;
- rješavanje zajedničkih izazova u područjima kao što su: okoliš, priroda i kulturna baština, javno zdravstvo, sprječavanje i borba protiv organiziranog kriminala;
- osiguranje učinkovitih i sigurnih granica;
- promicanje zajedničnih aktivnosti malih razmjera na lokalnoj razini (»people-to-people«);
- podržavanje mreža pristupačnosti i spremnosti na hitne intervencije.

2.1.2 Postupak programiranja

Postupak programiranja je proveden od prosinca 2006. godine do svibnja 2007. godine. Program je razvijen kroz proces širih konzultacija s lokalnim dionicima i mogućim korisnicima s obje strane granice. Zajednički programski odbor (ZPO) sastoji se od predstavnika nacionalnih tijela Hrvatske i Bosne i Hercegovine kao i predstavnika regionalnih tijela pograničnih regija. Zajednički programski odbor (ZPO) usvojio je konačnu verziju dokumenta za programiranje dana 25. svibnja 2007. godine.

U skladu s člankom 93. stavkom 1 IPA Provedbene uredbe te na inicijativu Komisije i u dogovoru s državama sudionicama, prekogranični program je izmijenjen i dopunjen kako bi se ažurirao plan financiranja te dodala novčana sredstva za 2012. i 2013. godinu, prema reviziji Višegodišnjeg indikativnog financijskog okvira za period od 2012.-2013. godine. Revidirani Program usvojio je Zajednički nadzorni odbor (ZNO) 30. studenoga 2011. godine.

2.1.3 Popis prihvatljivih i pridruženih područja

U Hrvatskoj, prihvatljiva područja sukladno članku 88. IPA Provedbene uredbe uključuju 9 županija (statističke regije sukladno NUTS III klasifikaciji):

Vukovarsko-srijemska županija, Brodsko-posavska županija, Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka županija, Ličko-senjska županija, Zadarska županija, Šibensko-kninska županija, Splitsko-dalmatinska županija, Dubrovačko-neretvanska županija.

U Bosni i Hercegovini, prihvatljiva područja sukladno članku 88. IPA Provedbene uredbe uključuju regije na sjeveroistoku, sjeverozapadu i regiju Hercegovine koje uključuju sljedeće općine:

North-East: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Celič, Brčko, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj istok, Gradačac, Pelagicevo, Donji Zabar, Orašje, Domaljevac-Samac, Samac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Kalesija, Sapna,

North-West: Prnjavor,, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender Vakuf/Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ/Ribnik, Mrkonjić Grad/Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Bosanska Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa

Herzegovina: Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.

In Croatia, adjacent areas according to Article 97 of the IPA Implementing Regulation are: Osječko-Baranjska County, Požeško-Slavonska County, Zagrebačka County, Bjelovarsko-Bilogorska County, Primorsko-Goranska County (statistical regions equivalent to NUTS level 3 classification).

In Bosnia and Herzegovina, the adjacent area according to Article 97 of the IPA Implementing Regulation is the Central Bosnia and Herzegovina region, which encompasses the following municipalities: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić.

2.2 Global objective of the programme

The global objective of the programme is to encourage the creation of cross-border networks and partnerships and the development of joint cross-border actions with a view to revitalising the economy, protecting the nature and the environment and increasing social cohesion of the programme area.

An additional objective of the programme is to build the capacity of local, regional and national institutions to manage EU programmes and to prepare them to manage future cross-border programmes under the European Territorial Co-operation objective of the EU Structural Funds.

The programme is in line with the main national sectoral strategies in Croatia and Bosnia and Herzegovina.

Given the limited resources available under IPA 2007-2013 and the size of the programme area, the ambition of this programme is first and foremost to contribute to the revival of border links and activities in the programme area by encouraging co-operation at local level on common environmental and socio-economic problems.

2.3 Priority axis, the related measures and their specific aspects concerning the implementation of the 2012 – 2013 budget

The priorities and measures defined in this cross-border programme are structured in such a way as to respect and provide for the implementation of the specific objectives. Two priorities have been identified for the cross-border cooperation. They have been chosen with a view to directing assistance into areas of concrete potential, such as the tourism and SME sectors and into areas that would raise the quality of life and improve social cohesion through protection of the nature and environment and through improved access to services. In addition, one priority is focusing on technical assistance, ensuring the effective management and implementation of the programme.

As regards Croatia, care will be taken to ensure that there is no operational or financial overlap, including at the level of participants,

Sjeveroistok: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Celič, Brčko, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj istok, Gradačac, Pelagicevo, Donji Zabar, Orašje, Domaljevac-Samac, Samac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Kalesija, Sapna,

Sjeverozapad: Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender Vakuf/Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ/Ribnik, Mrkonjić Grad/Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Bosanska Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa

Hercegovina: Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.

U Hrvatskoj, pridružena područja sukladno članku 97. IPA Provedbene uredbe jesu: Osječko-baranjska županija, Požeško-slavonska županija, Zagrebačka županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Primorsko-goranska županija, (statističke regije sukladno NUTS III klasifikaciji).

U Bosni i Hercegovini, pridruženo područje sukladno članku 97. IPA Provedbene uredbe je regija središnje Bosne i Hercegovine, koja obuhvaća sljedeće općine: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić.

2.2 Opći cilj programa

Opći cilj programa je poduprijeti razvoj prekograničnih mreža i partnerstva te razvoj zajedničkih prekograničnih djelovanja kako bi se revitaliziralo gospodarstvo, zaštitila priroda i okoliš te povećala socijalna kohezija programskog područja.

Dodatan cilj programa je izgraditi kapacitet lokalnih, regionalnih i nacionalnih institucija za upravljanje EU programima te ih pripremiti za upravljanje budućim prekograničnim programima u okviru ciljeva Europske teritorijalne suradnje i Strukturnih fondova EU.

Program je u skladu s osnovnim nacionalnim strategijama pojedinih sektora u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

S obzirom na ograničene izvore dostupne u sklopu IPA 2007. – 2013. i veličinu programskog područja, cilj ovog programa je prvo i osnovno doprinijeti ponovnom aktiviranju pogranične povezanosti i aktivnosti u programskom području kako bi se potaknula suradnja na lokalnoj razini vezana za zajedničke društveno-gospodarske probleme te probleme okoliša.

2.3 Prioritetne osi, povezane mjere i njihovi posebni aspekti o provedbi proračuna za 2012. – 2013. godinu

Prioriteti i mjere definirani u ovom prekograničnom programu strukturirani su na način da poštuju i osiguraju provedbu pojedinačnih ciljeva. Ustanovljena su dva prioriteta prekogranične suradnje. Isti su odabrani kao izravna podrška u područjima s konkretnim mogućnostima kao što su turizam i sektor malog i srednjeg poduzetništva te u područjima koja bi mogla podignuti kvalitetu života i poboljšati socijalnu koheziju putem zaštite prirode i okoliša te kroz poboljšanje pristupa uslugama. Jedan od prioriteta je usredotočen na tehničku pomoć te osigurava učinkovito upravljanje i provedbu programa.

U pogledu Hrvatske, pazit će se na to da nema operativnog ili financijskog preklapanja, uključujući na nivou sudionika, s nekom od

with any of the measures incorporated in the Operational Programmes for Croatia under IPA Components I, III, IV and V (Regional, Human Resources, and Rural Development).

Each cross-border programme shall establish eligibility rules for the selection of operations which ensure the same eligibility conditions for similar actions, as well as respect of EU standards, where relevant, among different cross-border programmes and with other IPA components.

Priority 1: Creation of a Joint Economic Space

This priority is a response to the difficult economic situation on both sides of the border, which is characterised by a declining population, a high degree of dependence on an underdeveloped agricultural sector and an SME sector that face problems like lack of access to credit, of expertise and entrepreneurship. The tourism sector is well developed in the western part of the programme area – close to the Adriatic coast – but quite underdeveloped in the central and eastern parts. Some of the main obstacles for the development of the tourism sector are poor tourism infrastructure (mainly in non-coastal areas), low level of marketing as well as lack of information exchange within the tourism operators and other economic sectors (especially agriculture).

The objective of this priority is to contribute to the integration of the economy in border areas by encouraging cooperation in the field of tourism and SME support and entrepreneurship promotion. The specific objectives are to develop recognisable joint tourist offers based on common environmental and cultural heritage and improve the competitiveness of the local tourism economy. Furthermore, the programme will support the development of the regional economy by strengthening the SME sector and business support institutions and services.

The creation of a common Economic Space will be implemented by two measures:

Measure 1: Joint development of tourism offer

The joint development of tourism offer will support the improvement and diversification of tourist products and services as well as the joint marketing of these products and services. The measure will mobilise the potentials within the environmental and cultural areas and contribute to the upgrading of skills of people working with tourism, agriculture and culture.

Types of actions eligible could be e.g.: certification of local products, tourism promotion and marketing initiatives, preservation and valorisation of cultural heritage, development of thematic (cross-border) routes etc.

Measure 2: Promotion of entrepreneurship

The second measure supports the promotion of entrepreneurship and initiatives to increase the competitiveness and innovativeness of the SME sector. The measure encourages schemes that create business, research or education networks across the border. This could be: training and education activities for SMEs, development of partnerships between SMEs and universities or joint business support institutions.

Measures 1 and 2 will essentially be implemented through calls for proposals.

Priority 2: Improved Quality of Life and Social Cohesion

Priority 2 is a response to the social and environmental problems of the border area. The level of unemployment is high, especially in the rural areas, and there is a lack of active employment measures to address this situation. There is a general tendency of brain drain and lack of access to education and social services.

mjera koje su dio Operativnih programa za Hrvatsku unutar IPA Komponenti I, III, IV i V (regionalna, ljudski potencijali i ruralni razvoj).

Svaki prekogranični program će ustanoviti prihvatljiva pravila za odabir operacija koje će osigurati iste uvjete prihvatljivosti za slične aktivnosti, istovremeno poštujući standarde EU, gdje je to relevantno, između različitih prekograničnih programa i ostalih komponenti IPA-e.

Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora

Ovaj prioritet je odgovor na tešku gospodarsku situaciju s obje strane granice, koja je okarakterizirana padom populacije, visokim stupnjem zavisnosti o nerazvijenom poljoprivrednom sektoru te sektoru malog i srednjeg poduzetništva koje se suočava s nedostatnim pristupom kreditnim sredstvima, nedostatkom stručnosti i poduzetništva. Turistički sektor je dobro razvijen u zapadnom dijelu programskog područja – blizu obale Jadranskog mora – ali je vrlo nerazvijen u njegovom središnjem i istočnom dijelu. Neke od osnovnih zapreka razvoja turističkog sektora su loša turistička infrastruktura (većinom u neobalnim područjima), vrlo niska razina marketinga kao i nedostatna razmjena informacija između turističkih operatera i ostalih sektora gospodarstva (a pogotovo poljoprivrede).

Cilj ovog prioriteta je pridonijeti integraciji gospodarstva u pograničnim područjima kroz poticanje suradnje u području turizma, kroz podršku malim i srednjim poduzećima te promicanjem poduzetništva. Pojedinačni ciljevi su razvoj prepoznatljive turističke ponude na osnovi zajedničke prirodne i kulturne baštine te unaprjeđenje konkurentnosti lokalnog turističkog gospodarstva. Nadalje, program podržava razvoj lokalnog gospodarstva jačajući institucije i službe za promicanje sektora malog i srednjeg poduzetništva te poslovanja.

Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora će se provesti kroz dvije mjere:

Mjera 1: Zajednički razvoj turističke ponude

Zajednički razvoj turističke ponude će pružati podršku poboljšanju i diversifikaciji turističkih proizvoda i usluga kao i zajedničkom marketingu tih istih proizvoda i usluga. Mjera će aktivirati potencijale u sklopu područja zaštite okoliša i kulture te će pridonijeti unaprjeđenju vještina ljudi koji rade u turizmu, poljoprivredi i kulturi.

Prihvatljive vrste aktivnosti uključuju npr.: dobivanje certifikata za lokalne proizvode, promicanje turizma i marketinške inicijative, očuvanje i vrednovanje kulturne baštine, razvoj tematskih (prekograničnih) cesta itd.

Mjera 2: Promicanje poduzetništva

Druga mjera podržava promicanje poduzetništva i inicijativa za povećanje konkurentnosti i inovativnosti u sektoru malog i srednjeg poduzetništva. Mjera podupire projekte koji stvaraju poslovne, istraživačke ili obrazovne prekogranične mreže. Oni mogu uključivati: aktivnosti obuke i obrazovanja za malo i srednje poduzetništvo, razvoj partnerstva između malog i srednjeg poduzetništva te sveučilišta ili zajedničkih institucija za podršku poslovanju.

Mjera 1 i 2 će se u osnovi provesti kroz pozive na dostavu prijedloga projekata.

Prioritet 2: Poboljšana kvaliteta života i društvena povezanost

Prioritet 2 je odgovor na društvene probleme i probleme zaštite okoliša u pograničnom području. Visoka je razina nezaposlenosti i to pogotovo u ruralnim područjima, a ujedno nedostaju i aktivne mjere zapošljavanja koje bi utjecale na ovu situaciju. Prisutna je opća tendencija odljeva mozgova te nemogućnost pristupa obrazovanju i socijalnim uslugama.

In the environment sector, Croatia and Bosnia and Herzegovina face the same challenges and have the same opportunities. On both sides of the border there are important natural amenities – natural parks and rivers, but no co-ordination as to how to protect the environment e.g. through waste water management, nor is there any co-ordinated efforts on how to deal with natural disasters like flooding or fire fighting. The minefields are also a common problem in the programme area. It is estimated that 305,000 unexploded mines, covering some 1,800 km^2 still need to be cleared.

The overall objective of priority 2 is to enhance the quality of life in border areas by reducing damages/risks to the environment and increasing social cohesion in local communities. There are two specific objectives: the first one will be to protect and preserve the environment and encourage the sustainable use of natural resources in border regions through joint actions and awareness raising campaigns. The second specific objective aims at enabling access to community based services that have an impact on the well-being and social cohesion of local citizens and communities.

The following two measures are intended to improve the quality of life and social cohesion:

Measure 1: Protection of nature and environment

The protection of nature and the environment is important on its own, but it is also important for tourism development. Therefore this measure will support initiatives that prevent the degradation of the environment and that promote sustainable use of natural resources. Examples of activities could be: joint planning documents for water supply and waste water treatment, studies on renewable energy, awareness raising activities on environmental protection and joint intervention actions in the case of flooding or fire.

Measure 2: Improved accessibility of community based services in the border area

The second measure will focus on the well-being and social cohesion of the local communities and contribute to the improvement of cross-border relations. The measure will support the development of people-to-people actions across the border in areas such as education, social and health care, culture and sports. It will involve local authorities, civil society and social partners and encourage the establishment of cross-border networks around social cohesion activities. These could be: joint youth initiatives, assistance to marginalised groups, easier access to health, culture and education etc.

Measures 1 and 2 will essentially be implemented through calls for proposals.

Generally, cross-border capacity building will be a horizontal theme underpinning Priority 1 and 2 and, will, wherever possible, be integrated into all the measures in these priorities. Cross-border capacity will be built by giving preference to projects which:

(a) Improve the collaboration and pooling of experience between local and regional stakeholders in order to increase cross-border co-operation.

(b) Intensify and consolidate cross border dialogue and establish institutional relationships between local administrations and other relevant local or regional stakeholders.

(c) Equip local and regional authorities» actors with information and skills to develop, implement and manage cross-border projects.

The following catalytic effects are foreseen: improving of environmental standards, improving of social and cultural welfare, sustainable use of local material and human resources,transfer of know-how through project co-operation, effects of entrepreneurship that ultimately will remove the need for external funding in

U sektoru zaštite okoliša, Hrvatska i Bosna i Hercegovina suočavaju se s istim izazovima te imaju iste mogućnosti. S obje strane granice postoje značajne prirodne ljepote–parkovi prirode i rijeke, ali ne postoji koordinacija u zaštiti okoliša npr. kroz gospodarenje otpadnim vodama, niti ne postoji nikakva koordinacija u slučaju prirodnih katastrofa kao što su to poplave ili požari. Također, minska polja predstavljaju zajednički problem programskog područja. Procijenjeno je da još ima 305.000 zaostalih neeksplodiranih mina koje treba ukloniti te koje pokrivaju oko 1800 km².

Opći cilj prioriteta 2 je poboljšati kvalitetu života u pograničnim područjima i to kroz smanjenje šteta/rizika po okoliš te kroz povećanje socijalne kohezije unutar lokalnih zajednica. Postavljena su dva posebna cilja: prvi je zaštita i očuvanje okoliša te poticanje održivog korištenja prirodnih bogatstava u pograničnim područjima kroz zajedničke aktivnosti te kroz kampanje za osvješćivanje. Drugi poseban cilj je usmjeren ka osiguranju pristupa uslugama same zajednice, a koje utječu na dobrobit i socijalnu koheziju lokalnih žitelja i zajednica.

Dvije niže navedene mjere namijenjene su poboljšanju kvalitete života i socijalne kohezije:

Mjera 1: Zaštita prirode i okoliša

Zaštita prirode i okoliša je sama po sebi vrlo važna, ali je ujedno važna i radi razvoja turizma. Stoga ova mjera potiče inicijative koje sprječavaju propadanje okoliša te koje promiču održivo korištenje prirodnih bogatstava. Primjeri aktivnosti bi mogli biti sljedeći: zajednička planska dokumentacija za opskrbu vodom i zbrinjavanje otpadnih voda, istraživanja obnovljivih izvora energije, podizanje svijesti o zaštiti okoliša te zajedničke interventne aktivnosti u slučaju poplava ili požara.

Mjera 2: Poboljšanje dostupnosti komunalnih usluga u pograničnom području

Druga mjera je usredotočena na dobrobit i socijalnu koheziju lokalnih zajednica te pridonosi poboljšanju prekograničnih odnosa. Ova mjera podržava razvoj »people-to-people« prekograničnih aktivnosti u područjima obrazovanja, društvene i zdravstvene skrbi, kulture i sporta. Ona uključuje lokalne vlasti, civilno društvo i društvene partnere te podupire stvaranje prekograničnih mreža u sklopu aktivnosti socijalne kohezije. A to bi mogle biti: zajedničke inicijative mladih, pomoć marginaliziranim grupama, olakšanje pristupa zdravstvenoj skrbi i obrazovanju itd.

Mjera 1 i mjera 2 će se u osnovi provesti kroz pozive na dostavu prijedloga projekata.

Općenito, izgradnja prekograničnih kapaciteta će biti osnovna horizontalna tema prioriteta 1 i 2 te će, gdje god je to moguće biti integrirana u sve mjere tih prioriteta. Prekogranični kapaciteti će se izgraditi dajući prednost projektima koji:

(a) Unaprjeđuju suradnju i udruživanje iskustva između lokalnih i regionalnih dionika u smislu jačanja prekogranične suradnje.

(b) Jačaju i konsolidiraju prekogranični dijalog te utvrđuju institucijske odnose između lokalnih administracija i ostalih relevantnih lokalnih ili regionalnih dionika.

(c) Dostavljaju lokalnim i regionalnim čimbenicima vlasti informacije i vještine potrebne za razvoj, primjenu i upravljanje prekograničnim projektima.

Predviđeni su sljedeći katalitički utjecaji: poboljšanje okolišnih standarda, poboljšanje socijalne i kulturne skrbi, održivo korištenje lokalnih materijalnih i ljudskih potencijala, prijenos know-howa kroz suradnju na projektima, utjecaji poduzetništva koji će na kraju ukloniti potrebu za vanjskim financiranjem u budućnosti i stvaranje

the future and the creation of job opportunities. Furthermore, the implementation of projects will stimulate and create a positive environment for further co-operation.

The national co-financing commitments guarantee that the EU principle of additionality is fully incorporated.

Priority 3: Technical Assistance

The objective of the technical assistance priority is to improve the quality of cross-border co-operation and management tools. It will mainly cover expenses directly related to the implementation of the programme: expenses to disseminate information and ensure the visibility of the programme, raise awareness in the cross-border region, promote co-operation and exchange of experiences; administrative and logistic costs for the joint structure of the programme (Joint Monitoring committee, Joint Technical Secretariat and its antenna, including cost of staff with the exclusion of salaries of public officials), which includes monitoring and first-level control, expenses for participation in different meetings related to the implementation of the programme.

Priority 3 will be implemented by 2 measures:

Measure 1: Support to Programme administration and implementation

This measure will provide support for the work of the national Operating Structures and the Joint Monitoring Committee in programme management. It will also ensure the provision of advice and support to the final beneficiaries in project development and implementation.

Measure 2: Support to programme information, publicity and evaluation

The second TA measure will give support to Programme Information, Publicity and Evaluation. It will ensure programme awareness amongst local, regional and national decision-makers as well as the inhabitants of the programme area and the general public in both countries. Furthermore, the measure will support the provision of expertise to the Joint Monitoring Committee for the planning and carrying out of programme evaluation.

Tentative timetable and indicative amounts for the implementation of the measures:

For Priorities 1 and 2, it is tentatively foreseen that the two contracting authorities launch a joint call for proposals including all measures concerning the total amount of funds for the years 2012 and 2013 in the first half of 2013.

The essential selection and award criteria for the award of grants should be those laid down in the practical guide (PRAG) to contract procedures for EU external aid. The detailed selection and award criteria for the award of grants will be laid down in Call for proposals–Application Pack (Guidelines for applicants).

For Priority 3, considering that the relevant national authorities (Operating Structures in Croatia and in Bosnia and Herzegovina) enjoy a *de facto* monopoly situation (in the sense of Art. 168, paragraph 1, sub-paragraph c of the Implementing Rules[2] to the Financial Regulation[3]) for the implementation of the cross-border programme, the relevant contracting authorities in both countries may establish individual direct grant agreements without call for proposals with the Operating Structures for amounts up to those provided under the TA Priority 3 in each country. Subcontracting by the Operating Structures of the activities covered by the direct grant agreements (e.g. TA, evaluation, publicity etc.) is allowed in accordance with Article 120 of the Financial Regulation and Article 184 of the Implementing Rules to the Financial Regulation. The direct grant agreements can be signed as soon as the respective Financing Agreements have been concluded. For the

[2] Regulation (EC, Euratom) No 2342/2002 (OJ L 357, 31.12.2002, p. 1)

[3] Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 (OJ L 248, 16.09.2002, p. 1)

mogućnosti zapošljavanja. Nadalje, provedba projekata će poticati i pripremiti pozitivno okruženje za daljnju suradnju.

Obveze nacionalnog sufinanciranja jamče da će EU načela dodatnosti biti u potpunosti uključena.

Prioritet 3: Tehnička pomoć

Cilj prioriteta tehničke pomoći je poboljšanje kvalitete prekogranične suradnje i alata za upravljanje. Ona većinom pokriva troškove izravno vezane uz provedbu programa: troškovi vezani uz širenje informacija i osiguravanje uočljivosti programa, podizanje svijesti u prekograničnoj regiji, promocija suradnje i razmjena iskustava; administrativni i logistički troškovi za zajedničke strukture programa (Zajednički nadzorni odbor, Zajedničko tehničko tajništvo te njezinih predstavništava, uključujući trošak osoblja izuzevši plaće javnih službenika), što uključuje nadzor i prvu razinu kontrole, troškove sudjelovanja na različitim sastancima vezanim za provedbu programa.

Prioritet 3 će se provesti pomoću 2 mjere:

Mjera 1: Podrška upravljanju i provedbi programa

Ova mjera pružit će podršku za rad nacionalnih operativnih struktura i Zajedničkog nadzornog odbora u upravljanju programom. Osigurat će i pružanje savjeta i podršku krajnjim korisnicima u izradi i provedbi projekta.

Mjera 2: Podrška informiranju, promidžbi i evaluaciji programa

Druga mjera tehničke pomoći daje podršku u informiranju, promidžbi i evaluaciji Programa. Osigurava svijest o programu među onima koji donose odluke na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kao i stanovništvu programskog područja te široj javnosti u obje zemlje. Nadalje, ova mjera podupire pružanje stručne pomoći Zajedničkom nadzornom odboru, a koje se odnosi na planiranje i provođenje procjene programa.

Prijedlog rasporeda i okvirni iznosi za provedbu mjera:

Za prioritete 1 i 2, uvjetno je predviđeno pokretanje zajedničkog poziva na dostavu projektnih prijedloga s ukupnim iznosom sredstava za 2012. i 2013. godinu. Poziv će uvjetno biti objavljen u drugoj polovici 2013. godine.

Bitni kriteriji za odabir i dodjelu bespovratnih sredstava utvrđeni su u Praktičnom vodiču za procedure ugovaranja vanjskih pomoći EU (PRAG-u). Detaljni kriteriji odabira i dodjele bespovratnih sredstava bit će utvrđeni u natječajnoj dokumentaciji – tj. prijavnom paketu (Smjernice za prijavitelje).

Za Prioritet 3., s obzirom na to da nadležna nacionalna tijela (Operativne strukture u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) uživaju *de facto* monopol (u smislu članka 168. stavka 1. točke c Provedbenih pravila[2] Financijske Uredbe[3]) za provedbu prekograničnog programa, relevantna ugovarateljna tijela u obje zemlje mogu utvrditi pojedinačne izravne sporazume o bespovratnim sredstvima bez objave poziva za dostavu projektnih prijedloga za iznose predviđene u okviru Prioriteta 3 – tehničke pomoći (TA) u svakoj zemlji. Podugovaranje od strane Operativnih struktura aktivnosti vezanih uz potpore sporazuma (npr. tehnička pomoć, evaluacija, promidžba itd.) dopušteno je u skladu s člankom 120. Financijske uredbe i člankom 184. Provedbenih pravila Financijske uredbe. Sporazumi izravnih potpora mogu biti potpisani čim su odgovarajući Sporazumi o financiranju

[2] Uredba (EK, Euroatom) 2342/2002 (SL L 357, 31.12.2002. str. 1)

[3] Uredba (EK, Euroatom) 1605/2002 (SL L 248, 16.9.2002., str. 1)

purpose of an efficient use of TA funds, a close co-ordination between national authorities (Operating Structures, CBC coordinators) of the participating countries is required.

2.4 Overview of past and on-going CBC experience, including lessons learned and donor co-ordination

Croatia

– Projects that have been implemented:

- CARDS 2001 «Strategy and Capacity Building for Border Region Co-operation» (Identification of future projects on borders with Serbia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro)
- CARDS 2002 «Strategy and Capacity Building for Regional Development» (Institutional arrangements for management of CBC)
- CARDS 2003 «Local Border Regional Development» (Grant scheme with Slovenia)
- CARDS 2003 «Technical Assistance for Management of Neighbourhood Programmes» (Support to JTS for trilateral programme Croatia-Slovenia-Hungary)
- CARDS 2004 «Institution and Capacity Building for CBC» (Support for Ministry of Sea, Tourism, Transport and Development)
- CARDS 2004 «Border Region Co-operation» (Grant scheme with Serbia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro); 8 projects implementedTransnational Programme CADSES 2004-2006; 9 project implemented
- PHARE 2005 «Cross-Border Cooperation between Croatia, Slovenia and Hungary» (Trilateral grant scheme), Neighbourhood Programme between Croatia, Slovenia and Hungary 2004–2006; 25 projects implemented
- PHARE 2005 «Adriatic Cross-Border Cooperation between Croatia and Italy, Phare CBC / INTERREG III A – Adriatic New Neighbourhood Programme 2004–2006; 35 projects implemented
- PHARE 2006 «Cross-Border Cooperation between Croatia, Slovenia and Hungary» (Trilateral grant scheme), Neighbourhood Programme between Croatia, Slovenia and Hungary 2004–2006; 21 projects implemented

  PHARE 2006 «Adriatic Cross-Border Cooperation between Croatia and Italy, Phare CBC / INTERREG II A – Adriatic New Neighbourhood Programme 2004-2006; 17 projects implemented

– Projects/programmes currently under implementation:

– Projects:

- IPA 2008 «Programme for Croatia – Twinning project – Assistance with the management of Objective 3 under the Cohesion Policy

– Programmes:

- IPA 2007 and IPA 2008 CBC Programmes Croatia – Bosnia and Herzegovina (14 projects under implementation), Croatia – Montenegro (5 projects under implementation), Croatia – Serbia (11 projects under implementation), Croatia – Hungary (102 projects under inplementation), Croatia – Slovenia (45 projects under implementation), CBC IPA Adriatic (28 projects under implementation), ERDF European Territorial Co-operation transnational programmes «South-East Europe» (10 projects under implementation) and «Mediterranean» (6 projects under implementation)

Bosnia & Herzegovina

– Projects currently under implementation:

- CARDS 2004-2006 Adriatic Neighbourhood Programme

sklopljeni. Radi učinkovitog korištenja sredstava tehničke pomoći, potrebna je bliska suradnja između nacionalnih tijela (operativne strukture, koordinatori prekogranične suradnje) država sudionica.

2.4 Pregled prošlog i postojećeg iskustva s prekograničnom suradnjom, uključujući prethodno stečena iskustva i koordinaciju donatora

Hrvatska

– Provedeni projekti:

- CARDS 2001 »Strategija i jačanje kapaciteta za pograničnu suradnju« (eng. Strategy and Capacity Building for Border Region Co-operation), (utvrđivanje budućih projekata na granici sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom)
- CARDS 2002 »Strategija i jačanje kapaciteta za regionalni razvoj« (eng. Strategy and Capacity Building for Regional Development), (institucionalno uređenje za upravljanje prekograničnom suradnjom)
- CARDS 2003 »Lokalni razvoj graničnih regija« (eng. Local Border Regional Development), (shema za dodjelu financijskih potpora sa Slovenijom)
- CARDS 2003 »Tehnička pomoć u upravljanju EU programom susjedstva« (eng. Technical Assistance for Management of Neighbourhood Programmes), podrška zajedničkom tehničkom tajništvu za trilateralni program Hrvatske-Slovenije-Mađarske
- CARDS 2004 »Jačanje institucija i kapaciteta za prekograničnu suradnju« ('Institution and Capacity Building for CBC«); (podrška za Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka)
- CARDS 2004 »Pogranična suradnja« ('Border Region Co-operation'; (Program bespovratnih sredstava sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom); 8 projekata provedeno, Transnacionalni program CADSES 2004-2006; 9 projekata provedeno
- PHARE 2005 Prekogranična suradnja Hrvatske, Slovenije i Mađarske (Trilateralna grant shema), (eng. Cross-Border Co-operation between Croatia, Slovenia and Hungary) Program za susjedstvo Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004–2006; 25 projekata provedeno
- PHARE 2005 Jadranska prekogranična suradnja Hrvatske i Italije, Phare CBC/INTERREG III A – Adriatic novi Program za susjedstvo 2004–2006; 35 projekata provedeno
- PHARE 2006 Prekogranična suradnja Hrvatske, Slovenije i Mađarske (Trilateralna grant shema), Program za susjedstvo Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004–2006; 21 projekt proveden.
- PHARE 2006 Jadranska prekogranična suradnja Hrvatske i Italije, Phare CBC/INTERREG II A – Adriatic novi Program za susjedstvo 2004 – 2006; 17 projekata provedeno

– Projekti/programi koji se trenutno provode:

– Projekti:

- IPA 2008 Program za Hrvatsku – Twinning projekt – Pomoć pri upravljanju ciljem 3 unutar kohezijske politike

– Programi:

- IPA 2007. i IPA 2008. Prekogranični programi Hrvatska – Bosna i Hercegovina (14 projekata u provedbi), Hrvatska – Crna Gora (5 projekata u provedbi), Hrvatska – Srbija (11 projekata u provedbi), Hrvatska – Mađarska (102 projekta u provedbi), Hrvatska – Slovenija (45 projekata u provedbi), IPA Jadranski prekogranični program (28 projekata u provedbi), transnacionalni programi Europske teritorijalne suradnje Europskog fonda za regionalni razvoj »Jugoistočna Europa« (10 projekata u provedbi) i »Mediteran« (6 projekata u provedbi)

Bosna i Hercegovina

– Projekti koji se trenutno provode:

- CARDS 2004. – 2006. Jadranski program za susjedstvo (eng. Adriatic Neighbourhood Programme)

- Trans-national Programme CADSES 2004-2006
- IPA 2007 and IPA 2008 CBC Programmes Bosnia and Herzegovina – Croatia, Bosnia and Herzegovina – Serbia, Bosnia and Herzegovina – Montenegro,
- CBC IPA Adriatic,
- ERDF European Territorial Co-operation transnational programmes «South-East Europe» and «Mediterranean» (the latter only under IPA 2008 funding)

CBC programmes can make a valuable contribution to reconciliation and good neighbourly relations, and the beneficiaries have shown great expectations with regards to the results of the programmes of this component, also in light of the fact that CBC's «learning-by-doing» approach will significantly contribute to local capacity-building. These great expectations were reflected in the large number of applications submitted to the calls for proposals, despite the almost symbolic amount of available joint funds.

- CBC IPA Adriatic – Partners from Croatia and Bosnia and Herzegovina participate in 17 projects: ADRIA.MUSE; AdriaticMoS – Developing of Motorways of Sea system in Adriatic region; ADRISTORICAL LANDS – Hystory, culture, tourism, arts and ancient crafts in the european adriatic territory; AGRONET – Realisation of a permanent network of logistics, distribution and services infrastructure in the food industry chain of the Adriatic Area; AHVN – Adriatic Health and Vitality Network; CLUSTER CLUB – Adratic Economic Cluster Club; F.L.A. – Developing the wood and furniture supply chain network in the Adriatic Area; FUTURE MEDICINE – Proposal for the establishment of a cross border adriatic clinical network of centers for medically assisted reproduction and regenerative medicine; KEY Q – A Key for the Quality in the development and responsible value build up of agro-food resources from both Adriatic coasts; METRIS PLUS – Boosting Research and Innovation Potential of the Adriatic Cross-border Area in a Joint Research Initiative led by Metris Research Centre; PITAGORA – Platform for the Information Technology aimed at Getting Opportunities to reduce ICT gap in the Adriatic area; S.T.A.R. – Statistical networks in Tourism sector of Adriatic Regions; SEA-R – Sustainable Energy in the Adriatic Regions: Knowledge to Invest; SHAPE – Shaping an Holistic Approach to Protect the Adriatic Environment: between coast and sea; SLID – Social and Labour Integration of the Disabled; YOUTH ADRINET – Sharing experiences and developing joint tools in order to increase the participation of the YOUTH ADRIatic population in the civil society and create a NETwork; ZOONE – Zoo Technical Networking for a sustainable Innovation in adriatic Euroregion.
- ERDF Transnational programme South East Europe (SEE) – Partners from Croatia and Bosnia and Herzegovina participate in 2 projects: ATRUIM – Architecture of Totalitarian Regimes of the XX Century in Urban Management; SEE Digi TV – South East European Digital Television

Lessons learned

Both countries have gained experience from previous involvement in cross-border co- operation programmes, especially those involving Member States with a solid cross-border co-operation practice that could be transmitted to those countries with less experience. As a result, the areas bordering Member States have much more capacity and knowledge of cross-border co-operation projects than the areas bordering non-Member States. This situation was reflected during the implementation of the CARDS 2004 «Border Region Co-operation programme», when neighbouring areas from Croatia, Bosnia

- Transnacionalni program za područje središnjeg Jadrana, južnog Podunavlja i jugoistočne Europe (eng. Transnational Programme CADSES) 2004.-2006.
- IPA 2007. i IPA 2008. Prekogranični programi Bosna i Hercegovina – Hrvatska, Bosna i Hercegovina – Srbija, Bosna i Hercegovina – Crna Gora,
- IPA Jadranski prekogranični program,
- Transnacionalni programi Europske teritorijalne suradnje Europskog fonda za regionalni razvoj »Jugoistočna Europa« i »Mediteran« (zadnji financiran samo iz sredstava IPA 2008.)

Programi prekogranične suradnje mogu dati vrijedan doprinos pomirenju te dobrosusjedskim odnosima, a korisnici su pokazali velika očekivanja s obzirom na rezultate programa ove komponente, također i u svjetlu činjenice da pristup »učenje kroz rad« značajno doprinosi lokalnoj izgradnji kapaciteta. Ta očekivanja su bila vidljiva u velikom broju prijava na poziv za dostavu projektnih prijedloga, usprkos gotovo simboličnom iznosu raspoloživih sredstava.

- IPA CBC ADRIATIC – hrvatski i partneri iz Bosne i Hercegovine surađuju u 17 projekata: ADRIA.MUSE; AdriaticMoS – Razvoj sustava »morskih autocesta« u jadranskoj regiji; ADRISTORICAL LANDS – Povijest, kulture, turizam, umjetnost i stari obrti na području in europske jadranske regije; AGRONET – Uspostava stalne mreže logistike, distribucije i infrastrukturnih usluga u prehrambeno industrijskom lancu jadranskog područja. AHVN – Jadranska mreža zdravlja i vitalnosti; CLUSTER CLUB – Jadranski ekonomski klaster klub; F.L.A. – Razvoj mreže opskrbnih lanaca za drvo i namještaj u jadranskom području; FUTURE MEDICINE – Prijedlog za uspostavu prekogranične zdravstvene mreže centara za medicinski potpomognutu reprodukciju i regenerativnu medicinu; KEY Q – Ključ za kvalitetu u razvoju i odgovorno dizanje vrijednosti poljoprivredno-prehrambenih izvora s obje jadranske; METRIS PLUS – Poticanje istraživanja i inovacije potencijala jadranskog prekograničnog područja u zajedničkom istraživačkoj inicijativi pod vodstvom Metris istraživačkog centra; PITAGORA – Platforma za informacijsku tehnologiju s ciljem omogućavanja redukcije ICT praznina u jadranskom području; S.T.A.R. – Statističke mreže u turističkom sektoru jadranske regije; SEA-R – Održiva energija u jadranskim regijama: znanje za ulaganje; SHAPE – Oblikovanje holističkog pristupa zaštiti jadranskog okoliša: između obale i mora; SLID – Društvena i radna integracija osoba s posebnim potrebama; YOUTH ADRINET – Razmjena iskustava i razvoj zajedničkih alata s ciljem poboljšanja sudjelovanja mlade populacije jadranskog područja u civilnom društvu i stvaranja mreže; ZOONE – Zoo tehničko umrežavanje za održive inovacije u jadranskoj Euroregiji.
- ERDF Transnacionalni program Jugoistočna Europa SEE – partneri iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine surađuju u 2 projekta: ATRUIM – Arhitektura totoalitarnih režima XX. stoljeća u urbanom menadžmentu; SEE Digi TV – Digitalna Televizija Jugoistočne Europe

Stečena iskustva

Obje zemlje su stekle iskustva iz prethodnih provedbi programa prekogranične suradnje, a pogotovo onih koje uključuju države članice s kvalitetnom praksom prekogranične suradnje koja se može prenijeti na zemlje s manje iskustava. Kao rezultat, područja koja se nalaze na granicama država članica imaju veći kapacitet i znanje u projektima prekogranične suradnje nego što je to slučaj s područjima koja graniče s državama nečlanicama. Ova se situacija pokazala tijekom provedbe CARDS 2004 programa »Pogranične suradnje«, kad su po prvi put susjedna područja iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije

and Herzegovina, Serbia and Montenegro had the first opportunity to apply for small cross-border co-operation projects. There was a general lack of knowledge on how to prepare and manage projects, and local stakeholders found it difficult to find partners on the other side of the borders.

Experience with border region co-operation so far indicates that a solid preparatory phase, including awareness-raising and training prior to launching activities, is crucial for the outcome of the programme.

The EU Delegation had contracted experts to conduct monitoring visits of projects financed under the Cross-Border and Trans-National Cooperation Programmes under IPA 2007 and 2008. A total of 32 contracts have been visited during the months of June and September 2011, including all projects contracted under the first Call for Proposals for the Programme CRO-MNE. The conclusions of the monitoring have been positive and no risks have been identified which would endanger the implementation of the programme.

Since there are already two Calls for Proposals published under this programme, beneficiaries in the area covered by the programme have gained valuable experience in EU practices, public procurement, application and implementation of projects.

An Interim Evaluation of the Cross-Border Programmes between Candidate/Potential Candidate Country (Intra-Western Balkan Borders) under the Cross-Border Cooperation Component of IPA was completed in June 2011.

The thematic evaluation of CBC programmes under the PHARE programme concluded that most projects had a clear impact in one part of the border region, but that joint projects were the exception rather than the norm. Hence the importance to ensure that projects are the result of joint local or regional initiatives. Another conclusion of the above evaluation is that synchronisation in joint projects is crucial in terms of results, impact and sustainability. Therefore it is important that the partners have established agreed co-ordination plans and mechanisms before the Financing Agreements are signed.

Donor Co-ordination

In line with Article 20 of the IPA Regulation and Article 6 (3) of the IPA Implementing Regulations, in 2007 the European Commission asked the representatives of Member States and local IFIs in Croatia and Bosnia and Herzegovina to provide their comments regarding the draft multi-annual cross-border co-operation programme submitted to the Commission. The Commission received comments from the British Embassy in Zagreb and from the World Bank.

2.5 Horizontal issues

The programme will promote sustainable management of the environment by enhancing cooperation among institutions to implement joint actions for environmental protection.

The programme will also support gender mainstreaming and equal opportunities policies through the selection of projects that include specific consideration to equal opportunities for genders, ethnicities and disabled according to the principles of the European Union.

2.6 Conditions

The successful implementation of the programme depends on adequate staffing and functioning of the Operating Structures, Joint Monitoring Committees, and Joint Technical Secretariat and its antenna.

i Crne Gore imale priliku prijaviti se za manje prekogranične projekte suradnje. Postojao je opći nedostatak znanja kako pripremiti i upravljati projektima, te su lokalni dionici teško nalazili partnere s druge strane granice.

Dosadašnje iskustvo u suradnji pograničnih područja pokazalo je da je kvalitetna faza pripreme, uključujući i podizanje svijesti te obuku prije pokretanja bilo kakvih aktivnosti, ključna za ishod programa.

Delegacija EU ugovorila je stručnjake koji su proveli nadzorne posjete projekata financiranih kroz programe prekogranične suradnje i programe transnacionalne suradnje u okviru IPA 2007. i 2008. Posjećena su ukupno 32 projekta tijekom mjeseca lipnja i rujna 2011. uključujući sve projekte ugovorene u okviru Prvog poziva na dostavu projektnih prijedloga za Prekogranični program HR-CG. Zaključci nadzora bili su pozitivni i nije bio identificiran nijedan rizik koji bi ugrozio provedbu programa.

Budući da su u okviru ovog programa već objavljena dva poziva na dostavu projektnih prijedloga korisnici iz područja koje je pokriveno programom stekli su dragocjena iskustva u EU praksama, javnoj nabavi, prijavi i provedbi projekata.

Srednjoročna evaluacija prekograničnih programa između država kandidatkinja/potencijalnih kandidatkinja (unutarnje granice Zapadnog Balkana) u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA završena je u lipnju 2011. godine.

Tematska evaluacija programa prekogranične suradnje u okviru programa PHARE došla je do zaključka da je većina projekata imala očit utjecaj na jedan dio pograničnog područja, ali da su zajednički projekti prije iznimka nego pravilo. Zbog toga je važno osigurati da projekti budu rezultat zajedničkih lokalnih ili regionalnih inicijativa. Još jedan zaključak prethodno spomenute evaluacije je da je usklađen rad na zajedničkim projektima ključan u smislu rezultata, utjecaja i održivosti. Stoga je važno da partneri uspostave usuglašene planove za koordinaciju i mehanizme prije potpisivanja Sporazuma o financiranju.

Koordinacija donatora

U skladu sa člankom 20. Uredbe o programu IPA i članku 6. stavku 3. IPA provedbenih uredbi, Europska komisija je 2007. godine od predstavnika država članica i lokalnih međunarodnih financijskih institucija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini zatražila primjedbe o nacrtu programa prekogranične suradnje koji su dostavljeni Komisiji. Komisija je zaprimila komentar Veleposlanstva Velike Britanije u Zagrebu te Svjetske banke.

2.5 Horizontalna pitanja

Program će promicati održivo upravljanje okolišem kroz unapređenje suradnje među institucijama za provedbu zajedničkih mjera za zaštitu okoliša.

Program će također podržati rodno osviještene politike i politike jednakih mogućnosti kroz odabir projekata koji posebnu pažnju poklanjaju jednakim mogućnostima za spolove, manjine i osobe s invaliditetom sukladno načelima Europske unije.

2.6 Uvjeti

Uspješna provedba programa ovisi o odgovarajućem osoblju i radu operativnih struktura, Zajedničkog nadzornog odbora, Zajedničkog tehničkog tajništva i antena Zajedničkog tehničkog tajništva.

2.7 Benchmarks

2012 funds	N	N+1 (cumulative)	N+2 (cumulative)	N+3 (cumulative)
Number of direct grant agreement in Croatia	1	1	1	1
Number of direct grant agreement in Bosnia and Herzegovina	1	1	1	1
Number of joint calls for proposals launched in Croatia and in Bosnia and Herzegovina	1	1	1	1
Contracting Rate (%) in Croatia	0	60	100	100
Contracting Rate (%) in Bosnia and Herzegovina	0	60	100	100

2013 funds	N	N+1 (cumulative)	N+2 (cumulative)	N+3 (cumulative)
Number of direct grant agreements in Croatia	1	1	1	1
Number of direct grant agreements in Bosnia and Herzegovina	1	1	1	1
Number of joint calls for proposals launched in Croatia and in Bosnia and Herzegovina	1	1	1	1
Contracting Rate (%) in Croatia	0	100	100	100
Contracting Rate (%) in Bosnia and Herzegovina	0	100	100	100

2.8 Roadmap for the decentralisation of the management of EU funds without ex ante controls by the Commission

In Croatia, the preparations for the waiver of ex ante controls are on going. The Decision to waive ex ante controls for Component II should be taken before the date of accession, otherwise any contracts signed between the date of accession and the date on which the Commission decision is adopted will not be considered eligible in accordance with Article 29 of the 2011 Act of Accession. The Commission's Decision should be based on documentation demonstrating that Croatia's management system for Component II is well prepared and fully operational.

The Decentralised Implementation System (DIS) Strategy of Bosnia and Herzegovina was badopted in July 2008. In April 2010, the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina adopted decisions to nominate the Competent Accrediting Officer (CAO), the National Authorising Officer (NAO), and the National IPA Coordinator (NIPAC). The CFCU (Central Finance and Contracts Unit) and National Fund (NF) were established within the Ministry of Finance and Treasury and are functional although not yet fully staffed.

Regarding IPA Component II – CBC – some progress can be reported: The Council of Ministers adopted the Decision on the Establishment of the Operating Structure for IPA component II in September 2011, and the formal notification of this decision by the NAO was made in December. The personal appointment to the function of the Head of Operating Structure is pending. Also, the decision on the establishment of the Audit Authority has not been taken yet. As

2.7 Mjerila

Sredstva za 2012. godinu	N	N+1 (kumulativno)	N+2 (kumulativno)	N+3 (kumulativno)
Broj izravnih sporazuma o bespovratnim sredstvima u Hrvatskoj	1	1	1	1
Broj izravnih sporazuma o bespovratnim sredstvima u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Broj zajedničkih poziva na dostavu prijedloga projekata objavljenih u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Stopa ugovaranja (%) u Hrvatskoj	0	60	100	100
Stopa ugovaranja (%) u Bosni i Hercegovini	0	60	100	100

Sredstva za 2013. godinu	N	N+1 (kumulativno)	N+2 (kumulativno)	N+3 (kumulativno)
Broj izravnih sporazuma o bespovratnim sredstvima u Hrvatskoj	1	1	1	1
Broj izravnih sporazuma o bespovratnim sredstvima u Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Broj zajedničkih poziva na dostavu prijedloga projekata objavljenih u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini	1	1	1	1
Stopa ugovaranja (%) u Hrvatskoj	0	100	100	100
Stopa ugovaranja (%) u Bosni i Hercegovini	0	100	100	100

2.8 Plan za decentralizaciju upravljanja EU fondovima bez ex ante kontrola od Komisije

U Hrvatskoj su u tijeku pripreme za izuzimanje od ex ante kontrola. Odluka o izuzimanju od ex-ante kontrola za komponentu II trebala bi biti donesena prije datuma pristupa, u suprotnom nijedan ugovor sklopljen prije datuma pristupa i datuma prihvaćanja odluke Komisije neće se smatrati prihvatljivim sukladno članku 29. Ugovora o pristupanju iz 2011. godine. Odluka Komisije temeljit će se na dokumentaciji koja pokazuje da je hrvatski sustav upravljanja za komponentu II dobro pripremljen i u potpunosti operativan.

Strategija decentraliziranog sustava provedbe (DIS) Bosne i Hercegovine usvojena je u srpnju 2008. godine. U travnju 2010. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je odluke o imenovanju Dužnosnika nadležnog za akreditaciju (DNA), Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO) i Nacionalnog IPA koordinatora (NIPAK). Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine osnovalo je SJFU (Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje) i Nacionalni fond (NF) koji su stavljeni u funkciju, iako još uvijek nisu u potpunosti osposobljeni.

Što se tiče IPA komponente II Prekogranična suradnja, napredak se može primijetiti: Vijeće ministara usvojilo je Odluku o uspostavljanju operativne strukture za IPA II komponentu u rujnu 2011. godine, i službena obavijest o ovoj odluci od strane NAO-a usvojena je u prosincu. Imenovanje osobe zadužene za funkciju voditelja operativne strukture je u tijeku. Također, odluka o uspostavljanju

regards the other components no progress was made due to a lack of political agreement.

3. BUDGET FOR 2010 AND 2011

3.1. Indicative 2010 financial table for Croatia

	IPA EU contribution		National contribution		Total	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Priority axis 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
TOTAL	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Expressed in % of the Total (IPA plus National contributions) (column (c))

(2) Expressed in % of the grand total of column (c). It indicates the relative weight of the each priority with reference to the total funds (IPA + National)

3.2. Indicative 2010 financial table for Bosnia and Herzegovina

	IPA EU contribution		National contribution		Total	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Priority axis 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
TOTAL	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Expressed in % of the Total (IPA plus National contributions) (column (c))

(2) Expressed in % of the grand total of column (c). It indicates the relative weight of the each priority with reference to the total funds (IPA + National)

3.3. Indicative 2011 financial table for Croatia

	IPA EU contribution		National contribution		Total	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Priority axis 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
TOTAL	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Expressed in % of the Total (IPA plus National contributions) (column (c))

(2) Expressed in % of the grand total of column (c). It indicates the relative weight of the each priority with reference to the total funds (IPA + National)

3.4. Indicative 2011 financial table for Bosnia and Herzegovina

	IPA EU contribution		**National contribution**		**Total**	
	EUR (a)	**%(1)**	**EUR (b)**	**%(1)**	**EUR (c)=(a)+(b)**	**%(2)**
Priority axis 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Priority axis 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
TOTAL	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Expressed in % of the Total (IPA plus National contributions) (column (c))

(2) Expressed in % of the grand total of column (c). It indicates the relative weight of the each priority with reference to the total funds (IPA + National)

3.5. Principle of co-financing applying to the projects funded under the programme

The EU contribution has been calculated in relation to the eligible expenditure, which for the «Cross–border programme Croatia – Bosnia and Herzegovina» is based on the total expenditure, as agreed by the participating countries and laid down in the cross–border programme.

The EU contribution at the level of priority axis shall not exceed the ceiling of 85% of the eligible expenditure.

The EU contribution for each priority axis shall not be less than 20% of the eligible expenditures.

revizijskog tijela još uvijek nije usvojena. Što se ostalih komponenti tiče, napretka nema zbog političkih razloga.

3. PRORAČUN ZA 2010. I 2011. GODINU

3.1. Indikativna financijska tablica za 2010. godinu za Hrvatsku

	EU – IPA pomoć		Nacionalno sufinanciranje		Ukupno	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Prioritetna os 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
UKUPNO	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Izraženo u % od ukupnog iznosa (IPA i Nacionalno sufinanciranje) (stupac (c))

(2) Izraženo u % od ukupnog iznosa stupca (c). Označava relativnu vrijednost svakog prioriteta u usporedbi s ukupnim fondom (IPA + Nacionalno)

3.2. Indikativna financijska tablica za 2010. godinu za Bosnu i Hercegovinu

	EU – IPA pomoć		Nacionalno sufinanciranje		Ukupno	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Prioritetna os 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
UKUPNO	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Izraženo u % od ukupnog iznosa (IPA i Nacionalno sufinanciranje) (stupac (c))

(2) Izraženo u % od ukupnog iznosa stupca (c). Označava relativnu vrijednost svakog prioriteta u usporedbi s ukupnim fondom (IPA + Nacionalno)

3.3. Indikativna financijska tablica za 2011. godinu za Hrvatsku

	EU – IPA pomoć		Nacionalno sufinanciranje		Ukupno	
	EUR (a)	%(1)	EUR (b)	%(1)	EUR (c)=(a)+(b)	%(2)
Prioritetna os 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
UKUPNO	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Izraženo u % od ukupnog iznosa (IPA i Nacionalno sufinanciranje) (stupac (c))

(2) Izraženo u % od ukupnog iznosa stupca (c). Označava relativnu vrijednost svakog prioriteta u usporedbi s ukupnim fondom (IPA + Nacionalno)

3.4. Indikativna financijska tablica za 2011. godinu za Bosnu i Hercegovinu

	EU – IPA pomoć		**Nacionalno sufinanciranje**		**Ukupno**	
	EUR (a)	**%(1)**	**EUR (b)**	**%(1)**	**EUR (c)=(a)+(b)**	**%(2)**
Prioritetna os 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna os 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
UKUPNO	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

(1) Izraženo u % od ukupnog iznosa (IPA i Nacionalno sufinanciranje) (stupac (c))

(2) Izraženo u % od ukupnog iznosa stupca (c). Označava relativnu vrijednost svakog prioriteta u usporedbi s ukupnim fondom (IPA + Nacionalno)

3.5. Načelo sufinanciranja koje se primjenjuje na projekte financirane u okviru programa

Sudjelovanje EU izračunato je u odnosu na prihvatljive izdatke, koji se za »Prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina« zasnivaju na ukupnim izdacima, prema sporazumu između zemalja sudionica koji su utvrđeni u prekograničnom programu.

Sudjelovanje EU na razini prioritetne osi ne smije prijeći krajnju granicu od 85% prihvatljivih izdataka.

The provisions of Article 90 of the IPA Implementing Regulation apply.

The co–financing under Priority axes 1 and 2 will be provided by the final grant beneficiaries and can come from public or private funds. The co–financing under Priority axis 3 (TA) will be provided by national public funds.

4. IMPLEMENTATION ARRANGEMENTS

4.1 Method of Implementation

The part of this programme concerning Croatia shall be implemented in accordance with Article 53c of the Financial Regulation[4] and the corresponding provisions of the Implementing Rules[5]. The Beneficiary Country will continue to ensure that the conditions laid down in Article 56 of the Financial Regulation are respected at all times.

The *ex ante* control by the Commission shall apply in accordance to the Commission Decision on the Conferral of management powers in accordance to Article 14 of the IPA Implementing Regulation.

The part of this programme concerning Bosnia and Herzegovina shall be implemented on a centralised basis by the European Commission in accordance with Article 53a of the Financial Regulation[6] and the corresponding provisions of the Implementing Rules[7].

In the event of centralised management the role of the Commission in the selection of operations under a cross–border programme among beneficiary countries is specified in Article 140 of the IPA Implementing Regulation.

4.2 General rules for Procurement and grant award procedures

Procurement shall follow the provisions of Part Two, Title IV of the Financial Regulation and Part Two, Title III, Chapter 3 of its Implementing Rules as well as the rules and procedures for service, supply and works contracts financed from the general budget of the European Communities for the purposes of cooperation with third countries adopted by the Commission on 24 May 2007 (C(2007)2034).

Grant award procedures shall follow the provisions of Part One, Title VI of the Financial Regulation and Part One, Title VI of its Implementing Rules.

Where appropriate, the Contracting Authorities should also use the standard templates and models facilitating the application of the above rules provided for in the «Practical Guide to contract procedures for EU external actions» («Practical Guide») as published on the EuropeAid website[8] at the date of the initiation of the procurement or grant award procedure.

4.3 Environmental Impact Assessment and Nature Conservation

All investments shall be carried out in compliance with the relevant EU environmental legislation.

The procedures for environmental impact assessment as set down in the EIA-directive[9] fully apply to all investment projects under IPA. If the EIA-directive has not yet been fully transposed, the procedures should be similar to the ones established in the above-mentioned directive.

[4] Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 (OJ L 248, 16.09.2002, p. 1)
[5] Regulation (EC, Euratom) No 2342/2002 (OJ L 357, 31.12.2002, p. 1)
[6] Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 (OJ L 248, 16.09.2002, p. 1)
[7] Regulation (EC, Euratom) No 2342/2002 (OJ L 357, 31.12.2002, p. 1)
[8] current address:

http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

[9] Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment (OJ L 175, 5.7.1985, p. 40.

Sudjelovanje EU za svaku prioritetnu os ne smije biti ispod 20% prihvatljivih izdataka.

Primjenjuju se odredbe članka 90. IPA Provedbene uredbe.

Sufinanciranje u okviru Prioritetne osi 1 i 2 osigurat će krajnji korisnici bespovratnih sredstava i ta sredstva mogu dolaziti iz javnih ili privatnih fondova. Sufinanciranje u okviru Prioritetne osi 3 (Tehnička pomoć) osigurat će se nacionalnim javnim sredstvima.

4. PROVEDBENE STRUKTURE

4.1 Način provedbe

Dio ovog programa koji se odnosi na Republiku Hrvatsku provodi se u skladu sa člankom 53.c Financijske uredbe[4] i odnosnim odredbama Provedbenih pravila[5]. Država korisnica će se i dalje pobrinuti da se uvjeti iz članka 56. Financijske uredbe poštuju cijelo vrijeme.

Ex ante kontrola od strane Komisije primjenjuje se u skladu s Odlukom Komisije o prijenosu upravljačkih ovlasti, u skladu s člankom 14. IPA Provedbene uredbe.

Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu provodi Europska komisija na centraliziranoj bazi u skladu s člankom 53.a Financijske uredbe[6] i odnosnim odredbama Provedbenih pravila[7].

U slučaju centraliziranog upravljanja uloga Komisije u odabiru aktivnosti u okviru prekograničnog programa među državama korisnicama navedena je u članku 140. Provedbene uredbe o programu IPA.

4.2 Opća pravila za postupke nabave i dodjele bespovratnih sredstava

Nabava slijedi odredbe Dijela drugog, Glave IV. Financijske uredbe i Dijela drugog, Glave III., Poglavlja 3. njenih Provedbenih pravila kao i pravila i postupke za ugovore o pružanju usluga, nabavi roba i ustupanju radova koji se financiraju iz općeg proračuna Europskih zajednica u svrhu suradnje s trećim zemljama (C(2007)2034), koji je Komisija usvojila 24. svibnja 2007. godine.

Postupci dodjele bespovratnih sredstava slijede odredbe Dijela prvog, Glave VI. Financijske uredbe i Dijela prvog, Glave VI. njenih Provedbenih pravila.

Prema potrebi, naručitelji koriste i standardne predloške i modele koji olakšavaju primjenu prethodno navedenih pravila iz »Praktičnog vodiča kroz procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama« (»Praktični vodič«), kako je objavljen na web-stranicama EuropeAida[8] na dan pokretanja postupka nabave ili dodjele bespovratnih sredstava.

4.3 Procjena utjecaja na okoliš i očuvanje prirode

Sva ulaganja se provode u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU o zaštiti okoliša.

Postupci za procjenu utjecaja na okoliš, kako je navedeno u direktivi o Procjeni utjecaja na okoliš (PUO)[9] u potpunosti se primjenjuju na sve investicijske projekte u okviru IPA-e. Ukoliko direktiva o PUO nije još u potpunosti prenijeta, postupci bi trebali biti slični onima utvrđenim u prethodno navedenoj direktivi.

[4] Uredba (EK, Euroatom) 1605/2002 (SL L 248, 16.9.2002., str. 1)
[5] Uredba (EK, Euroatom) 2342/2002 (SL L 357, 31.12.2002. str. 1)
[6] Uredba (EK, Euroatom) 1605/2002 (SL L 248, 16.9.2002., str. 1)
[7] Uredba (EK, Euroatom) 2342/2002 (SL L 357, 31.12.2002. str. 1)
[8] Trenutna adresa: http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm
[9] Direktiva Vijeća 85/337/EEZ-a od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, SL L 175, 5.7.1985., str. 40.

If a project is likely to affect sites of nature conservation importance, an appropriate nature conservation assessment shall be made, equivalent to that provided for in Article 6 of the Habitats Directive[10].

5 MONITORING AND EVALUATION

5.1 Monitoring

The implementation of the cross–border programme will be monitored by the joint monitoring committee referred to in Article 142 of the IPA Implementing Regulation, established by the participating beneficiary countries, which include representatives of the Commission.

In Croatia, the implementation of the programme will also be monitored through the IPA monitoring committee in accordance with Article 58 of the IPA Implementing Regulation.

The IPA monitoring committee shall assess the effectiveness, quality and coherence of the implementation of the programme to ensure the achievements of the programme objectives and enhance the efficiency of the assistance provided.

In Bosnia and Herzegovina, the Commission may undertake any actions it deems necessary to monitor the programme concerned.

5.2 Evaluation

Programmes shall be subject to evaluations in accordance with Article 141 of the IPA Implementing Regulation, with an aim to improve the quality, effectiveness and consistency of the assistance from EU funds and the strategy and implementation of the cross–border programmes.

6 AUDIT, FINANCIAL CONTROL, ANTIFRAUD MEASURES, FINANCIAL ADJUSTMENTS, PREVENTIVE MEASURES AND FINANCIAL CORRECTIONS

6.1 Audit, Financial Control and Anti-fraud measures

The accounts and operations of all parties involved in the implementation of this programme, as well as all contracts and agreements implementing this programme, are subject to, on the one hand, the supervision and financial control by the Commission (including the European Anti-Fraud Office), which may carry out checks at its discretion, either by itself or through an outside auditor and, on the other hand, audits by the European Court of Auditors. This includes measures such as *ex ante* verification of tendering and contracting carried out by the Delegation in Croatia.

In order to ensure the efficient protection of the financial interests of the European Union, the Commission (including the European Anti-Fraud Office) may conduct on-the-spot checks and inspections in accordance with the procedures foreseen in Council Regulation (EC, Euratom) 2185/96[11].

The controls and audits described above are applicable to all contractors, subcontractors and grant beneficiaries who have received EU funds.

6.2 Financial adjustments

In Croatia the national authorising officer, who bears in the first instance the responsibility for investigating all irregularities, shall make the financial adjustments where irregularities or negligence are detected in connection with the implementation of this programme, by cancelling all or part of the EU assistance. The national authorising officer shall take into account the nature and gravity of the irregularities and the financial loss to the EU assistance.

In case of an irregularity, including negligence and fraud, the national authorising officer shall recover the EU assistance paid to the beneficiary in accordance with national recovery procedures.

[10] Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (OJ L206, 22.7.1992).

[11] Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/96 (OJ L 292; 15.11.1996, p. 2)

Ukoliko postoji vjerojatnost da bi projekt mogao utjecati na lokalitete od značaja za očuvanje prirode, izvršit će se odgovarajuća procjena očuvanja prirode, koja je jednaka onoj iz članka 6. Direktive o staništima[10].

5. NADZOR I EVALUACIJA

5.1 Nadzor

Provedbu prekograničnog programa nadzirat će Zajednički nadzorni odbor iz članka 142. Provedbene uredbe o programu IPA, uspostavljen uz sudjelovanje zemalja korisnica, a koji uključuje i predstavnike Komisije.

U Hrvatskoj provedba ovog programa pratit će se kroz nadzorni odbor za program IPA u skladu sa člankom 58. IPA provedbene uredbe.

Nadzorni odbor za program IPA procjenjuje učinkovitost, kvalitetu i usklađenost provedbe programa kako bi se osiguralo postizanje ciljeva programa i povećala ekonomičnost pružene pomoći.

U Bosni i Hercegovini, Komisija može poduzeti sve mjere koje smatra nužnima za nadzor odnosnog programa.

5.2 Evaluacija

Programi su predmet evaluacija sukladno članku 141. Provedbene uredbe o programu IPA, s ciljem poboljšanja kvalitete, učinkovitosti i dosljednosti pomoći iz sredstava EU i strategije i provedbe prekograničnih programa.

6. REVIZIJA, FINANCIJSKA KONTROLA, MJERE ZA SUZBIJANJE PRIJEVARA, FINANCIJSKA USKLAĐENJA, PREVENTIVNE MJERE I FINANCIJSKE ISPRAVKE

6.1 Revizija, financijska kontrola i mjere za borbu protiv prijevara

Računi i poslovanje svih stranaka uključenih u provedbu ovog programa, kao i svi ugovori i sporazumi kojima se provodi ovaj program, predmet su, s jedne strane, nadzora i financijske kontrole Komisije (uključujući i Europski ured za borbu protiv prijevara), koja može izvršiti provjere prema vlastitoj odluci, bilo samostalno ili posredstvom vanjskog revizora i, s druge strane, revizija Europskog revizorskog suda. To uključuje mjere poput *ex ante* provjere nadmetanja i ugovaranja koje Delegacija provodi u Hrvatskoj.

U svrhu osiguranja efikasne zaštite financijskih interesa Europske unije, Komisija (uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara) može provesti provjere na terenu, kao i inspekcije u skladu s postupcima predviđenim u Uredbi Vijeća (EZ-a, Euratom) 2185/96[11].

Prethodno opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve izvođače, podizvođače i korisnike bespovratnih sredstava koji su primili sredstva EU.

6.2 Financijska usklađenja

U Hrvatskoj nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, koji na prvom stupnju nosi odgovornost za istraživanje svih nepravilnosti, izvršava financijska usklađenja u slučajevima kada se otkriju nepravilnosti ili nemar u vezi s provedbom ovog programa, otkazivanjem sve, ili dijela pomoći EU. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak pomoći EU.

U slučaju nepravilnosti, uključujući nemar i prijevaru, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje izvršava povrat pomoći EU plaćene korisniku u skladu s nacionalnim postupcima povrata.

[10] Direktiva Vijeća 92/43/EEZ-a od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L206, 22. 7. 1992.).

[11] Uredba Vijeća (EK, Euratom) 2185/96 od 11. studenoga 1996., SL L 292; 15.11.1996.; str. 2.

6.3 Audit trail

In Croatia the national authorising officer shall ensure that all the relevant information is available to ensure at all times a sufficiently detailed audit trail. This information shall include documentary evidence of the authorisation of payment applications, of the accounting and payment of such applications, and of the treatment of advances, guarantees and debts.

6.4 Preventive Measures

Croatia shall ensure investigation and effective treatment of suspected cases of fraud and irregularities and shall ensure the functioning of a control and reporting mechanism equivalent to that provided for in Commission Regulation 1828/2006[12]. All suspected or actual cases of fraud and irregularity as well as all measures related thereto taken must be reported to the Commission services without delay. Should there be no suspected or actual cases of fraud or irregularity to report, the Beneficiary Country shall inform the Commission of this fact within two months following the end of each quarter.

Irregularity shall mean any infringement of a provision of applicable rules and contracts, resulting from an act or omission by an economic operator, which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the European Union by charging an unjustified item of expenditure to the general budget.

Fraud shall mean any intentional act or omission relating to: the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the European Union or budgets managed by, or on behalf of, the European Union; non disclosure of information in violation of a specific obligation with the same effect; the misapplication of such funds for purposes other than those for which they are originally granted.

The Beneficiary Country shall take any appropriate measure to prevent and counter active and passive corruption practises at any stage of the procurement procedure or grant award procedure, as well as during the implementation of corresponding contracts.

Active corruption is defined as the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official for himself or for a third party for him to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the EU's financial interests.

Passive corruption is defined as the deliberate action of an official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or a third party, or accepts a promise of such advantage, to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the EU's financial interests.

The authorities of the beneficiary country, including the personnel responsible for the implementation of the programme, shall also undertake to take whatever precautions are necessary to avoid any risk of conflict of interest, and shall inform the Commission immediately of any such conflict of interest or any situation likely to give rise to any such conflict.

6.5 Financial corrections

In order to ensure that the funds are used in accordance with the applicable rules, in Croatia the Commission shall apply clearance-of-accounts procedures or financial correction mechanisms in accordance with Article 53c (2) of the Financial Regulation and as detailed in the Framework Agreement concluded between the Commission and Croatia.

[12] OJ L 371, 27.12.2006, p. 1.

6.3 Tijek revizije

U Hrvatskoj nacionalni dužnosnik za ovjeravanje osigurava dostupnost svih relevantnih informacija kako bi cijelo vrijeme bio osiguran dovoljno detaljan tijek revizije. Te informacije uključuju dokumentiran dokaz ovjeravanja zahtjeva za plaćanje, obračuna i plaćanja takvih zahtjeva, i postupanja s predujmovima, jamstvima i dugovima.

6.4 Preventivne mjere

Hrvatska osigurava istraživanje i učinkovito postupanje sa sumnjivim slučajevima prijevare i nepravilnosti te osigurava funkcioniranje mehanizama kontrole i izvješćivanja koji su jednaki onima iz Uredbe Komisije br. 1828/2006[12]. Svi sumnjivi ili stvarni slučajevi prijevare i nepravilnosti, kao i sve poduzete mjere u vezi s njima, moraju se prijaviti službama Komisije bez odgađanja. Ukoliko nema sumnjivih ili stvarnih slučajeva prijevare ili nepravilnosti za prijaviti, država korisnica izvještava Komisiju o toj činjenici u roku dva mjeseca nakon završetka svakog tromjesečja.

Nepravilnost označava svako kršenje odredbe važećih pravila i ugovora, kao posljedica radnje ili propusta gospodarskog subjekta, a koje ima, ili može imati za posljedicu učinak na opći proračun Europske unije kroz neopravdanu troškovnu stavku za opći proračun.

Prijevara označava svaku namjernu radnju ili propust koji se odnosi na: uporabu ili predstavljanje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenta, čija je posljedica krivo doznačavanje ili protuzakonito zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europske unije ili proračuna kojima upravlja Europska unija, ili se njima upravlja u njeno ime; prikrivanje informacija čime se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prvotno dodijeljena.

Država korisnica poduzima sve potrebne mjere za sprječavanje i suzbijanje slučajeva aktivne i pasivne korupcije u svim fazama postupka nabave ili postupka dodjele bespovratnih sredstava, kao i tijekom provedbe odnosnih ugovora.

Aktivna korupcija definira se kao nečija namjerna radnja kojom se službeniku, za njega ili za treću stranu, obećava ili daje, neposredno ili putem posrednika, prednost bilo koje vrste kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom obvezom, ili obavljao svoje funkcije protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima EU.

Pasivna korupcija definira se kao namjerna radnja dužnosnika, koji neposredno ili putem posrednika, traži ili prima prednosti bilo koje vrste, za sebe ili treću stranu, ili prihvaća obećanje o takvoj prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja sukladno svojoj dužnosti ili obavljao svoje funkcije protivno službenim dužnostima na način koji šteti ili će vjerojatno štetiti financijskim interesima EU.

tijela države korisnice, uključujući osoblje nadležno za provedbu programa, obvezuju se također poduzeti sve potrebne mjere predostrožnosti kako bi se izbjegao rizik od sukoba interesa, te odmah izvještavaju Komisiju o svakom sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla dovesti do takvog sukoba.

6.5 Financijske ispravke

Kako bi se osiguralo da se sredstva koriste u skladu s važećim pravilima, Komisija u Hrvatskoj primjenjuje postupke obračuna ili mehanizme financijskih ispravaka u skladu sa člankom 53.c stavkom 2. Financijske uredbe te kako je navedeno u Okvirnom sporazumu sklopljenom između Komisije i Hrvatske.

[12] SL L 371, 27.12.2006., str. 1.

A financial correction may arise following:
- identification of a specific irregularity, including fraud; or
- identification of a weakness or deficiency in the management and control systems of the beneficiary country.

If the Commission finds that expenditure under this programme has been incurred in a way that has infringed applicable rules, it shall decide what amounts are to be excluded from EU financing.
The calculation and establishment of any such corrections, as well as the related recoveries, shall be made by the Commission following the criteria and procedures provided for in the IPA Implementing Regulation.

7 NON SUBSTANTIAL REALLOCATION OF FUNDS

The authorising officer by delegation (AOD), or the authorising officer by sub-delegation (AOSD), in line with the delegation of powers conferred upon him by the AOD, in accordance with the principles of sound financial management, may undertake non substantial reallocations of funds without an amending financing decision being necessary. In this context, cumulative reallocations not exceeding 20% of the total amount allocated for the programme, subject to a limit of EUR 4 million, shall not be considered substantial, provided that they do not affect the nature and objectives of the programme. The IPA Committee shall be informed of the above reallocation of funds.

8 LIMITED ADJUSTMENTS IN THE IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME

Limited changes in the implementation of this programme affecting essential elements listed under Article 90 of the Implementing Rules to the Financial Regulation, which are of an indicative nature13, may be undertaken by the Commission's authorising officer by delegation (AOD), or by the Commission's authorising officer by sub-delegation (AOSD), in line with the delegation of powers conferred upon him by the AOD, in accordance with the principles of sound financial management without an amending financing decision being necessary.

APPENDIX A2

CROSS-BORDER PROGRAMME CROATIA – BOSNIA AND HERZEGOVINA 2007 – 2013 AS REVISED BY DECISION C(2012)9259 OF 7 DECEMBER 2012

Instrument for Pre-Accession (IPA)

Cross-Border Programme

Croatia – Bosnia and Herzegovina 2007 – 2013

Revised version dated on 30th November 2011

[Period covered by revision 2012 – 2013]

ABBREVIATIONS

CARDS	**Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation**
CBC	**Cross-border cooperation**
CfP	**Call for Proposals**
DEI	**Directorate for European Integration**
ERDF	**European Regional Development Fund**

[13] These essential elements of an indicative nature are, for grants, the indicative amount of the call for proposals and, for procurement, the indicative number and type of contracts envisaged and the indicative time frame for launching the procurement procedures.

Do financijskog ispravka može doći uslijed sljedećeg:
- utvrđivanja specifične nepravilnosti, uključujući prijevaru; ili
- utvrđivanja slabosti ili nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole države korisnice.

Ukoliko Komisija otkrije da su izdaci iz ovog programa nastali na način kojim se krše važeća pravila, odlučuje koje iznose treba isključiti iz financiranja EU.

Izračune i utvrđivanje svih takvih ispravaka, kao i povezanih povrata, izvršava Komisija prema kriterijima i postupcima iz IPA provedbene uredbe.

7. NESUPSTANTIVNE REALOKACIJE SREDSTAVA

Dužnosnik Komisije za ovjeravanje delegiranjem (DKOD), ili dužnosnik Komisije za ovjeravanje poddelegiranjem (DKOPD), u skladu s ovlastima koje na njega prenosi DKOD, u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, može poduzeti neznatne realokacije sredstava bez potrebe za izmijenjenom i dopunjenom odlukom o financiranju. U tom kontekstu, kumulativne realokacije koje ne prelaze 20% od ukupnoga iznosa alociranoga za program, koje podliježu limitu od 4 milijuna eura, neće biti smatrane značajnim, s time da one ne utječu na prirodu i ciljeve programe. IPA Odbor biti će informiran o gore navedenim realokacijama sredstava.

8. OGRANIČENE PROMJENE U PROVEDBI PROGRAMA

Ograničene promjene u provedbi ovog programa koje utječu na osnovne elemente navedene u članku 90. Provedbenih pravila uz Financijsku uredbu, koje su indikativne prirode[13], može poduzeti dužnosnik Komisije za ovjeravanje delegiranjem (DKOD), ili dužnosnik Komisije za ovjeravanje pod-delegiranjem (DKOPD), u skladu s ovlastima koje na njega prenosi DKOD, u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja bez potrebe za izmijenjenom i dopunjenom odlukom o financiranju.

PRILOG A2

PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA ZA 2007. – 2013. REVIDIRAN ODLUKOM KOMISIJE C(2012)9259 OD 7. PROSINCA 2012. GODINE

Instrument pretpristupne pomoći (IPA)

Prekogranični program

Hrvatska – Bosna i Hercegovina 2007. – 2013.

-Revidirana verzija od 30. studenoga 2011. godine

[za razdoblje: 2012 – 2013]

KRATICE

CARDS	**Pomoć Europske zajednice u obnovi, razvoju i stabilizaciji**
CBC	**Prekogranična suradnja**
CfP	**Poziv na dostavu prijedloga projekata**
DEI	**Direkcija za Europske integracije**
EFRR	**Europski fond za regionalni razvoj**

[13] Ovi osnovni elementi indikativne prirode su, za grantove, indikativni iznos poziva na dostavu projektnih prijedloga, za nabavu, indikativni broj i vrsta predviđenih ugovora i indikativni vremenski okvir za pokretanje postupaka nabave.

ESF	**European Social Fund**
GDP	**Gross Domestic Product**
GfA	**Guidelines for Applicants**
IMWG	**Inter-ministerial working group (in Croatia)**
IPA	**Instrument for Pre-accession Assistance**
JDT	**Joint Drafting Team**
JMC	**Joint Monitoring Committee**
JPC	**Joint Programming Committee**
JSC	**Joint Steering Committee**
JTS	**Joint Technical Secretariat**
MRDFWM/ MRDEUF	**Ministry of Regional Development, Forestry and Water Management/Ministry of Regional Development and EU Funds**
NUTS	**Nomenclature of Territorial Units for Statistics**
PHARE	**Poland and Hungary Assistance for the Reconstruction of the Economy**
R&D	**Research and Development**
TA	**Technical Assistance**

1 SECTION I. INTRODUCTION AND SUMMARY

1.1 Introduction to the Cross-border Programme

This document describes the cross-border programme between Croatia and Bosnia and Herzegovina, which will be implemented over the period 2007-2013. This strategic document is based on a joint planning effort of the Croatian and Bosnian parties. The programme is supported by component II (cross-border cooperation) of the EU «Instrument *for Pre-Accession Assistance*» (IPA), under which €6 million have been allocated for its first 3 years. An additional €1,058,823 will be provided by the partner countries, mostly from the programme's beneficiaries in the border region.

The border between Croatia and Bosnia and Herzegovina extends almost over 1,000 km. Despite the heterogeneity of the area, bordering regions are facing similar challenges: an economic downturn linked to the collapse of traditional industries/markets in the wake of Yugoslavia's disintegration, large-scale migrations during and after the war accompanied by continuous depopulation since then and heavy damages to public infrastructure only partly remedied by insufficient investment. Traditional economic and cultural links between the two countries in the border areas have also been severely affected by the conflict and its aftermath. This programme will therefore seek to revive these former cross-border links and activities while addressing some of the common socio-economic and environmental issues.

1.2 The Programme Area

The programme area is made up of «eligible» and «adjacent» regions as defined by Articles 88 and 97 of the IPA Implementing Regulation. These regions, which were decided in a meeting of the *Joint Programming Committee* (see Section 1.4), held on April 20, in Sarajevo and supplemented in a meeting of the *Joint Monitoring Committee* held on October 26, 2009 in Sarajevo, are listed below.

ESF	**Europski socijalni fond**
BDP	**Bruto domaći proizvod**
VzP	**Vodič za prijavitelje**
MRS	**Međuministarska radna skupina (u Hrvatskoj)**
IPA	**Instrument za pomoć u pretpristupnom razdoblju**
ZTIN	**Zajednički tim za izradu nacrta**
ZNO	**Zajednički nadzorni odbor**
ZPO	**Zajednički programski odbor**
ZUO	**Zajednički upravljački odbor**
ZTT	**Zajedničko tehničko tajništvo**
MRRŠVG/ MRRFEU	**Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva/ Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije**
NUTS	**Nomenklatura teritorijalnih statističkih jedinica**
PHARE	**Pomoć Poljskoj i Mađarskoj u rekonstrukciji gospodarstva**
I&R	**Istraživanje i razvoj**
TP	**Tehnička pomoć**

1. POGLAVLJE I. UVOD I SAŽETAK

1.1 Uvod u program prekogranične suradnje

Ovim se dokumentom opisuje program prekogranične suradnje između Hrvatske i Bosne i Hercegovine koji će se provoditi tijekom razdoblja od 2007. do 2013. Ovaj strateški dokument temeljen je na zajedničkom radu na planiranju hrvatske i BiH strane. Program podržava II. komponenta (prekogranična suradnja) *Instrumenta za pomoć u pretpristupnom razdoblju* EU-a (IPA), pod kojom je dodijeljeno 6 mil. EUR za prve 3 godine. Povrh toga 1,058.823 EUR osigurat će države partneri, uglavnom od korisnika programa u pograničnom području.

Granica između Hrvatske i Bosne i Hercegovine dugačka je gotovo 1 000 km. Unatoč heterogenosti područja, pogranične se regije suočavaju sa sličnim izazovima: gospodarskim propadanjem povezanim s propasti tradicionalnih industrija/tržišta nakon raspadanja Jugoslavije, masovnim migracijama tijekom i nakon rata, popraćenim neprekidnom depopulacijom otada i teškim štetama javne infrastrukture, samo djelomice nadoknađenim nedostatnim ulaganjima. Tradicionalne gospodarske i kulturalne veze između dviju država u pograničnim područjima također su teško pogođene ratnim sukobima i njihovim posljedicama. Ovaj će program stoga nastojati obnoviti te prijašnje prekogranične veze i aktivnosti, u isto se vrijeme baveći nekima od zajedničkih društveno-gospodarskih i ekoloških pitanja.

1.2 Programsko područje

Programsko područje sastoji se od 'prihvatljivih' i 'pridruženih' područja, kako su određena u člancima 88. i 97. Provedbene uredbe IPA-e. Koja su to područja odlučeno je na sastanku *Zajedničkog programskog odbora* (vidjeti Poglavlje 1.4), održanom 20. travnja 2007. u Sarajevu, te nadopunjena na sastanku Zajedničkog nadzornog odbora održanog 26. listopada 2009. u Sarajevu, a navedena su u tablici ispod:

Table 1 Cross-border Programme area

Programme area	*Relevant articles of the Regulationimplementing Council Regulation (EC) No 1085/2006 establishing an instrument for pre-accession assistance (IPA)*	
CROATIA		
	Article 88 Eligible area	**Article 97 Adjacent area**
Vukovarsko-Srijemska County	*	
Brodsko-Posavska County	*	
Sisačko-Moslavačka County	*	
Karlovačka County	*	
Ličko-Senjska County	*	
Zadarska County	*	
Šibensko-Kninska County	*	
Splitsko-Dalmatinska County	*	
Dubrovačko-Neretvanska County	*	
Osječko-Baranjska County		*
Požeško-Slavonska County		*
Zagrebačka County		*
Bjelovarsko-Bilogorska County		*
Primorsko-Goranska County		*
BOSNIA AND HERZEGOVINA[1]		
	Article 88 Eligible area	
Regions of Bosnia and Herzegovina	▪ North-East: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Čelić, Brčko Distrikt BiH, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Orašje, Domaljevac-Šamac, Šamac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han-Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Sapna. ▪ North-West: Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender Vakuf/Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ/Ribnik, Mrkonjić Grad/Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa ▪ Herzegovina: Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.	
	Article 97 Adjacent area	
	▪ Central BiH: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić	

[1] All municipalities that are part of the below mentioned regions are eligible even if they are not explicitly listed

Tablica 1 Prekogranično programsko područje[1]

Programsko područje	*Odgovarajući članci Radne provedbene Uredbe Vijeća (EK) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (IPA)*	
HRVATSKA		
	Članak 88. Prihvatljivo područje	**Članak 97. Pridruženo područje**
Vukovarsko-srijemska županija	*	
Brodsko-posavska županija	*	
Sisačko-moslavačka županija	*	
Karlovačka županija	*	
Ličko-senjska županija	*	
Zadarska županija	*	
Šibensko-kninska županija	*	
Splitsko-dalmatinska županija	*	
Dubrovačko-neretvanska županija	*	
Osječko-baranjska županija		*
Požeško-slavonska županija		*
Zagrebačka županija		*
Bjelovarsko-bilogorska županija		*
Primorsko-goranska županija		*
BOSNA i HERCEGOVINA[1]		
	Članak 88. Prihvatljivo područje	
Regije Bosne i Hercegovine	▪ Sjeveroistok: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Čelić, Brčko Distrikt BiH, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Žabar, Orašje, Domaljevac-Šamac, Šamac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han-Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Sapna ▪ Sjeverozapad: Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender Vakuf/Kneževo, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštra Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ/Ribnik, Mrkonjić Grad/Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Doboj, Derventa ▪ Hercegovina: Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubuški, Grude, Livno, Istočni Mostar.	
	Članak 97. Pridruženo područje	
	▪ Središnja BiH: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić	

[1] Sve općine koje su dio dolje navedenih regija su prihvatljive čak i ako nisu izričito navedene

The eligible area includes 9 Croatian (NUTS 3 equivalent) counties and 3 Bosnia and Herzegovina regions (equivalent to NUTS 3 classification) encompassing 95 municipalities.

In addition, the Programme includes 5 additional Croatian (NUTS 3 equivalent) counties as adjacent areas: Osječko-baranjska, Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska, Zagrebačka[2] and Primorsko-goranska County. The argument for including these regions within the programme area is primarily that they have common demographic, economic, geographic and cultural characteristics.

Zagrebačka county include Zagreb metropolitan area (excluding City of Zagreb), whereby Sava river is the most important river system, which forms a natural border with Bosnia and Herzegovina in the northern part of programme area. Moreover, Zagrebačka County is closely attached to the Sisačko-moslavačka County in the way of implementation of developmental projects such is, among others, construction of a new motorway system A 11, which connects to transport directions coming from the north-western part of Bosnia and Herzegovina.

Primorsko-goranska County is a neighbouring county to Karlovačka County, whereby both counties include natural region of Croatia known as Gorski kotar with significant wood and recreational potential. Gorski kotar is also a natural habitat for a number of endangered species habitats (Natura 2000) with intensive migrations from Dinaric Mountains over Gorski kotar to the north-western Bosnia and Herzegovina and back. Moreover, this part of Croatia is represented by the common river system of Kupa, Korana (bordering river with Bosnia and Herzegovina), Dobra and Mrežnica.

Primorsko-goranska County has also a strategic importance for Croatian territory as a part of transport system which serves as a link between continental part of Croatia and coastal zone in the form of motorway Zagreb – Karlovac – Rijeka and newly planned speed railway on the same direction, where it should become operative from 2013 on. In that sense, Karlovačka county and Bihaćko – cazinska area in north-western part of Bosnia and Herzegovina is natural hinterland of a most important Croatian harbour Rijeka and its surrounding littoral zone.

The Programme area includes also Central Bosnia and Herzegovina region as an adjacent area in Bosnia and Herzegovina. Central Bosnia and Herzegovina region includes following 16 (sixteen) municipalities: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez and Teslić) The argument for including this region within the programme area is primarily the fact that traditionally strong economic, historic and cultural ties between Central Bosnia and Herzegovina region and local communities in Croatia are seen as a solid basis for future cooperation in these fields. Good road connections between northern part of eligible area in Croatia and the Central Bosnia and Herzegovina region is expected to be further improved through the corridor Vc, which will bring local communities from the two countries closer to each other. Central Bosnia and Herzegovina region share in the total export of Federation of Bosnia and Herzegovina is estimated to 33% and 25% of this share is related to export to Croatia. Also, the majority of export/import in this region is passing through the port of Ploče in Croatia which is important argument for cooperation of Central Bosnia and Herzegovina region with southern part of the eligible area in Croatia. Inclusion of this region in the Programme area represents an opportunity for joint activities on socio-economic development in a wider area, contributing to mutual interest of both countries in re-establishing broken connections between people on both sides of the border.

[2] Zagrebačka County does not include the City of Zagreb which is the capital and have status of separate County.

Prihvatljivo područje uključuje 9 hrvatskih (istovjetnih NUTS-u 3) županija i 95 općina u Bosni i Hercegovini (3 gospodarske regije istovjetne klasifikaciji NUTS 3).

Uz to, Program uključuje i 5 dodatnih hrvatskih županija (istovjetnih NUTS-u 3), kao pridružena područja: Osječko-baranjsku, Bjelovarsko-bilogorsku, Požeško-slavonsku, Zagrebačku[2] i Primorsko-goransku županiju. Razlog uključivanja ovih dodatnih područja u programsko područje njihova su zajednička demografska, gospodarska, zemljopisna i kulturalna obilježja.

Zagrebačka županija uključuje metropolitansko područje Zagreba (isključujući Grad Zagreb), gdje je Sava najvažniji riječni sustav koji tvori prirodnu granicu s Bosnom i Hercegovinom na sjevernoj strani programskog područja. Nadalje, Zagrebačka županija vrlo je bliska Sisačko-moslavačkoj županiji u smislu provedbe razvojnih projekata, kao što je, između ostaloga, izgradnja novog sustava autocesta A 11, koji je povezan s prijevoznim smjerovima iz sjeverozapadnog dijela Bosna i Hercegovina.

Primorsko-goranska županija susjedna je Karlovačkoj županiji, a obje županije pokrivaju prirodnu regiju Hrvatske znanu kao Gorski kotar, sa značajnim šumskim i rekreacijskim potencijalom. Gorski kotar također je prirodno stanište brojnih ugroženih vrsta (Natura 2000), s intenzivnim migracijama s Dinarskog gorja preko Gorskog kotara prema sjeverozapadnoj Bosni i Hercegovini te natrag. Nadalje, karakterističan za ovaj dio Hrvatske je zajednički riječni sustav Kupe, Korane (pogranična rijeka s Bosnom i Hercegovinom), Dobre i Mrežnice.

Primorsko-goranska županija također ima i stratešku važnost za teritorij Hrvatske kao dio prometnog sustava koji služi kao veza kopnenog dijela Hrvatske i obalne zone, u obliku autoceste Zagreba – Karlovac – Rijeka i novoplanirane brze željeznice u istome smjeru, koja bi trebala biti puštena u promet 2013. U tom smislu, Karlovačka županija i područje Bihaća i Cazina u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine prirodno je zaleđe najvažnije hrvatske luke Rijeka i njezinoga okolnoga obalnog područja.

Programsko područje uključuje i Središnju Bosnu i Hercegovinu regiju kao pridruženo područje u Bosni i Hercegovini. Regija središnja Bosna i Hercegovina uključuje sljedećih 16 (šesnaest) općina: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez i Teslić. Razlog uključivanja ove regije u programsko područje je prvenstveno zbog jake tradicionalne povezanosti u polju gospodarstva, povjesti i kulture između Središnje regije Bosne i Hercegovine i lokalnih zajednica u Hrvatskoj viđen kao solidna baza za buduću suradnju u tim područjima. Dobra cestovna povezanost između sjevernjeg dijela prihvatljivog područja u Hrvatskoj i regije središnje Bosne i Hercegovine trebala bi biti dodatno poboljšana kroz izgradnu koridora Vc koji će doprinijeti međusobnom približavanju lokalnih zajednica dviju država. Regija središnje Bosne i Hercegovine u ukupnom izvozu iz Bosne i Hercegovine sudjeluje s oko 33%, i oko 25% ovoga udjela se odnosi na izvoz u Hrvatsku. Isto tako većina uvoza/izvoza u ovoj regiji ide kroz luku Ploče u Hrvatskoj, što je važan razlog za suradnju regije Središnje Bosne i Hercegovine s južnim dijelom prihvatljivog područja u Hrvatskoj. Uključivanje ove regije u programsko područje predstavlja mogućnosti za zajedničke aktivnosti u socijalno-gospodarskom razvoju na širem području, doprinoseći zajedničkim interesima obiju država u ponovnom uspostavljanju razorenih veza između ljudi na obje strane granice.

[2] Zagrebačka županija ne uključuje Grad Zagreb, koji je glavni grad i ima status zasebne županije

1.3 Experience in Cross-border Cooperation

Previous experience of Croatia with cross-border and transnational projects and programmes:

Projects carried out:

- CARDS 2001 'Strategy and Capacity Building for Border Region Co-operation' (Identification of future projects on borders with Serbia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina)
- CARDS 2002 'Strategy and Capacity Building for Regional Development' (Institutional arrangements for management of CBC)
- CARDS 2003 'Local Border Regional Development' (Grant scheme with Slovenia)

  CARDS 2003 'Technical Assistance for Management of Neighbourhood Programmes' (Support to JTS for trilateral programme Croatia-Slovenia-Hungary)

Projects currently under implementation:

- CARDS 2004 'Institution and Capacity Building for CBC' (Support for MRDFWM[3])
- CARDS 2004 'Border Region Co-operation' (Grant scheme with Serbia, Bosnia and Herzegovina and Montenegro)
- Phare 2005 'Cross-Border Cooperation between Croatia, Slovenia and Hungary' (Trilateral grant scheme)
- PHARE 2005 'Adriatic Cross-Border Cooperation between Croatia and Italy, Phare CBC / INTERREG III A – Adriatic New Neighbourhood Programme' (Grant scheme)
- Phare 2006 'Cross-Border Cooperation between Croatia, Slovenia and Hungary' (Grant scheme)
- Phare 2006 'Adriatic Cross-Border Cooperation between Croatia and Italy, Phare CBC / INTERREG III A – Adriatic New Neighbourhood Programme' (Grant scheme)
- Transnational Programme CADSES (Grant scheme)

Previous experience of Bosnia and Herzegovina with cross-border and transnational projects and programmes:

Projects currently under implementation:

- CARDS 2004-6 'Adriatic Neighbourhood Programme' (Grant scheme)

[3] MRDFWM: Ministry of Regional Development, Forestry and Water Management

1.3 Iskustva u prekograničnoj suradnji

Prethodno iskustvo Hrvatske u prekograničnim i međudržavnim projektima i programima:

Provedeni projekti:

- CARDS 2001 »Strategija i jačanje kapaciteta za pograničnu suradnju« (*eng. Strategy and Capacity Building for Border Region Co-operation*), (utvrđivanje budućih projekata na granici sa Srbijom, Crnom Gorom te Bosnom i Hercegovinom)
- CARDS 2002 »Strategija i jačanje kapaciteta za regionalni razvoj« (*eng. Strategy and Capacity Building for Regional Development*), (institucionalno uređenje za upravljanje prekograničnom suradnjom)
- CARDS 2003 »Lokalni razvoj graničnih regija« (*eng. Local Border Regional Development*), (shema za dodjelu financijskih potpora sa Slovenijom)

  CARDS 2003 »Tehnička pomoć u upravljanju EU programom susjedstva« (*eng. Technical Assistance for Management of Neighbourhood Programmes*), (Podrška zajedničkom tehničkom tajništvu za trilateralni program Hrvatska-Slovenija-Mađarska)

Projekti koji se trenutačno provode:

- CARDS 2004 »Jačanje institucija i kapaciteta za prekograničnu suradnju« (*eng. Institution and Capacity Building for CBC*), (podrška MRRŠVG-u[3])
- CARDS 2004 »Suradnja pograničnih regija« (*eng. Border Region Co-operation*), (shema za dodjelu financijskih potpora Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori)
- PHARE 2005 »Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske« (eng. Cross-Border Cooperation between Croatia, Slovenia and Hungary), (trilateralna shema za dodjelu financijskih potpora)
- PHARE 2005 »Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, PHARE CBC/INTERREG III – Novi jadranski program za susjedstvo (*eng. Adriatic Cross-Border Cooperation between Croatia and Italy, Phare CBC / INTERREG III A – Adriatic New Neighbourhood Programme*), (shema za dodjelu financijskih potpora)
- PHARE 2006 »Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske« (*eng. Cross-Border Cooperation between Croatia, Slovenia and Hungary*), (shema za dodjelu financijskih potpora)
- PHARE 2006 »Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, PHARE CBC/INTERREG III – Novi jadranski program za susjedstvo (*eng. Adriatic Cross-Border Cooperation between Croatia and Italy, Phare CBC / INTERREG III A – Adriatic New Neighbourhood Programme*), (shema za dodjelu financijskih potpora)
- Transnacionalni program za područje središnjeg Jadrana, južnog Podunavlja i jugoistočne Europe (eng. Transnational Programme CADSES), (shema za dodjelu financijskih potpora)

Prethodno iskustvo Bosne i Hercegovine s prekograničnim i međudržavnim projektima i programima:

Projekti koji se trenutačno provode:

- CARDS 2004-2006 »Jadranski program za susjedstvo« (eng. *Adriatic Neighbourhood Programme*), (shema za dodjelu financijskih potpora)

[3] MRRŠVG: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

- Transnational Programme CADSES (Grant scheme)

Whilst both countries have experience of EU funded cross-border cooperation (CBC) programmes with other countries, they have limited experience of such cooperation with each other. Over the period 2004-2006 only the grant scheme *'Cross-Border Regions Cooperation with Serbia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina'* (funded from the Croatian CARDS 2004 allocation) have Croatian and Bosnian partners. This grant scheme is still under evaluation and the exact number of grants to be awarded is still unknown. In addition, Interreg IIIA Adriatic CBC has funded 7 projects (out of 36 with Croatian beneficiaries) involving Croatian-Bosnian partnerships, however only 5 of these has partners inside the programmie area. Additional 39 projects with Croatian and Bosnia and Herzegovina partners are in the process of being contracted under the second call of Adriatic programme.

1.4 Lessons learned

Croatian stakeholders had their first opportunity to participate in cross-border projects in 2003 under the cross-border cooperation programmes with Hungary, Slovenia and Italy. Thanks to those initial cross-border projects, Croatian partners gained knowledge and skills from their cross-border partners, and built capacities to independently prepare and implement CBC projects in the future.

With the introduction of the New Neighbourhood Partnerships 2004-2006, funding available for Croatian partners increased, and therefore interest of many local stakeholders along the borders with Hungary, Slovenia and Italy increased as well.

In the first calls for proposals under NP SLO/HUN/CRO and NP Adriatic, a number of municipalities and civil society organisations successfully engaged in cross-border cooperation with their partners demonstrating their capacity to prepare and implement EU funded projects.

In the second round of calls for proposals under the two NPs, an even larger number of project proposals were submitted. However, only a small number of applications were of satisfactory quality.

One can therefore conclude that interest and capacities exist to a certain extent in areas bordering Member States. However, the latter need to be strengthened especially having in mind the increased level of resources available under IPA cross-border programmes.

On the other hand, Croatian stakeholders on eastern borders (with non-MS) have very limited experience in cross-border cooperation. Croatian counties bordering Bosnia and Herzegovina, Serbia and Montenegro had their first opportunity to apply for small CBC projects in the second half of 2006. It is evident from this experience that there is a general lack of knowledge and capacity for project preparation and management, and local stakeholders found it difficult to find partners on the other side of the border.

It can be concluded that counties bordering MSs have more capacities for and knowledge of CBC than counties bordering non-MSs whose experience is still minimal or non-existing.

Under existing programmes, project beneficiaries mostly dealt with small size projects. The relatively higher grant allocation, which will be available under IPA cross-border programmes will represent a real challenge for many local stakeholders whose financial capacity remains small.

In the period by 2004, BiH stakeholders participated in 17 projects within the INTERREG IIIA programme with «in kind» contribution

- Transnacionalni program za područje središnjeg Jadrana, južnog Podunavlja i jugoistočne Europe (*eng. Transnational Programme CADSES*) (shema za dodjelu financijskih potpora)

Iako obje zemlje imaju iskustva s programima prekogranične suradnje (CBC) s drugim državama koje financira EU, njihovo je iskustvo takve međusobne suradnje ograničeno. Tijekom razdoblja 2004. – 2006. hrvatski i BiH partneri sudjeluju samo unutar sheme za dodjelu financijskih potpora »*Suradnja prekograničnih regija sa Srbijom, Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom*« (financirane iz sredstava CARDS-a 2004. dodijeljenih Hrvatskoj). Ova se shema za dodjelu financijskih potpora još uvijek procjenjuje i točan broj potpora koji će bit dodijeljen još uvijek nije poznat. Povrh toga, Program jadranske prekogranične suradnje INTERREG IIIA financirao je 7 projekata (od 36 s hrvatskim korisnicima) koji su uključivali hrvatsko-bosanska partnerstva, međutim samo 5 od njih ima partnere unutar programskog područja. Dodatnih 39 projekata s hrvatskim i bosanskim partnerima u procesu je ugovaranja u okviru drugog poziva Jadranskog programa.

1.4 Naučene lekcije

Hrvatski dionici prvi su put imali priliku sudjelovati u prekograničnim projektima 2003. unutar programa prekogranične suradnje s Mađarskom, Slovenijom i Italijom. Zahvaljujući tim prvim prekograničnim projektima, hrvatski su partneri stekli znanja i vještine od njihovih prekograničnih partnera te izgradili kapacitete za samostalnu izradu i provedbu projekata prekogranične suradnje u budućnosti.

S uvođenjem Novog partnerstva za susjedstvo 2004 – 2006 povećala su se raspoloživa sredstva za hrvatske partnere i time se također povećao interes mnogih lokalnih dionika duž granica s Mađarskom, Slovenijom i Italijom.

U prvim pozivima na dostavu prijedloga projekata unutar Programa za susjedstvo za Sloveniju, Mađarsku i Hrvatsku i Jadranskog programa za susjedstvo, brojne su se općine i organizacije civilnog društva uspješno uključile u prekograničnu suradnju s njihovim partnerima, dokazujući svoj kapacitet za izradu i provedbu projekata koje financira EU.

U drugom krugu poziva na dostavu prijedloga projekata unutar dva Programa za susjedstvo dostavljen je čak i veći broj prijedloga projekata. Međutim, samo je mali broj prijava bio zadovoljavajuće kakvoće. Stoga se može zaključiti da postoje određeni interes i kapaciteti u područjima koja graniče s državama članicama. Te je kapacitete ipak potrebno ojačati, posebno imajući u vidu povećana sredstva raspoloživa unutar programa prekogranične suradnje IPA-e.

S druge pak strane, hrvatski dionici na istočnim granicama (granicama sa državama ne-članicama) imaju vrlo ograničeno iskustvo u prekograničnoj suradnji. Hrvatske županije koje graniče s BiH, Srbijom i Crnom Gorom imale su prvu priliku prijaviti se za male projekte prekogranične suradnje u drugoj polovici 2006. Iz ovog iskustva je očito da postoji opći manjak znanja i kapaciteta za pripremu i upravljanje projektima te da su lokalni dionici imali poteškoća u pronalaženju partnera s druge strane granice.

Može se zaključiti da županije koje graniče sa državama članicama imaju više kapaciteta za i veće znanje o prekograničnoj suradnji od županija koje graniče sa državama ne-članicama, čije je iskustvo još uvijek minimalno ili uopće ne postoji. Unutar dosadašnjih programa, korisnici projekata uglavnom su se susretali s projektima manje veličine. Relativno veća dodjela potpora, koja će biti dostupna pod programima prekogranične suradnje IPA-e, predstavljat će stvarni izazov za mnoge lokalne dionike čiji je fiskalni kapacitet još uvijek mali.

U razdoblju do 2004., dionici iz Bosne i Hercegovine sudjelovali su u 17 projekata unutar INTERREG IIIA programa, uglavnom s doprinosom »u naravi«. Većina je bila samo službeno uključena u Projekte prekogranične suradnje s talijanskim vodećim partnerima, ali

mainly. Most of them were only formally included in the CBC projects with Italian lead partners, but experience gained in that period and connections established with partners from Italy represented a good basis for the subsequent cooperation.

The first real experience with CBC projects was gained through the last Call for Proposals of the two New Neighborhood Programmes, in which BiH participated in the period 2004-2006: INTERREG IIIA Adriatic NNP and INTERREG III B CADSES transnational programme.

The last Call for Proposals of the CADSES Programme resulted in two projects including BiH partners with financial request from the Regional CARDS funds 2004-2006, while out of 93 projects approved within the Adriatic NNP, 28 projects included Bosnia and Herzegovina partners with such request. Number of projects submitted proved that there was significant interest of Bosnia and Herzegovina, partners in this kind of Programmes. However, understanding of requirements related to NNP modalities, quality and size of projects implying level of activities to be implemented in BiH remained low.

In terms of cross-border cooperation on internal borders, given the initial stage of this programmes, it is too early to identify lessons learned, but it is worth noticing that interest, even certain initiatives to start cooperation across the border, do exist at local level. On the other side, the relatively higher grant allocation, available under IPA CBC Programmes, will represent a real challenge for many stakeholders whose financial capacity remain small.

1.5 Summary of Joint Programming Process

The process of elaborating the IPA Cross-border Programme between Croatia and Bosnia and Herzegovina started on 22 December 2006 with the first bilateral meeting between the representatives of the national institutions responsible for the IPA component II. At that meeting the process of programme elaboration was discussed and agreed between the two sides.

The first meeting of the *Joint Programming Committee* (JPC) was held on 22 March 2007. This meeting approved the JPC membership, adopted rules of procedure, and approved the mandate and membership of the *Joint Drafting Team* (JDT). The 2 joint structures so created have the following descriptions and tasks:

- *Joint Programming Committee:*

The Joint Programming Committee (JPC) is a joint decision-making body, established at the beginning of the programming process, whose mandate lasts from the beginning of the programming process until final submission of the programme to the European Commission. The JPC is composed of representatives from the Croatian and Bosnian national authorities in charge of IPA component II together with the regional authorities from the bordering regions which are eligible for participation in the programme. JPC members were nominated by their respective institutions with authority to participate in the decision-making process.

Main tasks:

- Confirm members of the JPC once they are nominated by each country
- Agree on working procedures of the JPC (adoption of Rules of Procedure)
- Discuss and reach agreement an all phases of programme preparation
- Give clear guidelines to the Joint Drafting Team on the preparation of the programme and its annexes
- Ensure timely preparation of all phases of the programme and relevant annexes

iskustvo dobiveno u tom razdoblju i veze uspostavljene s partnerima u Italiji predstavljali su dobar temelj za kasniju suradnju.

Prvo stvarno iskustvo s Projektima prekogranične suradnje dobiveno je u okviru zadnjeg poziva na dostavu prijedloga projekata dva nova Programa za susjedstvo, u kojima je Bosna i Hercegovina sudjelovala u razdoblju 2004 – 2006: INTERREG IIIA Novom jadranskom programu za susjedstvo i INTERREG IIIB Transnacionalnom programu za područje središnjeg Jadrana, južnog Podunavlja i jugoistočne Europe.

Zadnji poziv na dostavu prijedloga projekata Programa CADSES rezultirao je s dva projekta u koja su bili uključeni BiH partneri s financijski zahtjevima za regionalna sredstva CARDS-a 2004 – 2006; dok je od 93 projekta odobrenih unutar Novog jadranskog programa za susjedstvo, 28 projekata uključivalo partnere iz Bosne i Hercegovine s takvim zahtjevima. Broj prijavljenih projekata dokazuje da je postojao značajan interes partnera iz Bosne i Hercegovine za ovu vrstu Programa. Međutim, uz razumijevanje zahtjeva modaliteta Novih programa za susjedstvo, kakvoća i veličina projekata, a time i razina aktivnosti, provedenih u BiH ostaje na niskoj razini.

Vezano uz prekograničnu suradnju na unutarnjim granicama, s obzirom na početnu fazu ovih programa prerano je za utvrđivanje naučenih lekcija, ali vrijedno je uočiti da postoji interes na lokalnoj razini, pa čak i određene inicijative za pokretanje prekogranične suradnje. S druge strane, relativno veća dodjela potpora, koja će biti dostupna pod programima prekogranične suradnje IPA-e, predstavljat će stvarni izazov za mnoge lokalne dionike čiji je financijski kapacitet još uvijek mali.

1.5. Sažetak zajedničkog programskog procesa

Postupak izrade IPA Programa prekogranične suradnje između Hrvatske i Bosne i Hercegovine počeo je 22. prosinca 2006. prvim bilateralnim sastankom predstavnika državnih institucija odgovornih za II. komponentu IPA-e. Na tom sastanku dvije su strane raspravile i složile se vezano uz proces razrade programa.

Prvi sastanak *Zajedničkog programskog odbora* (ZPO) održan je 22. ožujka 2007. Na ovome je sastanku odobreno članstvo Zajedničkog programskog odbora, usvojen je pravilnik te su odobreni mandat i članstvo *Zajedničkog tima za izradu nacrta* (ZTIN). Opisi i zadaci tada uspostavljenih dvaju zajedničkih struktura su kako slijedi:

- *Zajednički programski odbor:*

Zajednički programski odbor (ZPO) zajedničko je tijelo za donošenje odluka uspostavljeno na početku postupka izrade programa, čiji mandat traje od početka postupka izrade programa do konačnog podnošenja programa Europskoj komisiji. JPC se sastoji od predstavnika državnih tijela Hrvatske i Bosne i Hercegovine nadležnih za II. komponentu IPA-e i regionalnih nadležnih tijela iz pograničnih regija prihvatljivih za sudjelovanje u Programu. Članove Zajedničkog programskog odbora nominirale su i ovlastile odnosne institucije za sudjelovanje u postupku donošenja odluka.

Glavni zadaci:

- Potvrditi članove Zajedničkog programskog odbora čim ih nominira svaka od država
- Složiti se vezano uz radne postupke Zajedničkog programskog odbora (usvojiti Pravilnik)
- Raspravljati i sporazumjeti se oko svih faza pripreme programa
- Dati jasne naputke Zajedničkom timu za izradu nacrta o pripremi programa i njegovih priloga
- Osigurati pravovremenu pripremu svih faza programa i odnosnih priloga

- *Joint Drafting Team*

The Joint Drafting Team (JDT) is a joint technical body established by the JPC at the beginning of the programming process whose mandate lasts from the beginning of the programming process until adoption of the final programme by the JPC. The JDT is composed of representatives from the national institutions in charge of cross-border cooperation, contracted TA and representatives from regional authorities. The core JDT work (see below) was done by the representatives of the national institutions and TA. The regional representatives were responsible for ensuring the accuracy of regional data and its analysis, giving inputs and comments in every phase of programme elaboration and participation in consultation workshops.

Main tasks:

- Compile all relevant data for the elaboration of the programme
- Draft texts for all chapters and relevant annexes in accordance with JPC guidelines
- Organise and conduct a consultation process with all relevant institutions from the national, regional and local levels
- Improve texts according to a partnership consultation process (see below) and inputs from the JPC
- Timely preparation of all relevant documents (draft texts) for JPC meetings

In addition to the representatives from local, regional and national government included in the memberships of the JPC and JDT, arrangements were made to consult with a wider partnership drawn from the public, civil and private sector by means of regional workshops and questionnaire surveys. The composition of the JPC, JDT and partnership groups is given in Annex 1.

The second meeting of the *Joint Monitoring Committee* was held on October 26, 2009 in Sarajevo and in this meeting were adopted proposed changes for revision of the Programme (essentially updating of the financial table with the inclusion of 2010–2011 appropriations). In this meeting Central Bosnia and Herzegovina region was approved as an adjacent region in Bosnia and Herzegovina and it was included in the Programming area.

The main meetings held during the preparation of the programme are shown below:

Table 2 Programme preparation – the main meetings

	Meeting	Date and place	Outcome
1.	December 22, 2006	Bilateral meeting (national institutions responsible for the IPA component II)	Jointly agreed timeframe for programme elaboration. Defined roles of institutions and joint structures.
2	March 13, 2007. Zadar, Croatia	Workshop of the Croatian DT and Inter-Ministerial Working Group	Elaboration of the SWOT and Situation Analysis for the Croatian side of the Programming Area.
3	March 22, 2007. Zagreb, Croatia	1st meeting of JPC	Adoption of JPC and DT membership and mandate, and adoption of timetable for programming.
4	April 04, 2007. Šibenik, Croatia	Workshop of the Joint DT	Elaboration of the SWOT and Situation Analysis of the Programming Area
5	April 20, 2007. Sarajevo, BiH	2nd meeting of the JPC	Adoption of the SWOT and Situation Analysis of the Programming Area, and giving guidelines for the Strategy.
6	April 25, 207. Split, Croatia	Consultation with Croatian socio-economic partners (from 5 counties) on proposed priorities and measures.	Discussion on proposed priorities, measures, eligible types of activities and applicants.
7	April 27, 2007. Vinkovci, Croatia	Consultation with Croatian socio-economic partners (from 4 counties) on proposed priorities and measures	Discussion on proposed priorities, measures, eligible types of activities and applicants.

- *Zajednički tim za izradu nacrta*

Zajednički tim za izradu nacrta (ZTIN) zajedničko je tehničko tijelo, koje uspostavlja Zajednički programski odbor na početku postupka izrade programa, čiji mandat traje od početka postupka izrade programa do kada Zajednički programski odbor usvoji konačni program. Zajednički tim za izradu nacrta sastoji se od predstavnika državnih institucija nadležnih za prekograničnu suradnju, ugovorene tehničke pomoći i predstavnika regionalnih nadležnih tijela. Najvažnije aktivnosti Zajedničkog tima za izradu nacrta (vidjeti niže) izvršavaju predstavnici državnih institucija i tehnička pomoć. Regionalni predstavnici odgovorni su za osiguranje točnosti regionalnih podataka i njihovu analizu, pružajući podatke i dajući napomene u svakoj fazi razrade programa te sudjelujući na radionicama za savjetovanje.

Glavni zadaci:

- Skupiti sve potrebne podatke za razradu programa
- Izraditi nacrt teksta svih poglavlja i odgovarajuće priloge u skladu s Uputama Zajedničkog programskog odbora
- Organizirati i provesti savjetovanje sa svim nadležnim institucijama na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini
- Unaprijediti tekstove u skladu s postupkom savjetovanja s partnerima (vidjeti niže) i podacima dobivenim od Zajedničkog programskog odbora
- Pravovremeno pripremiti sve odnosne dokumente (nacrte tekstova) za sastanke Zajedničkog programskog odbora

Uz predstavnike lokalne, regionalne i državne uprave uključene u članstvo Zajedničkog programskog odbora i Zajedničkog tima za izradu nacrta, dogovoreno je savjetovanje sa širokim rasponom partnera iz javnog, civilnog i privatnog sektora kroz regionalne radionice i anketna istraživanja. Sastav Zajedničkog programskog odbora, Zajedničkog tima za izradu nacrta i partnerskih grupa naveden je u Prilogu 1.

Drugi sastanak Zajedničkog nadzornog odbora održan je dana 26. listopada 2009. u Sarajevu na kojemu su usvojene predložene promjene za reviziju Programa (u biti ažuriranje financijske tablice uključivanjem dotacija za 2010. – 2011.). Na sastanku Središnja BiH regija je odobrena kao pridruženo područje u Bosni i Hercegovini i uključena u programsko područje.

Glavni sastanci održani tijekom pripreme programa navedeni su niže:

Tablica 2 Priprema programa – glavni sastanci

	Sastanak	Datum i mjesto	Rezultat
1.	22. prosinca 2006.	Bilateralni sastanak (državne institucije odgovorne za II. komponentu IPA-e)	Zajednički dogovoren vremenski okvir za razradu programa. Definirane uloge institucija i zajedničkih struktura.
2.	13. ožujka 2007. Zadar, Hrvatska	Radionica hrvatskog tima za izradu nacrta i Međuministarske radne skupine	Obrazloženje SWOT analize i Analize stanja za hrvatsku stranu Programskog područja.
3.	22. ožujka 2007. Zagreb, Hrvatska	1. sastanak ZPO-a	Usvajanje članstva i mandata JPC-a i JDT-a te usvajanje rasporeda razvoja programa.
4.	4. travnja 2007. Šibenik, Hrvatska	Radionica Zajedničkog tima za izradu nacrta	Obrazloženje SWOT analize i Analize stanja.
5.	20. travnja 2007. Sarajevo, BiH	2. sastanak ZPO-a	Usvajanje SWOT analize i Analize stanja te davanje uputa za Strategiju.
6.	25. travnja 2007. Split, Hrvatska	Savjetovanje s hrvatskim društveno-gospodarskim partnerima (iz 5 županija) o predloženim prioritetima i mjerama.	Rasprava o predloženim prioritetima, mjerama, prihvatljivim vrstama aktivnosti i predlagateljima projekata.
7.	27. travnja 2007. Vinkovci, Hrvatska	Savjetovanje s hrvatskim društveno-gospodarskim partnerima (iz 4 županije) o predloženim prioritetima i mjerama.	Rasprava o predloženim prioritetima, mjerama, prihvatljivim vrstama aktivnosti i predlagateljima projekata.

8	May 08, 2007. Neum, BiH	Workshop of the Joint DT	Elaboration of the Strategic part of the Programme (priorities, measures, eligible types of activities and applicants).
9	May 11, 2007. Zagreb, Croatia	3rd meeting of the JPC	Adoption of the Strategic part of the Programme, and introduction to Implementing chapter.
10	May 25, 2007. Zagreb, Croatia	4th meeting of the JPC	Adoption of the draft Cross-border Programme
11	Oct. 26, 2009 Sarajevo, BiH	2nd JMC meeting	Adoption of the revised version of OP
12.	Nov. 30,2011	JMC decision no.16	Adoption via written procedure

Donor co-ordination

In line with Article 20 of the IPA Regulation and Article 6 (3) of the IPA Implementing Regulations, the EU has asked the representatives of Members States and local International Financial Institutions in Croatia and Bosnia and Herzegovina to provide their comments regarding the draft cross-border co-operation programmes submitted to the Commission.

1.6 Summary of the proposed Programme Strategy

The programme objectives are:

- to encourage the creation of cross-border networks and partnerships and the development of joint cross-border actions with a view to revitalizing the economy, protecting the nature and the environment and increasing social cohesion of the programme area.
- to build the capacity of local, regional and national institutions to manage EU programmes and to prepare them to manage future cross-border programmes under objective 3 of the EU Structural Funds.

These objectives will be achieved through the implementation of actions under the following set of programme priorities and measures:

Table 3 Programme Priorities and Measures

Priority 1 Creation of a Joint Economic Space	**Priority 2 Improved Quality of Life and Social Cohesion**	**Priority 3 Technical Assistance**
Measure 1.1: Joint development of tourism offer	**Measure 2.1:** Protection of nature and environment	**Measure 3.1**: Support to Programme Administration and Implementation
Measure 1.2: Promotion of entrepreneurship	**Measure 2.2:** Improved accessibility of community based services in the border area	**Measure 3.2:** Support to Programme Information, Publicity and Evaluation
Horizontal Theme: Cross-Border Capacity Building		

2 SECTION II. SITUATION AND SWOT ANALYSIS

2.1 Eligible and Adjacent Areas

The programme targeted area is the area of the common Croatian – Bosnia and Herzegovina border. The counties concerned are the territorial units on the NUTS III level in case of Croatia, and territories equivalent to NUTS III level in case of Bosnia and Herzegovina.

There are 9 eligible counties on the Croatian side of the border: Vukovarsko-srijemska, Brodsko-posavska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska and Dubrovačko-neretvanska. The eligible area on the Croatian side covers 30,882 km2 of the territory and has 1,623,886 inhabitants.

The 95 eligible municipalities on the Bosnia and Herzegovina side of the border cover 38,022 km² of territory with 2,770,945 inhabitants.

8.	8. svibnja 2007. Neum, BiH	Radionica Zajedničkog tima za izradu nacrta	Obrazloženje strateške strane Programa (prioriteti, mjere, prihvatljive vrste aktivnosti i predlagatelji projekata).
9.	11. svibnja 2007. Zagreb, Hrvatska	3. sastanak ZPO-a	Usvajanje strateške strane Programa i uvod u Provedbeno poglavlje.
10.	25. svibnja 2007. Zagreb, Hrvatska	4. sastanak ZPO-a	Usvajanje nacrta Programa prekogranične suradnje.
11.	26. listopada 2009. Sarajevo, BiH	2. sastanak ZPO-a	Usvajanje revidiranog Programa prekogranične suradnje.
12.	30. studenog 2011	16. Odluka ZNO-a	Usvajanje putem pisane procedure

Koordinacija donatora

U skladu sa člankom 20. Uredbe IPA-e i člankom 6(3) Provedbene uredbe IPA-e, EU je zatražila od predstavnika zemalja članica i lokalnih Međunarodnih financijskih institucija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini njihove komentare na nacrte programa prekogranične suradnje dostavljene Komisiji.

1.6 Sažetak predložene Programske strategije

Ciljevi programa su:

- poticanje stvaranja prekograničnih mreža i partnerstava te razvoj zajedničkih prekograničnih djelovanja radi ponovnog ojačanja gospodarstva, zaštite prirode i okoliša te veće društvene povezanosti programskog područja.
- izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje programima EU-a i pripremanje tih institucija za upravljanje budućim programima unutar 3. cilja Strukturnih fondova EU-a.

Ovi će se ciljevi ostvariti kroz provedbu aktivnosti unutar sljedećeg skupa programskih prioriteta i mjera:

Tablica 3 Programski prioriteti i mjere

Prioritet 1 Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora	**Prioritet 2 Poboljšana kvaliteta življenja i društvena povezanost**	**Prioritet 3 Tehnička pomoć**
Mjera 1.1: Zajednički razvoj turističke ponude	**Mjera 2.1:** Zaštita prirode i okoliša	**Mjera 3.1:** Podrška upravljanju i provedbi programa
Mjera 1.2: Promicanje poduzetništva	**Mjera 2.2:** Poboljšana dostupnost usluga iz Zajednice u pograničnom području	**Mjera 3.2:** Podrška informiranju, promidžbi i evaluaciji Programa
Horizontalna tema: Izgradnja prekograničnog kapaciteta		

2. POGLAVLJE II. ANALIZA STANJA I SWOT ANALIZA

2.1. Prihvatljiva i pridružena područja

Programsko ciljano područje zajednička je granica između Hrvatske i BiH. Odnosne županije su teritorijalne jedinice na razini NUTS III u slučaju Hrvatske te područja na razini koja odgovara NUTS III klasifikaciji u slučaju Bosne i Hercegovine.

S hrvatske strane granice 9 je prihvatljivih županija: Vukovarsko-srijemska, Brodsko-posavska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska županija. Prihvatljivo područje na hrvatskoj strani površine je 30.882 km² područja i ima 1,623.886 stanovnika.

95 prihvatljivih općina na strani granice Bosne i Hercegovine pokriva 38.022 km² područja s 2.770.945 stanovnika.

The following territories have been proposed for adjacent regions in Croatia under this Programme: Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Bjelovarsko-bilogorska, Zagrebačka and Primorsko-goranska. The proposed adjacent territories in Croatia cover 15,266 km^2 and have 854,926 inhabitants.

The Central Bosnia and Herzegovina region has been proposed for adjacent region in Bosnia and Herzegovina. It includes the following municipalities: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, Teslić. The proposed adjacent region in Bosnia and Herzegovina covers 5,295.91 km^2 and has 571,661 inhabitants.

Map with eligible and adjacent area in Croatia and Bosnia and Herzegovina is in Annex 4.

2.2 Description of the Border Region

2.2.1 History

Throughout history, territories and peoples of the programme area were periodically belonging to the same states, and then again periodically divided by borders and wars. That caused links between communities in the bordering area to be strong and interdependent.

From the 9th century, parts of today's Bosnia and Herzegovina were integral territory of the Kingdom of Croatia. At that time, influences from Western Europe brought Christianity to the programme area. In the 12th century, Croatia and parts of Bosnia and Herzegovina were integrated into the Hungarian Empire (Personal Union of Hungary and Croatia), while other parts of Bosnia and Herzegovina were integrated into the Byzantine Empire. After a short period of independence under Kulin Ban in 13th century Bosnia and Herzegovina was part of the Ottoman Empire from 14th to 19th century. During that long period, Croatia remained part of the Hungarian Empire, and later the Austro-Hungarian Empire. Those long 500 years were most troubled times for the people of the bordering regions with constant military conflicts, migration of local population, and very different cultural and religious influences on the two sides of the border.

In the late 19th century, intellectuals in the area started to promote the idea of united Slavic nations which eventually resulted in the creation of the first Yugoslavia[4]. The Kingdom fell apart with the outburst of the Second World War, and a second Yugoslavia[5] was created in 1945. Territories of today's Croatia and Bosnia and Herzegovina were defined, and Croatia and Bosnia and Herzegovina were two of the six republics which made up the SFRY.

2.2.2 Geographical description

With a length of 992 km, the eligible border is the longest border in the entire CBC IPA Programme.

The natural regions of Croatia-Bosnia and Herzegovina cross border area are divided in three main zones from the north to the south: 1) lowland with possibilities for agricultural activity and significant energy resources; 2) mountainous with wood potential and recreational value; 3) maritime with tourism potential based on the Adriatic Sea and the valorisation of cultural heritage.

The relief of the area comprises both flat land and mountainous areas. It is more predominantly flat on the Northern flank with the mountainous land stretching almost the entire Western border area.

The powerful Sava river forms the border between the two countries and there are a number of international donor projects focused on the navigability and rehabilitation of the Sava.

[4] Kingdom of Serbia, Croatia and Slovenia 1918 – 1941

[5] Socialist Federative Republic of Yugoslavia (SFRY)

Sljedeća područja predložena su za pridružene regije pod ovim Programom u Hrvatskoj:

Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Bjelovarsko-bilogorska, Zagrebačka i Primorsko-goranska županija. Predložena pridružena područja pokrivaju 15.266 km^2 i imaju 854.926 stanovnika.

Središnja BiH regija je predložena za pridruženo područje u Bosni i Hercegovini. Ona uključuje sljedeće općine: Doboj Jug, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Usora, Zavidovići, Zenica, Žepče, Bugojno, Busovača, Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Novi Travnik, Travnik, Vitez, i Teslić. Predloženo pridruženo područje u Bosni i Hercegovini pokriva područje od 5.295,91 km^2 i ima 571.661 stanovnika.

Mapa prihvatljivih i susjednih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini nalazi se u Prilogu 4.

2.2. Opis pograničnog područja

2.2.1. Povijest

Kroz povijest, teritorij i stanovništvo programskog područja periodički su pripadali istoj državi, a u drugim su razdobljima bili podijeljeni granicama i ratovima. Iz tog su razloga veze između zajednica u pograničnom području snažne i međuovisne.

Od 9. stoljeća dijelovi današnje BiH bili su sastavni dio teritorija Kraljevine Hrvatske. U to su vrijeme utjecaji iz Zapadne Europe donijeli kršćanstvo na programsko područje. U 12. su stoljeću Hrvatska i dijelovi BiH bili u sastavu u Mađarskog carstva (Personalna unija Mađarske i Hrvatske), dok su drugi dijelovi BiH bili u sastavu Bizantinskog carstva. Nakon kratkog razdoblja neovisnosti pod vladavinom bana Kulina u 13. stoljeću, BiH pripada Otomanskom carstvu od 14. do 19. stoljeća. Tijekom toga dugog razdoblja, Hrvatska ostaje dijelom Ugarskog carstva te kasnije Austrougarskog carstva. Tih dugih 500 godina bile su najteže za ljude iz pograničnih regija, uz stalne vojne sukobe, migracije lokalnog stanovništva i vrlo različite kulturne i vjerske utjecaje na obje strane granice.

U kasnom 19. stoljeću, intelektualci u tom području počeli su promicati ideju ujedinjene slavenske države, koja je s vremenom rezultirala stvaranjem prve Jugoslavije[4]. Kraljevstvo se raspalo nakon što je izbio Drugi svjetski rat, a druga Jugoslavija[5] osnovana je 1945. Utvrđeni su teritoriji današnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a Hrvatska i BiH bile su dvije od šest jugoslavenskih republika.

2.2.2. Geografski opis

S dužinom od 992 km prihvatljiva granica najduža je granica u cjelokupnom IPA Programu prekogranične suradnje.

Prirodne regije hrvatsko-bosanskoga prekograničnog područja podijeljene su na tri glavna dijela od sjevera prema jugu: 1) nizinski, s mogućnostima za poljoprivrednu djelatnost i znatnim izvorima energije; 2) planinski, sa šumskim potencijalom i rekreacijskom vrijednošću; 3) pomorski, s turističkim potencijalom temeljenim na Jadranskom moru i valorizaciji kulturne baštine.

Reljef toga područja sastoji se i od nizinskoga i planinskoga područja. Područje je pretežno nizinsko na sjevernom dijelu, dok se planinsko područje proteže skoro cjelokupnim zapadnim dijelom pograničnog područja.

Silna rijeka Sava tvori granicu između dviju država, a brojni su međunarodni donatorski projekti usmjereni na plovnost i saniranje rijeke Save.

[4] Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca 1918 – 1941.

[5] Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija

2.2.3 Demography

Population

The total population of the Programme area of the IPA CBC Programme Croatia and Bosnia and Herzegovina amounts to 5,821,418 inhabitants. The border region was characterized by large migrations within and out from the region due to the war in 1990's which has significantly changed demographic structure. Today Croats are one of the constituent nations in Bosnia and Herzegovina which makes the necessity for cooperation between the two countries even stronger. At the same time, Serbs who are also one of the constituent nations in Bosnia and Herzegovina are the biggest national minority in Croatia, and their links need to be strengthened and supported.

The population of the eligible Programming Area on the Croatian side represents more than one third of the total population of the Republic of Croatia. It amounted to 1,623,866 inhabitants according to the 2001 census, which was considerably less than a decade earlier[6] (Annex 2, table 01). Extensive migrations of inhabitants between Croatia and Bosnia and Herzegovina took place on both sides of the border in the 1990s. As a result, today's demographic picture in the Programming Area is significantly different from the one which existed before the war. These changes seem irreversible given the slow and difficult return of refugees. Most of the population fall is visible in municipalities – mostly rural areas – along the border with Bosnia and Herzegovina.

The total population on the Bosnia and Herzegovina side of the Programming Area amounts to 2,770,945 inhabitants including all three constituent nations: Bosniaks, Croats and Serbs as well as several ethnic minorities.

Age structure

There is a continuous trend of slow population decrease with more deaths than births throughout the Croatian side of the programme area in the last 10 years. Exceptions are Splitsko-dalmatinska, Zadarska and Dubrovačko-neretvanska Counties due to the increased number of young families living in towns on the coastline.

As shown in table 02, Annex 2, the age structure on the Croatian side of the programme area is not far away from the national average. Ličko-senjska, Karlovačka and Šibensko-kninska Counties have characteristically populations older than the national average. Younger population is concentrated in regional urban centres, while older population mostly resides in rural micro regions at the border.

The age structure is relatively young on the Bosnia and Herzegovina side of the programme area (table 03 in Annex 2). This high percentage of working-age population is certainly one of the very important resources for the future development of projects in the region.

2.2.4 Ethnic minorities

The biggest minority group in Croatia is the Serbian minority.[7]

The Bosniak minority group is rather small (0.47% in Croatia) but most of them live in the programme area.

Relations between Croats and Serbs have been tensed and difficult during the nineties, but the situation has somewhat improved since the beginning of the new century[8].

[6] The population in the border area has decreased by almost 300,000 inhabitants in the last 15 years: there were 1 894 885 inhabitants according to the 1991 census.

[7] Serbs in Vukovarsko-srijemska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka and Ličko-senjska counties represent over 10% of the total population and 7.59% in the Croatian side of the programme area.

[8] In late 2002, the Croatian Parliament passed a new Constitutional Law on the Rights of National Minorities which provides for better protection of minority rights and their representation in the institutions of the local, regional and national governments.

2.2.3. Demografija

Stanovništvo

Ukupni broj stanovnika Programskog područja IPA Programa prekogranične suradnje između Hrvatske i Bosne i Hercegovine iznosi 5, 821 418 stanovnika. Pogranično područje obilježeno je velikim migracijama unutar regije i iz regije zbog rata u 1990-tima, koji je znatno promijenio demografsku strukturu. Danas su Hrvati jedan od konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, zbog čega je potreba za suradnjom između dvije države još i jača. Istovremeno su Srbi, koji su također jedan od konstitutivnih naroda u BiH, najveća nacionalna manjina u Hrvatskoj te stoga njihove veze treba ojačati i podržavati.

Stanovništvo prihvatljivog Programskog područja na hrvatskoj strani predstavlja više od jedne trećine ukupnog stanovništva Republike Hrvatske. Broj stanovnika prema Popisu stanovništva iz 2001. iznosi 1,623.866 stanovnika, što je dosta manje od prošlog desetljeća[6] (Prilog 2, tablica 01). U devedesetima došlo je do velikih migracija stanovništva između Hrvatske i BiH s obje strane granice. Kao posljedica toga današnja je demografska slika u Programskom području bitno različita od one prije rata. Uz spor i težak povratak izbjeglica, čini se da se te promjene ne mogu vratiti na staro stanje. Najveći pad broja stanovnika vidljiv je u općinama – uglavnom u ruralnim područjima – uz granicu s BiH.

Ukupno stanovništvo BiH strane Programskog područja iznosi 2,770.945 stanovnika, uključujući sva tri konstitutivna naroda: Bošnjake, Hrvate i Srbe, kao i nekoliko nacionalnih manjina.

Dobna struktura

Neprekidan je trend sporog pada broja stanovništva, s više umrlih nego rođenih stanovnika diljem hrvatskog dijela programskog područja u zadnjih 10 godina. Iznimke su Splitsko-dalmatinska, Zadarska i Dubrovačko-neretvanska županija, zbog povećanog broja mladih obitelji koje žive u obalnim gradovima.

Kako što je vidljivo u tablici 02, Prilogu 2, dobna struktura hrvatske strane programskog područja ne odudara znatno od nacionalnog prosjeka. Za Ličko-senjsku, Karlovačku i Šibensko-kninsku županiju svojstveno je starije stanovništvo od nacionalnog prosjeka. Mlađe stanovništvo nalazi se u regionalnim urbanim centrima, dok starije stanovništvo uglavnom naseljava ruralne mikro regije na granici.

BiH dio programskog područja ima relativno mladu dobnu strukturu (tablica 03 u Prilogu 2). Visoki postotak radno sposobnog stanovništva svakako je jedan od vrlo važnih potencijala za budući razvoj projekata u regiji.

2.2.4. Nacionalne manjine

Srpska nacionalna manjina najveća je manjinska skupina u Hrvatskoj.[7]

Bošnjačka nacionalna manjina dosta je mala (0,47% u Hrvatskoj), ali većina njezinih pripadnika živi u programskom području.

Odnosi između Hrvata i Srba bili su napeti i teški tijekom devedesetih, ali situacija je nešto bolja početkom novog stoljeća[8].

[6] Stanovništvo u pograničnom području smanjilo se za gotovo 300.000 stanovnika u posljednjih 15 godina: prema Popisu stanovništva iz 1991. bilo je 1.894.885 stanovnika.

[7] Srbi u Vukovarsko-srijemskoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj i Ličko-senjskoj županiji predstavljaju preko 10% ukupnog stanovništva i 7,59% na hrvatskome dijelu programskog područja.

[8] Krajem 2002., Hrvatski sabor usvojio je novi Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, koji omogućava bolju zaštitu manjinskih prava i njihovo zastupanje u institucijama lokalne, regionalne i državne vlasti.

The ethnic structure in Bosnia and Herzegovina is complex. Bosnia and Herzegovina consists of three constituent nations: Bosniaks, Serbs and Croats. Relations of those constituent nations have been, and continue to be a main challenge for the stability and development of the country.

The biggest national minority in Bosnia and Herzegovina is the Roma minority.

2.2.5 Infrastructure

The density of categorized road network in the Programming Area amounts to 45.18 km/100 km² on the Bosnia and Herzegovina side and 45.5 km/100 km2 on the Croatian side.

The density of roads along the border is far under the national level. The existing roads are in a very poor condition and badly connected to national roads. Moreover, there has been very little resources allocated for developing the road network in border areas since the latter is not considered a priority at the national level.

There are six airports in the Programming Area based in Split, Dubrovnik, Zadar, Banja Luka, Tuzla and Mostar. In the northern part of the Programming Area, airports in Osijek and Zagreb are in relative proximity.

Significant possibilities for utilization of river traffic in the system of the programme area are related to the Sava river. The opportunities for integrating traffic (roads, rail and waterways) in the area were already identified in pre-war research but have not yet been seized. The key river harbours on Sava are Luka Brčko District, Sisak and Slavonski Brod. The potential of those harbours were not used in the nineties, and it is necessary to invest in docking, warehouses and equipment in order to reach European standards.

Water supply systems in the Programming Area cover the population living in narrow areas, around municipality centres and larger settlements. In addition to water supply networks in larger municipalities and settlements, there are many small and low capacity water supply systems in villages. Suburban and rural areas without water supply networks are using alternative systems such as local springs and wells, cisterns, tanks etc. The quality of water, which is being supplied, is not always good.

The lack of large and integrated water supply systems at the municipal, inter-municipal and regional level contribute to poor living conditions for the population and are hampering economic development. Moreover, since most of the existing systems are old, suffered war damages and were sporadically maintained, water leakages are enormous i.e. they amount on average to 35%, and sometimes even up to 70%. There are a lot of water supply interruptions in particular in dry summer seasons.

Only larger municipalities benefit from organized wastewater networks. In many municipalities, the sewage system is not capable of receiving all sewage water, which is released without any prior treatment. In other places, this issue is being solved through alternative ways, which are unsatisfactory from an ecological point of view such as direct discharging into water streams, tanks, septic dumps etc.

The system of solid waste management is based on the collection, transportation and disposal of solid waste quantities, by public utility companies at municipal level. Disposal of solid waste is being done in landfills, which often do not meet minimum sanitary and hygienic standards. Waste treatment such as compression, recycling, combustion etc. is also very badly organized or does not exist at all.

2.3 Economic description

Most eligible counties within the programme area are confronted with the grave consequences of the war and serious economic and financial difficulties. Evidences gathered from different sources show widespread socio-economic disparities. This was mostly caused by lack of communication among different subjects involved in data

Etnička struktura BiH je složena. BiH se sastoji od tri konstitutivna naroda: Bošnjaka, Srba i Hrvata. Odnosi tih konstitutivnih naroda bili su, a i nastavljaju biti, glavni izazov za stabilnost i razvoj države.

Romi su najveća nacionalna manjina u BiH.

2.2.5. Infrastruktura

Gustoća kategorizirane cestovne mreže u Programskom području iznosi 45,18 km/100 km² na području Bosne i Hercegovine i 45,5 km/100 km² na području Hrvatske.

Gustoća cesta duž granice daleko je ispod državne razine. Postojeće su ceste u vrlo lošem stanju i slabo su povezane s državnim cestama. Osim toga, vrlo je malo sredstava dodijeljeno za razvoj cestovne mreže u pograničnim područjima, budući da se potonje ne smatra prioritetom na državnoj razini.

U Programskom području postoji šest zračnih luka – u Splitu, Dubrovniku, Zadru, Banjoj Luci, Tuzli i Mostaru. U sjevernome dijelu Programskog područja relativno su blizu zračne luke u Osijeku i Zagrebu.

Značajne mogućnosti korištenja riječnog prometa u sustavu programskog područja vezane su uz rijeku Savu. Mogućnosti integriranja prometa (ceste, željezničke pruge i plovni putovi) u tom području utvrđene su još u predratnom istraživanju, no još uvijek nisu ostvarene. Ključne riječne luke na Savi nalaze se u Okrugu Brčko, u Sisku i u Slavonskome Brodu. Potencijali tih luka bili su tijekom devedesetih neiskorišteni te je neophodno uložiti sredstva u dokove, skladišta i opremu u cilju dostizanja europskih normi.

Vodoopskrbni sustavi u Programskom području obuhvaćaju stanovništvo koje živi na uskim područjima oko općinskih centara i većih naselja. Uz vodoopskrbne mreže u većim općinama i naseljima, u selima postoje mnogobrojni mali vodoopskrbni sustavi niskog kapaciteta. Predgrađa i ruralna područja bez vodoopskrbne mreže koriste alternativne sustave poput lokalnih izvora i zdenaca, cisterni, rezervoara itd. Kvaliteta dostavljene vode nije uvijek zadovoljavajuća.

Nedostatak velikih i integriranih vodovodnih sustava na gradskoj, međugradskoj i regionalnoj razini pridonosi lošim životnim uvjetima stanovništva i ometa gospodarski razvoj. Osim toga, budući da je većina postojećih sustava stara, oštećena ratnim zbivanjima i neredovito održavana, istjecanja vode su golema tj. iznose u prosjeku do 35%, a ponekad čak i do 70%. Dolazi do brojnih prekida u vodoopskrbi, posebice tijekom suhih ljetnih razdoblja.

Samo veće općine imaju korist od organizirane mreže za odvodnju otpadnih voda. Kanalizacija u mnogim općinama ne može primiti svu kanalizacijsku vodu koja se ispušta bez ikakve prethodne obrade. Drugdje se ovakvi problemi rješavaju alternativnim načinima koji su s ekološkog stajališta neprihvatljivi, na primjer izravno ispuštanje u potoke, spremnike, septičke jame itd.

Sustav upravljanja krutim otpadom temelji se na prikupljanju, prijevozu i uklanjanju čvrstog otpada posredstvom komunalnih tvrtki na općinskoj razini. Uklanjanje čvrstog otpada obavlja se na odlagalištima otpada, koja često ne ispunjavaju minimalne sanitarne i higijenske norme. Zbrinjavanje otpada na način kompresije, reciklaže, paljenja itd. također je vrlo loše organizirano ili pak uopće ne postoji.

2.3. Gospodarski opis

Većina je prihvatljivih županija programskog područja suočena s teškim posljedicama rata i ozbiljnim gospodarskim i financijskim poteškoćama. Dokazi prikupljeni iz različitih izvora ukazuju na rasprostranjene društveno-gospodarske različitosti. To je bilo uglavnom uzrokovano nedovoljnom komunikacijom između različitih

delivering i.e. municipal bodies, in charge of economy, are not provided with the actual data on certain economic entity, by judicial organs-municipal courts or by tax authorities. The overall level of economic development of the programme area is very low compared with the EU27 average. The area is characterized by its low GDP, the predominance of the agricultural sector, the lack of investments and the undercapitalization of local businesses. A number of factors explain the area's poor economic performance. These include a high degree of dependency on agriculturally based employment and income, and an under-representation in the higher value added business sectors. The area has not enjoyed the economic and wider benefits of inward investment to the same degree as other regions.

Table 4 GDP per capita in Power Purchase Parity (PPP)

2003.	GDP per capita PPP
Bosnia and Herzegovina programme area	Data is not available
Bosnia and Herzegovina – total	2,100
Croatian programme area	7,460
Croatia – total	9,684

Source: Croatian Central Bureau of Statistics, 2003, and National Statistic Office Bosnia and Herzegovina, 2003.

In order to make best use of regional comparative advantages which are linked to natural resources, the structure of the economy in programme area is oriented towards tourism (particularly the Adriatic counties), wood industry, metal working industry, agriculture and processing industry, tobacco industry, textile, leather goods and footwear industry. Orientation on these groups of industries enables specialization according to comparative advantages and thus increases competitiveness of programme area. Analyzing the industry potential and having in mind global trends it becomes evident that the future of producers in programme area lies in increasing productivity by means of increased investment in R&D, innovation, use of new technologies, enhanced cooperation with scientific institutions, integration of science, technology and production and different ways of connecting with partners and leading producers on the global market in order to ensure availability of resources and access to foreign markets. Furthermore it is necessary to specialize as much as possible in high value-added products, to move from products with a low degree of processing to those with a high degree of processing, to emphasize training and life long learning of employees, to develop networking and clusters that would connect producers, enable the development of brands and adopting of international standards.

2.3.1 Agriculture and rural development

The programme area is relatively abundant with agricultural land, and the agricultural sector employs quite high number of population. On the other side – the percentage of agricultural production in the overall GDP is low which indicates serious problems in the sector. The main problems facing the sector are small size of farms and average parcels, ageing farm holders, the low education level of the farm population, the low productivity and value added, the high proportion of part-time farmers, the unorganized marketing of farm products and the low level of managerial knowledge among farmers. There are also insufficient linkages between the food industry and the tourism sector preventing the establishment of clusters or vertical links which would generate recognizable agricultural brands.

2.3.2 SMEs

The SME sector is relatively well represented and is a potential source of strength. There are 42,904 registered SMEs in the Programming Area (24,362 on the Bosnia and Herzegovina side and 18,542

subjekata uključenih u dostavljanje podataka tj. općinska tijela zadužena za gospodarstvo ne dobivaju od pravosudnih organa, općinskih sudova ili poreznih vlasti stvarne podatke o određenim gospodarskim subjektima. Cjelokupna razina gospodarskog razvoja programskog područja vrlo je niska u usporedbi s prosjekom zemalja EU27. Područje karakterizira nizak BDP, dominantnost poljoprivrednog sektora, nedostatak ulaganja i nedostatan radni kapital lokalnih tvrtki. Niz faktora objašnjava loše gospodarske rezultate područja. Oni uključuju visok stupanj ovisnosti o poslovima i prihodima koji se temelje na poljoprivredi, te nedovoljnu zastupljenost poslovnih sektora s većom dodanom vrijednošću. Područje još ne ostvaruje gospodarsku i širu korist unutarnjih ulaganja na istoj razini kao druge regije.

Tablica 4 BDP po stanovniku u paritetu kupovne moći

2003.	BDP po glavi stanovnika PKM
Programsko područje BiH	Podaci nisu dostupni
BiH – ukupno	2.100
Programsko područje Hrvatske	7.460
Hrvatska – ukupno	9.684

Izvor: Hrvatski državni zavod za statistiku, 2003. i Državni statistički ured BiH, 2003.

Da bi se na najbolji način iskoristile komparativne regionalne prednosti vezane uz prirodna bogatstva, struktura gospodarstva u programskom području orijentirana je na turizam (osobito jadranske županije), drvnu industriju, metaloprerađivačku industriju, poljoprivrednu i prerađivačku industriju, duhansku industriju, tekstilnu, kožarsku i obućarsku industriju. Orijentacija na ove industrijske grupacije omogućuje specijalizaciju u skladu s komparativnim prednostima i na taj način povećava konkurentnost programskog područja. Analiza industrijskog potencijala i globalni trendovi pokazuju da budućnost proizvođača u programskom području leži u povećavanju proizvodnje kroz povećana ulaganja u istraživanje i razvoj, inovacije, primjenu novih tehnologija, bolju suradnju sa znanstvenim ustanovama, integraciju znanosti, tehnologije i proizvodnje te različitih načina povezivanja s partnerima i vodećim proizvođačima na globalnom tržištu u cilju omogućavanja raspoloživosti sredstava i pristupa inozemnim tržištima. Nadalje, neophodno je što se više specijalizirati za proizvode s visokom dodanom vrijednošću, prijeći s proizvoda s niskim stupnjem obrade na proizvode s visokim stupnjem obrade, staviti naglasak na obuku i cjeloživotno učenje zaposlenika, razviti umrežavanje i udruživanje kojim će se povezati proizvođači, omogućiti razvoj robnih marki i usvojiti međunarodne norme.

2.3.1. Poljoprivreda i ruralni razvoj

Programsko područje obiluje poljoprivrednim zemljištem, a poljoprivredni sektor zapošljava prilično velik broj stanovništva. S druge strane – postotak poljoprivredne proizvodnje u ukupnom BDP-u je nizak, što pokazuje ozbiljne probleme u tom sektoru. Glavni problemi s kojima se sektor suočava su mala poljoprivredna gospodarstva i prosječno velike zemljišne parcele, stariji vlasnici gospodarstava, niska razina obrazovanja poljoprivrednog stanovništva, mala učinkovitost i mala dodana vrijednost, visok udio poljoprivrednika kojima je to sporedna djelatnost, neorganiziran plasman poljoprivrednih proizvoda i niska razina upravljačkog znanja među poljoprivrednicima. Također postoji nedovoljna povezanost prehrambene industrije i turističkog sektora, što sprječava udruživanje ili vertikalne veze koje bi stvorile prepoznatljive poljoprivredne robne marke.

2.3.2. MSP-i

Sektor MSP-a je relativno dobro zastupljen i predstavlja potencijalni izvor snage. U Programskom području postoji 42.904 registrirana MSP-a (24.362 na strani BiH i 18.542 na strani Hrvatske). Većina

on Croatian side). The majority of these SMEs are, however, very small and lack professional support and services to help them build up performance and strengthen their competitiveness. The internal problems of the SME sector are: insufficient entrepreneurial activity (especially in sectors with considerable growth potential, including technologically based and academic entrepreneurship), non-profitability of the SME sector (the consequence of low productivity, quality of products, innovation and export orientation), and regional disparities in entrepreneurial activities (concentration in bigger regional centres). The problems of insufficient support to entrepreneurship: administrative barriers in various phases of an enterprise life cycle, absence of education for entrepreneurs, lack of business support institutions (business centres, business incubator, technological parks), inconsistency in implementation of education/training for entrepreneurship needs, lack of coordination between government policies in creation of supportive environment for entrepreneurial activities, underdevelopment of financial market for fulfilling needs of the SME sector and insufficiently developed institutional support on regional level for entrepreneurship development.

2.3.3 Tourism

Due to its geographical position and its proximity to the rapidly developing tourism sector on the Croatian coastline, the Western part of the Programme area has a distinct tourism potential. A lot of tourist resources (such as: mineral waters, salt lakes or mud) create the possibility of different forms of health/wellness tourism in addition to the well-developed seaside tourism on the Adriatic coast. Central and eastern continental parts of the programme area have underdeveloped tourism. Mountainous areas of the programme area posses comparative advantage for skiing, hiking, cycling, etc. Cultural tourism can be developed in some urban centres given the rich cultural heritage and the great variety of cultural events organized throughout the year. The potential for agri-tourism and eco-tourism have not yet been seized. Religious tourism at the southern part of the Bosnia and Herzegovina programme area is additional strength for development of joint tourist products. The main obstacles to the development of tourism are poor tourism infrastructure (primarily in non-coastal areas), low level of marketing, lack of information exchange within the tourism industry and co-operative marketing, low level of networking between tourism operators and other sectors (especially agriculture).

In 2005, there were 4,637,936 visitors, and 22,756,292 overnights on the Croatia side of the border. On Bosnia and Herzegovina side of the border, there were 564,948 visitors and 451,884 overnights.

2.4 Human resources

2.4.1 Education, Research, and Development

The educational system in Croatia and Bosnia and Herzegovina is similar with compulsory primary education and non obligatory secondary and high education, which is mainly performed in public schools.

There are 382 primary and 184 secondary schools on the Bosnia and Herzegovina side of the border and 892 primary and 269 secondary schools on the Croatian side. The basic situation in primary and secondary education is satisfactory with an adequate number of public schools. However, there is also a number of functional difficulties such as destroyed/inadequate infrastructure, lack of qualified teaching staff (for example IT teachers) and high costs of transport for students from rural areas.

Secondary school attendance is relatively low on the Bosnia and Herzegovina side of the border (only 68% of children in age 15 –

tih MSP-a je, međutim, vrlo malena i nedostaju im profesionalna podrška i usluge koje bi pomogle u jačanju njihove učinkovitosti i konkurentnosti. Unutarnji problemi sektora MSP-a su: nedostatna poduzetnička aktivnost (posebno u sektorima s velikim potencijalom rasta, uključujući tehnološko i akademsko poduzetništvo), neprofitabilnost sektora MSP-a (posljedica niske učinkovitosti, kakvoće proizvoda, inovacija i usmjerenosti ka izvozu) i regionalne razlike u poduzetničkim aktivnostima (koncentracija u većim regionalnim centrima). Problemi nedostatne podrške poduzetništvu: administrativne prepreke u raznim fazama životnog ciklusa poduzeća, nedostatak obrazovnih programa za poduzetnike, nedovoljno institucija za podršku poslovanju (poslovni centri, poduzetnički inkubator, tehnološki parkovi), nedosljednost u uvođenju obrazovanja/obuke za potrebe poduzetništva, neusklađenost državnih politika u stvaranju okruženja koje podupire poduzetničke aktivnosti, nerazvijenost financijskog tržišta za ispunjenje potreba sektora MSP-a te nedovoljno razvijena institucionalna podrška razvoju poduzetništva na regionalnoj razini.

2.3.3. Turizam

Zbog svojega zemljopisnog položaja i blizine brzo napredujućem turističkom sektoru na hrvatskoj obali, zapadna strana Programskog područja ima posebne turističke mogućnosti. Mnoštvo turističkih potencijala (na primjer: mineralne vode, slana jezera ili ljekovito blato) stvaraju mogućnost različitih oblika zdravstvenog / wellness turizma uz dobro razvijen primorski turizam na jadranskoj obali. Turizam u središnjim i istočnim kontinentalnim područjima programskog područja nije dovoljno razvijen. Planinska područja programskog područja posjeduju komparativne prednosti za skijanje, planinarenje, biciklizam, itd. Kulturni se turizam može razviti u nekim urbanim centrima s obzirom na bogatu kulturnu baštinu i veliku raznovrsnost kulturalnih događanja koja se organiziraju tijekom čitave godine. Još nisu ostvareni potencijali agroturizma i ekoturizma. Vjerski turizam na južnom dijelu programskog područja BiH predstavlja dodatnu mogućnost razvoja zajedničke turističke ponude. Glavne prepreke razvoju turizma su loša turistička infrastruktura (prvenstveno u kopnenim područjima), niska razina obrade tržišta, nedovoljna razmjena informacija u turističkoj industriji i kooperativnom marketingu, niska razina umrežavanja između turističkih gospodarskih subjekata i ostalih sektora (posebno poljoprivrednog).

U 2005. godini zabilježeno je 4.637.936 posjetitelja te 22.756.292 noćenja na hrvatskoj strani granice. Na bosansko-hercegovačkoj strani granice podaci navode 564.948 posjetitelja i 451.884 noćenja.

2.4. Ljudski kapaciteti

2.4.1. Obrazovanje, istraživanje i razvoj

Školski su sustavi u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini vrlo slični, s obveznim osnovnoškolskim obrazovanjem te neobveznim srednjoškolskim i visokoškolskim obrazovanjem, koje se uglavnom odvija u državnim školama.

Na bosansko-hercegovačkoj strani granice postoje 382 osnovne i 184 srednje škole, dok su na hrvatskoj strani te brojke 892, odnosno 269. Temeljna situacija u osnovnom i srednjem školstvu je zadovoljavajuća, s dovoljnim brojem državnih škola. Međutim, također postoje brojne funkcionalne poteškoće kao što su uništena / neodgovarajuća infrastruktura, manjak kvalificiranog nastavnog osoblja (na primjer nastavnici informatike) i visoka cijena prijevoza za učenike iz ruralnih područja.

Razina pohađanja srednjih škola relativno je niska na bosansko-hercegovačkoj strani granice (samo 68% djece u dobi 15 – 19 god-

19) while most of the inhabitants have secondary school degree on the Croatian side of the border.

As for higher education, there is a low level of university and high school degrees in the entire programme area. A positive trend is the increase in the number of regional higher education institutions (universities, faculties and polytechnics), and greater diversity of undergraduate programmes they offer. At present there are regional universities, faculties and higher education institutions in Bihać, Banja Luka, Prijedor, Laktaši, Doboj, Mostar, Tuzla, Trebinje in Bosnia and Herzegovina and Universities in Split and Zadar, and Faculties and other higher school institutions in Slavonski Brod, Šibenik, Dubrovnik, Sisak, Vukovar, Gospić, Petrinja, Knin and Karlovac.

The number of people in education dropped in the past 10 years mainly due to demographic decline. One of the problems encountered in the border region is related to the education infrastructure. The situation of the latter worsened for the pre-university level in terms of buildings safety, basic utilities and equipment. The rural area is more affected due to difficult access.

Links between education institutions and the business sector are weak and result in low innovation and underdeveloped research and development sector. The R&D institutions in the programme area on the Croatian side are the Institute for Oceanography and Fisheries, the Institute for Adriatic Crops and Karst Reclamation, the Mediterranean Institute for Life Research and the Technological Centre in Split, and the Development and Research Centre for Mari culture in Ston.

2.4.2 Labour Market

Table 5 Employment and Unemployment rate

	Unemployment rate in 2005 (Croatia) and 2006 (Bosnia and Herzegovina)	Employment rate in 2005 (Croatia) and 2006 (Bosnia and Herzegovina).
Bosnia and Herzegovina programme area	36.57 %	36.06%
Bosnia and Herzegovina	41 %	49.06 %
Croatian programme area	21.5%	50.5%
Croatia – total	16.6%	54.9%
EU 25	*9.0%*	*62.8%*

Source: Croatian Bureau of Statistics, 2005 and Unemployment Bureau Bosnia and Herzegovina, 2006.

As shown in the table above, the Croatian side of the programme area (except Dubrovačko-neretvanska County) has significantly higher unemployment rates than the national average. Employment rates in all counties are also below the national average. Those figures reflect the economic backwardness, the dependence on public sector employment and the lack of entrepreneurial initiative. The regional distribution of unemployment is very uneven, with the highest unemployment rates in rural micro regions where it often causes serious social problems.

Unemployment is most frequent among unskilled workers, the elderly, the youth and women. In some counties (Sisačko-moslavačka and Splitsko-dalmatinska), there is a significant number of unemployed people with university degrees.

In Bosnia and Herzegovina the employment structure changed a great deal due to structural reforms leading to the collapse of big traditional employers. Another important factor is the peripherality or rurality of most of the region. The remote location of the border region from the centre and bigger cities makes it relatively unattractive for FDI. The employment rate in the service sector is very weak and almost half of employed people are in the public sector. The highest unemployment rate is recorded among people aged 31-50

ina), dok većina stanovnika na hrvatskoj strani granice ipak ima srednjoškolski stupanj obrazovanja.

Što se tiče visokog obrazovanja, na čitavom je programskom području razina visokog i srednjoškolskog stupnja obrazovanja niska. Pozitivan trend pokazuje porast broja regionalnih visokoškolskih ustanova (sveučilišta, fakulteti i veleučilišta), kao i veća raznolikost preddiplomskih programa koje se na njima nude. Trenutačno postoje regionalna sveučilišta, fakulteti i visokoškolske ustanove u Bihaću, Banjoj Luci, Prijedoru, Laktašima, Doboju, Mostaru, Tuzli i Trebinju u Bosni i Hercegovini te sveučilišta u Splitu i Zadru i fakulteti i ostale više školske institucije u Slavonskom Brodu, Šibeniku, Dubrovniku, Sisku, Vukovaru, Gospiću, Petrinji, Kninu i Karlovcu.

Broj ljudi u obrazovanju pao je u posljednjih 10 godina uglavnom zbog pogoršanja demografske situacije. Jedan od problema u pograničnom području vezan je uz obrazovnu infrastrukturu. Stanje potonjeg pogoršalo se, za obrazovanje prije fakulteta, u smislu sigurnosti zgrada, osnovnih komunalnih usluga i opremljenosti. Ruralno područje više je pogođeno zbog teškog pristupa.

Veze između obrazovnih institucija i poslovnog sektora su slabe i rezultiraju niskim stupnjem inovacija i nerazvijenim sektorom istraživanja i razvitka. Institucije za istraživanje i razvoj u programskom području na hrvatskoj strani su Institut za oceanografiju i ribarstvo, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Mediteranski institut za istraživanje života i Tehnološki centar u Splitu, te Razvojno-istraživački centar za marikulturu u Stonu.

2.4.2. Tržište rada

Tablica 5 Stopa zaposlenosti i nezaposlenosti

	Stopa nezaposlenosti u 2005 (HR) i 2006 (BiH).	Stopa zaposlenosti u 2005 (HR) i 2006 (BiH).
Programsko područje BiH	36,57%	36,06%
BiH	41%	49,06%
Programsko područje Hrvatske	21,5%	50,5%
Hrvatska – ukupno	16,6%	54,9%
Zemlje EU 25	9,0%	62,8%

Izvor: Državni statistički ured BiH, 2005. i Zavod za zapošljavanje BiH, 2006.

Kao što je prikazano u tablici iznad, hrvatska strana programskog područja (izuzev Dubrovačko-neretvanske županije) ima znatno višu stopu nezaposlenosti od državnog prosjeka. Stope zaposlenosti u svim su županijama također ispod državnog prosjeka. Ti podatci odražavaju gospodarsku zaostalost, ovisnost o zapošljavanju u javnom sektoru i nedostatak poduzetničkih inicijativa. Regionalna raspodjela nezaposlenosti vrlo je neujednačena, s najvišim stopama nezaposlenosti u ruralnim mikroregijama gdje je često uzrokom ozbiljnih društvenih problema.

Nezaposlenost je najčešća među nekvalificiranim radnicima, starijim stanovništvom, mladima i ženama. U nekim županijama (Sisačko-moslavačka i Splitsko-dalmatinska) postoji velik broj nezaposlenih sa sveučilišnim obrazovanjem.

U Bosni i Hercegovini se struktura zaposlenosti umnogome promijenila uslijed strukturalnih reformi, dovodeći do propadanja velikih tradicionalnih poslodavaca. Drugi važan čimbenik su perifernost ili ruralnost većeg dijela regije. Udaljenost pograničnog područja od centra i većih gradova čine regiju relativno neprivlačnom za inozemna izravna ulaganja. Stopa zaposlenosti u uslužnom je sektoru vrlo slaba i gotovo polovica zaposlenih radi u javnom sektoru. Najviša je stopa nezaposlenosti zabilježena među stanovništvom u dobi od 31

years, who represented 45.13% of the total number of unemployed persons in 2006. The percentage for the age group from 18-30 years is 41.36% in the same year. This is one of the most important reasons for the exodus of many young people from this area.

2.5 Environment

The Republic of Croatia and Bosnia and Herzegovina programme area is fairly homogeneous from a natural, geographical and environmental point of view. Both sides of the border face similar challenges to ensure a balanced path towards socio-economic development, while preserving the outstanding natural and cultural heritage and meeting the EU environmental requirements.

There is a lack of integrated and co-ordinated interventions on both sides of the border to protect the environment and promote sustainable development despite numerous opportunities to do so, for example through the development and upgrading of special protected areas, special areas of conservation, visitor information systems, exchange programmes, development of information systems, implementation of public private partnerships in nature protection.

There are more than 200 protected areas on the Croatian side of the border out of which 6 are National Parks. On the side of Bosnia and Herzegovina programme area, there is also potential in this regard (National Park Kozara, Bardaca (Ramsar's place), Hutovo Blato, Blidnje, etc). Furthermore, there is natural and obvious need for cooperation on protection of river basins of Sava, Una, Krka, Neretva and other rivers in the programme area.

Underdeveloped wastewater systems have been identified as one of the main risk factors for rivers and ground waters.

As a legacy from the war, there are still *suspected mine areas* in the programme area. The total suspected mine area in both countries cover 1,844 km^2 with approximately 305,000 mines most of which is in the programme area.

2.6 Culture

Cultural cooperation has been and still is a very important connector for communities on each side of the border. The programme area shares very similar traditions, customs, language and cultural heritage. There are a large number of cultural, minority associations and clubs whose purpose is to preserve local tradition and specificities.

In addition to cooperation of small cultural associations, there is an untapped potential for the valorisation of cultural heritage in the programme area and its linkage to the tourist offer.

2.7 SWOT Analysis

The analysis of strengths, weaknesses, opportunities and threats is based on the Situation Analysis of the programme area and on workshops with representatives of national and regional/local levels held in both countries during the programming process.

This is a summary SWOT which presents the main joint potentials and problems of the cross-border region which will serve as basis for developing as strategy under this Programme.

do 50 godina, koje predstavlja 45,13% ukupnog broja nezaposlenih osoba u 2006. Postotak za dobnu skupinu od 18 do 30 godina iznosio je 41,36% u istoj godini. To je jedan od najvažnijih razloga odlaženja mnogih mladih ljudi iz ovoga područja.

2.5 Okoliš

S prirodnog, zemljopisnog i ekološkog stajališta, programska su područja Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine prilično homogena. Obje strane granice suočene su sa sličnim izazovima u osiguravanju uravnoteženog puta prema društveno-gospodarskom razvoju, održavajući izvanrednu prirodnu i kulturnu baštinu i ispunjavajući ekološke zahtjeve EU-a.

Na obje se strane granice uočava nedostatak integriranih i koordiniranih postupaka zaštite okoliša i promicanja održivog razvoja unatoč brojnim mogućnostima da se to učini, na primjer kroz razvoj i unapređivanje posebnih zaštićenih područja, posebna područja očuvanja, sustave informiranja posjetitelja, programe razmjene, razvoj informacijskih sustava, provedbu javnih privatnih partnerstava za zaštitu prirode.

Na hrvatskoj strani granice postoji više od 200 zaštićenih područja od kojih su 6 nacionalni parkovi. Na bosansko-hercegovačkom programskom području također postoji potencijal u tom pogledu (Nacionalni park Kozara, Bardača (Ramsarsko područje), Hutovo blato, Blidnje, itd). Nadalje, postoji prirodna i jasna potreba za suradnjom na zaštiti porječja Save, Une, Krke, Neretve i drugih rijeka u programskom području.

Nerazvijeni sustavi otpadnih voda prepoznati su kao jedan od glavnih faktora rizika za rijeke i podzemne vode.

Kao ostavština od rata, u programskom području još uvijek postoje *područja za koja se sumnja da su minirana*. Ukupno područje obiju država za koje se sumnja da je minirano prekriva površinu od 1.844 km^2 s približno 305.000 mina od kojih se većina nalazi u programskom području.

2.6. Kultura

Kulturna suradnja oduvijek je bila – i još uvijek je – vrlo važna poveznica zajednica s obje strane granice. Programsko područje dijeli vrlo slične tradicije, običaje, jezik i kulturnu baštinu. Postoje brojne kulturna društva i udruge manjina čija je svrha očuvanje lokalnih tradicija i posebnosti.

Osim suradnje malih kulturnih udruga, postoji i neiskorišten potencijal za valorizaciju kulturne baštine u programskom području i njezinog uključivanja u turističku ponudu.

2.7 SWOT analiza

Analiza prednosti, slabosti, mogućnosti i prijetnji temelji se na analizi stanja programskog područja, kao i na radionicama s predstavnicima državnih i regionalnih/lokalnih razina održanima u obje države tijekom postupka izrade programa.

Ovo je sažeta SWOT analiza koja predstavlja glavne zajedničke potencijale i probleme prekogranične regije koji će poslužiti kao temelj za razvoj strategija u ovome Programu.

Table 6 SWOT Analysis

GEOGRAPHY, INFRASTRUCTURE			
Strengths	Good geographical position – proximity to important road and railway connections River ports on Sava nad Dunav Sea ports in Dubrovnik, Ploce, Split and Zadar Airports in Dubrovnik, Split, Zadar, Mostar, Banja Luka, Tuzla, (and Osijek and Zagreb) Good railway infrastructure in the southern part of the Programming area	Weaknesses	Local and regional transport infrastructure (local roads, railway) insufficiently developed and maintained. Destroyed and inadequate basic infrastructure Water supply and waste-water systems insufficiently developed
Opportunities	Development of local transport connections (local roads, railway terminals) Development of river transport Construction of highway Budapest – Osijek – Sarajevo – Ploce (and connection to Dubrovnik highway), and highway Banja Luka – Gradiška	Threats	Possible decrease of border-crossings in the near future due to insufficient investment in infrastructure and supplies Insufficient financial instruments for construction of large infrastructural projects Insufficient investment in water supply, waste water, and waste management systems due to small municipal and county budgets
ENVIRONMENT			
Strengths	Rich natural resources (water, sea, forests, agricultural soil, minerals) Landscape and nature areas are suitable for protection or are already protected	Weaknesses	Inadequate waste management Lack of flood systems (in continental part – Sava river) Significant areas still covered with mine-fields Inadequate fire protection systems Lack of system for monitoring of pollution
Opportunities	Sustainable management of water resources Improved waste management Development and usage of renewable energy sources	Threats	Continuation of pollution Slow de-mining process
DEMOGRAPHY, HR, EDUCATION AND LABOUR MARKET			
Strengths	Access to high education in regional centres in the programming area No language barriers in the programming area Existing cooperation of civil society organizations from Croatia and BiH High density of population in some areas (coast, area along Sava river)	Weaknesses	Significant migrations in the bordering region in 1990's due to war in Croatia and BiH High level of unemployment, specially in rural areas Large discrepancies between demand and supply on labour market Lack of opportunities for life-long learning Brain drain to urban areas and out of the region Depopulation in some areas High number of elderly people in the bordering region (they do not contribute to the regional economy) Insufficient number of hospitals and medical doctors
Opportunities	Improved joint health and education system Joint approach to the labour market problems	Threats	Continuation of brain drain Continuation of depopulation in some areas (mostly rural) Increased poverty rate Increased social exclusion

Tablica 6 SWOT analiza

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA, INFRASTRUKTURA			
Prednosti	Dobar zemljopisni položaj – blizina važnih cestovnih i željezničkih veza Riječne luke na Savi i Dunavu Morske luke u Dubrovniku, Pločama, Splitu i Zadru Zračne luke u Dubrovniku, Splitu, Zadru, Mostaru, Banjoj Luci, Tuzli (te Osijeku i Zagrebu) Dobra željeznička infrastruktura na južnom dijelu Programskog područja	Slabosti	Lokalna i regionalna prometna infrastruktura (lokalne ceste, željeznica) nedovoljno razvijena i neodržavana Uništena i neodgovarajuća temeljna infrastruktura Nedovoljno razvijeni sustavi vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda
Mogućnosti	Razvoj lokalnih prometnih veza (lokalne ceste, željeznički terminali) Razvoj riječnog prometa Izgradnja autoceste Budimpešta – Osijek – Sarajevo – Ploče (i veza s dubrovačkom autocestom), kao i autoceste Banja Luka – Gradiška	Prijetnje	Moguće smanjenje graničnih prijelaza u skoroj budućnosti zbog nedostatnog ulaganja u infrastrukturu i opremu Nedostatni financijski instrumenti za izgradnju velikih infrastrukturnih projekata Nedostatno ulaganje u vodoopskrbu, otpadne vode i sustave za upravljanje otpadom zbog skromnih gradskih i općinskih proračuna
OKOLIŠ			
Prednosti	Bogat prirodni potencijal (voda, more, šume, poljoprivredno tlo, minerali) Krajolik i prirodna područja prikladna za zaštitu ili su već zaštićena	Slabosti	Neadekvatno upravljanje otpadom Manjak sustava zaštite od poplava (na kontinentalnom dijelu – Sava) Velika područja još uvijek prekrivena minama Neodgovarajući sustavi za zaštitu od požara Manjak sustava za praćenje zagađenja
Mogućnosti	Održivo upravljanje vodnim potencijalima Poboljšano upravljanje otpadom Razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije	Prijetnje	Nastavak zagađivanja Spor postupak razminiranja
DEMOGRAFIJA, LJUDSKI KAPACITETI, OBRAZOVANJE I TRŽIŠTE RADA			
Prednosti	Pristup visokoškolskim ustanovama u regionalnim centrima u programskom području U programskom području nema jezičnih prepreka Postojeća suradnja organizacija civilnog društva iz Hrvatske i BiH Visoka gustoća stanovništva u nekim područjima (obala, područje duž rijeke Save)	Slabosti	Značajne migracije u pograničnoj regiji tijekom 1990-ih uslijed rata u Hrvatskoj i BiH Visoka stopa nezaposlenosti, posebno u ruralnim područjima Velika odstupanja između potražnje i ponude na tržištu rada Manjak mogućnosti za cjeloživotno učenje Odliv mozgova prema urbanim područjima i iz regije Depopulacija u nekim područjima Velik broj starijeg stanovništva u pograničnoj regiji (ne pridonese gospodarstvu regije) Nedovoljan broj bolnica i liječnika
Mogućnosti	Poboljšan zajednički sustav zdravstva i edukacijske Zajednički pristup problemima na tržištu rada	Prijetnje	Nastavak odliva mozgova Nastavak depopulacije u nekim područjima (uglavnom ruralnim) Povećana stopa siromaštva Povećana socijalna isključenost

ECONOMY			
Strengths	INDUSTRY Tradition of food, wood and metal processing industries Expanding SME sector Trend of developing Business Related infrastructure Growth in services industries AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT Tradition in agricultural sector Significant surface is unpolluted cultivated land TOURISM Comparative advantages for the development of tourism (natural, cultural and anthropological resources)	Weaknesses	INDUSTRY Industry with underdeveloped technologies Insufficient interaction between base and processing industry Lack of links between industry, science/education and RDI Lack of clusters and SME networks Destroyed business related infrastructure in 1990's (and slow recovery). AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT Small size of farms and old-fashioned management of farms Lack of networking between farmers TOURISM Inadequate marketing of tourist destinations in the programming area (except Croatian coast) Tourism infrastructure is insufficiently developed Lack of financial instruments for development of tourism in continental part of the programming area
▪ Opportunities	INDUSTRY ➢ Focus on development of economic links between Croatia and BiH ➢ Potential for FDI ➢ Product finalization degree ➢ Branding and marketing of local products ➢ Development of new financing mechanisms ➢ Development of cross-border information and consultancy services for businesses AGRICULTURE ➢ Establishment of cooperation between producers, processing industry and distributors ➢ Potential for organic farming due to natural resources TOURISM ➢ Development of joint tourist offer and products ➢ Valorisation of cultural heritage ➢ Cooperation between tourist and agricultural sector and rural development	▪ Threats	INDUSTRY ➢ Lack of favourable conditions for FDI ➢ Further existence of black and grey markets ➢ Raising influence of global market economies and Single Market– cheaper products ➢ Reinforcement of position and image as a low value-added destination AGRICULTURE ➢ Continuation of small size farms that cannot compete on market ➢ Insufficient exploitation of capacities in agriculture ➢ EU accession demands higher standards TOURISM ➢ Competitive offer of the already developed foreign tourism areas ➢ Lack of investment in infrastructure continues to be an obstacle to tourism development
CULTURE			
Strengths	➢ Common rich cultural and historical heritage and diversity of cultural practices ➢ Unique tradition, customs and crafts, common Slavic origin of the languages and a long tradition of close linkage and mutual interaction	▪ Weaknesses	➢ Insufficient protection and unsuitable use of cultural heritage
▪ Opportunities	➢ Preservation and revitalization of common cultural heritage ➢ Sustainable protection of existing cultural and territorial diversity	▪ Threats	➢ Marginalisation of ethnic minorities may reduce cultural diversity

GOSPODARSTVO			
Prednosti	INDUSTRIJA Tradicija industrija prerade hrane, drva i metala Širenje sektora MSP-a Trend razvoja poslovne infrastrukture Porast uslužnih industrijskih grana POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ Tradicija u poljoprivrednom sektoru Velike površine nezagađene obrađene zemlje TURIZAM Komparativne prednosti za razvoj turizma (prirodni, kulturni i antropološki potencijal)	Slabosti	INDUSTRIJA Industrija s nerazvijenim tehnologijama Nedovoljna interakcija između temeljne i prerađivačke industrije Nedovoljna povezanost industrije, znanosti/obrazovanja i institucija za istraživanje i razvoj Nedovoljno udruženja i mreža MSP-a Uništena poslovna infrastruktura tijekom 1990-ih (i spor oporavak) POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ Mala poljoprivredna gospodarstava i njihovo zastarjelo upravljanje Nedostatak umrežavanja poljoprivrednika TURIZAM Nedovoljan plasman turističkih odredišta u programskom području (osim hrvatske obale) Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura Nedostatak financijskih instrumenata za razvoj turizma na kontinentalnom dijelu programskog područja
Mogućnosti	INDUSTRIJA ➢ Fokus na razvoju gospodarskih veza između Hrvatske i BiH ➢ Mogućnost inozemnih izravnih ulaganja ➢ Stupanj finalizacije proizvoda ➢ Razvoj robnih marki i plasiranje lokalnih proizvoda ➢ Razvoj novih mehanizama financiranja ➢ Razvoj prekograničnih službi za informiranje i savjetovanje poduzeća POLJOPRIVREDA ➢ Uspostava suradnje između proizvođača, prerađivačke industrije i distributera ➢ Mogućnost organske poljoprivrede zahvaljujući prirodnim bogatstvima TURIZAM ➢ Razvoj zajedničke turističke ponude i proizvoda ➢ Valorizacija kulturne baštine ➢ Suradnja turističkog i poljoprivrednog sektora te ruralni razvoj	Prijetnje	INDUSTRIJA ➢ Nedostatak povoljnih uvjeta za inozemna izravna ulaganja ➢ Postojanje crnog i sivog tržišta ➢ Povećan utjecaj globalnih tržišnih gospodarstava i jedinstvenog tržišta – jeftiniji proizvodi ➢ Jačanje položaja i slike regije kao odredišta s niskom dodanom vrijednošću POLJOPRIVREDA ➢ Mala poljoprivredna gospodarstva još uvijek nisu konkurentna na tržištu ➢ Nedovoljna eksploatacija poljoprivrednih kapaciteta ➢ Pristupanje EU zahtijeva više standarde TURIZAM ➢ Konkurentska ponuda već razvijenih inozemnih turističkih područja ➢ Nedovoljno ulaganje u infrastrukturu i dalje predstavlja prepreku razvoju turizma
KULTURA			
Prednosti	➢ Zajednička bogata kulturnopovijesna baština i različitost kulturnih običaja ➢ Jedinstvena tradicija, običaji i zanati, zajedničko slavensko podrijetlo jezika i duga tradicija bliskih veza i obostrane interakcije	Slabosti	➢ Nedovoljna zaštita i neodgovarajuće korištenje kulturne baštine
Mogućnosti	➢ Očuvanje i obnova zajedničkog kulturnog naslijeđa ➢ Održiva zaštita postojećih kulturnih i teritorijalnih raznolikosti	Prijetnje	➢ Marginalizacija nacionalnih manjina može smanjiti kulturnu raznolikost

▪ SECURITY AND CAPACITIES FOR COOPERATION			
▪ Strengths	➢ Traditional relations in all sectors ➢ Knowledge of language and mentality	▪ Weaknesses	➢ Insufficient experience in work on projects (specially CBC projects) ➢ Insufficient institutional capacities for support to potential project beneficiaries
▪ Opportunities	➢ Cooperation of services for protection and rescue on the two sides of the border ➢ Increase of financial instruments for cooperation – IPA CBC ➢ Education on CBC and regional development	▪ Threats	➢ Potential political instability in the region

3 SECTION III PROGRAMME STRATEGY

3.1 Overall Objective

The length of the Croatian-Bosnia and Herzegovina border (992 km) and the heterogeneity of the programme area make it difficult to single out issues common to all territories involved. The level of economic development is however similar throughout the whole programme area as shown in the Situation Analysis. On both sides of the border, a declining population continues to cope with the adverse consequences from the war and the disappearance of old industries and markets, which followed the collapse of former Yugoslavia. Even Croatian counties situated on the coast and benefiting heavily from the development of tourism are facing tremendous difficulties in their hinterland, which are often former war zones economically disconnected from the seaboard. The Cross-border programme between the Republic of Croatia and Bosnia and Herzegovina aims to address these weaknesses by directing assistance into areas for which the analysis identifies concrete potential. The programme area possesses undeniable natural and cultural assets, which are not sufficiently exploited to develop the local economy. The peripherality of the programme area has been reinforced by the decline in cross-border activities in the aftermath of the war. Given the limited resources available under IPA 2007-2013 and the size of the programme area, the ambition of this programme is first and foremost to contribute to the revival of border links and activities in the programme area by encouraging co-operation at local level on common environmental and socio-economic problems.

- The overall objective of the programme is to encourage the creation of cross-border networks and partnerships and the development of joint cross-border actions with a view to revitalizing the economy, protecting the nature and the environment and increasing social cohesion of the programme area.

The main indicator of success of the programme will be the number and quality of the networks, links and projects, which the programme will help establish. These are easily measurable and do not require sophisticated data.

An additional objective of the programme is to build the capacity of local, regional and national institutions to manage EU programmes and to prepare them to manage future cross-border programmes under objective 3 of the EU Structural Funds.

The above objectives will be achieved by means of 3 priorities:

- Priority 1: Creation of a Common Economic Space
- Priority 2: Improved Quality of Life and Social Cohesion
- Priority 3: Technical Assistance

These priorities will be implemented by 6 separate measures; the programme strategy is shown below in Table 7.

SIGURNOST I KAPACITETI SURADNJE			
Prednosti	➢ Tradicionalne veze u svim sektorima ➢ Poznavanje jezika i mentaliteta	Slabosti	➢ Nedovoljno iskustvo u radu na projektima (posebno projektima prekogranične suradnje) ➢ Nedostatni institucionalni kapaciteti za podršku potencijalnim korisnicima projekata
Mogućnosti	➢ Suradnja službi za zaštitu i spašavanje na obje strane granice ➢ Povećanje financijskih instrumenata za suradnju – IPA program prekogranične suradnje ➢ Obrazovanje o prekograničnoj suradnji i regionalnom razvoju	Prijetnje	➢ Moguća politička nestabilnost u regiji

3. POGLAVLJE III PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1 Opći cilj

Zbog duljine hrvatsko-bosanske granice (992 km) i heterogenosti programskog područja teško je izdvojiti problematiku zajedničku za sva uključena područja. Međutim, razina gospodarskog razvoja slična je diljem cijelog programskog područja, kao što je prikazano u Analizi stanja. S obje strane granice stanovništvo u opadanju i dalje se nosi sa štetnim posljedicama rata i nestankom stare industrije i tržišta, koji je slijedio nakon raspada bivše Jugoslavije. Čak se i hrvatske županije smještene na obali koje ostvaruju znatnu korist od razvoja turizma suočavaju sa strahovitim teškoćama u svome zaleđu, koje je često prijašnja ratna zona gospodarski odvojena od obale. Program prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine usmjeren je na rješavanje ovih nedostataka davanjem pomoći područjima za koja se analizom utvrdi da imaju stvarni potencijal. Programsko područje ima neosporan prirodni i kulturni potencijal, koji nije dovoljno iskorišten za razvoj lokalnog gospodarstva. Perifernost programskog područja naglašena je smanjenjem prekograničnih aktivnosti nakon rata. S obzirom na ograničena sredstva raspoloživa pod Programom IPA-e 2007 – 2013. i na veličinu programskog područja, težnja je ovoga programa, prije svega, pridonijeti oživljavanju graničnih veza i aktivnosti u programskom području poticanjem suradnje na lokalnoj razini na zajedničkim ekološkim i društveno-gospodarskim problemima.

- Opći je cilj programa potaći stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava te razvoj zajedničkih prekograničnih djelovanja radi revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša i jačanja socijalne kohezije u programskom području.

Glavni pokazatelj uspjeha programa bit će broj i kakvoća mreža, veza i projekata, uspostavljenih uz pomoć programa. Radi se o lako mjerljivim pokazateljima koji ne zahtijevaju složene podatke.

Dodatni je cilj programa izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje EU programima te priprema za upravljanje budućim programima prekogranične suradnje u skladu s ciljem 3 EU Strukturnih fondova.

Gore navedeni ciljevi ostvarit će se kroz 3 prioriteta:

- Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora
- Prioritet 2: Poboljšana kvaliteta življenja i socijalna kohezija
- Prioritet 3: Tehnička pomoć

Ovi će se prioriteti provesti putem 6 zasebnih mjera; programska strategija navedena je niže u Tablici 7.

Table 7 Cross-border Programme Strategy – Priorities and Measures

Priority 1 Creation of a Joint Economic Space	Priority 2 Improved Quality of Life and Social Cohesion	Priority 3 Technical Assistance
Measure 1.1: Joint development of tourism offer	**Measure 2.1:** Protection of nature and environment	**Measure 3.1**: Support to Programme Administration and Implementation
Measure 1.2: Promotion of entrepreneurship	**Measure 2.2:** Improved accessibility of community based services in the border area	**Measure 3.2:** Support to Programme Information, Publicity and Evaluation
Horizontal Theme: Cross-Border Capacity Building		

Cross-border capacity building will be a horizontal theme underpinning Priority 1 and 2 and, as much as is possible, will be integrated into all the measures in these priorities. Cross-border capacity will be built by giving preference to projects which:

(a) Improve the collaboration and pooling of experience between local and regional stakeholders in order to increase cross-border co-operation;

(b) Intensify and consolidate cross border dialogue and establish institutional relationships between local administrations and other relevant local or regional stakeholders.

(c) Equip local and regional authorities» actors with information and skills to develop implement and manage cross-border projects.

Achievement of cross-border capacity building objectives will be measured by means of the following programme indicators:

- Number of organisations that establish cross-border cooperation agreements;
- Number of cross-border networks established aimed at: improving public services and/or carrying out joint operations, and/or developing common systems;
- Number of projects which are jointly implemented and/or jointly staffed.

It is important to note that the scope of the 2007-2013 programme is limited by the availability of funding. This means that some of the issues identified in the situation and SWOT analyses as being of significance for the development of the border region cannot be addressed by this programme. Notable amongst these issues are: agricultural restructuring; de-mining, modernisation of border crossings and the provision of basic infrastructure.

3.2 Correspondence with EU Programmes and National Programmes

Council Regulation (EC) No 1085/2006 establishing an Instrument for Pre-accession Assistance – the IPA Regulation which provides the legal base for this programme and Commission Regulation (EC) No 718/2007 constitutes the IPA Implementing Regulation.

Other EU regulations or documents that have been taken into account in the elaboration of the priorities and measures of this Programme: Council Regulation (EC) No 1083/2003 of 11 July 2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing regulation (EC) NO 1260/1999; Council and the European Parliament Regulation (EC) No 1080/2006 of 5 July 2006 on the European Regional Development Fund and repealing Regulation (EC) No 1783/1999; Council decision No 11807/06 of 18 August on Community strategic guidelines on cohesion; Council and the Euro-

Tablica 7 Programska strategija

Prioritet 1 Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora	Prioritet 2 Poboljšana kvaliteta življenja i socijalna kohezija	Prioritet 3 Tehnička pomoć
Mjera 1.1: Zajednički razvoj turističke ponude	**Mjera 2.1:** Zaštita prirode i okoliša	**Mjera 3.1:** Podrška upravljanju i provedbi programa
Mjera 1.2: Promicanje poduzetništva	**Mjera 2.2:** Poboljšana dostupnost usluga u Zajednici u pograničnom području	**Mjera 3.2:** Podrška informiranju, promidžbi i evaluaciji Programa
Horizontalna tema: Izgradnja prekograničnih kapaciteta		

Izgradnja prekograničnih kapaciteta bit će horizontalna tema na kojoj se temelje Prioriteti 1 i 2, koliko god to bude moguće, integrirana u sve mjere tih prioriteta. Prekogranični kapacitet izgradit će se dajući prednost projektima koji:

(a) Poboljšavaju suradnju i ujedinjuju iskustva između lokalnih i regionalnih dionika u cilju povećanja prekogranične suradnje;

(b) Pojačavaju i učvršćuju prekogranični dijalog te uspostavljaju institucionalne odnose između lokalnih uprava i ostalih značajnih lokalnih ili regionalnih dionika.

(c) Opskrbljuju sudionike iz lokalnih i regionalnih tijela podacima i vještinama za razvoj, provedbu i upravljanje prekograničnim projektima.

Ostvarenje ciljeva izgradnje prekograničnih kapaciteta mjerit će se pomoću sljedećih programskih pokazatelja:

- Broj organizacija koje su potpisale sporazume prekogranične suradnje;
- Broj uspostavljenih prekograničnih mreža usmjerenih na: poboljšanje javnih službi i/ili provođenje zajednički operacija i/ili razvoj zajedničkih sustava;
- Broj projekata koji su zajednički provedeni i/ili su imali osoblje iz obje zemlje.

Važno je napomenuti da je opseg programa 2007 – 2013. ograničen dostupnim sredstvima. To znači da se unutar ovog programa ne možemo baviti nekima od problema utvrđenim u analizi stanja i SWOT analizi kao značajnim za razvoj pograničnog područja. Među tom problematikom ističu se: restrukturiranje poljoprivrede; razminiranje, osuvremenjivanje graničnih prijelaza i opskrba temeljnom infrastrukturom.

3.2 Usklađenost s programima EU i nacionalnim programima

Uredba Vijeća (EK) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći – Uredba IPA-e – pruža pravni temelj ovome Programu, a Uredba Komisije (EK) br. 718/2007 tvori Provedbenu uredbu IPA-e.

Druge regulative ili dokumenti EU-a koji su uzeti u obzir prilikom razrade prioriteta i mjera ovoga Programa: Uredba Vijeća (EK) br. 1083/2003 od 11. srpnja 2006. u kojoj su izložene opće odredbe Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda i Kohezijskog fonda i kojom se ukida Uredba (EK) br. 1260/1999; Uredba Vijeća i Europskog parlamenta (EK) br. 1080/2006 od 5. srpnja 2006. o Europskom fondu za regionalni razvoj i kojom se ukida Uredba (EK) br. 1783/1999; Odluka Vijeća br. 11807/06 od 18. kolovoza o Strateškim smjernicama Zajednice o koheziji; Uredba

pean Parliament Regulation (EC) No 1082/2006 of 5 July 2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC);

The Multi-annual Indicative Planning Document for Croatia for the period 2009 – 2011 indicates that Cross-Border Cooperation, managed through Component II, will support Croatia in cross-border, and trans-national and interregional cooperation with EU and non-EU Member States. It will concentrate on improving the potentials for tourism, creating closer links between border regions and supporting joint environmental protection activities.

The Multi-annual Indicative Planning Document for Bosnia and Herzegovina for the same period will support activities aimed at promoting and enhancing cross-border co-operation and the socio-economic integration of border regions. This will be done through the strengthening of economical, social, environmental and cultural ties between respective participating countries, including people to people type actions.

3.2.1 National Programmes – Croatia

The Programme is in line with the main goals and areas of intervention of the following National Programmes:

- **Strategic Development Framework** whose main strategic goal is to promote «growth and employment in a competitive market economy acting within a European welfare state of the 21st century. This strategic goal is to be achieved by simultaneous and harmonized action in the following ten strategic areas: people, knowledge and education, transport and energy infrastructure; science and IT technology; social cohesion and justice; macro-economic stability and openness; integrated financial services, environmental protection and balanced regional development; entrepreneurial climate, privatization and restructuring and new role of the state;
- **Joint Inclusion Memorandum** which specifies policy priorities and measures related to social inclusion and fight against poverty
- **IPA Operational Programme Regional Competitiveness (RCOP)** which has two objectives: 1/ to achieve higher competitiveness and balanced regional development by supporting SME competitiveness and improving economic conditions in Croatia's lagging areas and 2/ to develop the capacity of Croatian institutions to programme and implement activities supported by the ERDF upon accession. The priorities of this programme are complementary with the RCOP's two main priorities, which are 1/ to improve development potential of lagging areas and 2/ to enhance the competitiveness of the Croatian economy. This Programme is complementary to the RCOP Priority 2;
- **IPA Operational Program Human resource development (HRDOP) is** proposing three Priority Axis: 1/ *Enhancing access to employment and sustainable inclusion in the labour market; 2/ Reinforcing social inclusion and integration of people at a disadvantage; 3/ Expanding and enhancing investment in human capital.* Through this Programme special attention will be given to projects which are contributing to increase the employability of local population, and improve access to social services;

Furthermore, the programme is in line with Croatia's main national strategies i.e. National Employment Action Plan for the period of 2005 to 2008, Education Sector Development Plan 2005-2010, Adult Learning Strategy and Action Plan; Strategic Goals of Development of Croatian Tourism by 2010; Waste Management Strategy of the Republic of Croatia; draft National Strategy for Regional Development, Pre-Accession Economic Programme 2006-2008 etc) and the Gover-

Vijeća i Europskog parlamenta (EK) br. 1082/2006 od 5. srpnja 2006. o Europskoj skupini za teritorijalnu suradnju (ESTS).

Višegodišnji indikativni programski dokument za Hrvatsku za razdoblje 2009. – 2011. pokazuje da će prekogranična suradnja, kojom se upravlja putem Komponente II, podržati Hrvatsku u prekograničnoj, međudržavnoj i međuregionalnoj suradnji s državama članicama, ali i državama koje nisu članice EU-a. Bit će usmjeren na poboljšanje potencijala za turizam, stvaranje boljih veza između pograničnih područja i poticanje zajedničkih aktivnosti zaštite okoliša.

Multiindikativni programski dokument za Bosnu i Hercegovinu za isto razdoblje podržat će aktivnosti usmjerene na promicanje i poboljšanje prekogranične suradnje i društveno-gospodarsku integraciju pograničnih područja. Navedeno će se postići jačanjem gospodarskih, društvenih, ekoloških i kulturnih veza između odgovarajućih država sudionica, uključujući »people to people« djelovanja.

3.2.1 Nacionalni programi – Hrvatska

Program je u skladu s glavnim ciljevima i područjima intervencije sljedećih nacionalnih programa:

- **Strateški okvir za razvoj**, čiji je glavni strateški cilj promicanje »rasta i zaposlenosti u konkurentnom tržišnom gospodarstvu u europskoj socijalnoj državi 21. stoljeća«. Ovaj strateški cilj postiže se istovremenim i usklađenim djelovanjem u sljedećih deset strateških područja: ljudi, znanje i obrazovanje, prijevozna i energetska infrastruktura; znanost i informacijska tehnologija; socijalni kohezija i pravda; makroekonomska stabilnost i otvorenost; integrirane financijske usluge, zaštita okoliša i uravnotežen regionalni razvoj; poduzetnička klima, privatizacija i restrukturiranje te nova uloga države;
- **Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju**, u kojemu se navode prioriteti i mjere politika vezanih za socijalnu uključenost i borbu protiv siromaštva;
- **Nacrt Operativnog programa IPA-e za regionalnu konkurentnost (RCOP)** koji ima 2 cilja: 1/ postići veću konkurentnost i uravnotežen regionalni razvoj poticanjem konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i poboljšavanjem gospodarskih uvjeta u područjima s razvojnim poteškoćama u Hrvatskoj i 2/ razviti kapacitet hrvatskih institucija za razvoj programa i provedbu aktivnosti koje podržava EFRR nakon pristupanja. Prioriteti ovoga programa komplementarni su s dva glavna prioriteta RCOP-a, koji su 1/ povećanje razvojnog potencijala područja s razvojnim poteškoćama i 2/ poboljšanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Ovaj je Program komplementaran sa Prioritetom 2 RCOP-a.
- **Nacrt Operativnog programa IPA-e za razvoj ljudskih potencijala (HRDOP)** koji predlaže tri Prioritetne osi: *1/Poboljšanje dostupnosti zaposlenja i održivo uključenje u tržište rada; 2/Jačanje socijalne uključenosti i integracija ljudi u nepovoljnom položaju; 3/Proširivanje i poboljšanje ulaganja u ljudski kapital.* U ovome programu posebna pozornost bit će dana projektima koji pridonose povećanju zapošljivosti lokalnog stanovništva i povećaju dostupnost socijalnih usluga;

Nadalje, program je u skladu s glavnim nacionalnim strategijama Hrvatske (tj. Nacionalnim akcijskim planom zapošljavanja za razdoblje od 2005. do 2008., Planom razvoja obrazovnog sektora 2005. – 2010., Strategijom i akcijskim planom obrazovanja odraslih; Strateškim ciljevima razvoja hrvatskog turizma do 2010.; Strategijom upravljanja otpadom Republike Hrvatske; nacrtom Nacionalne strategije za regionalni razvoj, Pretpristupnim ekonomskim programom 2006. – 2008. itd) i Programom Vlade za razdoblje 2003. – 2007. u

nment Programme 2003-2007 which states that the development of border regions is one of the highest national priorities given that 18 out of 21 counties have external borders.

It can be concluded that this Programme is complementary with other existing programmes and do not overlap with them due to its focus on strengthening first and foremost on those activities that are recognized as important by both partner countries.

3.2.2 National Programmes – Bosnia and Herzegovina

This Programme is in line with the main goals and areas of intervention of the following Bosnia and Herzegovina national programmes:

- **EU Integration Strategy of Bosnia and Herzegovina** which is the main document that the entire EU accession process will be based on. It indicates basic aims and avenues of action and encompasses a set of general guidelines for work of state and entity institutions and other stakeholders involved in the integration process.
- **IPA Multi-annual Indicative Planning Document (MIPD)** is the key strategic document for EU assistance to Bosnia and Herzegovina under IPA, with the main strategic objective to support the country in the transition from potential candidate to a candidate country and through to membership of the EU.
- **Strategy for Implementation of the Decentralized Implementation System in Bosnia and Herzegovina** – The objective of the present paper is to assist DEI's Aid Coordination Division and the Ministry of Finance and Treasury to develop Roadmap for implementation of the Decentralized Implementation System (DIS) in Bosnia and Herzegovina.
- **Medium-term Development Strategy (MTDS)** (previously called Poverty Reduction Strategy Paper – PRSP) for Bosnia and Herzegovina is the medium term document that covers period 2004 – 2007. The strategy is based on accomplishing three ultimate strategic goals: to create conditions for sustainable development, to reduce poverty and speed up the process of EU integrations in Bosnia. This strategy paper also contains a number of sectoral priorities and its corresponding measures. MTDS will be substituted by the NDP (National Development plan), expected to be in place by the beginning of 2008.
- **National Environmental Action Plan (NEAP)** which was prepared with support of the World Bank in both entities in parallel, represents a strategic document for planning sustainable development. It includes list of priority projects in the field environment. In addition, many Local Environmental Action Plans are already in place.

3.3 Compliance with other Community Policies

By its nature and focus, the Programme will encompass the EU main policies: regional policy, environmental protection, equal opportunities and information society.

Following the Lisbon Strategy for the period 2000–2010, the Communication from the Commission EUROPE 2020 – A strategy for smart, sustainable and inclusive growth Europe 2020 (3 March 2010) aims at «smart, sustainable, inclusive growth» with a greater coordination of national and European policy. Europe 2020 has set 5 targets to be reached by 2020 addressing employment, innovation, education, social inclusion and climate/energy.

The overarching objectives of smart, sustainable and inclusive growth are addressed by 7 flagship initiatives providing a framework through which the EU and national authorities mutually reinforce their efforts in areas supporting the Europe 2020 priorities:

- Smart growth
  - Digital agenda for Europe
  - Innovation Union

kojemu je razvoj pograničnih područja naveden kao jedan od najviših nacionalnih prioriteta, budući da 18 od 21 županije ima vanjske granice.

Može se zaključiti da je ovaj Program komplementaran s glavnim programima i da se ne preklapa s njima zbog svojega usmjerenja na jačanje prvenstveno onih aktivnosti koje su prepoznate kao važne za obje države partnerice.

3.2.2 Nacionalni programi – Bosna i Hercegovina

Program je u skladu s glavnim ciljevima i područjima intervencije sljedećih nacionalnih programa BiH:

- **Strategija integracije BiH u EU**, koja je glavni dokument na kojemu se temelji cjelokupan proces pristupanja EU. Strategija navodi osnovne ciljeve i planove pristupa te uključuje skup općih uputa za rad institucija države i pravnih osoba, kao i ostalih dionika uključenih u proces integracije.
- **Višegodišnji indikativni planski dokument IPA-e (MIPD)**, koji je ključni strateški dokument za pomoć EU za BiH unutar IPA-e, s glavnim strateškim ciljem pružanja podrške državi u prijelazu od potencijalnog kandidata do države kandidatkinje i napokon do članstva u EU.
- **Strategija za provedbu decentraliziranog sustava provedbe u BiH** – cilj ovoga dokumenta je pomoć Odjelu za koordinaciju pomoći Direkcije za europske integracije BiH te Ministarstvu financija i riznice razviti smjernice za provedbu decentraliziranog sustava provedbe (DIS) u BiH.
- **Srednjoročna razvojna strategija (MTDS)** (ranije nazivana Dokumentom Strategije za smanjenje siromaštva – PRSP) za Bosnu i Hercegovinu, koja je srednjoročni dokument za razdoblje 2004. – 2007. Strategija se temelji na postizanju tri krajnja strateška cilja: stvaranje uvjeta za održivi razvoj, smanjenje siromaštva i ubrzanje procesa EU integracija u BiH. Ovaj strateški dokument također sadrži brojne sektorske prioritete i njihove pripadajuće mjere. MTDS će zamijeniti NDP (Nacionalni razvojni plan), čija se provedba očekuje početkom 2008.
- **Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NEAP)**, koji je pripremljen s podrškom Svjetske banke u oba entiteta usporedno, predstavlja strateški dokument za planiranje održivoga razvoja. Plan uključuje popis prioritetnih projekata na polju okoliša. Povrh toga, već se provode mnogi Lokalni ekološki akcijski planovi.

3.3 Usuglašenost s drugim politikama Zajednice

Po svojoj prirodi i težištu, program će uključivati glavne politike EU o: regionalnoj politici, zaštiti okoliša, jednakim mogućnostima i informacijskom društvu.

Nakon Lisabonske strategije za razdoblje 2000. – 2010., Priopćenje Komisije »Europa 2020. – Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast« (3. ožujak 2010.) ima za cilj »pametan, održiv i uključiv rast« s većom koordinacijom nacionalne i europske politike. Dokument »Europa 2020.« postavio je pet ciljeva koji će biti postignuti do 2020. g. te se bave zapošljavanjem, inovacijama, obrazovanjem, socijalnom uključenosti i klimatskim promjenama /energiji.

Sveukupni ciljevi pametnog, održivog i uključivog rasta sastoje se od 7 inicijativa koje pružaju okvir kroz koji EU i nacionalne vlasti međusobno pojačavaju vlastite napore u područjima koji podržavaju prioritete Europe 2020.:

- Pametan rast
  - Digitalni program za Europu
  - Unija inovacija

– Youth on the move
- Sustainable growth
  – Resource efficient Europe
  – An industrial policy for the globalisation era
- Inclusive growth
  – An agenda for new skills and jobs
  – European platform against poverty

The Programme is in line with the Europe 2020 objectives by improving economic competitiveness of the border area and better employability through investment in cooperation and networking in tourism sector (which is key driver of regional economies), protection of natural and cultural heritage, as well as environment. Strengthening the competitiveness and economic and social integration of the cross-border area is in line with Community Strategic Guidelines for the cohesion policy in 2007-2013 (COM (2005)0299) on cross-border cooperation. In addition, the Programme will also support the Goeteburg objectives by promoting sustainable management of the environment through the establishment of cooperation among institutions and the implementation of joint actions for nature and environment protection.

The Programme will also support gender mainstreaming and equal opportunities policies through implementation of projects that will clearly demonstrate their efforts to create equal opportunities for genders, ethnicities and disabled according to the principles of European Union. In general, the implementation of horizontal principles will be guaranteed through definition of target groups, eligible actions under defined measures, evaluation procedures and indicators on the level of Priorities and Measures.

3.4 Description of Priorities and Measures

3.4.1 Priority 1: Creation of joint economic space

3.4.1.1 Background and Justification

This priority is a response to the difficult economic situation on both sides of the border, which is characterised by a declining population, a high degree of dependence on an underdeveloped agricultural sector and an SME sector that face problems like lack of access to credit, of expertise and entrepreneurship. The tourism sector is well developed in the western part of the programme area – close to the Adriatic coast – but quite underdeveloped in the central and eastern parts. Some of the main obstacles for the development of the tourism sector are poor tourism infrastructure (mainly in concoastal areas), low level of marketing as well as lack of information exchange within the tourism operators and other economic sectors (especially agriculture).

The analysis of the programme area has shown that significant growth potential lies with the SME sector and that the R&D is a source of value added for the economy. This potential remains, however, to be realized fully as there are at present a number of weaknesses obstructing both the creation and growth of SMEs, particularly knowledge-based SMEs, which contribute most to regional competitiveness. The promotion of entrepreneurship and the support to SME is essential to improve the economic prospect of border areas. More frequent contacts between SMEs will create new opportunities for cooperation. Joint support to SMEs will help improve the competitiveness of existing SMEs and encourage the setting-up of new companies.

– Mladi u pokretu
- Održiv rast
  – Resursno učinkovita Europa
  – Industrijska politika za globalizacijsko doba
- Uključiv rast
  – Program za nove vještine i radna mjesta
  – Europska platforma protiv siromaštva

Program prati ciljeve Europe 2020. poboljšanjem gospodarske konkurentnosti pograničnog područja i boljeg zapošljavanja kroz ulaganja u suradnju i umrežavanje unutar turističkog sektora (koji je glavni pokretač regionalnih gospodarstava), zaštitom prirodne i kulturne baštine te zaštitom okoliša. Jačanje konkurentnosti i gospodarskog i socijalnog uključivanja prekograničnog područja u skladu je sa Strateškim smjernicama Zajednice za kohezijsku politiku 2007. – 2013. o prekograničnoj suradnji (COM(2005)0299). Uz navedeno, Program će također podržati ciljeve Gothenburške promicanjem održivog upravljanja okolišem, kroz uspostavu suradnje među institucijama te kroz provedbu zajedničkih mjera za zaštitu prirode i okoliša.

Program će također podržati rodno osviještenu politiku i politiku jednakih mogućnosti provedbom projekata koji će jasno demonstrirati provedene aktivnosti u stvaranju jednakih mogućnosti za rodne i etničke skupine te osobe s invaliditetom, u skladu s načelima Europske unije. Općenito, provedba horizontalnih načela bit će zajamčena definiranjem ciljnih skupina, prihvatljivih aktivnosti u okviru utvrđenih mjera, procedurama evaluacije i pokazateljima na razini prioriteta i mjera Programa.

3.4 Opis prioriteta i mjera

3.4.1 Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora

3.4.1.1 Pozadina i opravdanost

Ovaj prioritet predstavlja reakciju na teško gospodarsko stanje s obje strane granice, koje karakterizira pad stanovništva, visok stupanj ovisnosti o nedovoljno razvijenom sektoru poljoprivrede i sektor malog i srednjeg poduzetništva koji se suočava s problemima poput nedostupnosti kredita te nedostatka stručnosti i inicijative. Turistički sektor je dobro razvijen u zapadnom dijelu programskog područja – blizu jadranske obale – no prilično nerazvijen u središnjim i istočnim dijelovima. Neke od glavnih prepreka za razvoj turističkog sektora su loša turistička infrastruktura (uglavnom u priobalnim područjima), niska razina marketinga kao i nepostojanje razmjene informacija među turističkim operaterima i unutar ostalih gospodarskih sektora (posebno poljoprivrede).

Analiza programskog područja pokazala je da značajan potencijal rasta leži u sektoru malog i srednjeg poduzetništva te da istraživanje i razvoj predstavljaju izvor dodane vrijednosti za gospodarstvo. Ovaj potencijal, međutim, još nije u potpunosti ostvaren budući da trenutačno brojni nedostaci ometaju kako stvaranje, tako i rast malih i srednjih poduzeća, osobito onih temeljenih na znanju, koji najviše pridonose regionalnoj konkurentnosti. Promicanje poduzetništva i podrška malim i srednjim poduzećima od ključne je važnosti za povećanje gospodarskih mogućnosti pograničnih područja. Češći kontakti između malih i srednjih poduzeća stvorit će nove prilike za suradnju. Zajednička potpora malim i srednjim poduzećima pomoći će povećati konkurentnost postojećih malih i srednjih poduzeća i potaknuti otvaranje novih tvrtki.

3.4.1.2 Overall and Specific Objectives

Overall objective

- To contribute to the integration of the economy in border areas by encouraging cooperation in the field of tourism and SME support & entrepreneurship promotion.

Specific objectives

- To develop recognisable joint tourist offers based on common environmental and cultural heritage and improve the competitiveness of the local tourism economy.
- To foster the development of the regional economy by strengthening the SME sector and business support institutions and services.

Following the specific objectives, priority 1 will be implemented by two measures:

Measure 1.1: Development of joint tourist offer

Measure 1.2: Promotion of entrepreneurship

Direct Beneficiaries

Direct beneficiaries of this priority are non profit legal persons established by public or private law for the purposes of public interest or specific purpose of meeting needs of general interest, belonging, inter alia, to one of the following groups:

- Regional and local public authorities;
- Public bodies (funds, institutions, agencies) established by the state or a regional/local self-government such as: research and development institutions, education and training institutions, health care institutions, institutions for protecting natural and cultural heritage, local and regional development agencies, tourist associations etc.;
- Private institutes established by private law entities for meeting needs of general interest (such as educational or research institutes) as long as they operate on non-profit basis;
- Non-governmental organisations such as associations and foundations;
- Chambers of commerce, agriculture, crafts and industry, clusters registered as non-profit legal persons;
- Agricultural associations and cooperatives.

Project selection criteria and delivery mechanism:

More detail project selection criteria will be defined later on within applicable Guidelines for Applicants or/and calls for proposals.

The measures will be implemented predominantly through grants schemes. However, there is a possibility that JMC recognizes need to finance key joint operations outside calls for proposals. In those cases, delivery mechanism will be the procurement of services, works and supplies.

3.4.1.3 Measures

As regards Croatia, care will be taken to ensure that there is no operational or financial overlap, including at the level of participants, with any of the measures incorporated in the Operational Programmes for Croatia under IPA Components III, IV and V (Regional, Human Resources, and Rural Development).

Measure 1.1. Development of joint tourist offers

This measure will support the joint development and promotion of tourist offers. It will encourage the development, improvement and diversification of tourism products and services, the integration of cultural heritage and environment into tourism products and the joint marketing of these products. This will mobilize the productive, environmental and cultural potentialities of the areas involved and contribute to their sustainable development.

3.4.1.2 Opći i konkretni ciljevi

Opći cilj

- Pridonijeti integraciji gospodarstva u pograničnim područjima poticanjem suradnje u području turizma i potporom malim i srednjim poduzećima te promicanjem poduzetništva.

Konkretni ciljevi

- Razviti prepoznatljivu zajedničku turističku ponudu temeljenu na zajedničkoj ekološkoj i kulturnoj baštini i povećati konkurentnost lokalnog turističkog gospodarstva.
- Unaprijediti razvoj regionalnog gospodarstva jačanjem sektora malog i srednjeg poduzetništva i poslovnom podrškom institucijama i uslužnim djelatnostima.

U skladu s konkretnim ciljevima, Prioritet 1 provodit će se putem dviju mjera:

Mjera 1.1: Razvoj zajedničke turističke ponude

Mjera 1.2: Promicanje poduzetništva

Izravni korisnici

Izravni korisnici ovog Prioriteta su neprofitne pravne osobe utemeljene na osnovi javnog ili privatnog prava za ciljeve od javnog interesa ili konkretnu svrhu ispunjavanja potreba od općeg interesa, koje pripadaju *između ostalog* jednoj od sljedećih skupina:

- regionalna i lokalna tijela javne vlasti;
- javna tijela (fondovi, institucije, agencije) koja je utemeljila država ili regionalna/lokalna samouprava kao što su: institucije za istraživanje i razvoj, institucije za obrazovanje i usavršavanje, institucije zdravstvene skrbi, institucije za zaštitu prirodne i kulturne baštine, agencije za lokalni i regionalni razvoj, turističke organizacije, itd.
- privatni instituti koje su utemeljili subjekti privatnog prava za ispunjavanje potreba od općeg interesa (kao što su obrazovni ili znanstveno-istraživački instituti), sve dok djeluju na neprofitnoj osnovi;
- nevladine organizacije kao što su udruge i zaklade;
- gospodarske, poljoprivredne, obrtničke i industrijske komore, grupacije registrirane kao neprofitne pravne osobe;
- poljoprivredne udruge i zadruge.

Kriteriji za odabir projekata i mehanizmi provedbe:

Kriteriji za odabir projekta bit će detaljno opisani kasnije u sklopu primjenjivih Vodiča za prijavitelje projekata ili/i poziva na dostavu prijedloga projekata.

Mjere će se provoditi pretežno kroz sheme potpora. Međutim, postoji mogućnost da ZNO prepozna potrebu za financiranjem ključnih zajedničkih operacija izvan poziva na dostavu prijedloga projekata. U tim slučajevima, mehanizam provedbe bit će nabava usluga, radova i robe.

3.4.1.3 Mjere

U Hrvatskoj, posebno će se paziti da nema operativnih niti financijskih preklapanja, uključujući razinu sudionika, sa bilo kojim mjerama sadržanim u Operativnnim programima za Hrvatsku u okviru IPA Komponenti III, IV i V (regionalni, ljudski resursi i ruralni razvoj).

Mjera 1.1 Razvoj zajedničke turističke ponude

Ova mjera podržat će zajednički razvoj i promicanje turističkih ponuda. Potaknut će razvoj, unapređenje i diversifikaciju turističkih proizvoda i usluga, uključivanje kulturne baštine i okoliša u turističke proizvode i zajednički marketing ovih proizvoda. To će pokrenuti proizvodne, ekološke i kulturne potencijale uključenih područja i pridonijeti njihovom održivom razvoju.

The measure will also aim at improving the knowledge of people working in tourism, culture and agriculture. In particular, the measure will encourage the use of ICT tools for developing and marketing products and training people.

Types of actions eligible under this measure are, inter alia:

- Development of new tourist products/services with clear cross-border identity (development of thematic routes, site exploitation, etc);
- Development of small-scale tourist infrastructure related to attractions such as walking and wellness paths, hiking, riding and bicycling trails, picnic places, signposting, visitor centres, leisure and sport facilities, landscaping, lighting, renovation of cultural/historical heritage objects of cross-border important;
- Complementary training of staff required for the operation of supported attractions and facilities;
- Certification of local products and services
- Joint tourism promotion and marketing initiatives, including in particular initiatives to promote cross-border regional identity as a tourist area: promotion activities such as preparation and distribution of information and promotional materials on the cross border area and its products, participation and organization of joint tourism fairs, visits by travel agents and tour operators and travel journalists, public awareness activities and information services to the local businesses and communities, communication campaigns to improve awareness of natural and cultural heritage and tourism contribution to development etc;
- Establishment and improvement of joint marketing and promotion of tourism and agriculture products and services;
- Integration of cultural heritage into tourism products by revitalization and preservation of cultural heritage and stimulation of cultural exchange and events;
- Implementation of modern technology and information systems aimed at improving visitors» information servicing, marketing and planning of tourist destinations, such as establishment, reconstruction and equipment of tourist information centres, their inclusion in regional or broader networks and information systems, web-based regional information and distribution systems (e-marketing), IT based data-bases etc;
- Creation and implementation of common tourism development strategies and elaboration of analysis, reports, studies, programmes and conferences oriented to protection and promotion of natural and cultural heritage.

Achievement of the measure will be measured on the basis of the following indicators:

Output indicators:

- Number of projects developing joint cross-border small scale tourism/cultural infrastructure,
- Number of joint projects implemented for promoting the area's tourism identity and image (certification of new products, joint promotion campaigns),
- Number of joint projects implemented for tourist sector development,
- Number of heritage sites reconstructed/restored.

Result indicators:

- Increased number of CBC tourists in the border region visiting facilities where a capacity improvement has taken place or for which new product or promotion activities has been realized.

Cilj mjere bit će također unaprjeđivanje znanja zaposlenih u turizmu, kulturi i poljoprivredi. Konkretno, mjera će poticati korištenje alata informacijske i komunikacijske tehnologije za razvoj i promidžbu proizvoda i obuku zaposlenika.

Vrste aktivnosti prihvatljivih u okviru tih mjera su, među ostalim:

- razvoj novih turističkih proizvoda/usluga s jasnim prekograničnim identitetom (razvoj tematskih puteva, iskorištavanje prostora, itd);
- razvoj male turističke infrastrukture vezane uz atrakcije poput staza za šetnju i wellness staza, planinarskih, jahačkih i biciklističkih staza, mjesta za piknik, postavljanje putokaza, centri za posjetitelje, objekti za sport i rekreaciju, uređenje okoliša, rasvjeta, obnova objekata kulturne/povijesne baštine od prekograničnog značaja;
- dopunska obuka osoblja potrebna za upravljanje podržanim atrakcijama i objektima;
- certifikacija lokalnih proizvoda i usluga;
- zajednička turistička promidžba i marketinške inicijative, uključujući osobito inicijative promicanja identiteta prekogranične regije kao turističke zone: promidžbene aktivnosti poput pripreme i distribucije informacija i reklamnih materijala o prekograničnom području i njegovim proizvodima, sudjelovanje na zajedničkim turističkim sajmovima i njihova organizacija, posjeti putničkih agenata te tour operatera i turističkih novinara, aktivnosti podizanja javne svijesti i usluge informiranja za lokalna poduzeća i zajednice, komunikacijske kampanje za podizanje svijesti o prirodnoj i kulturnoj baštini i doprinosu turizma razvoju itd;
- uvođenje i unaprjeđivanje zajedničkog marketinga te promidžbe turizma i poljoprivrednih proizvoda i usluga;
- uključivanje kulturne baštine u turističke proizvode obnovom i očuvanjem kulturne baštine te poticanjem kulturne razmjene i događanja;
- uvođenje suvremenih tehnoloških i informacijskih sustava usmjerenih na unaprjeđivanje usluge informiranja gostiju, promidžbu i planiranje turističkih odredišta, poput otvaranja, obnove i opremanja turističkih informacijskih centara, njihovog uključivanja u regionalne ili šire mreže i informacijske sustave, internetske regionalne sustave informiranja i distribucije (e-marketing), informacijsko-tehnološke baze podataka itd;
- stvaranje i provedba zajedničkih strategija razvoja turizma te izrada analiza, izvješća, studija, programa i organizacija konferencija posvećenih zaštiti i promicanju prirodne i kulturne baštine.

Ostvarenje mjera iskazuje se na temelju sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji neposrednih rezultata:

- Broj projekata kojima se razvijaju zajednički prekogranični turizam/zajednička kulturna infrastruktura malih razmjera,
- Broj provedenih zajedničkih projekata za promicanje turističkog identiteta i slike područja (certifikacija novih proizvoda, zajedničke promidžbene kampanje),
- Broj provedenih zajedničkih projekata za razvoj turističkog sektora,
- Broj obnovljenih/restauriranih lokacija baštine.

Pokazatelji rezultata:

- Povećan broj turista u pograničnom području, zahvaljujući Programu prekogranične suradnje, koji posjećuju objekte povećanog kapaciteta ili one u kojima je predstavljen novi proizvod ili ostvarene nove promidžbene aktivnosti.

The source of information will be the Programme and project reports and statistics.

Table 8 Indicative grant size for Measure 1.1.

Indicative Minimum and maximum EU grant size (€)	€50,000 – €300,000
Maximum size EU funding to total eligible costs (%)	85%

Measure 1.2 Promotion of entrepreneurship

Measure 1.2 will strengthen connections between Croatian and Bosnia and Herzegovina enterprises and the involvement of regional development agencies & business support organisations in SME development activities. It will foster a common understanding of cross-border regional economic opportunities.

The Measure will also aim at promoting entrepreneurship in border regions and support initiatives that promote up-to-date technology, export orientation, innovativeness and partnership between SMEs and R&D organisations to commercialize scientific innovation.

It will stimulate regular interaction between businesses located on both sides of the border via: business-to-business networks and clustering; development of SME support services and joint access to these; joint marketing & promotion on domestic & EU markets; exchange of know-how; selected investments in small-scale business-related infrastructure.

Types of actions eligible under this measure are, inter alia:

- Development and implementation of training and educational activities for SMEs;
- Support to schemes promoting the development of innovation and research and development especially involving partnerships between SMEs, universities, R&D institutions;
- Networking of SMEs and establishment of cross border clusters;
- Planning and development of cross border business related infrastructure (industrial areas and business zones);
- Development of joint business support institutions (business centres, business incubators, technology transfer centres, start-up centres);
- Development of services to assist SMEs in the development of related business activities (general advice and training, joint marketing of SMEs, awareness raising about market conditions, etc.).

Achievement of the measure will be measured on the basis of the following indicators:

Output indicators:

- Number of business support centers created
- Number of supported knowledge transfer projects
- Number of projects encouraging the development of cross-border business co-operation, networks and clusters
- Number of implemented joint cooperation projects on development of skills and knowledge
- Number of SMEs/science/R&D networks established
- Number of promotional events and trade fairs for local/regional products
- Number of SMEs involved in/benefit of cross-border projects

Izvor informacija bit će izvješća i statistički podaci Programa i projekta.

Tablica 8 Indikativni iznos potpore za Mjeru 1.1.

Indikativni najniži i najviši iznos potpore EU-a (€)	€50.000 – €300.000
Najviši iznos sredstava iz fondova EU-a u odnosu na ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

Mjera 1.2 Promicanje poduzetništva

Mjera 1.2 ojačat će veze između hrvatskih i bosansko-hercegovačkih poduzeća te uključenost agencija za regionalni razvoj i organizacija za podršku poslovanju u aktivnosti razvoja malih i srednjih poduzeća. Osnažit će zajedničko shvaćanje prekograničnih regionalnih gospodarskih mogućnosti.

Mjera će biti usmjerena i na promicanje poduzetništva u pograničnim područjima te podupirati inicijative koje promiču suvremenu tehnologiju, usmjerenost na izvoz, inovativnost i partnerstvo između malih i srednjih poduzeća i organizacija za istraživanje i razvoj u svrhu komercijalizacije znanstvene inovacije.

Poticat će redovitu interakciju između poduzeća smještenih s obje strane granice putem: poslovnih mreža i udruživanja; razvoja usluga podrške malim i srednjim poduzećima i zajednički pristup istima; zajedničkog marketinga i promidžbe na domaćim i tržištima EU-a; razmjene znanja i iskustva; odabranih ulaganja u malu poslovnu infrastrukturu.

Vrste aktivnosti prihvatljive u sklopu ove mjere su, među ostalim:

- razvoj i provedba obuke i obrazovnih aktivnosti za mala i srednja poduzeća;
- podrška planovima za promicanje razvoja inovacije te istraživanja i razvoja, osobito onih koji uključuju partnerstva između malih i srednjih poduzeća, sveučilišta te institucija za istraživanje i razvoj;
- umrežavanje malih i srednjih poduzeća i osnivanje prekograničnih klastera;
- planiranje i razvoj prekogranične poslovne infrastrukture (industrijska područja i poslovne zone);
- razvoj zajedničkih institucija podrške poslovanju (poslovnih centara, poduzetničkih inkubatora, centara za transfer tehnologije, centara za osnivanje novih društava);
- razvoj usluga za pomoć malim i srednjim poduzećima u razvoju poslovnih aktivnosti (opće savjetovanje i obuka, zajednički marketing malih i srednjih poduzeća, podizanje svijesti o tržišnim uvjetima, itd).

Ostvarenje mjere iskazuje se na temelju sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji neposrednih rezultata:

- Broj otvorenih centara za podršku poslovanju
- Broj podržanih projekata prijenosa znanja
- Broj projekata koji potiču razvoj prekogranične poslovne suradnje i prekograničnih mreža i klastera
- Broj projekata suradnje na razvoju vještina i znanja
- Broj uspostavljenih mreža između malih i srednjih poduzeća/znanstvenih institucija/institucija za istraživanje i razvoj
- Broj promidžbenih događanja i trgovačkih sajmova za lokalne/regionalne proizvode
- Broj malih i srednjih poduzeća koja su uključena u prekogranične projekte ili imaju korist od njih

Result indicators:

- Increase in the number of SMEs located within programme area
- Increase in number of new jobs creation
- Increased number of permanent business contacts
- Increased number of common strategies and plans
- Increased level of business innovation through transfer of technology via university and R&D institutions to SMEs

The source of information will be the Programme and project reports and statistics.

Table 92 Indicative grant size for Measure 1.2.

Indicative minimum and maximum EU grant size (€)	€50,000 – €300,000
Maximum size EU funding to total eligible costs (%)	85%

3.4.2 Priority 2: Improved Quality of Life and Social Cohesion

3.4.2.1 Background and Justification

Priority 2 is a response to the social and environmental problems of the border area. The priority will focus on factors that contribute to the well-being, the quality of life and social cohesion of local communities including the improvement of cross-border relations.

The level of unemployment is high, especially in the rural areas, and there is a lack of active employment measures to address this situation. The Situation Analysis has identified social exclusion as a major threat in the programme area. At the same time, the analysis has also pointed out education, health and labour as major opportunities for cross-border cooperation.

In the environment sector, Croatia and Bosnia and Herzegovina face the same challenges and have the same opportunities. On both sides of the border there are important natural amenities – natural parks, unspoilt forests and rivers. The areas hold a high level of biodiversity (including many rare species) associated with flood plains of the Sava, Una and Neretva rivers. However, there is no co-ordination as to how to protect the environment e.g. through waste water management, nor is there any co-ordinated efforts on how to deal with natural disasters like flooding or fire fighting. Another common problem is the unregulated waste dumping and industrial discharges which has and adverse affect on the quality of life of residents and on the region's overall image. The second priority will also deal with the need to preserve the natural assets of the programme area in order to maintain their potential for tourism development and to improve the overall quality of life in the border area.

3.4.2.2 Overall and Specific Objectives

Overall objective

- To enhance the quality of life in border areas by reducing damages/risks to the environment and increasing social cohesion in local communities**.**

Specific objectives

- To protect and preserve the environment and encourage the sustainable use of natural resources in border regions through joint actions and awareness raising campaigns
- To enable access to community based services that impact on the well-being and social cohesion of local citizens and communities.

Pokazatelji rezultata:

- Porast broja malih i srednjih poduzeća u programskom području
- Povećan broj novih radnih mjesta
- Povećan broj stalnih poslovnih kontakata
- Povećan broj zajedničkih strategija i planova
- Povećana razina inovacije u poslovanju prijenosom tehnologije malim i srednjim poduzećima putem sveučilišta i institucija za istraživanje i razvoj

Izvor informacija bit će izvješća i statistički podaci Programa i projekta.

Tablica 9 Indikativni iznos potpore za Mjeru 1.2.

Indikativni najniži i najviši iznos potpore EU-a (€)	€50.000 – €300.000
Najviši iznos sredstava iz fondova EU-a u odnosu na ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

3.4.2 Prioritet 2: Poboljšana kvaliteta života i socijalna kohezija

3.4.2.1 Pozadina i opravdanost

Prioritet 2 predstavlja odgovor na društvene i ekološke probleme pograničnog područja. Težište Prioriteta je na čimbenicima koji pridonose blagostanju, kvaliteti života i socijalnoj koheziji lokalnih zajednica uključujući poboljšanje prekograničnih odnosa.

Razina nezaposlenosti je visoka, osobito u ruralnim područjima, a mjere zapošljavanja su nedovoljno aktivne za rješavanje ove situacije. Analiza stanja utvrdila je da je socijalna isključenost glavna prijetnja u programskom području. Istovremeno, analiza je istaknula obrazovanje, zdravstvenu skrb i rad kao glavne prilike za prekograničnu suradnju.

U sektoru zaštite okoliša Hrvatska i Bosna i Hercegovina suočavaju se s istim izazovima i imaju iste mogućnosti. S obje strane granice postoje važne prirodne prednosti – parkovi prirode, netaknute šume i rijeke. U tim područjima održana je visoka razina biološke raznovrsnosti (uključujući mnoge rijetke vrste) povezana s poplavnim nizinama rijeka Save, Une i Neretve. Međutim, ne postoji usklađenost u načinima zaštite okoliša, npr. upravljanjem otpadnim vodama, niti postoje koordinirani napori u rješavanju problema izazvanih elementarnim nepogodama poput poplava ili požara. Još jedan zajednički problem je neregulirano odlaganje otpada i industrijska ispuštanja koja imaju nepovoljan utjecaj na kvalitetu života stanovništva i cjelokupnu sliku regije. Drugi prioritet također se bavi potrebom očuvanja prirodnih resursa programskog područja u cilju održanja njegovog potencijala za razvoj turizma i povećanja cjelokupne kvalitete života u pograničnom području.

3.4.2.2 Opći i konkretni ciljevi

Opći cilj

- Poboljšati kvalitetu života u pograničnim područjima umanjujući štetu/rizike za okoliš i jačajući društvenu povezanost u lokalnim zajednicama.

Konkretni ciljevi

- Zaštititi i očuvati okoliš i potaknuti održivo korištenje prirodnih dobara u pograničnim područjima putem zajedničkih aktivnosti i kampanja za podizanje svijesti
- Omogućiti pristup uslugama u zajednici koje utječu na blagostanje i društvenu povezanost lokalnih građana i zajednica

Direct Beneficiaries

Direct beneficiaries of this priority are non profit legal persons established by public or private law for the purposes of public interest or specific purpose of meeting needs of general interest, belonging, inter alia, to one of the following groups:

- Regional and local public authorities;
- Public bodies (funds, institutions, agencies) established by the state or a regional/local self-government such as: research and development institutions, education and training institutions, health care institutions, institutions for protecting natural and cultural heritage, local and regional development agencies, tourist associations, etc.;
- Private institutes established by private law entities for meeting needs of general interest (such as educational or research institutes) as long as they operate on non-profit basis;
- Non-governmental organisations such as associations and foundations;
- Chambers of commerce, agriculture, crafts and industry, clusters registered as non-profit legal persons;
- Agricultural associations and cooperatives;
- National and Regional Parks, Landscape Parks.

Project selection criteria and delivery mechanism:

The measures will be implemented predominantly through grants schemes. However, there is a possibility that JMC recognizes need to finance key joint operations outside calls for proposals. In those cases, delivery mechanisms will the procurement of services, works and supplies.

More detailed project selection criteria will be defined later on within applicable Guidelines for Applicants and calls for proposals notice.

3.4.2.3 Measures

As regards Croatia, care will be taken to ensure that there is no operational or financial overlap, including at the level of participants, with any of the measures incorporated in the Operational Programmes for Croatia under IPA Components III, IV and V (Regional, Human Resources, and Rural Development).

Measure 2.1 Environmental protection

The Measure will support joint initiatives that contribute to the preservation and protection of the environment and natural diversity. The Measure will also encourage the sustainable use of natural resources and promote the utilisation of renewable energies. It will also support joint actions that seek to prevent or remedy environmental degradation resulting from economic activity.

Types of actions eligible under this measure are, inter alia:

- Planning documentation for water supply and water waste systems with cross border impacts;
- Joint environmental programme and initiatives: river catchments management, air pollution, thermal water extraction, awareness campaign targeting industries and general public;
- Prevention of natural risks – intervention actions (in case of floods and fire)
- Studies and direct actions on applicability of renewable energy sources
- Studies on environmental impacts of human activities
- Protection and/or preparation of documentation for nature protected areas

Izravni korisnici

Izravni korisnici ovog Prioriteta su neprofitne pravne osobe utemeljene na osnovi javnog ili privatnog prava za ciljeve od javnog interesa ili konkretnu svrhu ispunjavanja potreba od općeg interesa, koje pripadaju, među ostalim, jednoj od sljedećih skupina:

- regionalna i lokalna tijela javne vlasti;
- javna tijela (fondovi, institucije, agencije) koja je utemeljila država ili regionalna/lokalna samouprava kao što su: institucije za istraživanje i razvoj, institucije za obrazovanje i usavršavanje, institucije zdravstvene skrbi, institucije za zaštitu prirodne i kulturne baštine, agencije za lokalni i regionalni razvoj, turističke organizacije, itd.
- privatni instituti koje su utemeljili subjekti privatnog prava za ispunjavanje potreba od općeg interesa (kao što su obrazovni ili znanstveno-istraživački instituti), sve dok djeluju na neprofitnoj osnovi;
- nevladine organizacije poput udruga i zaklada;
- gospodarske, poljoprivredne, obrtničke i industrijske komore, klasteri registrirani kao neprofitne pravne osobe;
- poljoprivredne udruge i zadruge;
- nacionalni i regionalni parkovi, pejsažni parkovi.

Kriteriji odabira projekata i mehanizam isplate:

Mjere će se provoditi pretežno kroz bespovratne potpore. Međutim, postoji mogućnost da ZNO prepozna potrebu za financiranjem ključnih zajedničkih operacija izvan poziva na dostavu prijedloga projekata. U tim slučajevima, mehanizmi isplate bit će nabava usluga, radova i robe.

Detaljniji kriteriji odabira projekata bit će naknadno definirani u primjenjivim Vodičima za prijavitelje projekata ili/i obavijesti o pozivima na dostavu prijedloga projekata.

3.4.2.3 Mjere

U Hrvatskoj, posebno će se paziti da nema operativnih niti financijskih preklapanja, uključujući razinu sudionika, sa bilo kojim mjerama sadržanim u Operativnnim programima za Hrvatsku u okviru IPA Komponenti III, IV i V (regionalni, ljudski resursi i ruralni razvoj).

Mjera 2.1 Zaštita okoliša

Mjera će podržati zajedničke inicijative koje pridonose očuvanju i zaštiti okoliša i prirodne raznolikosti. Mjera će također poticati održivo korištenje prirodnih bogatstava i promicati uporabu energije iz obnovljivih izvora. Također će podržati zajedničke aktivnosti u sprječavanju ili popravljanju degradacije okoliša proizašle iz gospodarske djelatnosti.

Vrste aktivnosti prihvatljive temeljem ove mjere su, među ostalim:

- Planiranje dokumentacije za vodoopskrbu i sustave odvodnje otpadnih voda s prekograničnim utjecajima;
- Zajedničko ekološko programiranje i inicijative: upravljanje riječnim slivovima, zagađenost zraka, crpljenje termalnih voda, kampanja podizanja svijesti usmjerena prema industriji i široj javnosti;
- Prevencija prirodnih rizika – interventne aktivnosti (u slučaju poplave i požara);
- Studije i izravne aktivnosti o korištenju obnovljivih izvora energije;
- Studije o utjecaju ljudskih aktivnosti na okoliš;

- Awareness raising activities on environmental management and protection
- Education and know how transfer in environmental protection
- Clean-up actions in the border area
- Promotion of renewable sources of energy

Achievement of the measure will be measured on the basis of the following indicators:

Output indicators:

- Number of joint projects encouraging and improving protection of area's natural values;
- Number of implemented joint projects developing management systems for environmental protection;
- Number of co-operation agreements/networks between operators/agencies in environmental field;
- Number of awareness-raising events held;
- Number of joint waste management plans created;
- Number of feasibility studies prepared for waste water treatment facilities;
- Number of projects promoting the use of renewable energy sources;
- Number of cross-border emergency teams created;

Result indicators:

- % Reduction in physical and ecological damage arising from emergency incidents
- % Decrease in number of cross border pollution episodes
- Increased planning and management capacity in relation to emergency situations
- % Increase in ecologically sensitive sites protected
- Increased public awareness of cross-border environmental issues

The source of information will be the Programme and project reports and statistics.

Table 10 Indicative grant size for Measure 2.1

Indicative minimum and maximum EU grant size (€)	€50,000 – €300,000
Maximum size EU funding to total eligible costs (%)	85%

Measure 2.2 Improved accessibility to community based services

The Measure will support the development of people-to-people actions across the border addressing the needs of local communities in the field of education and labour, social and health care, culture and sport. In particular, activities under this measure are meant to facilitate access to basic community services to all citizens and groups in the border region.

The Measure will encourage the establishment or the strengthening of cross-border partnerships and networks around social cohesion activities and involving local authorities, civil society and social partners. The initiatives promoted under this Measure should also contribute to the improvement of cross-border relations.

Types of actions eligible under this measure are, inter alia:

- Joint youth initiatives and networks
- Assistance to marginalised groups
- Easier access to health services
- Easier access to education

- Zaštita i/ili priprema dokumentacije za zaštićena područja prirode;
- Aktivnosti podizanja svijesti o upravljanju okolišem i zaštiti;
- Obrazovanje i prijenos znanja i iskustva u zaštiti okoliša;
- Akcije čišćenja u pograničnom području;
- Promicanje obnovljivih izvora energije.

Ostvarenja mjere iskazuju se na temelju sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji neposrednih rezultata:

- Broj zajedničkih projekata kojima se potiče i poboljšava zaštita prirodnih vrijednosti područja;
- Broj provedenih zajedničkih projekata kojima se razvijaju sustavi upravljanja zaštitom okoliša;
- Broj ugovora o suradnji/mreža između gospodarskih subjekata/agencija na području ekologije;
- Broj održanih događanja za podizanje svijesti;
- Broj zajedničkih planova za upravljanje otpadom;
- Broj studija izvedivosti pripremljenih za postrojenja za obradu otpadnih voda;
- Broj projekata koji promiču korištenje obnovljivih izvora energije;
- Broj uspostavljenih prekograničnih timova za hitne intervencije.

Pokazatelji rezultata:

- Postotak smanjenja fizičke i ekološke štete nastale u izvanrednim slučajevima;
- Postotak smanjenja broja slučajeva prekograničnog zagađenja;
- Povećan kapacitet za planiranje i upravljanje u slučaju izvanrednih situacija;
- Postotak povećanja zaštićenih ekološki osjetljivih lokacija;
- Povećana javna svijest o prekograničnim ekološkim pitanjima.

Izvor informacija bit će Program te izvješća i statistički podaci projekata.

Tablica 10 Indikativni iznos potpore za Mjeru 2.1

Indikativni najniži i najviši iznos potpore EU-a (€)	€50.000 – €300.000
Najviši iznos sredstava iz fondova EU-a u odnosu na ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

Mjera 2.2 Poboljšan pristup uslugama u zajednici

Mjera će podržati razvoj međuljudskih aktivnosti prekograničnog područja baveći se potrebama lokalnih zajednica na polju obrazovanja i rada, socijalne i zdravstvene skrbi, kulture i sporta. Aktivnosti u okviru ove mjere bi posebice trebale svim građanima i grupama u pograničnom području olakšati pristup osnovnim društvenim uslugama.

Mjera će potaknuti uspostavljanje ili jačanje prekograničnih partnerstava i mreža oko aktivnosti socijalne kohezije te uključivanje lokalne samouprave, civilnog društva i socijalnih partnera. Inicijative koje ova mjera promiče bi također trebale pridonijeti poboljšanju prekograničnih odnosa.

Vrste aktivnosti prihvatljive temeljem ove mjere su među ostalim:

- Zajedničke inicijative i mreže mladih;
- Pomoć rubnim skupinama;
- Lakši pristup zdravstvenim službama;
- Lakši pristup obrazovanju;

- Development of joint local development plans and strategies in areas of local governance, social development, education, sport and culture

Achievement of the measure will be measured on the basis of the following indicators:

Output indicators:

- Number of joint community programmes involving cooperation between civil society, local authorities and social partners;
- Number of projects improving access to education;
- Number of projects improving access to social and health care services;
- Number of awareness-raising events on social exclusion;
- Number of cross-border youth and cultural partnerships;
- Number of cultural and sport exchange events organised;
- Number of projects actively involving women and people from marginalized groups.

Result indicators:

- Improved access to community-based services by vulnerable groups/ local populations;
- Decrease in number of ethnic based incidents;
- Increased public awareness of organizational/institutional structure of neighbouring country;
- Improved knowledge of neighbours» culture/history.

The source of information will be the Programme and project reports and statistics.

Table 11 Indicative grant size for Measure 2.2.

Indicative minimum and maximum EU grant size (€)	€20,000 – €50,000
Maximum size EU funding to total eligible costs (%)	85%

3.4.3 Priority 3: Technical Assistance

3.4.3.1 Background and Justification

Technical Assistance (TA) will be used to finance costs related to the preparation, administration and management, information, publicity and training, development and operation of computerized data exchange systems, acquisition of necessary equipment, monitoring, evaluation and control of the programme.

Technical assistance will be used to support the work of the 2 national Operating Structures and the Joint Monitoring Committee (JMC) ensuring the efficient and effective implementation, monitoring, control and evaluation of the programme. Principally this will be achieved through the establishment and operation of a Joint Technical Secretariat (JTS) and two JTS antennas. The JTS will be in charge of the day-to-day management of the programme and will be responsible to the Operating Structures and the JMC. Technical assistance will support actions which ensure the preparation and selection of high quality programme operations and the dissemination of information on programme activities and achievements. Under the direction of the JMC the technical assistance budget will be used to carry out external programme evaluations (ad-hoc, mid-term and *ex-post*).

Considering that the relevant national authorities (Operating Structures in Croatia and Bosnia and Herzegovina) enjoy a de facto monopoly situation (in the sense of Art. 168, paragraph 1, sub-paragraph c of the Implementing rules to the Financial Regulation) for the implementation of the cross-border programme, the relevant contracting authorities in both countries (Agency for Regional Development in Croatia and EU Delegation in Bosnia and Herzegovina) will establish an individual direct grant agreement without call for proposals with the Operating Structures for the amount provided under the TA Priority 2 in each country. Subcontracting by the Ope-

- Razvoj zajedničkih lokalnih planova razvoja i strategija u područjima lokalnog upravljanja, socijalnog razvoja, obrazovanja, sporta i kulture.

Ostvarenja mjere iskazuju se na temelju sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji neposrednih rezultata:

- Broj zajedničkih programa u zajednici koji uključuju suradnju između civilnog društva, lokalne samouprave i socijalnih partnera;
- Broj projekata koji poboljšavaju pristup obrazovanju;
- Broj projekata koji poboljšavaju pristup socijalnim i zdravstvenim službama;
- Broj događanja za podizanje svijesti o socijalnoj isključenosti;
- Broj prekograničnih partnerstava mladih i kulturnih partnerstava;
- Broj organiziranih događanja kulturne i sportske razmjene;
- Broj projekata koji aktivno uključuju žene i marginalne skupine ljudi.

Pokazatelji rezultata:

- Poboljšan pristup ranjivih skupina/lokalnog stanovništva uslugama u zajednici;
- Smanjenje broja incidenata na etničkoj osnovi;
- Povećana svijest javnosti o organizacijskoj/institucionalnoj strukturi susjedne zemlje;
- Poboljšano poznavanje kulture/povijesti susjedne zemlje.

Izvor informacija bit će Program te izvješća i statistički podaci projekata.

Tablica 11 Indikativni iznos potpore za Mjeru 2.2.

Indikativni najniži i najviši iznos potpore EU-a (€)	€20.000 – €50.000
Najviši iznos sredstava iz fondova EU-a u odnosu na ukupne prihvatljive troškove (%)	85%

3.4.3 Prioritet 3: Tehnička pomoć

3.4.3.1 Pozadina i obrazloženje

Tehnička pomoć (TA) bit će korištena za financiranje troškova vezanih uz pripremu, upravljanje i vođenje, informiranje, promidžbu i obuku, razvoj i djelovanje sustava računalne razmjene podataka, nabavu potrebne opreme, praćenje, procjenu i kontrolu programa.

Tehnička pomoć koristit će se kao potpora radu dviju nacionalnih Operativnih struktura i Zajedničkog nadzornog odbora (ZNO) osiguravajući učinkovitu i djelotvornu provedbu, praćenje, kontrolu i evaluaciju programa. Ovo će se prvenstveno postići kroz uspostavljanje i rad Zajedničkog tehničkog tajništva (ZTT) i njegova dva predstavništva. Zajedničko tehničko tajništvo će svakodnevno upravljati Programom i bit će odgovorno Operativnim strukturama i Zajedničkom nadzornom odboru. Tehnička pomoć će podupirati djelovanja koja će osigurati pripremu i odabir visokokvalitetnih programskih operacija i širenje informacija o programskim aktivnostima i postignućima. Pod vodstvom Zajedničkog nadzornog odbora, proračun Tehničke pomoći bit će korišten za obavljanje vanjske evaluacije programa (ad hoc, za vrijeme trajanja i naknadno).

Uzevši u obzir da nadležna državna tijela (Operativne strukture u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) de facto imaju monopol (u smislu članka 168, stavak 1, podstavak c Provedbenih pravila Financijske uredbe) za provedbu Programa prekogranične suradnje, nadležna ugovorna tijela u obje države (Delegacija Europske Unije u Bosni i Hercegovini) sklopit će pojedinačni izravni sporazum o potpori s Operativnim strukturama, bez poziva na dostavu prijedloga projekata, za iznos naveden pod Prioritetom 2 Tehnička pomoć, u svakoj od država. Operativne strukture mogu sklapati podugovore za poslove

rating Structures of the activities covered by the direct agreement (e.g. TA, evaluation, publicity etc.) is allowed.

3.4.3.2 Overall and specific objectives

The overall objective of this priority axis is to provide effective and efficient administration and implementation of the CBC programme.

Specific objectives

- To enhance the quality and coherence of actions under the Programme;
- To improve the capacity of national and joint structures to manage cross-border programmes.
- To provide and disseminate programme information to national authorities, the general public and programme beneficiaries and to ensure that the assistance is published in a manner that raises awareness and aids the development of the Programme
- To improve the capacity of potential beneficiaries, particularly within the programme area, to prepare and subsequently implement high quality programme operations
- To provide technical expertise for external programme evaluations

Direct beneficiaries:

The main beneficiaries for this priority are:

- Operating Structures
- Joint Monitoring Committee
- Joint Technical Secretariat (Main and JTS antennae)
- All other structures/bodies related to development and implementation of the CBC Programme (e.g. Joint Steering/Selection Committee)
- Programme beneficiaries

In accordance to the scope of this priority, it will be implemented through two measures.

3.4.3.3 Measures

Measure 3.1: Support to Programme Administration and Implementation.

This measure will provide support for the work of national Operating Structures, the Joint Monitoring Committee, the Joint Technical Secretariat and its antenna, and any other structure (e.g. Joint Steering Committee) involved in the management and implementation of the programme. Furthermore, the measure will cover the administrative and operational costs related to the implementation of the programme, including the costs of preparation and monitoring of the programme, appraisal and selection of operations, organisation of meetings of monitoring committee, etc. It should be noted that the TA funds can cover the costs of staff of JTS except salaries of public officials. The measure will also ensure the provision of advice and support to final beneficiaries in project development and implementation.

Types of eligible activities:

- Staffing and operation of the JTS and its antenna
- Providing support to national Operating Structures in programme management
- Providing support to the JMC in carrying out its responsibilities in project selection and programme monitoring
- Providing logistical and technical support for JMC meetings
- Programme awareness-raising and training for potential final beneficiaries
- Providing assistance to potential final beneficiaries in the preparation of projects
- Provision of appropriate technical expertise in the assessment of project applications
- Providing support to final beneficiaries in project implementation

obuhvaćene izravnim sporazumom (npr. tehnička pomoć, evaluacija, promidžba itd).

3.4.3.2 Opći i konkretni ciljevi

Opći cilj ove prioritetne osi je osigurati djelotvorno i učinkovito upravljanje Programa prekogranične suradnje i njegovu provedbu.

Konkretni ciljevi

- Povećati kakvoću i koherentnost aktivnosti obuhvaćenih Programom;
- Povećati kapacitet nacionalnih i zajedničkih struktura u vođenju Programa prekogranične suradnje;
- Pružiti i širiti informacije o Programu državnim tijelima, široj javnosti i korisnicima Programa te osigurati da je potpora objavljena na način da podiže svijest i pomaže razvoju Programa;
- Povećati kapacitet potencijalnih korisnika, osobito unutar programskog područja, pripremiti te nakon toga provesti visoko kvalitetne programske aktivnosti;
- Pružiti tehničku stručnost za vanjske evaluacije programa.

Izravni korisnici:

Izravni korisnici ovog Prioriteta su:

- Operativne strukture;
- Zajednički nadzorni odbor;
- Zajedničko tehničko tajništvo (sjedište i predstavništva);
- Sve druge strukture/tijela vezana uz razvoj i provedbu Programa prekogranične suradnje (npr. Upravljački odbor/Odbor za odabir);
- Korisnici programa.

U skladu s područjem primjene ovog prioriteta, on će se provoditi kroz dvije mjere.

3.4.3.3 Mjere

Mjera 3.1: Podrška upravljanju i provedbi Programa

Ova mjera podržat će rad nacionalnih Operativnih struktura, Zajedničkog nadzornog odbora, Zajedničkog tehničkog tajništva i njegovih predstavništava i svih ostalih struktura (npr. Upravljački odbor) koje su uključene u upravljanje i provedbu Programa. Nadalje, mjera će pokriti administrativne i operativne troškove vezane uz provedbu Programa, uključujući troškove pripreme i praćenja Programa, procjene i odabira aktivnosti, organizacije sastanaka Odbora za praćenje itd. Treba napomenuti da sredstva Tehničke pomoći mogu pokriti troškove osoblja Zajedničkog tehničkog tajništva izuzev plaća javnih službenika. Mjera će također osigurati pružanje savjeta i podrške krajnjim korisnicima u razvoju i primjeni projekta.

Vrste prihvatljivih aktivnosti:

- Odabir osoblja i djelovanje Zajedničkog tehničkog tajništva i njegovih predstavništava;
- Pružanje podrške nacionalnim Operativnim strukturama pri upravljanju Programom;
- Pružanje podrške Zajedničkom nadzornom odboru u provedbi njegovih obveza pri odabiru projekata i praćenju Programa;
- Pružanje logističke i tehničke podrške sastancima Zajedničkog nadzornog odbora;
- Podizanja svijesti i obuka o Programu potencijalnih krajnjih korisnika;
- Pružanje pomoći potencijalnim krajnjim korisnicima u pripremi projekata;
- Pružanje odgovarajuće tehničke stručnosti u procjeni prijavljenih projekata;

- Establishment and support of project monitoring and control systems including first level controls
- Carrying out on-the-spot visits to programme operations
- Drafting of project monitoring reports and programme implementation reports
- Acquisition, installation and integration of IT equipment for management, monitoring, evaluation and coordination of the Programme

Achievement of the measure will be measured on the basis of the following indicators:

Output indicators:

- Number of JTS staff recruited;
- Number of JTS meetings;
- Number of staffing Operating Structures trained;
- Number of training events for potential final beneficiaries;
- Number of project proposals assessed;
- Number of on-the-spot visits carried out;
- Number of monitoring reports drafted;
- Number of relevant studies/survey carried out;
- Number and quality of IT/office equipment;

Result indicators:

- Increased capacity of staff in Operating Structures
- Increased quality of project proposals
- % of IPA funding absorbed
- Decreased % of non-eligible costs claimed by final beneficiaries

Source of Information will be Annual implementation report, evaluation reports and monitoring reports.

Measure 3.2: Support to Programme Information, Publicity and Evaluation

The second TA measure will give support to programme information, publicity and evaluation through activities such as preparation, translation and dissemination of programme related information and publicity material, including a programme website. It will hence ensure programme awareness amongst local, regional and national decision-makers, funding authorities, the inhabitants of the programme area and the general public in Croatia and Bosnia and Herzegovina. Furthermore, the measure will support the provision of expertise to the JMC for the planning and carrying out of external programme evaluations.

Types of eligible activities:

- The preparation and dissemination of publicity materials (including press releases)
- Design, maintenance and promotion of a Programme's website
- Organisation of promotional events (meetings, seminars, workshops, conferences, media events, information days, forum, road shows, networking)
- Regular production and dissemination of news letters
- Carrying out regular programme evaluations

Achievement of the measure will be measured on the basis of the following indicators:

Output indicators:

- Number of publicity materials disseminated
- Number of events organized for the publicity and information of the programme
- Number of participants at the events organized for the publicity and information of the programme
- Number of visits to programme website
- Number of news letters produced
- Number of evaluations carried out

- Pružanje podrške krajnjim korisnicima u provedbi projekta;
- Uspostavljanje sustava za praćenje, kontrolu i podršku projekata, uključujući kontrole na prvoj razini;
- Provedba izlazaka na teren u programskim operacijama;
- Izrada nacrta izvješća o praćenju provedbe projekta i izvješća o provedbi Programa;
- Nabava, postavljanje i spajanje informacijsko-tehnološke opreme za upravljanje, praćenje, evaluaciju i koordinaciju Programa.

Ostvarenja mjere iskazuju se na temelju sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji neposrednih rezultata:

- Broj sastanaka Zajedničkog nadzornog odbora;
- Broj angažiranih zaposlenika u Zajedničkom tehničkom tajništvu;
- Broj obučenih zaposlenika Operativnih struktura;
- Broj organiziranih obuka za potencijalne krajnje korisnike;
- Broj ocijenjenih prijedloga projekata;
- Broj izlazaka na teren;
- Broj pripremljenih izvješća o praćenju provedbe projekata;
- Broj provedenih relevantnih studija/istraživanja;
- Količina i kvaliteta informacijsko-tehnološke/uredske opreme.

Pokazatelji rezultata:

- Povećan kadrovski kapacitet Operativnih struktura;
- Poboljšana kakvoća prijedloga projekata;
- Postotak iskorištenih sredstava IPA-e;
- Smanjen postotak neprihvatljivih troškova koje potražuju krajnji korisnici.

Izvor podataka bit će Godišnje izvješće o provedbi, izvješća o evaluaciji i izvješća o praćenju provedbe projekata.

Mjera 3.2: Podrška informiranju o Programu, promidžbi i evaluaciji Programa

Druga mjera prioriteta Tehnička pomoć dat će podršku informiranju o Programu, promidžbi i evaluaciji putem aktivnosti kao što su priprema, prijevod i širenje informacija vezanih uz Program i promidžbeni materijal, uključujući web stranicu Programa. Ona će osigurati upoznatost s Programom među lokalnim, regionalnim i nacionalnim donositeljima odluka, tijelima za financiranje, stanovnicima programskoga područja te širom javnosti u Hrvatskoj i BiH. Osim toga, mjera će podržati pružanje stručnog znanja Zajedničkom nadzornom odboru u planiranju i provedbi vanjskih evaluacija Programa.

Vrste prihvatljivih aktivnosti:

- Priprema i distribucija promidžbenih materijala (uključujući priopćenja za tisak);
- Oblikovanje, održavanje i promidžba web-stranice Programa;
- Organizacija promotivnih događanja (sastanci, seminari, radionice, konferencije, medijska događanja, informativni dani, forumi, putujuća predstavljanja, umrežavanje);
- Redovita izrada i distribucija biltena;
- Redovite evaluacije Programa.

Ostvarenja mjere iskazuju se na temelju sljedećih pokazatelja:

Pokazatelji neposrednih rezultata:

- Broj distribuiranih promidžbenih materijala;
- Broj organiziranih promotivnih i informativnih događanja;
- Broj sudionika na organiziranim promotivnim i informativnim događanjima;
- Broj posjeta web-stranici Programa;
- Broj izrađenih biltena;
- Broj izvršenih evaluacija.

Result indicators:

- Increased awareness of the programme amongst the general public
- Increased awareness of the programme amongst the potential beneficiaries
- Improved programme implementation

Source of Information will be Annual implementation report, evaluation reports and monitoring reports.

3.5 Summary of Priorities and Measures

Table 12 Summary of Programme Priorities and Measures

OVERALL OBJECTIVE To encourage the creation of cross-border networks and partnerships and the development of joint cross-border actions with a view to revitalizing the economy, protecting the nature and the environment and increasing social cohesion of the programming area					
PRIORITY 1 To contribute to the integration of the economy in border areas by encouraging cooperation in the field of tourism and SME support & entrepreneurship promotion.		PRIORITY 2 To enhance the quality of life in border areas by reducing damages/risks to the environment and increasing social cohesion in local communities.		PRIORITY 3 Technical Assistance	
SPECIAL OBJECTIVE 1.1. To develop recognisable joint tourist offers based on common environmental and cultural heritage and improve the competitiveness of the local tourism economy.	SPECIAL OBJECTIVE 1.2. To foster the development of the regional economy by strengthening the SME sector and business support institutions and services.	SPECIAL OBJECTIVE 2.1. To protect and preserve the environment and encourage the sustainable use of natural resources in border regions through joint actions and awareness raising campaigns	SPECIAL OBJECTIVE 2.2. To enable access to community based services that impact on the well-being and social cohesion of local citizens and communities.	SPECIAL OBJECTIVE 3.1. To enhance the quality and coherence of actions under the Programme; and to improve the capacity of national and joint structures to manage cross-border programmes.	SPECIAL OBJECTIVE 3.2. To provide and disseminate programme information and to ensure that the assistance is published in a manner that raises awareness and aids the development of the Programme
Measure 1.1: Joint development of tourism offer	Measure 1.2: Promotion of entrepreneurship	Measure 2.1: Protection of nature and environment	Measure 2.2: Improved accessibility of community based services in the border area	Measure 3.1: Support to Programme Administration and Implementation	Measure 3.2: Support to Programme Information, Publicity and Evaluation

Pokazatelji rezultata:

- Povećana upoznatost šire javnosti s Programom;
- Povećana upoznatost potencijalnih korisnika s Programom;
- Poboljšana provedba Programa.

Izvor podataka bit će Godišnje izvješće o provedbi, izvješća o evaluaciji i izvješća o praćenju provedbe projekta.

3.5 Sažetak prioriteta i mjera

Tablica 12 Sažetak programskih prioriteta i mjera

OPĆI CILJ Poticati stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava i razvoj zajedničkih prekograničnih aktivnosti s ciljem revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša te povećavanja društvene povezanosti programskog područja.					
PRIORITET 1 Pridonijeti integraciji gospodarstva u pograničnim područjima poticanjem suradnje na području turizma te potporom malim i srednjim poduzećima i promicanjem poduzetništva.		PRIORITET 2 Poboljšati kvalitetu življenja u pograničnim područjima smanjenjem štete/rizika za okoliš i povećanjem društvene povezanosti u lokalnim zajednicama.		PRIORITET 3 Tehnička pomoć	
KONKRETNI CILJ 1.1. Razviti prepoznatljive zajedničke turističke ponude utemeljene na zajedničkoj ekološkoj i kulturnoj baštini te povećati konkurentnost lokalnog turističkog gospodarstva.	KONKRETNI CILJ 1.2. Poticati razvoj regionalnog gospodarstva jačanjem sektora malog i srednjeg poduzetništva i poslovnom podrškom institucijama i uslužnim djelatnostima.	KONKRETNI CILJ 2.1. Zaštititi i očuvati okoliš te potaknuti održivo korištenje prirodnih dobara u pograničnim područjima posredstvom zajedničkih aktivnosti i kampanja za podizanje svijesti.	KONKRETNI CILJ 2.2. Omogućiti pristup uslugama u zajednici koje utječu na blagostanje i društvenu povezanost lokalnih građana i zajednice.	KONKRETNI CILJ 3.1. Poboljšati kakvoću i koherentnost aktivnosti u okviru Programa; i povećati kapacitet nacionalnih i zajedničkih struktura u vođenju programa prekogranične suradnje.	KONKRETNI CILJ 3.2. Pružiti i širiti informacije o programu te osigurati da je potpora objavljena na način da podiže svijest i pomaže razvoju Programa.
Mjera 1.1. Zajednički razvoj turističke ponude	Mjera 1.2. Promicanje poduzetništva	Mjera 2.1. Zaštita prirode i okoliša	Mjera 2.2. Poboljšana pristupačnost usluga u zajednici u pograničnom području	Mjera 3.1. Podrška upravljanju i provedbi Programa	Mjera 3.2. Podrška informiranju o Programu, promidžbi i evaluaciji Programa

3.6. Indicators

Table 43 Indicators

Priority 1		
Measure 1.1.	Indicators	
	Output	▪ Number of projects developing joint cross-border small scale tourism/cultural infrastructure, ▪ Number of joint projects implemented for promoting the area's tourism identity and image (certification of new products, joint promotion campaigns), ▪ Number of joint projects implemented for tourist sector development, ▪ Number of heritage sites reconstructed/restored.
	Result	▪ Increased number of CBC tourists in the border region visiting facilities where a capacity improvement has taken place or for which new product or promotion activities has been realized.
Measure 1.2.		
	Output	▪ Number of business support centers created ▪ Number of supported knowledge transfer projects ▪ Number of projects encouraging the development of cross-border business co-operation, networks and clusters ▪ Number of implemented joint cooperation projects on development of skills and knowledge ▪ Number of SMEs/science/R&D networks established ▪ Number of promotional events and trade fairs for local/regional products ▪ Number of SMEs involved in/benefit of cross-border projects
	Result	▪ Increase in the number of SMEs located within programming area ▪ Increase in number of new jobs creation ▪ Increased number of permanent business contacts ▪ Increased number of common strategies and plans ▪ Increased level of business innovation through transfer of technology via university and R&D institutions to SMEs
Priority 2		
Measure 2.1.		
	Output	▪ Number of joint projects encouraging and improving protection of area's natural values; ▪ Number of implemented joint projects developing management systems for environmental protection; ▪ Number of co-operation agreements/networks between operators/agencies in environmental field; ▪ Number of awareness-raising events held; ▪ Number of joint waste management plans created; ▪ Number of feasibility studies prepared for waste water treatment facilities; ▪ Number of projects promoting the use of renewable energy sources; ▪ Number of cross-border emergency teams created;

3.6. Pokazatelji

Tablica 13 Pokazatelji

Prioritet 1		
Mjera 1.1.	Pokazatelji	
	Neposredni rezultati	▪ Broj projekata kojima se razvijaju zajednički prekogranični turizam/zajednička kulturna infrastruktura malih razmjera, ▪ Broj provedenih zajedničkih projekata za promidžbu turističkog identiteta i slike područja (certifikacija novih proizvoda, zajedničke promidžbene kampanje), ▪ Broj provedenih zajedničkih projekata za razvoj turističkog sektora, ▪ Broj rekonstruiranih/restauriranih lokacija baštine.
	Rezultati	▪ Povećan broj turista u pograničnom području zahvaljujući Programu prekogranične suradnje, koji posjećuju objekte poboljšanog kapaciteta ili one u kojima su predstavljeni novi proizvodi ili ostvarene promidžbene aktivnosti.
Mjera 1.2.		
	Neposredni rezultati	▪ Broj otvorenih centara za podršku poslovanju ▪ Broj podržanih projekata prijenosa znanja ▪ Broj projekata koji potiču razvoj prekogranične poslovne suradnje i prekograničnih mreža i udruženja ▪ Broj zajedničkih suradničkih projekata o razvoju vještina i znanja ▪ Broj uspostavljenih mreža između malih i srednjih poduzeća/znanstvenih institucija/institucija za istraživanje i razvoj ▪ Broj promidžbenih događanja i trgovačkih sajmova za lokalne/regionalne proizvode ▪ Broj malih i srednjih poduzeća koja su uključena u projekte prekogranične suradnje ili imaju korist od njih
	Rezultati	▪ Porast broja malih i srednjih poduzeća u programskom području ▪ Povećan broj novih radnih mjesta ▪ Povećan broj stalnih poslovnih kontakata ▪ Povećan broj zajedničkih strategija i planova ▪ Povećana razina inovacija u poslovanju prijenosom tehnologije malim i srednjim poduzećima putem sveučilišta i institucija za istraživanje i razvoj
Prioritet 2		
Mjera 2.1.		
	Neposredni rezultati	▪ Broj zajedničkih projekata kojima se potiče i poboljšava zaštita prirodnih vrijednosti područja; ▪ Broj provedenih zajedničkih projekata kojima se razvijaju sustavi upravljanja zaštitom okoliša; ▪ Broj ugovora o suradnji/mreža između gospodarskih subjekata/agencija u području ekologije; ▪ Broj održanih događanja podizanja svijesti; ▪ Broj zajedničkih planova za upravljanje otpadom; ▪ Broj pripremljenih studija izvedivosti za postrojenja za obradu otpadnih voda; ▪ Broj projekata koji promiču korištenje obnovljivih izvora energije; ▪ Broj uspostavljenih prekograničnih timova za izvanredne slučajeve;

	Result	▪ % Reduction in physical and ecological damage arising from emergency incidents ▪ % Decrease in number of cross border pollution episodes ▪ Increased planning and management capacity in relation to emergency situations ▪ % Increase in ecologically sensitive sites protected ▪ Increased public awareness of cross-border environmental issues
Measure 2.2.		
	Output	▪ Number of joint community programmes involving cooperation between civil society, local authorities and social partners; ▪ Number of projects improving access to education; ▪ Number of projects improving access to social and health care services; ▪ Number of awareness-raising events on social exclusion; ▪ Number of cross-border youth and cultural partnerships; ▪ Number of cultural and sport exchange events organised; ▪ Number of projects actively involving women and people from marginalized groups.
	Result	▪ Improved access to community-based services by vulnerable groups/ local populations; ▪ Decrease in number of ethnic based incidents; ▪ Increased public awareness of organizational/institutional structure of neighbouring country; ▪ Improved knowledge of neighbours' culture/history.
Priority 3		
Measure 3.1.		
	Output	▪ Number of JTS staff recruited; ▪ Number of JTS meetings; ▪ Number of staffing Operating Structures trained; ▪ Number of training events for potential final beneficiaries; ▪ Number of project proposals assessed; ▪ Number of on-the-spot visits carried out; ▪ Number of monitoring reports drafted; ▪ Number of relevant studies/survey carried out; ▪ Number and quality of IT/office equipment;
	Result	▪ Increased capacity of staff in Operating Structures ▪ Increased quality of project proposals ▪ % of IPA funding absorbed ▪ Decreased % of non-eligible costs claimed by final beneficiaries
Measure 3.2.		
	Output	▪ Number of publicity materials disseminated ▪ Number of events organized for the publicity and information of the programme ▪ Number of participants at the events organized for the publicity and information of the programme ▪ Number of visits to programme website ▪ Number of news letters produced ▪ Number of evaluations carried out
	Result	▪ Increased awareness of the programme amongst the general public ▪ Increased awareness of the programme amongst the potential beneficiaries ▪ Improved programme implementation

	Rezultati	▪ Postotak smanjenja fizičke i ekološke štete koja je nastala u izvanrednim slučajevima ▪ Postotak smanjenja broja slučajeva prekograničnog zagađenja ▪ Povećan kapacitet za planiranje i upravljanje u slučaju izvanrednih situacija ▪ Postotak povećanja broja zaštićenih ekološki ugroženih lokacija ▪ Povećana svijest javnosti o prekograničnim ekološkim pitanjima
Mjera 2.2.		
	Neposredni rezultati	▪ Broj zajedničkih programa u zajednici koji uključuju suradnju između civilnog društva, lokalne samouprave i socijalnih partnera; ▪ Broj projekata koji poboljšavaju pristup obrazovanju; ▪ Broj projekata koji poboljšavaju pristup socijalnim i zdravstvenim službama; ▪ Broj održanih događanja za podizanje svijesti o socijalnoj isključenosti; ▪ Broj prekograničnih partnerstava mladih i kulturnih partnerstava; ▪ Broj organiziranih događanja kulturne i sportske razmjene; ▪ Broj projekata koji aktivno uključuju žene i marginalizirane skupine.
	Rezultati	▪ Poboljšan pristup ranjivih skupina/lokalnog stanovništva uslugama u zajednici; ▪ Smanjenje broja incidenata na etničkoj osnovi; ▪ Povećana svijest javnosti o organizacijskoj/ institucionalnoj strukturi susjedne zemlje; ▪ Poboljšano poznavanje kulture/povijesti susjedne zemlje..
Prioritet 3		
Mjera 3.1.		
	Neposredni rezultati	▪ Broj angažiranih zaposlenika u Zajedničkom tehničkom tajništvu; ▪ Broj sastanaka Zajedničkog tehničkog tajništva; ▪ Broj obučenih zaposlenika Operativnih struktura; ▪ Broj organiziranih obuka za potencijalne krajnje korisnike; ▪ Broj ocijenjenih prijedloga projekata; ▪ Broj izlazaka na teren; ▪ Broj pripremljenih izvješća o praćenju provedbe projekta; ▪ Broj provedenih relevantnih studija/anketa; ▪ Količina i kakvoća informacijsko-tehnološke/uredske opreme;
	Rezultati	▪ Povećan kadrovski kapacitet Operativnih struktura ▪ Poboljšana kakvoća prijedloga projekata ▪ Postotak utrošenih sredstava IPA-e ▪ Smanjen postotak neprihvatljivih troškova koje potražuju krajnji korisnici
Mjera 3.2.		
	Neposredni rezultati	▪ Broj distribuiranih promidžbenih materijala ▪ Broj organiziranih događanja za promidžbu Programa i informiranje o Programu ▪ Broj sudionika na događanjima organiziranim u svrhu promidžbe Programa i informiranja o Programu ▪ Broj posjeta web-stranici Programa ▪ Broj izrađenih biltena ▪ Broj izvršenih evaluacija
	Rezultati	▪ Povećana upoznatost šire javnosti s Programom ▪ Povećana upoznatost potencijalnih korisnika s Programom ▪ Poboljšana provedba Programa

3.7. Financing plan

Based on the given allocations in MIFF and envisaged priorities the national and EU co-financing amounts are proposed for the IPA Cross-border Programme Croatia-Bosnia and Herzegovina as shown in tables below. In addition, a tentative time table and indicative amount of the call for proposals in the period 2007-2013 are given in Annex III.

The EU contribution has been calculated in relation to the eligible expenditure, which for the cross-border programme Croatia – Bosnia and Herzegovina is based on the total expenditure, as agreed by the participating countries and laid down in the cross-border programme.

The EU contribution at the level of priority axis shall not exceed the ceiling of 85% of the eligible expenditure.

The EU contribution for each priority axis shall not be less than 20% of the eligible expenditures.

The provisions of Article 90 of Regulation (EC) No 718/2007 (IPA Implementing Regulation – OJ L 170 of 29. 6. 2007, p. 1) apply.

3.7. Plan financiranja

Na temelju sredstava predviđenih Višegodišnjim indikativnim financijskim okvirom i predviđenih prioriteta, predloženi su iznosi nacionalnog sufinanciranja i sufinanciranja EU-a za IPA Program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina, kako je prikazano u donjim tablicama. Uz to, radni raspored i okvirni iznosi poziva na dostavu prijedloga projekata u 2007. godini navedeni su u Prilogu III.

Doprinos EU obračunava se s obzirom na prihvatljive izdatke, koji se za Program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina temelje na ukupnim izdacima, prema dogovoru država sudionica i kako je predviđeno Programom prekogranične suradnje.

Doprinos EU na razini prioritetne osi ne smije premašivati gornju granicu od 85% prihvatljivih izdataka.

Doprinos EU za svaku prioritetnu os ne smije biti manji od 20% prihvatljivih izdataka.

Primjenjuju se odredbe članka 90. Uredbe Komisije (EK) br. 718/2007 (Provedbena uredba IPA-e – SL L 170 od 29. 6. 2007, str. 1).

Table 1 Cross-border Programme Financial Allocations

	IPA CBC Croatia	National Co-financing Croatia	Total Croatia	IPA Co-financing rate Croatia	IPA CBC Bosnia and Herzegovina	National Co-financing Bosnia and Herzegovina	Total Bosnia and Herzegovina	IPA Co-financing Bosnia and Herzegovina	Total IPA	Total
Priority 1 Creation of a Joint Economic Space	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	6,300,000	7.411,764,64
2007	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2008	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2009	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2010	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2011	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2012	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2013	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
Priority 2 Improved Quality of Life and Social Cohesion	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	6,300,000	7.411,764,64
2007	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2008	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2009	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2010	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2011	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2012	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2013	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
Priority 3 Technical assistance	700,000	123,529.42	823,529.42	85%	700,000	123,529.42	823,529.42	85%	1,400.000	1.647,058.84
2007	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2008	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2009	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2010	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2011	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2012	100.000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2013	100.000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
TOTAL	7,000,000	1,235,294.06	8,235,294.06	85%	7,000,000	1,235,294.06	8,235,294.06	85%	14,000,000	16,470,588.12

Table 1 Financijske alokacije prekograničnog programa

	IPA Program prekogranične suradnje Hrvatska	Nacionalno sufinanciranje - Hrvatska	Ukupno za Hrvatsku	Visina sufinanciranja iz sredstava IPA-e za Hrvatsku	IPA Program prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina	Nacionalno sufinanciranje -Bosna i Hercegovina	Ukupno za Bosnu i Hercegovinu	Sufinanciranje iz sredstava IPA-e za Bosnu i Hercegovinu	Ukupno sredstava IPA-e	Ukupno
Prioritet 1 Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	6,300,000	7.411,764,64
2007	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2008	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2009	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2010	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2011	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2012	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2013	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
Prioritet 2 Poboljšana kvaliteta življenja i socialna kohezija	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	3,150,000	555,882.32	3,705,882.32	85%	6,300,000	7.411,764,64
2007	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2008	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2009	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2010	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2011	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2012	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
2013	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	450,000	79,411.76	529,411.76	85%	900,000	1,058,823.52
Prioritet 3 Tehnička pomoć	700,000	123,529.42	823,529.42	85%	700,000	123,529.42	823,529.42	85%	1,400.000	1.647,058.84
2007	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2008	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2009	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2010	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2011	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2012	100.000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
2013	100.000	17,647.06	117,647.06	85%	100,000	17,647.06	117,647.06	85%	200,000	235,294.12
UKUPNO	7,000,000	1,235,294.06	8,235,294.06	85%	7,000,000	1,235,294.06	8,235,294.06	85%	14,000,000	16,470,588.12

3.8 Eligibility of expenditures

As laid down in Article 89 of IPA Implementing Regulation the following expenditure will be considered as eligible:

(1) Expenditure incurred after the signature of the financing agreement.

(2) By way of derogation from Article 34(3) of IPA Implementing Regulation, expenditure related to:

(a) value added taxes, if the following conditions are fulfilled:

(i) they are not recoverable by any means,

(i) it is established that they are borne by the final beneficiary, and

(ii) they are clearly identified in the project proposal.

(b) charges for transnational financial transactions;

(c) where the implementation of an operation requires a separate account or accounts to be opened, the bank charges for opening and administering the accounts;

(d) legal consultancy fees, notary fees, costs of technical or financial experts, and accountancy or audit costs, if they are directly linked to the co-financed operation and are necessary for its preparation or implementation;

(e) the cost of guarantees provided by a bank or other financial institutions, to the extent that the guarantees are required by national or Community legislation;

(f) overheads, provided they are based on real costs attributable to the implementation of the operation concerned. Flat-rates based on average costs may not exceed 25% of those direct costs of an operation that can affect the level of overheads. The calculation shall be properly documented and periodically reviewed.

(3) In addition to the technical assistance for the cross-border programme referred to Article 94 of IPA Implementing Regulation, the following expenditure paid by public authorities in the preparation or implementation of an operation:

(a) the costs of professional services provided by a public authority other than the final beneficiary in the preparation or implementation of an operation;

(b) the costs of the provision of services relating to the preparation and implementation of an operation provided by a public authority that is itself the final beneficiary and which is executing an operation for its own account without recourse to other outside service providers if they are additional costs and relate either to expenditure actually and directly paid for the co-financed operation.

The public authority concerned shall either invoice the costs referred to in point (a) of this paragraph to the final beneficiary or certify those costs on the basis of documents of equivalent probative value which permit the identification of real costs paid by that authority for that operation.

The costs referred to in point (b) of this paragraph must be certified by means of documents which permit the identification of real costs paid by the public authority concerned for that operation.

4 SECTION IV: IMPLEMENTING PROVISIONS

The implementing provisions of this document are based on the provisions of Commission Regulation (EC) No 718/2007 (hereinafter referred to as the «IPA Implementing Regulation»), in particular those for the cross-border co-operation component (Part II, Title II, Chapter III, Sections 1 and 3), as well as on the Financial Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002, as amended by Council Regulation No 1995/2006, and in particular Articles 53, 53a, 53c, 54 and 57 thereof, which lay down provisions for centralised and decentralised management of the EC funding.

3.8 Prihvatljivost izdataka

Sukladno članku 89. Provedbene uredbe IPA-e, sljedeći izdaci smatraju se prihvatljivima:

(1) Izdaci nastali nakon potpisa sporazuma o financiranju

(2) Odstupajući od članka 34. stavka 3. Provedbene uredbe IPA-e, izdaci vezani uz:

(a) poreze na dodanu vrijednost, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(i) Nisu nadoknadivi ni na koji način,

(ii) Utvrđeno je da ih snosi krajnji korisnik, i

(iii) Jasno su određeni u prijedlogu projekta.

(b) naknade za transnacionalne financijske transakcije;

(c) kad provedba operacija zahtijeva otvaranje jednog ili više zasebnih računa, naknade za bankovne usluge otvaranja i vođenja računa;

(d) naknade za pravno savjetovanje, javnobilježničke nagrade, troškovi angažiranja tehničkih ili financijskih stručnjaka te troškovi računovodstvenih poslova ili revizije ako su izravno povezani sa sufinanciranom operacijom i neophodni za njezinu pripremu ili provedbu;

(e) troškovi jamstava koje daju banka ili druge financijske institucije, ukoliko ta jamstva zahtijeva nacionalno ili zakonodavstvo Zajednice;

(f) fiksni troškovi, pod uvjetom da se temelje na stvarnim troškovima proizašlima iz provedbe operacija o kojima je riječ. Paušalni iznosi temeljeni na prosječnim troškovima ne smiju premašivati 25% izravnih troškova operacije koji mogu utjecati na razinu fiksnih troškova. Obračun se uredno dokumentira i povremeno revidira.

(3) Uz tehničku pomoć za Program prekogranične suradnje iz članka 94. Provedbene uredbe IPA-e, sljedeći izdaci koje podmiruju tijela javne vlasti u pripremi ili provedbi operacije:

(a) troškovi stručnih usluga koje tijela javne vlasti, osim krajnjeg korisnika, pružaju u pripremi ili provedbi operacija;

(b) troškovi pružanja usluga vezanih uz pripremu i provedbu operacija koje pruža tijelo javne vlasti, koje je i samo krajnji korisnik i koje obavlja operaciju za vlastiti račun, bez korištenja usluga drugih, vanjskih pružatelja usluga, ako su to dodatni troškovi i odnose se na stvarno i izravno naplaćene izdatke za sufinanciranu operaciju.

Tijelo javne vlasti o kojemu je riječ ili fakturira troškove iz točke (a) ovoga stavka krajnjem korisniku ili potvrđuje te troškove na temelju dokumenata ekvivalentne dokazne vrijednosti koji omogućavaju utvrđivanje stvarnih troškova operacije koju je to tijelo podmirilo.

Troškovi iz točke (b) ovoga stavka moraju se potvrditi pomoću dokumenata koji omogućavaju utvrđivanje stvarnih troškova operacije koje je podmirilo predmetno tijelo javne vlasti.

4. POGLAVLJE IV: PROVEDBENE ODREDBE

Provedbene odredbe ovoga dokumenta temelje se na odredbama Uredbe Komisije (EK) br. 718/2007 (u daljnjem tekstu: »Provedbena uredba IPA-e«), osobito onima koje se odnose na komponentu prekogranične suradnje (Dio II, Glava II, Poglavlje III, Odlomci 1 i 3), kao i na Financijskoj uredbi (EK, Euratom) br. 1605/2002, izmijenjenoj i dopunjenoj Uredbom Vijeća br. 1995/2006, posebice njenim člancima 53, 53a, 53c, 54. i 57, koji utvrđuju odredbe za centralizirano i decentralizirano upravljanje sredstvima pomoći EK.

While Croatia will be managing the programme according to decentralised management, Bosnia and Herzegovina will be managing the programme according to the centralised management model.

4.1 Programme Structures and Authorities

The programme management structures are:

- National IPA Component II Co-coordinators
- Heads of Operating Structures
- Operating Structures (OSs)
- Joint Monitoring Committee (JMC)
- Joint Technical Secretariat (JTS)

Each participating country has established an Operating Structure (OS) for the part of the programme concerned. The beneficiary countries have also set up a Joint Monitoring Committee, which shall ensure the effectiveness and quality of the implementation of the programme.

In line with the IPA Implementing Regulation (Article 139), the Operating Structures have established a Joint Technical Secretariat to assist the OSs and the JMC with their respective duties.

4.1.1 Operating Structures (OS) in Beneficiary Countries

Croatia	Bosnia and Herzegovina
• Ministry of Regional Development and EU Funds (MRDEUF) – line ministry responsible for the management and implementation of the Component II of IPA	• Directorate for European Integration – institution responsible for management and implementation of Component II of IPA
• Agency for Regional Development (ARD) as Implementing Agency	• EU Delegation – Implementing Agency

The OS of each country cooperate closely in the programming and implementation of the cross-border programme establishing common coordination mechanisms. The OSs are responsible for the implementation of the programme in their respective countries.

4.1.1.1 Croatia

The National IPA Coordinator (NIPAC) (within the meaning of Art. 22. of the IPA Implementing Regulation) is the Assistant Minister in the Ministry of Regional Development and EU Funds (MRDEUF). The NIPAC is in charge of the overall coordination of IPA assistance.

The Operating Structure in Croatia consists of the line ministry responsible for the management of the Component II of IPA: the MRDEUF together with an Implementing Agency: the ARD (the Programme Authorizing Officer is the Director of ARD[9]). The Operating Structure (previously being Ministry of Regional Development, Forestry and Water Management (MRDFWM)) was conferred management powers by the Commission in November 2008[10], as required by IPA Implementing Regulation (Art. 14). ARD has been accredited by the NAO in November 2009 in line with IPA IR art 13 and 139. Conferral of management powers to ARD was approved by the Commission Decision C (2010)5826 on 23rd August 2010.

[9] Decision on the Appointment of Individuals Responsible for Managing the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) (OG 18/2007); Amendment to the Decision on the Appointment of individuals Responsible for Managing the IPA (OG 82/2007; 34/2008;6/2009; 83/2009).

[10] IPA Decentralised Management – Decision for the conferral of management powers to the Republic of Croatia for Component II.

Dok će Hrvatska upravljati Programom prema modelu decentraliziranog upravljanja, Bosna i Hercegovina koristit će model centraliziranog upravljanja.

4.1 Programske strukture i tijela

Upravljačke strukture programa su:

- Nacionalni IPA II koordinatori
- Voditelji Operativnih struktura
- Operativne strukture (OS)
- Zajednički nadzorni odbor (ZNO)
- Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT)

Svaka država sudionica osnovala je Operativnu strukturu (OS) za odnosni dio programa.

Države korisnice osnovale su i Zajednički nadzorni odbor koji osigurava učinkovitost i kakvoću provedbe Programa.

U skladu s Provedbenom uredbom IPA-e (članak 139), Operativne strukture osnovale su Zajedničko tehničko tajništvo za pomoć Operativnim strukturama i Zajednički nadzorni odbor u ispunjavanju njihovih zadataka.

4.1.1 Operativne strukture (OS) u državama korisnicama

Hrvatska	Bosna i Hercegovina
• Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) – nadležno ministarstvo odgovorno za upravljanje i provedbu Komponente II Programa IPA	• Direkcija za evropske integracije – institucija odgovorna za upravljanje i provedbu Komponente II Programa IPA
• Agencija za regionalni razvoj (ARR) – provedbeno tijelo	• Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini – provedbeno tijelo

Operativne strukture svake države blisko surađuju u razvoju i provedbi Programa prekogranične suradnje osnivajući zajedničke mehanizme koordinacije. Operativne strukture odgovorne su za provedbu Programa u svojoj državi.

4.1.1.1 Hrvatska

Nacionalni IPA Koordinator (NIPAK) (u smislu članka 22. Provedbene Uredbe IPA-e) je pomoćnik ministra u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU). NIPAK je zadužen za sveukupnu koordinaciju programa IPA pomoći.

Operativna struktura u Hrvatskoj sastoji se od nadležnog ministarstva odgovornog za upravljanje Komponentom II IPA-e: MRRFEU, zajedno s Provedbenim tijelom: ARR (Programski dužnosnik za ovjeravanje je direktor ARR[9]). Operativnoj strukturi (prethodno Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva (MRRŠVG)) su dane upravljačke ovlasti od strane Komisije u studenom[10] 2008., kako to zahtijeva IPA provedbena uredba (čl. 14). ARR je akreditirana od strane NAO u studenom 2009., u skladu s IPA IR člancima 13 i 139. Prijenos upravljačkih ovlasti od strane Komisije na ARR odobren je Odlukom Komisije C(2010)5826 23. kolovoza 2010.

[9] Odluka o imenovanju osoba nadležnih za upravljanje Instrumentom pretpristupne pomoći (IPA) (NN 18/2007), Izmjene i dopune Odluke o imenovanju osoba nadležnih za upravljanje IPA (NN 82/2007, 34/2008; 6/2009, 83/2009).

[10] IPA Decentralizirani menadžment – Odluka za prijenos upravljačkih ovlasti na Republiku Hrvatsku za Komponentu II.

Head of Operating Structure (HOS)[11] is the Assistant Minister of the MRDEUF and is responsible and accountable for the activities of the Croatian Operating Structure.

4.1.1.2 Bosnia and Herzegovina

The National IPA Coordinator (NIPAC) is the Director of Directorate for European Integration (DEI)[12], in charge of overall coordination of IPA assistance in Bosnia and Herzegovina.

The Operating Structure in Bosnia and Herzegovina is within the Directorate for European Integration (DEI) which is the main coordination body for EU integration issues, including coordination of EU financial assistance programmes. The DEI's Sector for Coordination of EU assistance programmes which includes the Department for Cross-border Cooperation Programmes, is responsible for management and implementation of Component II of IPA in Bosnia and Herzegovina.

Head of Operating Structure (HOS)[13] is the Assistant Director for Coordination of EU Assistance Programmes.

4.1.1.3 Responsibilities of the Operating Structures

The Operating Structures are responsible for, *inter alia*:

- jointly preparing the cross-border programme in accordance with Art. 91 of the IPA Implementing Regulation;
- jointly preparing programme amendments to be discussed in the Joint Monitoring Committee;
- setting up the Joint Technical Secretariat;
- participating in the Joint Monitoring Committee and guiding the work of the JMC in programme monitoring;
- nominating the representatives of the Joint Steering Committee to be appointed by the JMC;
- preparing and implementing the strategic decisions of the JMC;
- reporting to the NIPAC/ IPA–Component II Co-ordinator on all aspects concerning the implementation of the programme;
- establishing a system, assisted by the JTS, for gathering reliable information on the programme's implementation and providing data to the JMC, NIPAC/ IPA–Component II Co-ordinator or the European Commission;
- ensuring the quality of the implementation of the cross-border programmes together with the JMC;
- sending to the Commission and NIPAC the annual report and the final report on the implementation of the cross-border programme after examination and approval by the JMC (IPA IR art.144)[14];
- ensuring reporting of irregularities;
- guiding the work of the Joint Technical Secretariat;
- promoting information and publicity-actions;

In Croatia, where the programme is implemented under decentralised management, the Implementing Agency is in charge of:

- contracting the projects selected by the Joint Monitoring Committee;
- payments accounting and financial reporting aspects of the procurement of services, supplies, works and grants for the Croatian part of the Cross-border programme;
- ensuring that the operations are implemented according to the relevant public procurement provisions;

[11] Operational Agreement between HOS and director of ARD signed on 2 September 2009.

[12] Decision on Appointment of National IPA Coordinator (OG 62/10)

[13] Decision on Appointment of Head of Operating Structure for Implementation of CBC Programmes with IPA beneficiary countries (OG 36/12)

[14] In case of decentralized management, the reports shall also be sent to the NAO.

Voditelj Operativne strukture (HOS[11]) je pomoćnik ministra u MRRFEU i odgovoran je za aktivnosti hrvatske Operativne strukture.

4.1.1.2 Bosna i Hercegovina

Nacionalni IPA Koordinator (NIPAK) je direktor Direktorata za Europske integracije (DEI)[12], i zadužen je za sveukupnu koordinaciju programa IPA pomoći u Bosni i Hercegovini.

Operativna struktura u Bosni i Hercegovini je Direkcija za evropske integracije (DEI), glavno koordinacijsko tijelo za EU integracijska pitanja i zadužena za sveukupnu koordinaciju programa IPA pomoći. Sektor za koordinaciju programa pomoći EU uključuje Odjel za programe prekogranične suradnje koji je odgovoran za upravljanje i provedbu Komponente II IPA-e u BiH.

Voditelj Operativne strukture (HOS[13]) je pomoćnik direktora za koordinaciju programa IPA pomoći.

4.1.1.3 Odgovornosti Operativnih struktura

Operativne strukture, između ostalog, odgovorne su za:

- zajedničku pripremu Programa prekogranične suradnje u skladu s čl. 91. Provedbene uredbe IPA-e;
- zajedničku pripremu izmjena i dopuna Programa o kojima će raspravljati Zajednički nadzorni odbor (ZNO);
- osnivanje Zajedničkog tehničkog tajništva;
- sudjelovanje u Zajedničkom nadzornom odboru i usmjeravanje ZNO-a u praćenju Programa;
- predlaganje predstavnika Zajedničkog nadzornog odbora koje imenuje ZNO;
- pripremanje i provođenje strateških odluka Zajedničkog upravljačkog odbora;
- izvještavanje NIPAK-a/Koordinatora Komponente II. Programa IPA o svim aspektima provedbe Programa;
- uspostavljanje sustava, uz pomoć ZTT-a, za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi Programa i dostavljanje podataka ZNO-u, NIPAK-u/Koordinatoru Komponente II. Programa IPA ili Europskoj komisiji;
- osiguravanje kakvoće provedbe Programa prekogranične suradnje zajedno sa ZNO-om;
- slanje godišnjeg izvješća i zaključnog izvješća o provedbi Programa prekogranične suradnje Komisiji i NIPAK-u nakon što ih pregleda i odobri ZNO(IPA IR art.144)[14]
- osiguravanje izvještavanja o nepravilnostima;
- usmjeravanje rada Zajedničkog tehničkog tajništva;
- promicanje aktivnosti informiranja i promidžbe;

U Hrvatskoj, gdje se provedbom Programa upravlja decentralizirano, Provedbena agencija nadležna je za:

- ugovaranje projekata koje odabere Zajednički nadzorni odbor;
- knjiženje plaćanja i financijsko izvješćivanje o nabavi usluga, opskrbi, radovima i potporama hrvatskoj strani Programa prekogranične suradnje;
- osiguravanje da se aktivnosti provode u skladu s primjenjivim odredbama o javnoj nabavi;

[11] Operativni Sporazum između HOS-a i direktora ARR potpisan 2. rujna 2009.

[12] Odluka o imenovanju osobe nadležne za upravljanje IPA (NN 62/10)

[13] Odluka o imenovanju HOS-a za provedbu CBC Programa s IPA zemljama (NN 36/12)

[14] U slučaju decentraliziranog upravljanja, izvješća će biti poslana i NAO-u.

- ensuring that the final beneficiaries and other bodies involved in the implementation of operations maintain either a separate accounting system or an adequate accounting code for all transactions relating to the operation without prejudice to national accounting rules;
- ensuring the retention of all documents required to ensure an adequate audit trail;
- ensuring that the National Fund and National Authorising Officer receive all necessary information on the approved expenditure and the applied procedures;
- carrying out verifications to ensure that the expenditure declared has actually been incurred in accordance with applicable rules, the products or services have been delivered in accordance with the approval decision, and the payment requests by the final beneficiary are correct.

4.1.2 Joint Monitoring Committee (JMC)

The participating beneficiary countries shall set up a Joint Monitoring Committee for the programme within 3 months of entry into force of the first financial agreement relating to the programme.

The Joint Monitoring Committee consists of representatives of the two Operating Structures and the national, regional and local authorities and socio-economic partnership representatives of both participating countries, equally represented. The EU Delegations in Croatia and in Bosnia and Herzegovina shall participate in the work of the Joint Monitoring Committee in an advisory capacity.

The JMC shall draw up its Rules of procedure in compliance with a joint monitoring committee mandate set out by the Commission, in order to exercise its mission in accordance with the IPA Implementing Regulation. It shall adopt them at its first meeting.

The Joint Monitoring Committee shall meet at least twice a year, at the initiative of the participating countries or of the Commission and is chaired by a representative of one of the countries on a rotating basis.

The Joint Monitoring Committee shall satisfy itself as to the effectiveness and quality of the implementation of the cross-border programme, in accordance with the following provisions (according to the Article 142 of IPA Implementing Regulation):

- it shall consider and approve the criteria for selecting the operations financed by the cross-border programme and approve any revision of those criteria in accordance with programming needs;
- it shall periodically review progress made towards achieving the specific targets of the cross-border programme on the basis of documents submitted by the Operating Structures of participating beneficiary countries;
- it shall examine the results of implementation, particularly achievement of the targets set for each priority axis and the evaluations referred to in Article 57(4) and Article 141 IPA Implementing Regulation;
- it shall examine the annual and final reports on implementation referred to in Article 144 IPA Implementing Regulation prior to their transmission to the NIPACs, the NAO (only in case of decentralised management) and the Commission by the OSit shall be informed, as applicable, of the annual audit activity report(s) referred to in Article 29 (2)(b) first indent IPA Implementing Regulation, and of any relevant comments the Commission may make after examining that report;
- it shall be responsible for selecting operations. The JMC may delegate the function to assess project proposals to a Joint Steering Committee appointed by the JMC;

- osiguravanje da krajnji korisnici i druga tijela uključena u provedbu aktivnosti održavaju ili zaseban računovodstveni sustav ili odgovarajući računovodstveni kod za sve transakcije vezane uz aktivnost, ne dovodeći u pitanje državne računovodstvene propise;
- osiguravanje zadržavanja svih dokumenata potrebnih za odgovarajući revizijski trag;
- osiguravanje da Nacionalni fond i Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje prime sve potrebne informacije o odobrenim izdacima i primijenjenim postupcima;
- vršenje provjera kako bi se osiguralo da su iskazani izdaci zaista nastali u skladu s primjenjivim propisima, da su usluge ili proizvodi isporučeni u skladu s odlukom o odobrenju te da su zahtjevi krajnjeg korisnika za plaćanjem opravdani.

4.1.2 Zajednički nadzorni odbor (ZNO)

Sudjelujuće države korisnice uspostavljaju Zajednički nadzorni odbor za Program unutar 3 mjeseca od stupanja na snagu prvog financijskog sporazuma u vezi s Programom.

Zajednički nadzorni odbor sastoji se od predstavnika dviju Operativnih struktura i predstavnika nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti te društveno-gospodarskih partnerstava obiju država sudionica, jednako zastupljenih. Delegacije Europske unije u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini će sudjelovati u radu Zajedničkog nadzornog odbora u svojstvu savjetnika.

ZNO izrađuje svoj Poslovnik o radu u skladu s mandatom Zajedničkog nadzornog odbora postavljenim od strane Komisije, kako bi obavljao svoj zadatak u skladu s IPA provedbenom uredbom. Usvojit će ga na svom prvom sastanku.

Zajednički nadzorni odbor sastaje se najmanje dvaput godišnje, na inicijativu država sudionica ili Komisije, a njime predsjeda predstavnik jedne od država prema načelu rotacije.

Zajednički nadzorni odbor uvjerava se u učinkovitost i kakvoću provedbe Programa prekogranične suradnje, u skladu sa sljedećim odredbama (u skladu s člankom 142. Provedbene uredbe IPA-e):

- razmatra i odobrava kriterije za odabir operacija koje će financirati Program prekogranične suradnje i odobrava svaku preradu tih kriterija u skladu s potrebama Programa;
- povremeno ocjenjuje napredak prema postizanju konkretnih ciljeva Programa prekogranične suradnje na temelju dokumenata koje dostavljaju Operativne strukture sudjelujućih država korisnica;
- pregledava rezultate provedbe, osobito ostvarenje ciljeva postavljenih za svaku prioritetnu os i evaluacije iz članka 57. stavka 4. i članka 141. Provedbene uredbe IPA-e;
- pregledava godišnja i zaključna izvješća o provedbi iz članka 144. Provedbene uredbe IPA-e prije njihova slanja na NIPAK, NAO (samo u slučaju decentraliziranog upravljanja) te će Komisija biti obavještena od strane OS-a prema potrebi, o godišnjem revizorskom izvješću (ima) iz članka 29 (2) (b) prve alineje IPA provedbene uredbe i o svim relevantnim primjedbama koje Komisija može iznijeti nakon pregleda tog izvješća;
- odgovoran je za odabir operacija. Zajednički nadzorni odbor može prenijeti dužnost procjene prijedloga projekata na Zajednički upravljački odbor koji je imenovao;

- it may propose any revision or examination of the cross-border programme likely to make possible the attainment of the objectives referred to in Article 86(2) IPA Implementing Regulation or to improve its management, including its financial management;
- it shall consider and approve any proposal to amend the content of the cross-border programme;
- it shall approve the framework for the Joint Technical Secretariat's tasks;
- it shall adopt an information and publicity plan drafted under the auspices of the Operating Structures.

4.1.3 Joint Technical Secretariat (JTS)

The Operating Structures have agreed to set up a Joint Technical Secretariat (JTS) to assist the Joint Monitoring Committee and the Operating Structures in carrying out their respective duties. The JTS is therefore the administrative body of the programme dealing with its day-to-day management.

The Joint Technical Secretariat is based in the MRDEUF in Zagreb (Croatia) with two antennae on the Bosnia and Herzegovina side: Mostar and Banja Luka.

It is composed of the representatives nominated by both Operating Structures.

The Joint Technical Secretariat and its antennae perform their activities under the Operating Structure in Croatia, in co-operation with the Operating Structure in Sarajevo, Bosnia and Herzegovina.

The Joint Technical Secretariat is jointly managed by both Operating Structures.

The costs of the Joint Technical Secretariat and its antennae are co-financed under the programme's Technical Assistance budget provided they relate to tasks eligible for co-financing under EU rules.

Part of the JTS staff contracted in Bosnia and Herzegovina should be located in the JTS premises in MRDEUF in Zagreb and part in the antennae in Mostar and Banja Luka.

All Croatian representatives should be located in the JTS premises in Zagreb.

Tasks to be performed by the Joint Technical Secretariat:

The tasks of the JTS and its antennae should include, *inter alia*:

- support to the Operating Structures in the programme implementation;
- perform secretariat function for the Operating Structures and the Joint Monitoring Committee, including the preparation and mailing of documentation for meetings and the meeting minutes (in two or more languages if required);
- set up, regular maintenance and updating of the monitoring system (data input at programme and project level, on site visits);
- assist the OSs and the JMC in drawing up all the monitoring reports on the programme implementation;
- prepare and make available all documents necessary for project implementation (general information at programme level, general information at project level, guidelines, criteria, application for collecting project ideas, application pack – guidelines, criteria for project selection, eligibility, reporting forms, contracts);
- act as a first contact point for potential applicants;
- run info-campaigns, trainings, help-lines and web-based Q&A in order to support potential applicants in the preparation of project applications;

- može predložiti bilo kakvu reviziju ili pregled Programa prekogranične suradnje kojima će se omogućiti postizanje ciljeva iz članka 86. stavka 2. Provedbene Uredbe IPA-e ili poboljšati upravljanje Programom, uključujući financijsko upravljanje;
- razmatra i odobrava svaki prijedlog kojim se mijenja i dopunjava sadržaj Programa prekogranične suradnje;
- odobrava okvir zadataka Zajedničkog tehničkog tajništva;
- usvaja plan informiranja i promidžbe načinjen pod okriljem Operativnih struktura.

4.1.3 Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT)

Operativne strukture pristale su uspostaviti Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT) za pomoć Zajedničkom nadzornom odboru i Operativnim strukturama u obavljanju njihovih odnosnih dužnosti. ZTT stoga predstavlja administrativno tijelo Programa koje se bavi njegovim svakodnevnim upravljanjem.

Sjedište Zajedničkog tehničkog tajništva je u MRRFEU-a u Zagrebu (Hrvatska) uz dva predstavništva u BiH: Mostaru i Banja Luci.

Sastoji se od predstavnika koje su predložile obje Operativne strukture.

Zajedničko tehničko tajništvo i njegova predstavništva obavljaju svoje aktivnosti u okviru Operativne strukture u Hrvatskoj, u suradnji s Operativnom strukturom u Sarajevu, BiH.

Zajedničko tehničko tajništvo zajednički vode obje Operativne strukture.

Troškovi Zajedničkog tehničkog tajništva i njegovog predstavništva sufinanciraju se u okviru proračuna za Tehničku pomoć Programa, pod uvjetom da se odnose na zadatke prihvatljive za sufinanciranje u skladu s propisima EU.

Jedan dio osoblja ZTT-a pod ugovorom u BiH trebao bi biti smješten u prostorijama Zajedničkog tehničkog tajništva u MRRFEU-u u Zagrebu, a drugi dio u predstavništvima u Mostaru i Banja Luci.

Svi hrvatski predstavnici trebaju biti smješteni u prostorima Zajedničkog tehničkog tajništva u Zagrebu.

Zadaci Zajedničkog tehničkog tajništva su:

Zadaci ZTT-a i njegovog predstavništva trebaju obuhvaćati, između ostalog:

- podršku Operativnim strukturama u provedbi Programa;
- obavljanje funkcije tajništva za Operativne strukture i Zajednički nadzorni odbor, uključujući pripremu i slanje poštom dokumentacije za sastanke i zapisnika sa sastanaka (na dva ili više jezika ako je potrebno);
- uspostavljanje, redovito održavanje i ažuriranje sustava praćenja (unos podataka na programskoj i projektnoj razini, posjeti lokacijama);
- pomoć Operativnim strukturama i ZNO-u u sastavljanju svih izvješća o praćenju provedbe programa;
- pripremu i stavljanje na raspolaganje svih dokumenata potrebnih za provedbu projekta (općih informacija na programskoj razini, općih informacija na projektnoj razini, naputaka, kriterija, obrazaca za prikupljanje projektnih ideja, programskog paketa – naputaka, kriterija za odabir projekta, prihvatljivost, obrazaca za izvještavanje, ugovora);
- vršenje uloge prve točke kontakta za potencijalne predlagatelje projekata;
- pokretanje informativnih kampanja, obuka, linija za pomoć i internetskih »Pitanja i odgovora« s ciljem potpore potencijalnim predlagateljima projekata u pripremi prijedloga projekata;

- organise selection and evaluation of project proposals and check whether all information for making a decision on project proposals are available;
- provide a secretary of the Joint Steering Committee and organise and administrate its work;
- make sure that all the relevant documentation necessary for contracting is available to the Contracting Authorities on time;
- assists the Contracting authorities in the process of «Budgetary Clearing» prior to contract signature;
- support final beneficiaries in project implementation, including the advice on secondary procurement procedures;
- organise bilateral events including «partner-search» forums;
- develop and maintain a network of stakeholders;
- create and update a database of potential applicants and participants in workshops and other events;
- carry out joint information and publicity activities under the guidance of the Operating Structures, including setting up and maintaining an official programme website;
- plan its activities according to a work plan annually approved by the JMC.

4.1.4 Role of the Commission

Under decentralised management in Croatia, the Commission has a right to exercise *ex-ante* control, as laid down in the Commission decision on conferral of management powers in accordance with Article 14(3) of the IPA Implementing Regulation.

Under centralised management in Bosnia and Herzegovina, in line with Article 140(1) of the IPA Implementing Regulation, the European Commission retains overall responsibility for approval of the grant award process and, acting as Contracting authority, for awarding grants, tendering, contracting and payment functions.

In addition to these standard roles, the Commission participates in an advisory capacity in the work of the Joint Monitoring Committee.

4.2. Procedures for programming, selection and awarding of funds

4.2.1 Joint Strategic Projects

Preference is given to implementation through single open calls for proposals. However, JMC has the possibility in some cases to identify «Joint Strategic Projects» compliant with the provisions of Art. 95 IPA Implementing Regulation. Joint Strategic Projects are defined as those which have a significant cross–border impact throughout the Programming Area and which will, on their own or in combination with other Strategic Projects, achieve measure-level objectives. The Terms of Reference (services) and/or Technical Specifications (supplies and works) are drafted by the Operating Structures with the assistance of JTS. The respective Contracting Authorities will tender and contract projects based on the standard PRAG procedures for the relevant types of contracts.

4.2.2 Calls for Proposals

The Cross-Border programme operates predominantly through grant schemes based on single calls for proposals and single selection process covering both sides of the border.

Grant award procedures shall be compliant with provisions of the IPA Implementing Regulation (e.g. Articles 95, 96, 140, 145, etc.)

Where appropriate, PRAG procedures and standard templates and models should be followed unless the provisions of the IPA Implementing Regulation and/or the joint nature of calls require adaptation.

- organizaciju odabira i evaluacije prijedloga projekata i provjeravanje jesu li dostupne sve informacije potrebne za donošenje odluke o prijedlozima projekata;
- osiguravanje tajnika Upravljačkom odboru te organizacija i obavljanje njegova rada;
- osiguravanje da sva odnosna dokumentacija potrebna za ugovaranje bude dostupna ugovornim tijelima na vrijeme;
- pomoć ugovornim tijelima u procesu pregovora o proračunu prije potpisivanja ugovora;
- potpora krajnjim korisnicima u provedbi projekta, uključujući savjetovanje o sekundarnim postupcima nabave;
- organizacija bilateralnih događanja, uključujući Forume za pronalaženje projektnih partnera i predstavljanje projektnih ideja;
- razvoj i održavanje mreže dionika;
- stvaranje i ažuriranje baze podataka potencijalnih predlagatelja projekata i sudionika u radionicama i ostalim događanjima;
- provođenje zajedničkih aktivnosti informiranja i promidžbe pod vodstvom Operativnih struktura, uključujući postavljanje i održavanje službene web-stranice Programa;
- planiranje vlastitih aktivnosti u skladu s planom rada koji jednom godišnje odobrava ZNO.

4.1.4 Uloga Komisije

U okviru decentraliziranog upravljanja u Hrvatskoj, Komisija ima pravo obavljati *ex ante* kontrolu odabira operacija, kako je određeno Odlukom Komisije o prijenosu ovlasti za upravljanje u skladu sa člankom 14. stavkom 3. Provedbene uredbe IPA-e.

U okviru centraliziranog upravljanja u Bosni i Hercegovini, u skladu sa člankom 140. stavkom 1. Provedbene uredbe IPA-e, Europska komisija zadržava cjelokupnu odgovornost za odobrenje postupka dodjele potpore i, djelujući kao ugovorno tijelo, za funkcije dodjele potpora, provedbu javnog nadmetanja, ugovaranja i plaćanja.

Povrh navedenih standardnih uloga, Komisija sudjeluje u radu Zajedničkog nadzornog odbora u savjetodavnom svojstvu.

4.2 Postupci za razvoj programa, odabir i dodjelu sredstava

4.2.1 Zajednički strateški projekti

Prednost se daje provedbi putem jedinstvenih otvorenih poziva na dostavu prijedloga projekata. No, ZNO ima mogućnost u nekim slučajevima odrediti »Zajedničke strateške projekte« u skladu s odredbama čl. 95. Provedbene uredbe IPA-e. Zajednički strateški projekti određuju se kao oni koji imaju značajan prekogranični učinak širom programskog područja i koji će, sami ili u kombinaciji s drugim strateškim projektima, postići ciljeve na razini mjera. Opis poslova (usluge) i/ili tehničke specifikacije (opskrba i rad) sastavljaju Operativne strukture uz pomoć ZTT-a. Odnosna ugovorna tijela provode javni natječaj i ugovaraju projekte na temelju standardnih postupaka iz Praktičnog priručnika za procedure ugovaranja u kontekstu vanjske pomoći Europskih zajednica (PRAG) za odnosne vrste ugovora.

4.2.2 Pozivi na dostavu prijedloga projekata

Program prekogranične suradnje funkcionira pretežno putem grant shema za dodjelu financijske potpore na temelju jedinstvenih poziva na dostavu prijedloga projekata i jedinstvenog postupka odabira koji se odnosi na obje strane granice.

Natječaji za bespovratna sredstva usklađeni su s odredbama Provedbene uredbe IPA-e (npr. člancima 95, 96, 140, 145. itd.)

Ako je potrebno, treba se pridržavati postupaka PRAG-a i standardnih predložaka i modela, osim ako odredbe Provedbene uredbe IPA-e i/ili zajednička priroda poziva zahtijevaju prilagođavanje.

a) Preparation of the Application Pack

- The JTS, under the supervision of the JMC, drafts the single call for proposals, the Guidelines for Applicants and the Application Form and other documents related to the implementation of the grant schemes, explaining the rules regarding eligibility of applicants and partners, the types of actions and costs, which are eligible for financing and the evaluation criteria, following as closely as possible the formats foreseen in PRAG;
- The Application Form should cover both parts of the project (on Croatian/Bosnia and Herzegovina sides of the border, i.e. joint application), but with clear separation of the activities and costs on each side of the border. The elements contained in the Application Pack (eligibility and evaluation criteria, etc.) must be fully consistent with the relevant Financing Agreement.
- The drafts of the single calls for proposals, Guidelines for Applicants and the Application Form and other documents related to the implementation of the grant schemes are approved by the JMC;
- OSs submits the final version of the Application Pack to the respective EU Delegation for endorsement.

b) Publication of single Calls for Proposals

- The OSs, with the assistance of the JTS, take all appropriate measures to ensure that the nationally and regionally publicized Call for Proposals reaches the target groups in line with the requirements of the Practical Guide (see below Information and Publicity). The Application Pack is made available on the Programme website and the web-sites of the Contracting Authorities and in paper copy.
- The JTS is responsible for information campaign and answering questions of potential applicants. JTS provides advice to potential project applicants in understanding and formulating correct application forms.
- Q&As should be available on both the Programme and Contracting Authorities» websites.

4.2.3 Selection of projects following a single call for proposals

As provided by the IPA Implementing Regulation, the submitted project proposals will undergo a joint selection process. Whenever possible, projects evaluation should follow the PRAG rules (Chapter 6.4.), as adapted by the provisions of the IPA Implementing Regulation (eg. Article 140 on the role of the Commission in the selection of operations).[15]

The Joint Steering Committee, designated by the JMC, will evaluate projects against the criteria set in the Application Pack and will establish a ranking list according to PRAG. On that basis, the Joint Monitoring Committee will then bring the final decision on the projects to be recommended for financing to the Contracting Authorities (Implementing Agency in Croatia, EU Delegation in Bosnia and Herzegovina).

The main steps of the procedure should be as follows:

- The JTS receives and registers the applications.

[15] IPA Implementing Regulation for Component II provides, inter alia, a certain degree of decentralization in the evaluation and selection process, namely in beneficiary countries where IPA funds are managed under a centralized approach (e.g. where the evaluation committee is nominated by the national authorities sitting in the JMC, not by the Commission i.e. the Contracting Authority).

a) Priprema paketa za prijavu

- ZTT, pod nadzorom ZNO-a, sastavlja jedinstveni poziv na dostavu prijedloga projekata, Vodič za prijavitelje projekata i obrazac za prijavu te ostale dokumente vezane uz provedbu shema za dodjelu potpora, objašnjavajući propise vezane uz prihvatljivost predlagatelja projekata i partnera, vrste aktivnosti i troškova koji su prihvatljivi za financiranje i kriterije evaluacije, držeći se što je više moguće formata predviđenih u PRAG-u;
- Obrazac za prijavu treba obuhvatiti obje strane projekta (na hrvatskoj/BiH strani granice, tj. zajedničke prijave), ali s jasno razdvojenim aktivnostima i troškovima sa svake strane granice. Elementi koje sadrži Paket za prijavu (kriteriji prihvatljivosti i evaluacije itd.) moraju biti potpuno u skladu s odgovarajućim Sporazumom o financiranju.
- Nacrte jedinstvenih poziva na dostavu prijedloga projekata, Vodič za prijavitelje projekata i obrazac za prijavu te ostale dokumente vezane uz provedbu shema za dodjelu financijskih potpora odobrava ZNO;
- Operativne strukture predaju završnu verziju Paketa za prijavu odnosnim Delegacijama Europske unije na odobrenje.

b) Objavljivanje jedinstvenih poziva na dostavu prijedloga projekata

- Operativne strukture, uz pomoć ZTT-a, poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale da Poziv na dostavu prijedloga projekata objavljen na nacionalnoj i regionalnoj razini dopre do ciljne skupine u skladu sa zahtjevima Priručnika (vidjeti dolje Informiranje i promidžba). Paket za prijavu objavljuje se na web-stranici Programa i web-stranicama ugovornih tijela te u papirnatom primjerku.
- Zajedničko tehničko tajništvo odgovorno je za informativnu kampanju i odgovore na upite potencijalnih predlagatelja projekata. ZTT savjetuje potencijalne predlagatelje projekata kako bi što bolje shvatili i ispravno ispunili obrasce za prijavu.
- Pitanja i odgovori trebaju biti dostupni na web-stranicama Programa i ugovornih tijela.

4.2.3 Odabir projekata nakon poziva na dostavu prijedloga projekata

Kao što je predviđeno Provedbenom uredbom IPA-e, predani prijedlozi projekata prolaze kroz zajednički postupak odabira. Kada god je to moguće za evaluaciju projekata potrebno je pridržavati se pravila iz PRAG-a (Poglavlje 6.4), prilagođenih odredbama Provedbene uredbe IPA-e (npr. članak 140. o ulozi Komisije u odabiru operacija)[15]

Zajednički upravljački odbor, kojega je imenovao ZNO, evaluira projekte prema kriterijima utvrđenima u Paketu za prijavu i izrađuje ljestvicu u skladu s PRAG-om. Na toj osnovi, Zajednički nadzorni odbor će nakon toga donijeti konačnu odluku o projektima koje se preporuča za financiranje ugovornim tijelima (provedbena agencija u Hrvatskoj, Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini).

Glavni koraci postupka trebaju biti sljedeći:

- ZTT zaprima i registrira prijave.

[15] IPA provedbena uredba za Komponentu II nudi, između ostalog, određeni stupanj decentralizacije u ocjenjivanju i odabiru procesa, i to u državama korisnicama u kojima se sredstvima IPA-e upravlja pod centraliziranim pristupom (npr. gdje je odbor za procjenu nominiran od strane državnih vlasti koje su zastupljene u ZNO-a, a ne od Komisije, odnosno ugovaratelj-nog tijela).

- The JMC designates the Joint Steering Committee and, if necessary, external assessors, which will be provided through the TA allocation of the programme;
- The Joint Steering Committee is established with an equal representation of representatives of the 2 countries. The voting members shall be proposed by the Operating Structures. Members of the Joint Steering Committee are designated exclusively on the basis of technical and professional expertise in the relevant area. The JTS provides a secretariat to the Joint Steering Committee;
- Both OSs may propose the same number of external assessors to be financed from the respective TA allocations;
- EU Delegations *ex ante* approve the composition of the Joint Steering Committee and external assessors; Based on PRAG procedures, the Joint Steering Committee evaluates the projects submitted within a particular call, prepare the Evaluation reports and the ranking list of all the projects, and submit them to the Joint Monitoring Committee; the JMC receives from the Joint Steering Committee the Evaluation Report and votes on accepting the proposed ranking list. The members of the Joint Steering Committee are present at the JMC meeting to present the evaluation process. The JMC has the possibility to:

o Accept the Evaluation Report and recommend the Contracting authorities to contract the projects selected.

o Request one round of re-examination of the project proposals under the condition that there is a clearly stated technical reason affecting the quality of the Evaluation Report i.e. it is not clear how the projects were assessed and ranked;

o Establish a new Joint Steering Committee, if there is a justified reason to suspect the objectivity or the qualifications of the Joint Steering Committee.

o Under no circumstances is the JMC entitled to change the Joint Steering Committee's scores or recommendations and must not alter the evaluation grids completed by the evaluators.

o In Croatia, the EU Delegation *ex ante* approves the decision of the JMC on the Projects Proposed for Financing and the Evaluation Report.

o In Bosnia and Herzegovina, the EU Delegation approves the Evaluation Report and the list of projects selected through issuing grant contracts to the final beneficiaries.

o The JTS notifies each applicant in writing of the result of the selection process.

o JTS shall send all the documentation necessary for contracting to both Contracting authorities within 2 weeks of the decision of the JMC.

4.3 Procedures for financing and control

4.3.1 Financing decision and contracting

Financing decisions are taken by the respective Contracting Authority (Agency for Regional Development, ARD, in Croatia and EU Delegation in Bosnia and Herzegovina) based on the decision of the Joint Monitoring Committee and, in the case of Croatia, the *ex ante* approval of the EC Delegation. In doing so, they ascertain that the conditions for EU financing are met.

Contracting Authorities and OSs may rely on the assistance of the JTS in communicating with potential grant beneficiaries during the «budgetary clearing» process.

4.3.1.1 Croatia

- Contracting is the responsibility of the ARD as the Implementing Agency for the Croatian part of the projects. The format

- ZNO imenuje Zajednički upravljački odbor i ukoliko je potrebno, vanjske procjenitelje koji će biti određeni u postupku dodjele tehničke pomoći za Program.
- Upravljački odbor osniva se tako da predstavnici dviju država budu jednako zastupljeni. Članove s pravom glasa predlažu Operativne strukture. Članovi Upravljačkog odbora imenuju se isključivo na temelju tehničke i profesionalne stručnosti u odnosnom području. ZTT pruža usluge tajništva Upravljačkom odboru.
- Obje Operativne strukture mogu predložiti isti broj vanjskih procjenitelja koji će se financirati odnosnim sredstvima tehničke pomoći.
- EU delegacije *ex ante* odobravaju sastav Upravljačkog odbora i vanjske procjenitelje, na temelju procedura PRAG-a, Upravljački odbor ocjenjuje projekte, koji su podnešeni prema uvjetima i kriterijima utvrđenima u Pozivu na dostavu prijedloga projekata, priprema Izvještaj evaluacije i ljestvicu svih projekata te ih dostavlja ZNO. ZNO od Upravljačkog odbora prima Izvještaj evaluacije te rang-listu projekata i glasa o prihvaćanju predložene rang-liste. Članovi Upravljačkog odbora prisustvuju sastanku ZNO-a kako bi predstavili postupak evaluacije. ZNO može:

o Prihvatiti Izvještaj evaluacije i predložiti ugovornim tijelima da ugovore odabrane projekte.

o Zatražiti jedan krug ponovnog ispitivanja prijedloga projekata, pod uvjetom da se jasno navede tehnički uzrok koji utječe na kakvoću Izvještaja evaluacije, tj. ako je nejasno kako su projekti bili procjenjivani i rangirani;

o Formirati novi Upravljački odbor projekata ako postoji opravdan razlog za sumnju u objektivnost ili stručnost Upravljačkog odbora.

o Ni pod kojim uvjetima ZNO nema pravo promijeniti bodove ili preporuke Upravljačkog odbora i ne smije mijenjati obrasce za evaluaciju koje su evaluatori ispunili.

o U Hrvatskoj Delegacija Europske unije *ex ante* odobrava odluku ZNO-a o projektima predloženima za financiranje i Izvještaj evaluacije.

o U Bosni i Hercegovini Delegacija Europske unije odobrava Izvještaj evaluacije i listu odabranih projekata putem izdavanja grant ugovora krajnjim korisnicima.

o ZTT svakog predlagatelja projekta pismeno obavještava o rezultatima postupka odabira.

o ZTT šalje svu dokumentaciju potrebnu za ugovaranje obama Ugovornim tijelima unutar 2 tjedna od odluke ZNO-a.

4.3 Postupci za financiranje i kontrolu

4.3.1 Odluke o financiranju i ugovaranju

Odluke o financiranju donosi odgovarajuće ugovorno tijelo (Agencija za regionalni razvoj u Hrvatskoj i Delegacija Europske unije u BiH) temeljem odluke Zajedničkog nadzornog odbora i, u slučaju Hrvatske, *ex ante* odobrenja Delegacije Europske komisije. Oni, pritom, potvrđuju da su uvjeti za financiranje od strane EU ispunjeni.

Ugovorna tijela i operativne strukture tijekom procesa »pregovora o proračunu« mogu se osloniti na pomoć Zajedničkog tehničkog tajništva pri komuniciranju s potencijalnim korisnicima potpore.

4.3.1.1 Hrvatska

- Ugovaranje je odgovornost Agencije za regionalni razvoj kao Provedbene agencije za hrvatsku stranu projekata. Forma ugo-

of the grant contract is drafted according to the Practical Guide using the standard grant contract format and its annexes, as adapted if necessary.

- The ARD issues the grant contracts to the selected beneficiaries normally within 3 months of the decision of the Joint Monitoring Committee. Grant contracts are endorsed – globally or individually – by the EU Delegation before being signed.

4.3.1.2 Bosnia and Herzegovina

- Contracting is the responsibility of the EU Delegation.
- The EU Delegation issues the grant contract to the selected beneficiaries.

4.3.2 National Co-financing

The EU contribution shall not exceed 85% of the eligible expenditure and shall not be less than 20% of the eligible expenditure. The national co-financing shall amount to a minimum of 15% and a maximum of 80% of the total eligible expenditure of the action. Contributions in kind are not eligible under the IPA regulation although they may be mentioned in project proposals as non-eligible funding.

4.3.3 Financial management, payments and control

Financial management, payments and financial control are to be carried out by the responsible institutions on the basis of the Financial Regulation (EC, Euratom) 1605/2002 and the IPA Implementing Regulation. The procedures for financial management and control are defined in the Framework Agreements between the Beneficiary Countries and the European Commission.

4.4 Project Implementation

4.4.1 Project

Operations selected for cross-border programmes shall include final beneficiaries from at least two participating countries which shall co-operate in at least one of the following ways for each operation: joint development, joint implementation, joint staffing and joint financing.

Individual calls for proposals will further detail the types of cooperation eligible for financing.

4.4.2 Project Partners and their roles in the joint project implementation

1) If several partners from the same country are participating in the project, they shall appoint a National Lead Beneficiary[16] (NLB) among themselves prior to the submission of the project proposal (Art. 96(3) IPA IR)[17]. The NLB:

- is responsible for implementing the part of the project on his side of the border;
- receives the grant from the Contracting authority and is responsible for transferring funds to the partners on his side of the border;
- is responsible for ensuring expenditures have been spent for the purpose of implementing the operation;
- closely cooperates with the Functional Lead Beneficiary (see below) and provides him with all the relevant data on project implementation.

[16] Please note that National Lead Beneficiary equals to PRAG Applicant 1 and/or Applicant 2

[17] If there is only one final beneficiary on a given country, it will be by default the NLB.

vora o potpori načinjena je u skladu s Priručnikom pomoću standardne forme ugovora o potpori i njegovih priloga prilagođenih ukoliko je potrebno.

- Agencija za regionalni razvoj izdaje ugovore o potpori odabranim korisnicima obično unutar 3 mjeseca nakon odluke Zajedničkog nadzornog odbora. Grant ugovori su ovjereni – sveukupno ili pojedinačno – od strane EU Delegacije prije nego su potpisani.

4.3.1.2 Bosna i Hercegovina

- Ugovaranje je odgovornost Delegacije Europske unije
- Delegacija Europske unije izdaje ugovor o potpori odabranim korisnicima.

4.3.2 Državno sufinanciranje

Sudjelovanje Europske unije ne smije premašivati 85% prihvatljivih izdataka i ne smije biti manja od 20% prihvatljivih izdataka. Nacionalno sufinanciranje iznosi najmanje 15% i najviše 80% ukupnih prihvatljivih izdataka projekta. Doprinosi u naturi nisu prihvatljivi u okviru Uredbe o programu IPA, iako se mogu spomenuti u prijedlozima projekata kao neprihvatljiv način financiranja.

4.3.3 Financijsko upravljanje, plaćanja i kontrola

Upravljanje financiranjem, plaćanja i financijsku kontrolu vrše odgovorne institucije temeljem financijske uredbe (ek, euratom) 1605/2002 i provedbene uredbe ipa-e. postupci za financijsko upravljanje i kontrolu određeni su u okvirnim sporazumima između država korisnica i europske komisije.

4.4 Provedba projekta

4.4.1 Projekt

Operacije odabrane za programe prekogranične suradnje uključuju krajnje korisnike iz najmanje dvije države sudionice koje surađuju na najmanje jedan od sljedećih načina za svaku operaciju: zajednički razvoj, zajednička provedba, zajednički odabir osoblja i zajedničko financiranje.

U pojedinačnim pozivima na dostavu prijedloga projekata podrobnije se navode vrste suradnje prihvatljive za financiranje.

4.4.2 Projektni partneri i njihove uloge u zajedničkoj provedbi projekta

1) Ako nekoliko partnera iz iste države sudjeluje u projektu, oni će imenovati Nacionalnog vodećeg korisnika[16] (NVK) između sebe prije podnošenja prijedloga projekta (čl. 96 (3) IPA IR)[17]. NVK:

- odgovoran je za provođenje dijela projekta na njegovoj strani granice;
- prima potporu od ugovornog tijela i odgovoran je za prijenos sredstava partnerima na njegovoj strani granice;
- mora osigurati da se potpora troši u svrhu provođenja projekta;
- blisko surađuje s funkcionalnim vodećim korisnikom (vidi niže) te mu daje sve bitne podatke o provedbi projekta.

[16] Ako postoji samo jedan krajnji korisnik po zemlji podrazumjeva se da je isti i NVK

[17] Napomena: nacionalni vodeći korisnik po PRAG-u istovjetan je Aplikantu 1i/ili Aplikantu 2

2) In case of integrated (joint) projects, one of the two NLBs fulfils the role of Functional Lead Beneficiary (FLB). The FLB is, *inter alia*:

- responsible for the overall coordination of the project activities on both sides of the border;
- responsible for organizing joint meetings of project partners, meetings and correspondence;
- responsible for reporting to the JTS on the overall project progress.

The FLB role will be detailed in the grant contract between the Implementing Agency/Contracting Authority and the FLB.

The contractual and financial responsibilities of each of the NLB towards the respective Contracting authorities remain and are not to be transferred from the NLB onto the FLB. The NLBs hold the contractual responsibilities also for the other partners and associates on their side of the border as contracted.

4.5 Monitoring and Evaluation

4.5.1 Monitoring on Project Level

Contractual obligations

Lead Beneficiaries send narrative and financial Interim and Final Reports to their respective Contracting Authorities according to the standard terms of their grant contracts.

Cross-border project level reporting

The Functional Lead Beneficiary of the project submits Project Progress Reports to the JTS, giving an overview of the project activities and achievements on both sides of the border and their coordination according to the indicators defined in the joint project proposal.

4.5.2 Programme Monitoring

Based on the project progress reports collected, the JTS drafts the Joint Implementation Report and submit it for the examination of the Joint Monitoring Committee.

The Operating Structures of the beneficiary countries shall send the Commission and the respective NIPAC and NAO (in case of decentralised management) an annual report and a final report on the implementation of the cross-border programme after examination by the Joint Monitoring Committee.

The annual report shall be submitted by 30 June each year and for the first time in the second year following the adoption of the cross-border programme.

The final report shall be submitted at the latest 6 months after the closure of the cross-border programme.

The content of reports shall be in line with the requirements of Article 144 of the IPA Implementing Regulations.

4.5.3 Programme Evaluation

Evaluation shall be organised by the Operating Structures and/or the Commission in accordance with the provisions of the IPA IR (in particular, Art. 141). An *ex-ante* evaluation has not been carried out in line with the provisions of the above mentioned article in the light of the proportionality principle.

4.5.4 Information and Publicity

The beneficiary countries i.e. the two Operating Structures shall provide information on and publicise programmes and operations with the assistance of the JTS as appropriate.

In Croatia, the Operating Structure shall be responsible for organizing the publication of the list of the final beneficiaries, the names of the operations and the amount of EU funding allocated to operations. It shall ensure that the final beneficiary is informed that

2) U slučajevima integriranih (zajednički) projekata, jedan od dva NVK ispunjava ulogu funkcionalnog vodećeg korisnika (FVK). FVK je, između ostalog:

- odgovoran za cjelokupnu koordinaciju projektnih aktivnosti na obje strane granice,
- zadužen za organizaciju zajedničkih sastanaka svih projektnih partnera, sastanaka i korespondenciju,
- zadužen izvještavati Zajedničko tehničko tajništvo o cjelokupnom napredovanju projekta.

Uloga funkcionalnog vodećeg partnera detaljno će biti opisana u ugovoru o potpori između provedbenih tijela/ugovornih tijela i funkcionalnog vodećeg partnera.

Ugovorne i financijske odgovornosti svakog nacionalnog vodećeg korisnika prema odgovarajućim ugovornim tijelima ostaju te se ne mogu prenijeti s nacionalnog vodećeg korisnika na funkcionalnog vodećeg korisnika. Nacionalni vodeći korisnici također drže ugovorne odgovornosti i za ostale partnere i suradnike na njihovim stranama granice, kao što je ugovoreno.

4.5 Praćenje i evaluacija

4.5.1 Praćenje na razini projekta

Ugovorne obveze

Vodeći korisnici šalju provedbena i financijska privremena i konačna izvješća svojim odnosnim ugovornim tijelima u skladu sa standardnim uvjetima svojih ugovora o potpori.

Prekogranično izvještavanje na razini projekta

Funkcionalni vodeći korisnik projekta dostavlja Izvještaje o napretku projekta/ 4-mjesečne izvještaje ZTT-u, dajući pregled projektnih aktivnosti i postignuća na obje strane granice i njihovu koordinaciju u skladu s indikatorima definiranim u zajedničkom projektnom prijedlogu.

4.5.2 Praćenje programa

Temeljem prikupljenih izvještaja o napretku projekta, Zajedničko tehničko tajništvo priprema nacrt Izvješća o zajedničkoj provedbi te ga predaje na pregled Zajedničkom nadzornom odboru.

Operativne strukture država korisnica moraju poslati godišnje izvješće i konačno izvješće o provedbi programa prekogranične suradnje Komisiji i odgovarajućem NIPAK-u i NAO (u slučaju decentraliziranog upravljanja), nakon provjere od strane Zajedničkog nadzornog odbora.

Godišnje izvješće bit će podneseno do 30. lipnja svake godine, a prvi put u drugoj godini nakon usvajanja programa prekogranične suradnje.

Konačno izvješće će biti podneseno najkasnije 6 mjeseci nakon zatvaranja programa prekogranične suradnje.

Sadržaj izvješća bit će u skladu sa zahtjevima članka 144. Provedbenih Uredbi IPA-e.

4.5.3 Evaluacija programa

Evaluaciju će organizirati Operativne strukture i/ili Komisija, u skladu s odredbama IPA IR (posebno čl. 141). *Ex ante* evaluacija nije bila obavljena u skladu s odredbama navedenog članka u kontekstu načela razmjernosti.

4.5.4 Informiranje i promidžba

Države korisnice, tj. Operativne strukture pružaju informacije o programima i operacijama te ih prema potrebi i promoviraju uz pomoć Zajedničkog tehničkog tajništva.

U Hrvatskoj, Operativna struktura je odgovorna za organizaciju objavljivanja popisa krajnjih korisnika, imena operacija i iznosa

acceptance of funding is also an acceptance of their inclusion in the list of beneficiaries published. Any personal data included in this list shall be processed in accordance with the requirements of Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and of the Council[18].

In accordance with Article 90 of Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002, the Commission shall publish the relevant information on the contracts. The Commission shall publish the results of the tender procedure in the Official Journal of the European Union, on the EuropeAid website and in any other appropriate media, in accordance with the applicable contract procedures for EU external actions.

The information and publicity measures are presented in the form of a communication plan whereby the implementation shall be the responsibility of the respective OSs. Such detailed information and publicity plan will be presented in a structured form to the JMC by the JTS, clearly setting out the aims and target groups, the content and strategy of the measures and an indicative budget funded under the Technical Assistance budget of the CBC programme.

The particular measures of information and publicity will focus mainly on:

- Ensuring a wider diffusion of the cross-border programme (translated in the local language) among the stakeholders and potential beneficiaries
- Providing publicity materials, organizing seminars and conferences, media briefings and operating a programme web site to raise awareness, interest and to encourage participation;
- Providing the best possible publicity for the Calls for proposal
- Publishing the list of the final beneficiaries.

ANNEXES

ANNEX 1

Members of the Joint Programming Committee (JPC)

1. *Davor Čilić, Deputy State Secretary, Central Office for Development Strategy and Coordination of EU Funds (CODEF), The Republic of Croatia (replacement: Iva Frkić, CODEF)*
2. *Franka Vojnović, Head of Department, Ministry of the Sea, Tourism, Transport and Development (MSTTD), The Republic of Croatia (replacement: Darko Stilinović, MSTTD)*
3. *Tatjana Puškarić, Sisak-Moslavina County, The Republic of Croatia (replacement: Marija Ljubešić)*
4. *Marija Fićurin, Karlovac County, The Republic of Croatia (replacement: Eva Maria Sobotnik – Pavan),*
5. *Dražen Peranić, Lika-Senj County, The Republic of Croatia (replacement: Andrija Brkljačić),*
6. *Marijan Štefanac, Brod-Posavina County, The Republic of Croatia (replacement: Lidija Vukojević),*
7. *Nevenka Marinović, Zadar County, The Republic of Croatia (replacement: Davor Lonić)*
8. *Željko Šimunac, Šibenik-Knin County, The Republic of Croatia (replacement: Drago Matić)*
9. *Petar Kulić, Vukovar-Srijem County, The Republic of Croatia (replacement: Zoran Vidović)*

[18] OJ L 8, 12.1.2001, p. 1

financijskih sredstava EU dodijeljenih operacijama. Ona osigurava da krajnji korisnik bude obaviješten da prihvaćanjem financijskih sredstava također prihvaćaju i svoje uključivanje na objavljeni popis korisnika. Svi osobni podaci uključeni u ovaj popis obrađuju se u skladu sa zahtjevima Uredbe (EK) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća.[18]

U skladu sa člankom 90. Uredbe (EK, Euratom) br. 1605/2002, Komisija objavljuje mjerodavne informacije o ugovorima. Komisija objavljuje rezultate postupka javnog nadmetanja u Službenom listu Europske zajednice, na EuropeAid web stranici i u bilo kojem drugom odgovarajućem mediju, u skladu s primjenjivim ugovornim postupcima za vanjsku aktivnost EU.

Mjere informiranja i promidžbe predstavljene su u obliku komunikacijskog plana čime provedba postaje odgovornost odnosne Operativne strukture. Takav detaljan plan informiranja i promidžbe Zajedničko tehničko tajništvo predstavlja Zajedničkom nadzornom odboru, jasno postavljajući ciljeve i ciljne skupine, sadržaj i strategiju mjera te okvirni proračun financiran proračunom Tehničke pomoći Programa prekogranične suradnje.

Pojedinačne mjere informiranja i promidžbe usredotočuju se uglavnom na:

- Osiguravanje šire rasprostranjenosti prekograničnog programa (preveden na lokalni jezik) među dionicima i potencijalnim korisnicima;
- Dostava promidžbenih materijala, organiziranje seminara i konferencija, medijskih brifinga te održavanje internetske stranice Programa radi podizanja svijesti, pobuđivanja interesa i poticanja sudjelovanja;
- Omogućavanje najbolje moguće promidžbe poziva na dostavu prijedloga projekata;
- Objavljivanje popisa krajnjih korisnika.

DODACI

DODATAK 1

Članovi Zajedničkog programskog odbora (ZPO)

1. *Davor Čilić, zamjenik državnog tajnika, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF), Republika Hrvatska (zamjena: Iva Frkić, SDURF)*
2. *Franka Vojnović, načelnik odjela, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR), Republika Hrvatska (zamjena: Darko Stilinović, MMTPR)*
3. *Tatjana Puškarić, Sisačko-moslavačka županija, Republika Hrvatska (zamjena: Marija Ljubešić)*
4. *Marija Fićurin, Karlovačka županija, Republika Hrvatska (zamjena: Eva Maria Sobotnik-Pavan),*
5. *Dražen Peranić, Ličko-senjska županija, Republika Hrvatska (zamjena: Andrija Brkljačić),*
6. *Marijan Štefanac, Brodsko-posavska županija, Republika Hrvatska (zamjena: Lidija Vukojević),*
7. *Nevenka Marinović, Zadarska županija, Republika Hrvatska (zamjena: Davor Lonić)*
8. *Željko Šimunac, Šibensko-kninska županija, Republika Hrvatska (zamjena: Drago Matić)*

[18] SL L 8, 12. 1. 2001., p. 1.

10. *Božo Sinčić, Split-Dalmatia County, The Republic of Croatia (replacement: Mladen Perišić)*
11. *Mira Buconić, Dubrovnik-neretva County, The Republic of Croatia (replacement: Ivo Karamatić)*
12. *Srđan Ljubojević, Assistant Director, Directorate European Integrations, Bosnia and Herzegovina*
13. *Nada Bojanić, Expert Advisor, Directorate for European Integrations, Bosnia and Herzegovina*
14. *Zada Muminovic, Head of Department, Ministry of Foreign Trade and Economic Relations, Bosnia and Herzegovina*
15. *Azra Alkalaj, Government of the Federation of Bosnia and Herzegovina*
16. *Aida Bogdan, Government of the Republic of Srpska*
17. *Jugoslav Jovičić, Director, ARDA, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina*
18. *Ivan Jurilj, Director, REDAH, Mostar, Bosnia and Herzegovina*
19. *Enes Drljević, Director, NERDA, Tuzla, Bosnia and Herzegovina*
20. *Milenko Zečević, Advisor of the Mayor, Brčko District, Bosnia and Herzegovina*

Members of the Drafting Team (DT)

1. *Darko Stilinović, Head of Croatian DT, Ministry of the Sea, Tourism, Transport and Development (MSTTD), The Republic of Croatia*
2. *Marija Rajaković, Ministry of the Sea, Tourism, Transport and Development (MSTTD), The Republic of Croatia*
3. *Mirjana Samardžić, TA to the MSTTD, CARDS 2004 «Institution and Capacity Building for Cross-border Cooperation»*
4. *Marija Ljubešić, Sisak-Moslavina County, The Republic of Croatia*
5. *Marijana Tomičić, Karlovac County, The Republic of Croatia*
6. *Andrija Brkljačić, Lika-Senj County, The Republic of Croatia*
7. *Mirela Brechelmacher, Brod-Posavina County, The Republic of Croatia*
8. *Lovro Jurišić, Zadar County, The Republic of Croatia*
9. *Drago Matić, Šibenik-Knin County, The Republic of Croatia*
10. *Gabrijela Žalac, Vukovar-Srijem County, The Republic of Croatia*
11. *Mladen Perišić, Split-Dalmatia County, The Republic of Croatia*
12. *Ida Gamulin, Dubrovnik-Neretva County, The Republic of Croatia*
13. *Nada Bojanić, Directorate for European Integrations,Bosnia and Herzegovina*
14. *Gordana Pantić, Directorate for European Integrations, Bosnia and Herzegovina*
15. *Vanda Medić, Ministry of Foreign Trade and Economic Relations, Bosnia and Herzegovina*
16. *Maida Hasanbegović, Agency for Statistics, Bosnia and Herzegovina*
17. *Goran Grbešić, REDAH, Mostar, Bosnia and Herzegovina*
18. *Azra Jusufbegović, NERDA, Tuzla, Bosnia and Herzegovina*
19. *Vesna Marinković, ARDA, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina*

9. *Petar Kulić, Vukovarsko-srijemska županija, Republika Hrvatska (zamjena: Zoran Vidović)*
10. *Božo Sinčić, Splitsko-dalmatinska županija, Republika Hrvatska (zamjena: Mladen Perišić)*
11. *Mira Buconić, Dubrovačko-neretvanska županija, Republika Hrvatska (zamjena: Ivo Karamatić)*
12. *Srđan Ljubojević, pomoćnik direktora, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
13. *Nada Bojanić, stručna savjetnica, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
14. *Zada Muminovic, načelnica odjela, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Bosna i Hercegovina*
15. *Azra Alkalaj, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine*
16. *Aida Bogdan, Vlada Republike Srpske*
17. *Jugoslav Jovičić, direktor, Akreditirana regionalna razvojna agencija Sjeverozapadne BiH (ARDA), Banja Luka, Bosna i Hercegovina*
18. *Ivan Jurilj, direktor, Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu (REDAH), Mostar, Bosna i Hercegovina*
19. *Enes Drljević, direktor, Regionalna razvojna agencija Sjeveroistočne BiH (NERDA), Tuzla, Bosna i Hercegovina*
20. *Milenko Zečević, Savjetnik gradonačelnika, Brčko Distrikt, Bosna i Hercegovina*

Članovi tima za izradu nacrta (DT)

1. *Darko Stilinović, voditelj hrvatskog tima, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR), Republika Hrvatska*
2. *Marija Rajaković, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR), Republika Hrvatska*
3. *Mirjana Samardžić, Tehnička pomoć za MMTPR, CARDS 2004. »Jačanje institucija i kapaciteta za prekograničnu suradnju«*
4. *Marija Ljubešić, Sisačko-moslavačka županija, Republika Hrvatska*
5. *Marijana Tomičić, Karlovačka županija, Republika Hrvatska*
6. *Andrija Brkljačić, Ličko-senjska županija, Republika Hrvatska*
7. *Mirela Brechelmacher, Brodsko-posavska županija, Republika Hrvatska*
8. *Lovro Jurišić, Zadarska županija, Republika Hrvatska*
9. *Drago Matić, Šibensko-kninska županija, Republika Hrvatska*
10. *Gabrijela Žalac, Vukovarsko-srijemska županija, Republika Hrvatska*
11. *Mladen Perišić, Splitsko-dalmatinska županija, Republika Hrvatska*
12. *Ida Gamulin, Dubrovačko-neretvanska županija, Republika Hrvatska*
13. *Nada Bojanić, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
14. *Gordana Pantić, Direkcija za evropske integracije, Bosna i Hercegovina*
15. *Vanda Medić, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Bosna i Hercegovina*
16. *Maida Hasanbegović, Agencija za statistiku, Bosna i Hercegovina*
17. *Goran Grbešić, REDAH, Mostar, Bosna i Hercegovina*
18. *Azra Jusufbegović, NERDA, Tuzla, Bosna i Hercegovina*

20. Ljubica Milanović, ARDA, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

21. Vlado Pijunović, TA, CBIB Project

JPC Coordinator

Ines Franov Beoković, Ministry of the Sea, Tourism, Transport and Development, The Republic of Croatia

ANNEX 2

Table 1: Inter-census change

County	INTER-CENSUS CHANGE 2001/1991	CENSUS 2001	POP. DENSITY 2001
Vukovarsko-srijemska	90.3	204.768	83.4
Brodsko-posavska	102.6	176.765	87.1
Sisacko-moslavacka	74.8	185.387	41.5
Karlovacka	79.1	141.787	39.1
Licko-senjska	65.1	53.677	10.0
Zadarska	76.8	162.045	44.7
Sibensko-kninska	76.8	112.891	37.9
Splitsko-dalmatinska	98.5	463.676	102.1
Dubrovacko-neretvanska	98.6	122.870	68.8
TOTAL ELIGIBLE AREA	87.1	1.623.866	
TOTAL CROATIA	93.9	4.437.460	78.2

Source: Central Bureau of Statistics, Census 1991, 2001.

Table 2: Age structure

	age 0-14	age 15-64	age 65 and over	Average age	Aging Index
Vukovarsko-srijemska	39359	134860	29576	37.8	76.5
Brodsko-posavska	34728	114294	26751	37.8	77.5
Sisacko-moslavacka	29948	121393	33585	40.7	109.8
Karlovacka	20521	92081	28268	41.9	128.8
Licko-senjska	8200	33035	12176	43	145.7
Zadarska	29496	106144	25430	38.9	86
Sibensko-kninska	18953	71466	21972	41.1	113.1
Splitsko-dalmatinska	85585	309666	66251	38.1	77.8
Dubrovacko-neretvanska	22467	80283	19564	39	86.3
TOTAL ELIGIBLE AREA	289257	1063222	263573	41	86
TOTAL CROATIA	754634	2676275	693540	39.3	90.7

Source: Central Bureau of Statistics, Census 2001.

Table 3: Number of inhabitants with appropriate education level

	No school	Primary school	Secondary school	Politechnics	University	MA	PhD
Vukovarsko-srijemska	8782	43516	68380	4506	6242	160	37
Brodsko-posavska	6052	36163	61203	3819	5735	199	53
Sisacko-moslavacka	7759	35875	67550	4699	6821	198	65
Karlovacka	4859	24951	53039	4345	5825	216	54
Licko-senjska	2118	9015	18387	1513	1648	40	13
Zadarska	6787	26108	63494	5281	8464	265	111
Sibensko-kninska	7414	16874	44470	3604	5119	113	41
Splitsko-dalmatinska	13302	67137	196955	18992	30242	1147	639
Dubrovacko-neretvanska	1996	19081	51337	5813	7812	249	134
TOTAL ELIGIBLE AREA	59069	278720	624815	52572	77908	2587	1147
TOTAL CROATIA	105332	801168	1733198	150167	267885	12539	7443

Source: Central Bureau of Statistics, Census 2001.

19. Vesna Marinković, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

20. Ljubica Milanović, ARDA, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

21. Vlado Pijunović, Tehnička pomoć, Projekt »Jačanje prekograničnih institucija«

Koordinator Zajedničkog programskog odbora

Ines Franov Beoković, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR), Republika Hrvatska

DODATAK 2

Tablica 1: Međupopisna promjena broja stanovnika

Županija	Među-popisna promjena broja stanovnika 2001.-1991.	Popis stanovništva iz 2001.	Gustoća naseljenosti 2001.
Vukovarsko-srijemska	90,3	204.768	83,4
Brodsko-posavska	102,6	176.765	87,1
Sisačko-moslavačka	74,8	185.387	41,5
Karlovačka	79,1	141.787	39,1
Ličko-senjska	65,1	53.677	10,0
Zadarska	76,8	162.045	44,7
Šibensko-kninska	76,8	112.891	37,9
Splitsko-dalmatinska	98,5	463.676	102,1
Dubrovačko-neretvanska	98,6	122.870	68,8
PRIHVATLJIVO PODRUČJE UKUPNO	87,1	1,623.866	
HRVATSKA UKUPNO	93,9	4,437.460	78,2

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 1991. i 2001.

Tablica 2: Dobna struktura

Županija	dob 0-14	dob 15-64	Dob 65 i više	Prosječna starost	Indeks starenja
Vukovarsko-srijemska	39.359	134.860	29.576	37,8	76,5
Brodsko-posavska	34.728	114.294	26.751	37,8	77,5
Sisačko-moslavačka	29.948	121.393	33.585	40,7	109,8
Karlovačka	20.521	92.081	28.268	41,9	128,8
Ličko-senjska	8.200	33.035	12.176	43	145,7
Zadarska	29.496	106.144	25.430	38,9	86
Šibensko-kninska	18.953	71.466	21.972	41,1	113,1
Splitsko-dalmatinska	85.585	309.666	66.251	38,1	77,8
Dubrovačko-neretvanska	22.467	80.283	19.564	39	86,3
PRIHVATLJIVO PODRUČJE UKUPNO	289.257	1,063.222	263.573	41	86
HRVATSKA UKUPNO	754.634	2,676.275	693.540	39,3	90,7

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 2001.

Tablica 3: Broj stanovnika s odgovarajućom razinom obrazovanja

	Bez obrazovanja	Osnovno	Srednje	Više	Visoko	Mr. sc.	Dr. sc.
Vukovarsko-srijemska	8782	43516	68380	4506	6242	160	37
Brodsko-posavska	6052	36163	61203	3819	5735	199	53
Sisačko-moslavačka	7759	35875	67550	4699	6821	198	65
Karlovačka	4859	24951	53039	4345	5825	216	54
Ličko-senjska	2118	9015	18387	1513	1648	40	13
Zadarska	6787	26108	63494	5281	8464	265	111
Šibensko-kninska	7414	16874	44470	3604	5119	113	41
Splitsko-dalmatinska	13302	67137	196955	18992	30242	1147	639
Dubrovačko-neretvanska	1996	19081	51337	5813	7812	249	134
PRIHVATLJIVO PODRUČJE UKUPNO	59069	278720	624815	52572	77908	2587	1147
HRVATSKA UKUPNO	105332	801168	1733198	150167	267885	12539	7443

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 2001.

ANNEX 3

Tentative time table and indicative amounts of the call for proposals under 2007-2013 funding

Tentative Timetable and indicative amount of the call for proposals for Priority 1: Creation of joint economic space and Priority 2: Improved Quality of Life and Social Cohesion.

One single joint Call for Proposals for the budget 2007-2008 was launched at 17th July 2009. All measures under Priority 1 and Priority 2 were included into the first call, covering both: «big» (value of €50,000-€300,000) and small (value of €20,000-€50,000) grants.

Table 1. 1st CfP (IPA 2007-2008)

Country	Call for proposal (priority 1)	Launch date	Signature of contracts	End of project impl.	Indicative amount IPA	Indicative amount National	Indicative amount TOTAL
Croatia	CfP 1: (all four measures; value of grants €50,000-300,000 and small grants €20,000-50,000)	July 2009	June/July 2010	August 2012	1,800,000	317,647.04	2,117,647.04
Bosnia and Herzegovina					1,800,00	317,647.04	2,117,647.04
	TOTAL				**3,600,000**	**635,294.08**	**4,235,294.08**

One single Call for Proposals for the budget 2009-2010-2011 was launched at 5th September 2011. All measures under Priority 1 and Priority 2 were included into the second call, covering both: «big» (value of €50,000-€300,000) and small (value of €20,000-€50,000) grants.

Table 2. 2nd CfP (IPA 2009-2010-2011)

Country	Call for proposal (priority 1 and 2)	Launch date	Signature of contracts	End of project impl.	Indicative amount IPA	Indicative amount National	Indicative amount TOTAL
Croatia	CfP 2: (all four measures; value of grants €50,000-€300,000 and small grants €20,000-€50,000)	September 2011	September 2012	October / November 2014	2,700,000	476,470.56	3,176,470.56
Bosnia and Herzegovina					2,700,000	476,470.56	3,176,470.56
	TOTAL				**5,400,000**	**952,941.12**	**6,352,941.12**

The proposal is to lunch one single joint Call for Proposals for the budget 2012-2013 in December 2012. All measures under Priority 1 and Priority 2 are included into the third call, covering both: «big» (value of €50,000-€300,000) and small (value of €20,000-€50,000) grants.

Table 3. 3rd CfP (IPA 2012-2013)

Country	Call for proposal (priority 1 and 2)	Launch date	Signature of contracts	End of project impl.	Indicative amount IPA	Indicative amount National	Indicative amount TOTAL
Croatia	CfP 3: (all four measures; value of grants €50,000-€300,000 and small grants €20,000-€50,000)	December 2012	December 2013	December 2015	1,800,000	317,647.04	2,117,647.04
Bosnia and Herzegovina					1,800,000	317,647.04	2,117,647.04
	TOTAL				**3,600,000**	**635,294.08**	**4,235,294.08**

Tentative Timetable and indicative amount of assistance under **Priority 3: Technical Assistance**

It has been envisaged that the Priority 3 Technical Assistance will be implemented through separate grant contracts directly awarded

DODATAK 3

Radni raspored i okvirni iznosi poziva na dostavu prijedloga projekata u okviru financiranja za 2007. – 2013.

Radni raspored i indikativni iznos poziva na dostavu projedloga projekata za Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora i za Prioritet 2: Poboljšana kvaliteta življenja i društvena povezanost.

Za proračun 2007. – 2008. godine, objavljen je jedan zajednički poziv na dostavu prijedloga projekata 17. srpnja 2009. godine. Sve mjere koje su unutar Prioriteta 1 i Prioriteta 2 uključene su u prvi poziv, uključujući obje potpore: »veliku« (u vrijednost od 50,000 – 300,000 EUR) i »malu« (u vrijednost od 20,000 – 50,000 EUR) potporu, tj. nepovratna sredstva.

Tablica 1. Prvi poziv (IPA 2007-2008)

Država	Poziv na dostavu prijedloga projekata (prioritet 1)	Datum objave	Potpisivanje ugovora	Završetak projekta	Okvirni iznos IPA	Nacionalni okvirni iznos	Okvirni iznos UKUPNO
Hrvatska	Poziv 1: (sve četiri mjere; vrijednost potpora 50.000 – 300.000 EUR i malih potpora 20.000 – 50.000 EUR)	srpanj 2009.	lipanj/ srpanj 2010.	kolovoz 2012.	1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
Bosna i Hercegovina					1.800.00	317.647.04	2.117.647.04
	UKUPNO				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.235.294,08**

Za proračun 2009.- 2010. – 2011. godine, objavljen je jedan zajednički poziv na dostavu prijedloga projekata 5. rujna 2011. godine. Sve mjere koje su unutar Prioriteta 1 i Prioriteta 2 uključene su u drugi poziv, uključujući obje potpore: »veliku« (u vrijednost od 50,000 – 300,000 EUR) i »malu« (u vrijednost od 20,000 – 50,000 EUR) potporu, tj. nepovratna sredstva.

Tablica 2. Drugi poziv (IPA 2009 – 2010 – 2011)

Država	Poziv na dostavu prijedloga projekata (prioritet 1)	Datum objave	Potpisivanje ugovora	Završetak projekta	Okvirni iznos IPA	Nacionalni okvirni iznos	Okvirni iznos UKUPNO
Hrvatska	Poziv 2: (sve četiri mjere; vrijednost potpora 50.000 – 300.000 EUR i malih potpora 20.000 – 50.000 EUR)	rujan 2011.	rujan 2012.	listopad/ studeni 2014.	2.700.000	476,470.56	3.176.470,56
Bosna i Hercegovina					2.700.000	476,470.56	3.176.470,56
	UKUPNO				**5.400.000**	**952.941,12**	**6.352.941,12**

Prijedlog je da se objavi jedan zajednički poziv na dostavu prijedloga projekata za proračun 2012. – 2013. godine u prosincu 2012. godine. Sve mjere koje su unutar Prioriteta 1 i Prioriteta 2 uključene su u treći poziv, uključujući obje potpore: »veliku« (u vrijednost od 50,000-300,000 EUR) i »malu« (u vrijednost od 20,000-50,000 EUR) potporu, tj. nepovratna sredstva.

Tablica 3. Treći poziv (IPA 2012 – 2013)

Država	Poziv na dostavu prijedloga projekata (prioritet 1)	Datum objave	Potpisivanje ugovora	Završetak projekta	Okvirni iznos IPA	Nacionalni okvirni iznos	Okvirni iznos UKUPNO
Hrvatska	Poziv 3: (sve četiri mjere; vrijednost potpora 50.000 – 300.000 EUR i malih potpora 20.000 – 50.000 EUR)	prosinac 2012.	prosinac 2013.	prosinac 2015.	1.800.000	317.647,04	2.117.647,04
Bosna i Hercegovina					1.800.00	317.647.04	2.117.647,04
	UKUPNO				**3.600.000**	**635.294,08**	**4.235.294,08**

Radni raspored i okvirni iznos poziva na dostavu prijedloga projekata za **Prioritet 3: Tehnička pomoć**

Predviđeno je da će se Prioritet 3, Tehnička pomoć, provesti kroz zasebne ugovorne potpore koje će se izravno dodijeliti Operativnim

to the Operating Structures. The same time-table is envisaged for both countries in order to ensure compatibility of advice provided and sound coordination vis-à-vis project implementation.

Table 4. TA (Priority 3) implementation

Country	Request for grant award	Signature of contract	Subcontra-cting	Project completion	Indicative amount IPA	Indicative amount National	Indicative amount TOTAL
Croatia IPA TA 2007	January 2009	June 2009	June 2009	January 2010	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TA 2008	November 2009	June 2010	June 2010	July 2011	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TA 2009	November 2010	July 2011	July 2011	March 2012	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TA 2010	November 2011	March 2012	March 2012	January 2013	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TA 2011	September 2012	January 2013	January 2013	November 2013	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TA 2012	July 2013	November 2013	November 2013	September 2014	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TA 2013	May 2014	September 2014	September 2014	July 2015	100,000	17,647.06	117,647.06
Bosnia and Herzegovina IPA TA 2007*	May 2010	October 2010	October 2010	March 2012	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TA 2008 & 2009	March 2011	April 2011	April 2011	December 2012	200,000	35,294.12	235,294.12
IPA TA 2010 & 2011	December 2012	January 2013	January 2013	June 2014	200,000	35,294.12	235,294.12
IPA TA 2012 & 2013	June 2014	July 2014	July 2014	December 2015	200,000	35,294.12	235,294.12
TOTAL					**1.400,000**	**247,058.84**	**1.647,058.84**

* Regional CARDS 2006 is used for TA in CBC Croatia-Bosnia and Herzegovina, CBC Bosnia and Herzegovina-Montenegro and CBC Serbia-Bosnia and Herzegovina Programmes from June 2008 till September 2010 in the amount of 400,000 EUR and not calculated in the total amount for IPA TA.

strukturama. Isti raspored predviđen je za obje države u cilju osiguravanja kompatibilnih savjeta koji su dani te kvalitetne koordinacije vis-a-vis provedbe projekta.

Tablica 4. Provedba tehnička pomoć (Prioritet 3)

Država	Zahtjev za dodje-lom sredstava	Potpisivanje ugovora	Pod-ugova-ranje	Završetak projekta	Okvirni iznos IPA	Nacionalni okvirni iznos	Okvirni iznos UKUPNO
Hrvatska IPA TP 2007	Siječanj 2009	Lipanj 2009	Lipanj 2009	Siječanj 2010	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TP 2008	Studeni 2009	Lipanj 2010	Lipanj 2010	Srpanj 2011	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TP 2009	Studeni 2010	Srpanj 2011	Srpanj 2011	Ožujak 2012	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TP 2010	Studeni 2011	Ožujak 2012	Ožujak 2012	Siječanj 2013	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TP 2011	Rujan 2012	Siječanj 2013	Siječanj 2013	Studeni 2013	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TP 2012	Srpanj 2013	Studeni 2013	Studeni 2013	Rujan 2014	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TP 2013	Svibanj 2014	Rujan 2014	Rujan 2014	Srpanj 2015	100,000	17,647.06	117,647.06
Bosna i Hercegovina IPA TP 2007*	Svibanj 2010	Listopad 2010	Listopad 2010	Ožujak 2012	100,000	17,647.06	117,647.06
IPA TP 2008 & 2009	Ožujak 2011	Travanj 2011	Travanj 2011	Prosinac 2012	200,000	35,294.12	235,294.12
IPA TP 2010 & 2011	Prosinac 2012	Siječanj 2013	Siječanj 2013	Lipanj 2014	200,000	35,294.12	235,294.12
IPA TP 2012 & 2013	Lipanj 2014	Srpanj 2014	Srpanj 2014	Prosinac 2015	200,000	35,294.12	235,294.12
UKUPNO					**1.400,000**	**247,058.84**	**1.647,058.84**

* CARDS 2006 je korišten za TP u prekograničnom programu Hrvatska – Bosna i Hercegovina, Bosna i Hercegovina-Crna Gora i Srbija-Bosna i Hercegovina od lipnja 2008. do rujna 2010. u iznosu od 400,000 EUR i nije uračunat u totalni iznos za IPA TP.

ANNEX 4

Picture 1. Map of eligible and adjacent area in Croatia and Bosnia and Herzegovina

DODATAK 4

Slika 1 Karta prihvatljivih i pridruženih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

ANNEX B

FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN THE EUROPEAN COMMISSION AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA, DATED 27 AUGUST 2007

FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA AND THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES ON THE RULES FOR CO-OPERATION CONCERNING EC-FINANCIAL ASSISTANCE TO THE REPUBLIC OF CROATIA IN THE FRAMEWORK OF THE IMPLEMENTATION OF THE ASSISTANCE UNDER THE INSTRUMENT FOR PRE-ACCESSION ASSISTANCE (IPA)

Annexes:

ANNEX A: Functions and common responsibilities of the structures, authorities and bodies in accordance with Article 8 of the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia of 27 August 2007

ANNEX B: Model Statement of Assurance of the national authorising officer in accordance with Article 17 of the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia of 27 August 2007

ANNEX C: Model Annual Audit Activity Report of the audit authority of the Republic of Croatia in accordance with Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

ANNEX D: Model Annual Audit Opinion of the audit authority of the Republic of Croatia in accordance with Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

ANNEX E: Model Audit Opinion of the audit authority of the Republic of Croatia on the final statement of expenditure for the closure of a programme or parts of a programme in accordance with Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

The Commission of the European Communities, hereinafter referred to as «the Commission», acting for and on behalf of the European Community, hereinafter referred to as «the Community» on the one part, and the Government of the Republic of Croatia, acting on behalf of the Republic of Croatia, hereinafter referred to as «the Beneficiary» and together, jointly referred to as «the Contracting Parties»

Whereas

(1) On 1 August 2006, the Council of the European Union adopted Regulation (EC) No 1085/2006 of 17 July 2006[1] establishing an instrument for pre-accession assistance (hereinafter referred to as «IPA Framework Regulation»). With effect from the 1 January 2007, this new instrument constitutes the single legal basis for the provision of financial assistance to candidate countries and potential candidate countries in their efforts to enhance political, economic and institutional reforms with a view to become members of the European Union;

[1] OJ L 210, 31 July 2006, p. 82

DODATAK B

OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKE KOMISIJE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE OD 27. KOLOVOZA 2007. GODINE

OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I KOMISIJE EUROPSKIH ZAJEDNICA O PRAVILIMA ZA SURADNJU U SVEZI FINANCIJSKE POMOĆI EUROPSKE ZAJEDNICE REPUBLICI HRVATSKOJ U PROVEDBI POMOĆI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA)

Dodaci:

DODATAK A: Funkcije i zajedničke odgovornosti struktura, direkcija i tijela u skladu sa člankom 8. Okvirnog sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske od 27. kolovoza 2007. godine

DODATAK B: Obrazac Izjave o jamstvu Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje u skladu sa člankom 17. Okvirnog sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske od 27. kolovoza 2007. godine

DODATAK C: Obrazac Godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama tijela Republike Hrvatske nadležnog za reviziju u skladu sa člankom 29. stavkom 2. podstavkom (b) Provedbene uredbe o programu IPA

DODATAK D: Obrazac Godišnjeg revizijskog mišljenja tijela Republike Hrvatske nadležnog za reviziju u skladu sa člankom 29. stavkom 2. podstavkom (b) Provedbene uredbe o programu IPA

DODATAK E: Obrazac Revizijskog mišljenja tijela Republike Hrvatske nadležnom za reviziju o završnoj izjavi o izdacima za zatvaranje programa ili dijelova programa u skladu sa člankom 29. stavkom 2. podstavkom (b) Provedbene uredbe o programu IPA

Komisija Europskih zajednica, u daljnjem tekstu »Komisija«, djelujući za i u ime Europske zajednice, u daljnjem tekstu »Zajednica« s jedne strane, i Vlada Republike Hrvatske, djelujući u ime Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu »Korisnik«, zajednički nazvane »ugovorne stranke«

Uzimajući u obzir da

(1) Dana 1. kolovoza 2006. godine, Vijeće Europske unije usvojilo je Uredbu (EK) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. godine[1] kojom se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (dalje u tekstu »Okvirna uredba o programu IPA«). Na snazi od 1. siječnja 2007. godine, ovaj novi instrument predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje financijske pomoći državama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama u nastojanjima na unapređenju političkih, gospodarskih i institucionalnih reformi na putu do punopravnog članstva u Europskoj uniji;

[1] SL L 210, 31. srpnja 2006.g., str. 82.

(2) On 12 June 2007, the Commission has adopted the regulation implementing the IPA Framework Regulation, detailing applicable management and control provisions;

(3) The new instrument for pre-accession assistance (IPA) replaces the five previously existing pre-accession instruments: Regulation (EEC) No 3906/1989 on economic aid to certain countries of Central and Eastern Europe, Regulation (EC) No 1267/1999 on the establishment of an instrument for structural policies for pre-accession, Regulation (EC) No 1268/1999 on the support for pre-accession measures for agriculture and rural development, Regulation (EC) No 2666/2000 on assistance for Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, the Federal Republic of Yugoslavia and the Former Yugoslav Republic of Macedonia, repealing Regulation (EC) No 1628/96 and amending Regulations (EEC) No 3906/89 and (EEC) No 1360/90 and Decisions 97/256/EC and 1999/311/EC and Regulation (EC) No 2500/2001 on the financial assistance to Turkey;

(4) The Beneficiary is eligible under IPA as provided for in the IPA Framework Regulation and in Commission Regulation (EC) No 718/2007 of 12 June 2007([2]) implementing the IPA Framework Regulation (hereinafter referred to as «IPA Implementing Regulation»);

(5) The Beneficiary figures in Annex I of the IPA Framework Regulation, and should therefore have access to the 5 components established under IPA, i.e. the Transition Assistance and Institution Building Component, the Cross-Border Co-operation Component, the Regional Development Component, the Human Resources Development Component and the Rural Development Component;

(6) It is therefore necessary to set out the rules for co-operation concerning EC financial assistance with the Beneficiary under IPA;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Section I
GENERAL PROVISIONS

Article 1
INTERPRETATION

(1) Subject to any express provision to the contrary in this Framework Agreement, the terms used in this Agreement shall bear the same meaning as attributed to them in the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.

(2) Subject to any express provision to the contrary in this Framework Agreement, references to this Agreement are references to such Agreement as amended, supplemented or replaced from time to time.

(3) Any references to Council or Commission Regulations are made to the version of those regulations as indicated. If required, modifications of theses regulations shall be transposed into this Framework Agreement by means of amendments.

(4) Headings in this Agreement have no legal significance and do not affect its interpretation.

Article 2
PARTIAL INVALIDITY AND UNINTENTIONAL GAPS

If a provision of this Agreement is or becomes invalid or if this Agreement contains unintentional gaps, this will not affect the validity of the other provisions of this Agreement. The Contracting

[2] OJ L 170, 29 June 2007, p.1

(2) Dana 12. lipnja 2007. godine, Komisija je usvojila uredbu kojom se provodi Okvirna uredba o programu IPA, koja sadrži detaljne važeće odredbe o upravljanju i kontroli;

(3) Ovaj novi instrument pretpristupne pomoći (IPA) zamjenjuje pet prethodnih instrumenata u pretpristupnom razdoblju: Uredba (EEK) br. 3906/1989 o ekonomskoj pomoći određenim zemljama u srednjoj i istočnoj Europi, Uredba (EK) br. 1267/1999 kojom se uspostavlja instrument strukturnih politika za pretpristupno razdoblje, Uredba (EK) br. 1268/1999 o potpori za pretpristupne mjere za poljoprivredu i ruralni razvoj, Uredba (EK) br. 2666/2000 o pomoći Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Saveznoj Republici Jugoslaviji i Bivšoj Jugoslavenskoj Republici Makedoniji kojom se ukida Uredba (EK) br. 1628/96 i mijenjaju i dopunjuju Uredbe (EK) br. 3906/89 i (EK) br. 1360/90 i Odluke 97/256/EK i 1999/311/EK te Uredba (EK) br. 2500/2001 o financijskoj pomoći Turskoj;

(4) Korisnik ispunjava uvjete u okviru programa IPA kako je određeno u Okvirnoj uredbi o programu IPA i u Uredbi Komisije (EK) br. 718/2007 od 12. lipnja 2007. godine([2]) kojom se provodi Okvirna uredba o programu IPA (dalje u tekstu »Provedbena uredba o programu IPA«);

(5) Korisnik je naveden u Dodatku I. Okvirne uredbe o programu IPA te bi mu stoga trebalo biti otvoreno pet komponenti uspostavljenih u okviru programa IPA, odnosno, Pomoć u tranziciji i jačanje institucija, Prekogranična suradnja, Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih potencijala i Ruralni razvoj;

(6) Stoga je nužno utvrditi pravila za suradnju u svezi financijske pomoći EK s Korisnikom u okviru instrumenta IPA;

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Odjeljak I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.
TUMAČENJE

(1) Ako u ovom Okvirnom sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pojmovi koji se koriste u ovom Sporazumu nose isto značenje kao ono koje im je pripisano u Okvirnoj uredbi o programu IPA i Provedbenoj uredbi o programu IPA.

(2) Ako u ovom Okvirnom sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pozivanje na ovaj Sporazum predstavlja pozivanje na ovaj sporazum kako je povremeno izmijenjen, dopunjen ili zamijenjen.

(3) Svako pozivanje na uredbe Vijeća ili Komisije odnosi se na onu verziju tih uredbi kako je naznačeno. Ukoliko je potrebno, izmjene tih uredbi prenijet će se u ovaj Okvirni sporazum pomoću izmjena i dopuna.

(4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

Članak 2.
DJELOMIČNA NIŠTAVOST I NENAMJERNE PRAZNINE

Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma jest ili postane ništava, ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće utjecati na valjanost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Ugovorne stranke će

[2] SL L 170, 29. lipnja 2007.g., str. 1.

Parties will replace any invalid provision by a valid provision which comes as close as possible to the purpose of and intent of the invalid provision. The Contracting Parties will fill any unintentional gap by a provision which best suits the purpose and intent of this Agreement in compliance with the IPA Framework Regulation and the IPA Implementing Regulation.

Article 3
PURPOSE

(1) In order to promote co-operation between the Contracting Parties and to assist the Beneficiary in its progressive alignment with the standards and policies of the European Union, including, where appropriate the *acquis communautaire*, with a view to membership, the Contracting Parties agree to implement activities in the various fields as specified in the two regulations mentioned above and as applicable to the Beneficiary.

(2) The assistance activities shall be financed and implemented within the legal, administrative and technical framework laid down in this Agreement and as further detailed in Sectoral Agreements and/or Financing Agreements, if any.

(3) The Beneficiary takes all necessary steps in order to ensure the proper execution of all assistance activities and to facilitate the implementation of the related programmes.

Article 4
GENERAL RULES ON FINANCIAL ASSISTANCE

(1) The following principles shall apply to financial assistance by the Community under IPA:

a) Assistance shall respect the principles of coherence, complementarity, co-ordination, partnership and concentration;

b) Assistance shall be coherent with EU policies and shall support alignment to the *acquis communautaire*;

c) Assistance shall comply with the budgetary principles laid down in Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 of 25 June 2002([3]) on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities (hereinafter referred to as «Financial Regulation») and its Implementing Rules[4];

d) Assistance shall be consistent with the needs identified in the enlargement process and absorption capacities of the Beneficiary. It shall also take account of lessons learned;

e) The ownership of the programming and implementation of assistance by the Beneficiary shall be strongly encouraged and adequate visibility of EU intervention shall be ensured;

f) Operations shall be properly prepared, with clear and verifiable objectives, which are to be achieved within a given period; the results obtained should be assessed through clearly measurable and adequate indicators;

g) Any discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation shall be prevented during the various stages of the implementation of assistance;

[3] OJ L 248, 16 September 2002, p.1, as amended by Regulation No 1995/2006 of 13 December 2006 (OJ L 390, 30 December 2006, p.1)

[4] Commission Regulation (EC, Euratom) No 2342/2002 of 23 December 2002 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 (OJ L 357, 31.12.2002, p. 1) as last amended by Commission Regulation No 478/2007 of 23 April 2007 (OJ L 111, 28. 4. 2007)

zamijeniti ništavu odredbu valjanom odredbom koja će biti što je moguće bliža svrsi namjere ništavne odredbe. Ugovorne stranke će popuniti sve nenamjerne praznine odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma u skladu s Okvirnom uredbom o programu IPA i Provedbenom uredbom o programu IPA.

Članak 3.
SVRHA

(1) U cilju promicanja suradnje između ugovornih stranaka i pomoći Korisniku u postupnom usklađivanju sa standardima i politikama Europske unije, uključujući, gdje je to primjereno, *pravnu stečevinu Europske unije,* u pogledu članstva, ugovorne stranke suglasne su provesti aktivnosti u raznim područjima kako je navedeno u dvije prethodno spomenute uredbe i kako je primjenjivo na Korisnika.

(2) Aktivnosti pomoći financiraju se i provode u okviru pravnog, administrativnog i tehničkog okvira iz ovog Sporazuma te kako je detaljnije navedeno u Sektorskim sporazumima i/ili Sporazumima o financiranju, ako ih bude.

(3) Korisnik poduzima sve potrebne korake kako bi osigurao odgovarajuće izvršavanje svih aktivnosti pomoći i omogućio provedbu povezanih programa.

Članak 4.
OPĆA PRAVILA O FINANCIJSKOJ POMOĆI

(1) Sljedeća načela primjenjuju se na financijsku pomoć Zajednice u okviru programa IPA:

a) Pomoć poštuje načela koherentnosti, komplementarnosti ili dopunjavanja, koordinacije, partnerstva i koncentracije;

b) Pomoć je usklađena s politikama EU i podržava usuglašavanje *s pravnom stečevinom;*

c) Pomoć poštuje proračunska načela iz Uredbe Vijeća (EK, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. godine([3]) o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih Zajednica (dalje u tekstu »Financijska uredba«) i njezinim provedbenim Uredbama[4];

d) Pomoć je usklađena s potrebama utvrđenim u procesu proširenja i apsorpcijskim kapacitetima Korisnika. U obzir uzima i naučeno iz prethodnih iskustava;

e) Snažno se potiče preuzimanje odgovornosti Korisnika nad programiranjem i provedbom a osigurava se i odgovarajuća vidljivost intervencije EU;

f) Operacije se uredno pripremaju, s jasnim i provjerljivim ciljevima, koje treba ostvariti u zadanom roku; postignute rezultate potrebno je ocijeniti pomoću jasno mjerljivih i odgovarajućih pokazatelja;

g) Svaka diskriminacija po osnovi spolne, rasne ili nacionalne pripadnosti, vjeroispovijesti ili uvjerenja, invalidnosti, dobi ili spolnoj orijentaciji sprječava se tijekom raznih faza provedbe pomoći;

[3] SL L 248, 16. rujna 2002.g., str.1., prema izmjenama Uredbom br. 1995/2006 od 13. prosinca 2006. g.(SL L 390, 30. prosinca 2006. g., str. 1.)

[4] Uredba Komisije (EK, Euroatom) 2342/2002 od 23. prosinca 2002.g. kojom se uređuju detaljna pravila provedbe Uredbe Vijeća (EK, Euroatom) 1605/2002 (SL L 357, 31. 12. 2002, str.1.) izmijenjena Uredbom Komisije br. 478/2007 od 23. travnja 2007. g. (SL 111, 28. 4. 2007.)

h) The objectives of pre-accession assistance shall be pursued in the framework of sustainable development and the Community promotion of the goal of protecting and improving the environment.

(2) Assistance for the Beneficiary shall be based on the priorities identified in the existing documents, i.e. the European Partnership, the Accession partnership, the national programme for the adoption of the *acquis communautaire*, the reports and strategy paper contained in the annual enlargement package of the Commission, the Stabilisation and Association Agreement and the negotiation framework.

(3) All operations receiving assistance under IPA shall in principle require co-financing by the Beneficiary and the Community, unless otherwise agreed upon in a Sectoral Agreement or Financing Agreement.

(4) Where the execution of activities depends on financial commitments from the Beneficiary's own resources or from other sources of funds, the funding of the Community shall become available at such time as the financial commitments of the Beneficiary and/or the other sources of funds themselves become available.

(5) The provision of Community financing under IPA shall be subject to the fulfilment by the Beneficiary's obligations under this Framework Agreement and under Sectoral Agreements and Financing Agreements, if any.

Article 5
IMPLEMENTATION METHODS

(1) For the implementation of assistance under IPA in the Republic of Croatia, decentralised management, whereby the Commission confers the management of certain actions on the Beneficiary, while retaining overall final responsibility for general budget execution in accordance with Article 53c of the Financial Regulation and the relevant provisions of the EC Treaties, shall apply as a rule. Decentralised management shall cover at least tendering, contracting and payments by the national administration of the Beneficiary. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Article 53c of the Financial Regulation and the ones referred to in this article.

(2) However, the Contracting Parties may agree to make use of

a) centralised management as defined in Article 53a of the Financial Regulation under the Transition Assistance and Institution Building Component, in particular for regional and horizontal programmes, and under the Cross-Border Co-operation Component. It may also be used for technical assistance under any of the IPA components. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Articles 53 point (a), 53a and 54 to 57 of the Financial Regulation.

b) joint management as defined in Article 53d of the Financial Regulation for the Transition Assistance and Institution Building Component, in particular for regional and horizontal programmes, and for programmes involving international organisations. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Articles 53 point (c) and 53d of the Financial Regulation.

c) shared management as defined in Article 53b of the Financial Regulation under the Cross-Border Co-operation Component, for cross-border programmes involving Member States of the European Union. Operations shall be implemented in accordance with the provisions laid down in Articles 53 point (b), 53b and Title II of Part two of the Financial Regulation. The following particular provision shall be taken into account in the implementation of cross-border programmes with Member States.

h) Ciljevi pomoći u pretpristupnom razdoblju provode se u okviru održivog razvoja i promidžbe cilja Zajednice za zaštitu i poboljšanje okoliša.

(2) Pomoć za Korisnika temelji se na prioritetima utvrđenim u postojećim dokumentima, odnosno u Europskom partnerstvu, Pristupnom partnerstvu, nacionalnom programu za usvajanje pravne stečevine, izvješćima i strateškom dokumentu sadržanom u godišnjem paketu dokumenata Europske komisije za proširenje EU, Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i pregovaračkom okviru.

(3) Sve operacije koje primaju pomoć u okviru programa IPA u načelu zahtijevaju sufinanciranje od strane Korisnika i Zajednice, osim ako nije drukčije dogovoreno u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o financiranju.

(4) Tamo gdje izvršenje aktivnosti ovisi o financijskim obvezama iz Korisnikovih vlastitih sredstava ili drugih izvora financiranja, financiranje Zajednice postaje dostupno u onom trenutku kada financijske obveze Korisnika i/ili drugi izvori financiranja i sami postanu dostupni.

(5) Osiguranje financiranja od strane Zajednice u okviru programa IPA podliježe ispunjenju obveza Korisnika prema ovom Okvirnom sporazumu i prema Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju, ako ih bude.

Članak 5.
NAČINI PROVEDBE

(1) Za provedbu pomoći u okviru programa IPA u Republici Hrvatskoj, utvrđeno je decentralizirano upravljanje, čime Komisija prenosi upravljanje određenim mjerama na Korisnika, dok zadržava ukupnu krajnju odgovornost za izvršenje općeg proračuna sukladno članku 53c Financijske uredbe i povezanih odredbi iz Ugovora o osnivanju EK, primjenjuje se kao pravilo. Decentralizirano upravljanje mora pokriti najmanje provođenje natječaja, ugovaranje i isplate od strane državne uprave Korisnika. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članka 53c Financijske uredbe i onim navedenim u ovom članku.

(2) No ugovorne stranke mogu se sporazumjeti da će koristiti

a) centralizirano upravljanje kako je određeno u članku 53a Financijske uredbe u okviru komponente Pomoći u tranziciji i jačanju institucija, posebno za regionalne i horizontalne programe, i u okviru komponente Prekogranične suradnje. Ono također može biti korišteno za tehničku pomoć unutar bilo koje komponente programa IPA. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članaka 53. točka (a), 53.a i 54. do 57. Financijske uredbe.

b) zajedničko upravljanje kako je utvrđeno u članku 53.d Financijske uredbe za komponentu Pomoći u tranziciji i jačanje institucija, posebno za regionalne i horizontalne programe, i za programe koji uključuju međunarodne organizacije. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članaka 53. točka (c) i 53.d Financijske uredbe.

c) podijeljeno upravljanje kako je utvrđeno u članku 53b Financijske uredbe u okviru komponente Prekogranične suradnje, za prekogranične programe koji uključuju države članice Europske unije. Operacije se provode u skladu s odredbama iz članaka 53. točka (b), 53.b i Glave II. Drugog dijela Financijske uredbe. Sljedeća posebna odredba uzima se u obzir pri provedbi prekograničnih programa s državama članicama.

Where one or more Member States of the European Union and the Beneficiary participating in a cross-border programme are not yet ready for implementation of the whole programme under shared management, the part of the programme concerning the Member State(s) shall be implemented in accordance with Title II (Cross-Border Co-operation Component), Chapter III, Section 2 of the IPA Implementing Regulation (Articles 101 to 138) and the part of the programme concerning the Beneficiary shall be implemented in accordance with Title II, Chapter III, Section 3 of the IPA Implementing Regulation. (Articles 139 to 146 IPA Implementing Regulation, with the exception of Article 142. The provisions concerning the joint monitoring committee of Article 110 shall apply).

(3) If required by the related Financing Decision, the Commission and the Beneficiary shall conclude a Financing Agreement in accordance with Article 8 of the IPA Implementing Regulation on multi-annual or annual programmes. Financing Agreements may be concluded between the Commission and several beneficiary countries under IPA including the Beneficiary for assistance for multi-country programmes and horizontal initiatives.

(4) This Framework Agreement shall apply to all Financing Agreements concluded between the Contracting Parties for the financial assistance under IPA. Where they exist, Sectoral Agreements related to a given component shall apply to all Financing Agreements concluded under that component. Where there is no Financing Agreement, the rules included in this Framework Agreement apply together with Sectoral Agreements, if any.

Section II
MANAGEMENT STRUCTURES AND AUTHORITIES

Article 6
ESTABLISHMENT AND DESIGNATION OF STRUCTURES AND AUTHORITIES FOR DECENTRALISED MANAGEMENT

(1) The following structures and authorities must be designated by the Beneficiary in the event of decentralised management:

a) The competent accrediting officer (CAO);

b) The national IPA co-ordinator (NIPAC);

c) The strategic coordinator for the Regional Development Component and the Human Resources Development Component;

d) The national authorising officer (NAO);

e) The national fund (NF);

f) Operating structures per component or programme to deal with the management and implementation of assistance under the IPA Regulation;

g) The audit authority.

(2) Specific bodies may be established within the overall framework defined by the bodies and authorities described above within or outside the operating structures initially designated. The Beneficiary shall ensure that the final responsibility for the functions of operating structures shall remain with the operating structure initially designated. Such a restructuring shall be formalised in written agreements or governmental acts and shall be subject to accreditation by the national authorising officer and the conferral of management by the Commission.

(3) The Beneficiary shall ensure that appropriate segregation of duties applies to the bodies and authorities mentioned under paragraph 1 and 2 above in accordance with Article 56 of the Financial Regulation. Duties are segregated when different

U slučaju kada jedna ili više država članica Europske unije i Korisnik sudjeluju u prekograničnom programu a nisu još spremne za provedbu cijelog programa pod podijeljenim upravljanjem, onaj dio programa koji se odnosi na državu(e) članicu(e) provodi se u skladu s Glavom II. (Komponenta prekogranične suradnje), Poglavljem III., Odjeljkom 2. Provedbene uredbe o programu IPA (članci 101. do 138.), a onaj dio programa koji se odnosi na Korisnika provodi se u skladu s Glavom II., Poglavljem III., Odjeljkom 3. Provedbene uredbe o programu IPA. (članci 139. do 146. Provedbene uredbe o programu IPA, osim članka 142. Primjenjuju se odredbe iz članka 110. koje se odnose na zajednički nadzorni odbor).

(3) Ukoliko to zahtijeva odnosna Odluka o financiranju, Komisija i Korisnik sklapaju Sporazum o financiranju u skladu sa člankom 8. Provedbene uredbe o programu IPA o višegodišnjim ili godišnjim programima. Sporazumi o financiranju mogu se sklapati između Komisije i nekoliko država korisnica u okviru programa IPA uključujući Korisnika za pomoć za programe koji se odnose na više država i horizontalne inicijative.

(4) Ovaj Okvirni sporazum primjenjuje se na sve Sporazume o financiranju sklopljene između ugovornih stranaka radi financijske pomoći u okviru programa IPA. Tamo gdje postoje, Sektorski sporazumi u vezi s odnosnom komponentom primjenjuju se na sve Sporazume o financiranju sklopljene u okviru te komponente. Ukoliko Sporazum o financiranju ne postoji, pravila sadržana u ovom Okvirnom sporazumu primjenjuju se zajedno sa Sektorskim sporazumima, ako ih bude.

Odjeljak II.
UPRAVLJAČKE STRUKTURE I TIJELA

Članak 6.
USPOSTAVLJANJE I IMENOVANJE STRUKTURA I TIJELA ZA DECENTRALIZIRANO UPRAVLJANJE

(1) Korisnik mora imenovati sljedeće strukture i tijela u slučaju decentraliziranog upravljanja:

a) Dužnosnika nadležnog za akreditaciju (DNA);

b) Nacionalnog koordinatora programa IPA (NIPAK);

c) Strateškog koordinatora za komponentu Regionalnog razvoja i komponentu Razvoja ljudskih potencijala;

d) Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO);

e) Nacionalni fond (NF);

f) Operativne strukture za svaku komponentu ili program, zadužene za upravljanje i provedbu pomoći u okviru Uredbe o programu IPA;

g) Tijelo nadležno za reviziju.

(2) Posebne direkcije mogu se uspostaviti unutar općeg okvira koji utvrđuju prethodno opisana direkcije i tijela unutar ili izvan operativnih struktura koje su na početku imenovane. Korisnik osigurava da krajnja odgovornost za funkcije operativnih struktura ostane na operativnoj strukturi koja je na početku imenovana. Takvo restrukturiranje postaje formalno u pisanim sporazumima ili aktima Vlade te podliježe akreditaciji od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i prijenosu upravljanja od strane Komisije.

(3) Korisnik mora osigurati da se odgovarajuća podjela dužnosti primjenjuje na direkcije i tijela iz prethodnog stavka 1. i 2. u skladu s člankom 56. Financijske uredbe. Dužnosti se dijele kada se različiti zadaci u vezi s nekom transakcijom dodjelju-

tasks related to a transaction are allocated to different staff, thereby helping to ensure that each separate task has been properly undertaken.

Article 7

ESTABLISHMENT AND DESIGNATION OF STRUCTURES AND AUTHORITIES FOR CENTRALISED OR JOINT MANAGEMENT

(1) In the event of centralised or joint management the national IPA co-ordinator shall act as the representative of the Beneficiary vis-à-vis the Commission. He shall ensure that a close link is maintained between the Commission and the Beneficiary with regard both to the general accession process and to EU pre-accession assistance under IPA.

(2) The national IPA co-ordinator shall also be responsible for co-ordinating the Beneficiary's participation in the relevant cross-border programmes, both with Member States and with other Beneficiary countries, as well as in the trans-national, interregional or sea basins programmes under other Community instruments. He may delegate the tasks relating to this latter responsibility to a cross-border co-operation co-ordinator.

(3) In the case of the Cross-border Co-operation Component, operating structures shall be designated and put in place by the Beneficiary, in accordance with Article 139 of the IPA Implementing Regulation.

Article 8

FUNCTIONS AND COMMON RESPONSIBILITIES OF THE STRUCTURES, AUTHORITIES AND BODIES

(1) The bodies and authorities mentioned in Article 6 above shall be allocated the functions and common responsibilities as set out in ANNEX A to this Framework Agreement.

(2) Component-related specific allocations of functions and responsibilities may be set out in Sectoral Agreements or Financing Agreements. They must not be in contradiction to the basic approach chosen for the allocation of functions and common responsibilities as shown in ANNEX A.

(3) Where under decentralised management specific persons have been given responsibility for an activity in relation to the management, implementation and control of programmes, the Beneficiary shall enable such persons to exercise the duties associated with that responsibility including in cases where, there is no hierarchical link between them and the bodies participating in that activity. The Beneficiary shall, in particular, provide those persons with the authority to establish, through formal working arrangements between them and the bodies concerned:

a) an appropriate system for the exchange of information, including the power to require information and a right of access to documents and staff on the spot, if necessary;

b) the standards to be met;

c) the procedures to be followed.

Section III

ACCREDITATION AND CONFERRAL OF MANAGEMENT POWERS UNDER DECENTRALISED MANAGEMENT

Article 9

COMMON REQUIREMENTS

Management relating to a component, a programme or a measure can only be conferred on the Republic of Croatia, if and when the following requirements are fulfilled:

ju različitom osoblju, što pomaže osiguranju da svaki zasebni zadatak bude pravilno obavljen.

Članak 7.

USPOSTAVLJANJE I IMENOVANJE STRUKTURA I TIJELA ZA CENTRALIZIRANO ILI ZAJEDNIČKO UPRAVLJANJE

(1) U slučaju centraliziranog ili zajedničkog upravljanja, nacionalni koordinator programa IPA djeluje kao predstavnik Korisnika prema Komisiji. Brine se za održavanje bliske veze između Komisije i Korisnika i u pogledu općeg procesa pristupanja i u pogledu pomoći EU u pretpristupnom razdoblju u okviru programa IPA.

(2) Nacionalni koordinator programa IPA odgovoran je i za koordinaciju sudjelovanja Korisnika u odnosnim prekograničnim programima, kako s državama članicama tako i s drugim državama korisnicama, kao i u transnacionalnim, međuregionalnim ili programima morskih slivova u okviru drugih instrumenata Zajednice. Nacionalni koordinator programa IPA može delegirati zadatke u vezi s ovom potonjom odgovornosti na koordinatora prekogranične suradnje.

(3) U slučaju komponente Prekogranične suradnje, operativne strukture imenuje i uspostavlja Korisnik, u skladu sa člankom 139. Provedbene uredbe o programu IPA.

Članak 8.

FUNKCIJE I ZAJEDNIČKE ODGOVORNOSTI STRUKTURA, DIREKCIJA I TIJELA

(1) Direkcijama i tijelima navedenim u prethodnom članku 6. dodjeljuju se funkcije i zajedničke odgovornosti kako je navedeno u DODATKU A ovog Okvirnog sporazuma.

(2) Posebne dodjele funkcija i odgovornosti u vezi s pojedinom komponentom mogu se odrediti u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju. Ne smiju biti u suprotnosti s osnovnim pristupom odabranim za dodjelu funkcija i zajedničkih odgovornosti kako je prikazano u DODATKU A.

(3) Ukoliko je u okviru decentraliziranog upravljanja određenim osobama dodijeljena odgovornost za neku aktivnost u vezi s upravljanjem, provedbom i kontrolom programa, Korisnik je dužan takvim osobama omogućiti izvršavanje dužnosti povezanih s tom odgovornosti uključujući i u slučajevima u kojima nema hijerarhijske veze između njih i direkcija koje sudjeluju u toj aktivnosti. Korisnik je posebno dužan tim osobama dati ovlast za uspostavljanje, kroz formalne sporazume o ulogama i odgovornostima između njih i odnosnih tijela:

a) odgovarajućeg sustava za razmjenu informacija, uključujući ovlast za traženje informacija i pravo pristupa dokumentaciji i osoblju na lokaciji, ako je potrebno;

b) standarda koje treba ispuniti;

c) postupaka koje treba slijediti.

Odjeljak III.

AKREDITACIJA I PRIJENOS OVLASTI UPRAVLJANJA U OKVIRU DECENTRALIZIRANOG UPRAVLJANJA

Članak 9.

ZAJEDNIČKI ZAHTJEVI

Upravljanje u vezi s nekom komponentom, programom ili mjerom može se prenijeti na Republiku Hrvatsku, samo ako i kada se ispune sljedeći zahtjevi:

a) The Beneficiary meets the conditions set to Article 56 of the Financial Regulation, in particular as regards the management and control systems. The management and control systems set up in the Republic of Croatia shall provide for effective and efficient control in at least the areas set out in the Annex to the IPA Implementing Regulation and as listed under No 1 c) of ANNEX A to this Framework Agreement. The Contracting Parties may define further provisions in Sectoral Agreements or Financing Agreements.

b) The competent accrediting officer has given accreditation to the national authorising officer both

- as the head of the national fund bearing overall responsibility for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and being responsible for the legality and regularity of the underlying transactions;
- with regard to national authorising officer's capacity to fulfil the responsibilities for the effective functioning of management and control systems under IPA.

The accreditation of the national authorising officer shall also cover the national fund as described in Annex A, 5.

c) The national authorising officer has given accreditation to the relevant operating structures.

Article 10

PROCEDURE FOR ACCREDITATION OF THE NATIONAL AUTHORISING OFFICER AND THE NATIONAL FUND BY THE COMPETENT ACCREDITING OFFICER

(1) Accreditation of the national authorising officer in accordance with Article 11 of the IPA Implementing Regulation is subject to his fulfilment of the applicable requirements set out in Article 11 of the said regulation and as further defined in Annex A, 4. This accreditation shall be supported by an audit opinion drawn up by an external auditor functionally independent from all actors in the management and control system. The audit opinion shall be based on examinations conducted according to internationally accepted auditing standards.

(2) The competent accrediting officer shall notify the Commission of the accreditation of the national authorising officer, not later than the notification of the accreditation of the first operating structure. The competent accrediting officer shall provide all relevant supporting information required by the Commission.

(3) The competent accrediting officer shall immediately inform the Commission of any changes concerning the national authorising officer or the national fund. Where a change affects the national authorising officer or the national fund in relation to the applicable requirements as set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation, the competent accrediting officer shall send to the Commission an assessment of the consequences of such a change on the validity of the accreditation. Where such a change is significant, the competent accrediting officer shall also notify the Commission of his decision concerning the accreditation.

Article 11

PROCEDURE FOR ACCREDITATION OF OPERATING STRUCTURES BY THE NATIONAL AUTHORISING OFFICER

(1) Accreditation of an operating structure is subject to its fulfilment of the requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation. This assurance shall be supported by an audit opinion drawn up by an external auditor functionally independent from all actors in the management and control system. The audit opinion shall be based on examinations conducted according to internationally accepted auditing standards.

a) Korisnik ispunjava uvjete iz članka 56. Financijske uredbe, posebno u pogledu sustava upravljanja i kontrole. Sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni u Republici Hrvatskoj osiguravaju djelotvornu i učinkovitu kontrolu barem u područjima navedenim u Dodatku Provedbene uredbe o programu IPA te kako je navedeno pod brojem 1 c) u DODATKU A ovog Okvirnog sporazuma. Ugovorne stranke mogu dogovoriti dodatne uvjete u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.

b) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dao je akreditaciju nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje ujedno

- i kao čelniku nacionalnog fonda koji nosi ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima EU u Republici Hrvatskoj i odgovara za pravovaljanost i ispravnost odnosnih transakcija;
- i u pogledu sposobnosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da ispuni odgovornosti radi učinkovitog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje pokriva i nacionalni fond, kako je opisano u Dodatku A, 5.

c) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje akreditirao je odgovarajuće operativne strukture.

Članak 10.

POSTUPAK ZA AKREDITACIJU NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE I NACIONALNOG FONDA OD STRANE DUŽNOSNIKA NADLEŽNOG ZA AKREDITACIJU

(1) Akreditacija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje u skladu sa člankom 11. Provedbene uredbe o programu IPA podliježe njegovom ispunjavanju važećih zahtjeva iz članka 11. spomenute uredbe te kako je detaljnije određeno u Dodatku A, 4. Ovu akreditaciju prati revizijsko mišljenje koje sastavlja vanjski revizor funkcionalno neovisan od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole. Revizijsko mišljenje zasnivat će se na ispitivanjima provedenim u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.

(2) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je izvijestiti Komisiju o akreditaciji nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, najkasnije do objave o akreditaciji prve operativne strukture. Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je osigurati sve odgovarajuće popratne podatke na zahtjev Komisije.

(3) Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je smjesta izvijestiti Komisiju o svim promjenama glede nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje ili nacionalnog fonda. U slučaju da promjena utječe na nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje ili nacionalni fond u vezi s važećim zahtjevima iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA, dužnosnik nadležan za akreditaciju Komisiji šalje procjenu o posljedicama takve promjene na valjanost akreditacije. Ukoliko je takva promjena značajna, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je također izvijestiti Komisiju o svojoj odluci glede akreditacije. Gdje je takva promjena značajna, dužnosnik nadležan za akreditaciju će također izvijestiti Komisiju o svojoj odluci vezanoj uz akreditaciju.

Članak 11.

POSTUPAK ZA AKREDITACIJU OPERATIVNIH STRUKTURA OD STRANE NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE

(1) Akreditacija operativne strukture podliježe ispunjavanju zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA. To jamstvo popraćeno je revizijskim mišljenjem koje izrađuje vanjski revizor, funkcionalno neovisan od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole. Revizijsko mišljenje se temelji na ispitivanjima provedenim u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.

(2) The national authorising officer shall notify the Commission of the accreditation of the operating structures and shall provide all relevant supporting information required by the Commission, including a description of the management and control systems.

Article 12
PROCEDURE FOR CONFERRAL OF MANAGEMENT POWERS BY THE COMMISSION

(1) The Commission shall confer management powers on the Beneficiary, only after the bodies and authorities referred to in Article 6 above have been designated and put in place and the conditions laid down in this article are fulfilled.

(2) Before the conferral of management powers, the Commission shall review the accreditations of the national authorising officer and the operating structures as laid down in Articles 10 and 11 above and examine the procedures and structures of any of the bodies or authorities concerned within the Republic of Croatia. This may include on-the-spot verifications by the services of the Commissions or subcontracted to an audit firm.

(3) The Commission may, in its decision to confer management powers, set further conditions, with a view to ensuring that the requirements referred to in Article 11 of the IPA Implementing Regulation are met. These further conditions must be fulfilled within a fixed period determined by the Commission for the conferral of management powers to remain effective.

(4) The Commission Decision on the conferral of management powers shall lay down the list of the *ex ante* controls, if any, to be performed by the Commission on the tendering of contracts, launch of calls for proposals and the award of contracts and grants. This list may vary with the component or the programme. The *ex ante* controls shall apply, depending on the component or programme, until the Commission allows for decentralised management without *ex ante* controls as referred to in Article 16 below.

Article 13
WITHDRAWAL OR SUSPENSION OF THE ACCREDITATION OF THE NATIONAL AUTHORISING OFFICER AND THE NATIONAL FUND

(1) After the conferral of management powers by the Commission, the competent accrediting officer shall be responsible for monitoring the continuing fulfilment of all the requirements for this accreditation to be maintained and shall inform the Commission of any significant change related thereto.

(2) If any of the applicable requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation, are not, or are no longer, fulfilled, the competent accrediting officer shall either suspend or withdraw the accreditation of the national authorising officer, and shall immediately inform the Commission of his decision and of the reasons for his decision. The competent accrediting officer shall assure himself that those requirements are again fulfilled before restoring the accreditation. This assurance shall be supported by an audit opinion as specified in Article 10(1) above.

(3) Where the accreditation of the national authorising officer is withdrawn or suspended by the competent accrediting officer, the following provisions shall apply:

- The Commission shall cease to make transfers of funds to the Beneficiary during the period when the accreditation is not in force;
- During the period when the accreditation is not in force, all the euro accounts or the euro accounts for the components concerned shall be blocked and no payment made by the National Fund from those euros accounts which are blocked shall be considered eligible for Community funding;

(2) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju o akreditaciji operativnih struktura i osigurati sve relevantne popratne podatke na zahtjev Komisije, uključujući opis sustava upravljanja i kontrole.

Članak 12.
POSTUPAK ZA PRIJENOS OVLASTI UPRAVLJANJA OD STRANE KOMISIJE

(1) Komisija prenosi ovlasti za upravljanje na Korisnika tek nakon imenovanja i uspostavljanja tijela i direkcija iz prethodnog članka 6. i nakon što se ispune uvjeti iz ovoga članka.

(2) Prije prijenosa ovlasti upravljanja, Komisija pregledava akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i operativnih struktura kako je navedeno u prethodnim člancima 10. i 11. i provjerava postupke i strukture bilo kojeg od odnosnih tijela ili direkcija u Republici Hrvatskoj. Ovo može uključiti provjere na lokaciji od strane službi Komisije ili neke podugovorene revizorske kuće.

(3) Komisija može, pri svojoj odluci o prijenosu ovlasti upravljanja, odrediti dodatne uvjete, u pogledu osiguranja ispunjavanja zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA. Ti dodatni uvjeti moraju se ispuniti unutar utvrđenog roka koji određuje Komisija kako bi prijenos ovlasti upravljanja ostao na snazi.

(4) Odluka Komisije o prijenosu ovlasti upravljanja navodi popis *ex ante* kontrola, ako ih bude, koje će Komisija provesti za nadmetanja za ugovore, objavljivanje poziva na dostavu prijedloga i dodjelu ugovora i bespovratnih sredstava. Ovaj popis može se razlikovati ovisno o komponenti ili programu. Ex ante kontrole se primjenjuju, ovisno o komponenti ili programu, sve dok Komisija ne dopusti decentralizirano upravljanje bez *ex ante* kontrola kako je navedeno u donjem članku 16.

Članak 13.
POVLAČENJE ILI OBUSTAVA AKREDITACIJE NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE I NACIONALNOG FONDA

(1) Nakon prijenosa ovlasti upravljanja sa Komisije, dužnosnik nadležan za akreditaciju odgovoran je za nadzor trajnog ispunjenja svih zahtjeva da bi se ova akreditacija zadržala te je dužan obavijestiti Komisiju o svim značajnim promjenama s njom u vezi.

(2) Ukoliko bilo koji od važećih zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA nije, ili više nije, ispunjen, dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je ili obustaviti ili povući akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje te smjesta izvijestiti Komisiju o svojoj odluci i razlozima za tu odluku. Dužnosnik nadležan za akreditaciju dužan je osobno se uvjeriti da su ti zahtjevi ponovno ispunjeni prije vraćanja akreditacije. Potvrdu prati revizijsko mišljenje kako je navedeno u prethodnom članku 10. stavku 1.

(3) U slučaju da dužnosnik nadležan za akreditaciju povuče ili obustavi akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- Komisija prestaje prebacivati sredstva Korisniku za vrijeme razdoblja kada akreditacija nije na snazi;
- Tijekom razdoblja u kojem akreditacija nije na snazi, svi računi u eurima ili računi u eurima za predmetne komponente bit će blokirani, a isplate koje je Nacionalni fond izvršio s tih blokiranih računa u eurima neće se smatrati prihvatljivima za financiranje Zajednice;

- Without prejudice to any other financial corrections, the Commission may make financial corrections as laid down in Article 30 below against the Beneficiary in respect of its past non-compliance with the requirements for the conferral of management powers.

Article 14
WITHDRAWAL OR SUSPENSION OF THE ACCREDITATION OF THE OPERATING STRUCTURES

(1) After the conferral of management powers by the Commission, the national authorising officer shall be responsible for monitoring the continuing fulfilment of all the requirements for this accreditation to be maintained and shall inform the Commission and the competent accrediting officer of any significant change related thereto.

(2) If any of the requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation are not, or are no longer, fulfilled, the national authorising officer shall either suspend or withdraw the accreditation of the operating structure concerned, and shall immediately inform the Commission and the competent accrediting officer of his decision and of the reasons for his decision.

The national authorising officer shall assure himself that those requirements are again fulfilled before restoring the accreditation concerned. This assurance shall be supported by an audit opinion as referred to in Article 11(1) above.

(3) Where the accreditation of an operating structure is withdrawn or suspended by the national authorising officer, the following provisions shall apply.

- The Commission shall make no transfers to the Beneficiary of funds relating to programmes or operations implemented by the operating structure concerned while its accreditation is suspended or withdrawn;
- Without prejudice to any other financial corrections, the Commission may make financial corrections as laid down in Article 30 below against the Beneficiary in respect of its past non-compliance with the requirements and conditions for the conferral of management powers;
- No new legal commitments made by the operating structure concerned shall be considered eligible during the period when the accreditation is not in force;
- The national authorising officer shall be responsible for taking any appropriate safeguard measures regarding payments made or contracts signed by the operating structure concerned.

Article 15
WITHDRAWAL OR SUSPENSION OF CONFERRAL OF MANAGEMENT POWERS

(1) The Commission shall monitor compliance with the requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Regulation.

(2) Irrespective of the decision by the competent accrediting officer to maintain, suspend or withdraw the accreditation of the national authorising officer, or of the decision by the national authorising officer to maintain, suspend or withdraw the accreditation of the operating structure, the Commission may withdraw or suspend the conferral of management powers at any time, in particular in the event that any of the requirements mentioned in Article 11 of the IPA Implementing Regulation are not, or no longer, fulfilled.

(3) Where the conferral of management powers is withdrawn or suspended by the Commission, the following provisions shall apply:

- The Commission shall cease to make transfers of funds to the Beneficiary;
- Without prejudice to any other financial corrections, the Commission may make financial corrections as laid down in Article

· Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske ispravke, Komisija može provoditi financijske ispravke kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva za prijenos ovlasti upravljanja.

Članak 14.
POVLAČENJE ILI OBUSTAVA AKREDITACIJE OPERATIVNIH STRUKTURA

(1) Nakon prijenosa ovlasti upravljanja sa Komisije, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za nadzor trajnog ispunjenja svih zahtjeva da bi se ova akreditacija zadržala te je dužan obavijestiti Komisiju i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svim značajnim promjenama s njom u vezi.

(2) Ukoliko bilo koji od zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA nije, ili više nije, ispunjen, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je ili obustaviti ili povući akreditaciju odgovarajuće operativne strukture, te smjesta obavijestiti Komisiju i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svojoj odluci i razlozima za tu odluku.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je uvjeriti se da su ti zahtjevi ponovno ispunjeni prije vraćanja predmetne akreditacije. Potvrdu pratiti revizijsko mišljenje kako je navedeno u prethodnom članku 11. stavku 1.

(3) U slučaju da nacionalni dužnosnik za ovjeravanje povuče ili obustavi akreditaciju operativne strukture, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- Komisija neće Korisniku prebacivati sredstva u vezi s programima ili operacijama koje provodi odnosna operativna struktura dok joj je akreditacija obustavljena ili povučena;
- Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske korekcije, Komisija može provoditi financijske korekcije kako je navedeno u donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva i uvjeta za prijenos ovlasti upravljanja;
- Nove pravne obveze preuzete od strane odgovarajuće operativne strukture ne smatraju se prihvatljivima za vrijeme trajanja razdoblja u kojem akreditacija nije na snazi;
- Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za poduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera u vezi s izvršenim isplatama ili potpisanim ugovorima od strane odgovarajuće operativne strukture.

Članak 15.
POVLAČENJE ILI OBUSTAVA PRIJENOSA OVLASTI UPRAVLJANJA

(1) Komisija će nadzirati poštivanje zahtjeva iz članka 11. Provedbene uredbe o programu IPA.

(2) Bez obzira na odluku dužnosnika nadležnog za akreditaciju da zadrži, obustavi ili povuče akreditaciju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, ili na odluku nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje da zadrži, obustavi ili povuče akreditaciju operativne strukture, Komisija može povući ili obustaviti prijenos ovlasti upravljanja u bilo kojem trenutku, posebno u slučaju da neki od zahtjeva spomenutih u članku 11. Provedbene uredbe o programu IPA nisu, ili više nisu, ispunjeni.

(3) U slučaju da Komisija povuče ili obustavi prijenos ovlasti upravljanja, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- Komisija prestaje prebacivati sredstva Korisniku;
- Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske ispravke, Komisija može provoditi financijske ispravke kako je navedeno u

30 below against the Beneficiary in respect of its past non-compliance with the requirements for the conferral of management powers.

The Commission may lay down other consequences of such a suspension or withdrawal in a specific Commission Decision.

(4) The Commission Decision may lay down provisions concerning the suspension or withdrawal of the conferral of management powers in relation to specific bodies or authorities.

Article 16

DECENTRALISATION WITHOUT *EX-ANTE* CONTROL BY THE COMMISSION

(1) Decentralisation without *ex-ante* control by the Commission shall be the objective for the implementation of all IPA components where assistance is implemented on a decentralised basis in accordance with Article 5 above. The timing for attainment of this objective may vary depending on the IPA Component concerned.

(2) Before dispensing with the *ex-ante* controls laid down in the Commission Decision on conferral of management, the Commission shall satisfy itself of the effective functioning of the management and control system concerned in accordance with the relevant Community and national rules. In particular, the Commission shall monitor the implementation, by the Beneficiary, of the roadmap included in the Financing Agreement, which may refer to a phased waiver of different types of *ex-ante* controls. The Commission shall take due account of the results achieved by the Beneficiary in this context, in particular in the provision of assistance and in the negotiation process.

Article 17

STATEMENT OF ASSURANCE BY THE NATIONAL AUTHORISING OFFICER

(1) The national authorising officer shall make an annual management declaration covering

- his overall responsibility, in his function as head of the national fund, for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and for the legality and regularity of the underlying transactions;
- his responsibility for the effective functioning of management and control systems under IPA.

This management declaration shall take the form of a statement of assurance to be presented to the Commission by 28 February each year with a copy to the competent accrediting officer.

(2) The Statement of Assurance shall be based on the national authorising officer's actual supervision of the management and control system throughout the financial year.

(3) The Statement of Assurance shall be drawn up according to the model attached in ANNEX B to this Framework Agreement.

(4) If the confirmations regarding the effective functioning of the management and control systems and the legality and regularity of underlying transactions required through the Statement of Assurance are not available, the national authorising officer shall inform the Commission, copy to the competent accrediting officer, of the reasons and potential consequences as well as of the actions being taken to remedy the situation and to protect the interests of the Community.

donjem članku 30. protiv Korisnika u vezi s prošlim nepoštivanjem zahtjeva za prijenos ovlasti upravljanja.

Komisija može navesti ostale posljedice takvog obustavljanja ili povlačenja u posebnoj Odluci Komisije.

(4) Odluka Komisije može navesti odredbe glede obustavljanja ili povlačenja prijenosa ovlasti upravljanja u vezi s pojedinim tijelima ili direkcijama.

Članak 16.

DECENTRALIZACIJA BEZ *EX-ANTE* KONTROLE KOMISIJE

(1) Decentralizacija bez *ex-ante* kontrole Komisije cilj je provedbe svih komponenti programa IPA gdje se pomoć provodi na decentraliziranoj osnovi u skladu s prethodnim člankom 5. Vrijeme postizanja ovog cilja može se razlikovati ovisno o odnosnoj Komponenti programa IPA.

(2) Prije odustajanja od *ex-ante* kontrola navedenih u Odluci Komisije o prijenosu upravljanja, Komisija je dužna uvjeriti se u djelotvorno funkcioniranje odgovarajućeg sustava upravljanja i kontrole u skladu s važećim pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima. Komisija posebno nadzire provedbu, od strane Korisnika, plana sadržanog u Sporazumu o financiranju, koji se može odnositi na postupno odricanje od različitih vrsta *ex-ante* kontrola. Komisija će propisno razmotriti rezultate koje Korisnik postiže u ovom kontekstu, posebno u pružanju pomoći i procesu pregovaranja.

Članak 17.

IZJAVA O JAMSTVU NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE

(1) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje daje godišnju izjavu o upravljanju koja obuhvaća

- njegovu ukupnu odgovornost, u funkciji čelnika nacionalnog fonda, za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj i za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija;
- njegovu odgovornost za učinkovito funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

Ova izjava o upravljanju bit će u obliku izjave o jamstvu koju treba dostaviti Komisiji do 28. veljače svake godine uz primjerak dužnosniku nadležnom za akreditaciju.

(2) Izjava o jamstvu temelji se na stvarnom nadzoru sustava upravljanja i kontrole koji provodi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje tijekom financijske godine.

(3) Izjava o jamstvu sastavlja se prema priloženom primjeru u DODATKU B ovom Okvirnom sporazumu.

(4) Ukoliko potvrde glede djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole i pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija potrebne kroz Izjavu o jamstvu nisu dostupne, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je izvijestiti Komisiju, uz presliku dužnosniku nadležnom za akreditaciju, o razlozima i mogućim posljedicama kao i o mjerama poduzetim za ispravak situacije i zaštitu interesa Zajednice.

Article 18
ESTABLISHMENT OF REPORTS AND OPINIONS BY THE AUDIT AUTHORITY AND FOLLOW UP BY THE NATIONAL AUTHORISING OFFICER AND THE COMMISSION

(1) Subject to the detailed functions and responsibilities of the audit authority as set out ANNEX A to this Framework Agreement, the audit authority shall in particular establish the following reports and opinions:

a) An annual audit activity report according to the model in ANNEX C to this Framework Agreement;

b) An annual audit opinion on the management and control system according to the model in ANNEX D to this Framework Agreement;

c) An audit opinion on the final statement of expenditure for the closure of a programme or parts of a programme according to the model in ANNEX E to this Framework Agreement.

(2) Following receipt of the annual audit activity report and the annual audit opinion referred to in paragraph 1, the national authorising officer shall:

a) decide whether any improvements to the management and control systems are required, record the decisions in that respect and ensure the timely implementation of those improvements;

b) make any necessary adjustments to the payment applications to the Commission.

(3) The Commission may decide either to take follow-up action itself in response to the reports and opinions, for example by initiating a financial correction procedure, or to require the Beneficiary to take action, while informing the national authorising officer and the competent accrediting officer of its decision.

Section IV
GENERAL RULES FOR COMMUNITY FINANCIAL ASSISTANCE

Article 19
ELIGIBILITY OF EXPENDITURE

(1) In the event of decentralised management, notwithstanding accreditations by the competent accrediting officer and the national authorising officer, contracts and addenda signed, expenditure incurred and payments made by the national authorities shall not be eligible for funding under IPA prior to the conferral of management by the Commission on the concerned structures and authorities. The end date for the eligibility of expenditure shall be laid down in Financing Agreements, where necessary.

(2) By way of derogation from paragraph 1,

a) technical assistance to support the setting up of management and control systems may be eligible prior to the initial conferral of management, for expenditure incurred after 1 January 2007;

b) expenditure following the launch of calls for proposals or calls for tenders may also be eligible if the call is launched prior to the initial conferral of management, subject to this initial conferral of management being in place within the time limits defined in a reserve clause to be inserted in the operations or calls concerned, and subject to prior approval of the documents concerned by the Commission. The calls for proposal or calls for tender concerned may be cancelled or modified depending on the decision on conferral of management.

(3) Expenditure financed under IPA shall not be the subject of any other financing under the Community budget.

Članak 18.
USPOSTAVLJANJE IZVJEŠĆA I MIŠLJENJA TIJELA NADLEŽNOG ZA REVIZIJU I POSTUPANJE NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE I KOMISIJE

(1) U skladu s razrađenim funkcijama i odgovornostima tijela nadležnog za reviziju kako je navedeno u DODATKU A ovom Okvirnom sporazumu, tijelo nadležno za reviziju posebno uspostavlja sljedeća izvješća i mišljenja:

a) Godišnje izvješće o obavljenim revizijama prema obrascu u DODATKU C ovog Okvirnog sporazuma;

b) Godišnje revizijsko mišljenje o sustavu upravljanja i kontrole prema obrascu u DODATKU D ovog Okvirnog sporazuma;

c) Revizijsko mišljenje o završnoj izjavi o izdacima radi zatvaranja programa ili dijelova programa prema obrascu u DODATKU E ovog Okvirnog sporazuma.

(2) Po primitku godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama i godišnjeg revizijskog mišljenja iz stavka 1., nacionalni dužnosnik za ovjeravanje:

a) odlučuje jesu li potrebna poboljšanja u sustavima upravljanja i kontrole, bilježi odluke s tim u vezi i osigurava pravovremenu provedbu tih poboljšanja;

b) izvršava sve potrebne prilagodbe zahtjevima za plaćanje prema Komisiji.

(3) Komisija može odlučiti, ili da sama poduzme popratne mjere kao odgovor na izvješća i mišljenja, na primjer, pokretanjem postupka financijske korekcije, ili zatražiti od Korisnika da poduzme mjere, i obavijestiti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i dužnosnika nadležnog za akreditaciju o svojoj odluci.

Odjeljak IV.
OPĆA PRAVILA ZA FINANCIJSKU POMOĆ ZAJEDNICE

Članak 19.
PRIHVATLJIVOST IZDATAKA

(1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, neovisno o akreditacijama od strane dužnosnika nadležnog za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, potpisani ugovori i dodaci ugovorima, nastali izdaci i isplate od strane nacionalnih tijela neće biti prihvatljivi za financiranje u okviru programa IPA prije prijenosa upravljanja sa Komisije na odgovarajuće strukture i tijela. Krajnji datum za prihvatljivost izdataka bit će naveden u Sporazumima o financiranju, gdje je to potrebno.

(2) U smislu derogacije iz stavka 1.,

a) tehnička pomoć kao podrška uspostavljanju sustava upravljanja i kontrole može biti prihvatljiva prije početnog prijenosa upravljanja, za izdatke nastale nakon 1. siječnja 2007. godine;

b) izdaci nastali nakon objave poziva na dostavu prijedloga ili poziva na dostavu ponuda mogu također biti prihvatljivi ukoliko je poziv objavljen prije početnog prijenosa upravljanja, pod uvjetom da je ovaj početni prijenos upravljanja uspostavljen u rokovima određenim u uvjetnoj klauzuli koja se unosi u određene operacije ili pozive, a podliježe prethodnom prihvaćanju odgovarajuće dokumentacije od strane Komisije. Odgovarajući pozivi na dostavu prijedloga ili pozivi na dostavu ponuda mogu se otkazati ili mijenjati ovisno o odluci o prijenosu upravljanja.

(3) Izdaci koji se financiraju u okviru programa IPA nisu predmet nijednog drugog financiranja u okviru proračuna Zajednice.

(4) In addition to paragraph 1 to 3 above, more detailed rules on eligibility of expenditure may be set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

Article 20
PROPERTY OF INTEREST

Any interest earned on any of the component-specific euro accounts remains the property of the Beneficiary. Interest generated by the financing by the Community of a programme shall be posted exclusively to that programme, being regarded as a resource for the Beneficiary in the form of a national public contribution, and shall be declared to the Commission, at the time of the final closure of the programme.

Article 21
AUDIT TRAIL

The national authorising officer shall ensure that all the relevant information is available to ensure at all times a sufficiently detailed audit trail. This information shall include documentary evidence of the authorisation of payment applications, of the accounting and payment of such applications, and of the treatment of advances, guarantees and debts.

Article 22
AID INTENSITIES AND RATE OF COMMUNITY CONTRIBUTION

(1) The Community contribution shall be calculated in relation to the eligible expenditure, as defined in Part II of the IPA Implementing Regulation for each IPA component.

(2) Financing decisions adopting the annual or multi-annual programmes for each IPA component shall set the maximum indicative amount of the Community contribution and the subsequent maximum rate for each priority axis.

Section V
GENERAL RULES FOR IMPLEMENTATION

Article 23
RULES ON PROCUREMENT

(1) Assistance under all IPA components shall be managed in accordance with the rules for External Aid contained in the Financial Regulation. This shall not apply to assistance implemented under the transitional arrangements of Article 99 IPA Implementing Regulation regarding the Cross-Border Co-operation Component to that part of the programme that is implemented on Member States' territory, unless otherwise decided by the participating Member State.

(2) Results of tender procedures shall be published according to the rules referred to in paragraph 1 above and as further specified in Article 24(3) below.

(3) The rules of participation and origin as laid down in Article 19 of the IPA Framework Regulation shall apply to all contract award procedures under IPA.

(4) All service, supplies and work contracts shall be awarded and implemented in accordance with the procedures and standard documents laid down and published by the Commission for the implementation of external operations, in force at the time of the launch of the procedure in question, unless otherwise provided for in Sectoral or Financing Agreements.

(4) Osim prethodnog stavka 1. do 3., detaljniji propisi o prihvatljivosti izdataka mogu se navesti u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

Članak 20.
VLASNIŠTVO NAD KAMATOM

Kamata zarađena na bilo kojem od računa u eurima koji se odnose na pojedinu komponentu, ostaje u vlasništvu Korisnika. Kamata nastala financiranjem programa od strane Zajednice knjiži se isključivo na taj program, a smatra se kao izvor prihoda Korisnika u obliku nacionalnog javnog doprinosa te se prikazuje Komisiji u trenutku završnog zatvaranja programa.

Članak 21.
REVIZORSKI TRAG

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje brine se da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se u svakom trenutku osigurao dovoljno detaljan revizorski trag. Te informacije uključuju dokumentirane dokaze o odobrenju zahtjeva za plaćanje, knjiženju i plaćanju takvih zahtjeva te o obradi predujmova, garancija i dugova.

Članak 22.
INTENZITETI POMOĆI I STOPA DOPRINOSA ZAJEDNICE

(1) Doprinos Zajednice obračunava se u vezi s prihvatljivim izdacima, kako je određeno u II. dijelu Provedbene uredbe o instrumentu IPA za svaku pojedinu komponentu instrumenta IPA.

(2) Odluke o financiranju kojima se usvajaju godišnji ili višegodišnji programi za svaku komponentu programa IPA određuju najviši indikativni iznos doprinosa Zajednice i sukladno s tim najvišu stopu za svaku prioritetnu os.

Odjeljak V.
OPĆA PRAVILA ZA PROVEDBU

Članak 23.
PRAVILA O NABAVI

(1) Pomoć u okviru svih komponenti programa IPA vodit će se u skladu s pravilima za vanjsku pomoć sadržanim u Financijskoj uredbi. Ovo ne vrijedi za pomoć koja se provodi prema prijelaznim odredbama članka 99. Provedbene uredbe o programu IPA u vezi s komponentom Prekogranične suradnje u onom dijelu programa koji se provodi na državnom području država članica, osim ako država članica sudionica nije odlučila drukčije.

(2) Rezultati postupaka nadmetanja objavljuju se u skladu s pravilima iz prethodnog stavka 1. te kako je detaljnije navedeno u donjem članku 24. stavku 3.

(3) Pravila za sudjelovanje i podrijetlo kako je navedeno u članku 19. Okvirne uredbe o programu IPA primjenjuju se na sve postupke dodjele ugovora u okviru programa IPA.

(4) Svi ugovori o pružanju usluga, nabavi roba i ustupanju radova dodjeljuju se i provode u skladu s postupcima i standardnom dokumentacijom koju navodi i objavljuje Komisija za provedbu vanjskih operacija, na snazi u trenutku pokretanja predmetnog postupka, osim ako drukčije nije određeno u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.

Article 24
PUBLICITY AND VISIBILITY

(1) In the case of centralised and joint management, information on programmes and operations shall be provided by the Commission with the assistance of the national IPA co-ordinator as appropriate. In the case of decentralised management and in all cases for programmes or part of programmes under the cross-border co-operation component not implemented through shared management, the Beneficiary, in particular the national IPA co-ordinator, shall provide information on and publicise programmes and operations. In the case of shared management, the Member States and the Beneficiary shall provide information on and publicise programmes and operations. The information shall be addressed to the citizens and beneficiaries, with the aim of highlighting the role of the Community and ensuring transparency.

(2) In the case of decentralised management, the operating structures shall be responsible for organising the publication of the list of the final beneficiaries, the names of the operations and the amount of Community funding allocated to the operations by means of the award of grants in the following way:

a) The publication shall be made according to a standard presentation, in a dedicated and easily accessible place of the Beneficiary's internet site. If such internet publication is impossible, the information shall be published by any other appropriate means, including the national official journal.

b) Publication shall take place during the fist half of the year following the closure of the budget year in respect of which the funds were attributed to the Beneficiary.

c) The Beneficiary shall communicate to the Commission the address of the place of publication. If the information is published otherwise, the Beneficiary shall give the Commission full details of the means used.

d) The operating structures shall ensure that the final beneficiary is informed that acceptance of funding is also an acceptance of their inclusion in this list of beneficiaries published. Any personal data included in this list shall nevertheless be processed in accordance with the requirements of Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and the Council of 18 December 2000 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data by the Community institutions and bodies and on the free movement of such data ([5]), and with due observance of the requirements of security.

(3) In the case of decentralised management, the relevant bodies shall prepare a contract award notice, once the contract has been signed, and send it to the Commission for publication. The contract award notice may also be published by the beneficiary in the appropriate national publications.

(4) The Commission and the relevant national, regional or local authorities of the Beneficiary shall agree on a coherent set of activities to make available, and publicise, in the Republic of Croatia information about assistance under IPA. The procedures for implementing such activities shall be specified in the Sectoral or Financing Agreements.

(5) Implementation of the activities referred to in paragraph 4 shall be the responsibility of the final beneficiaries, and might be funded from the amount allocated to the relevant programmes or operations.

[5] OJ L 8, 12 January 2001, p. 1

Članak 24.
PROMIDŽBA I VIDLJIVOST

(1) U slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja, informacije o programima i operacijama osigurava Komisija uz pomoć nacionalnog koordinatora programa IPA, po potrebi. U slučaju decentraliziranog upravljanja i u svim slučajevima za programe ili dijelove programa unutar komponente prekogranične suradnje koji se ne provode kroz zajedničko upravljanje, Korisnik, posebno nacionalni koordinator programa IPA, osigurava informacije i promidžbu programa i operacija. U slučaju zajedničkog upravljanja, države članice i Korisnik osiguravaju informacije i promidžbu programa i operacija. Informacije se usmjeravaju na građane i korisnike, s ciljem naglašavanja uloge Zajednice i osiguranja transparentnosti.

(2) U slučaju decentraliziranog upravljanja, operativne strukture su odgovorne za organiziranje objavljivanja popisa krajnjih korisnika, naziva operacija i iznosa financiranja iz sredstava Zajednice alociranih na operacije dodjelom bespovratnih sredstava na sljedeći način:

a) Promidžba se obavlja prema standardnoj prezentaciji, na za to određenom i lako dostupnom mjestu na internetskim stranicama Korisnika. Ukoliko takva promidžba putem interneta nije moguća, informacija se objavljuje bilo kojim drugim odgovarajućim sredstvom, uključujući nacionalni službeni list.

b) Promidžba se održava tijekom prve polovice u godini nakon zatvaranja proračunske godine prema kojoj su sredstva dodijeljena Korisniku.

c) Korisnik je dužan Komisiji dostaviti adresu mjesta promidžbe. Ukoliko se informacije objavljuju drukčije, Korisnik je dužan Komisiji dostaviti potpune podatke o korištenim sredstvima.

d) Operativne strukture dužne su osigurati da krajnji korisnik bude informiran o tome da prihvaćanje sredstava ujedno predstavlja i prihvaćanje njihovog uključivanja na ovaj objavljeni popis korisnika. Svi osobni podaci sadržani u ovom popisu pri svemu tom se obrađuju u skladu sa zahtjevima Uredbe (EK) br. 45/2001 Europskoga parlamenta i vijeća od 18. prosinca 2000. g. o zaštiti osoba pri obradi osobnih podataka u ustanovama i tijelima Zajednice te o slobodnome protoku takvih podataka([5]), i uz propisno poštivanje zahtjeva sigurnosti.

(3) U slučaju decentraliziranog upravljanja, nadležna tijela pripremaju obavijest o dodjeli ugovora, nakon potpisivanja ugovora, i šalju ga Komisiji radi objave. Obavijest o dodjeli ugovora može objaviti i korisnik u odgovarajućim nacionalnim publikacijama.

(4) Komisija i nadležna nacionalna, regionalna ili lokalna vlast Korisnika ugovaraju usklađen niz aktivnosti radi dostupnosti i promidžbe informacija o pomoći u okviru programa IPA u Republici Hrvatskoj. Postupci za provedbu takvih aktivnosti navode se u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.

(5) Provedba aktivnosti iz stavka 4. odgovornost je krajnjih korisnika, a može se financirati iz iznosa alociranog odgovarajućim programima ili operacijama.

[5] SL L 8, 12. siječnja 2001. g., str. 1.

Article 25

GRANTING OF FACILITIES FOR THE IMPLEMENTATION OF PROGRAMMES AND EXECUTION OF CONTRACTS

(1) In order to ensure the effective implementation of programmes under IPA, the Beneficiary shall take all necessary measures to ensure:

a) that, in the case of service, supplies or works tender procedures, natural or legal persons eligible to participate in tender procedures pursuant to Article 23 above shall be entitled to temporary installation and residence where the importance of the contract so warrants. This right shall be acquired only after the invitation to tender has been launched and shall be enjoyed by the technical staff needed to carry out studies and other preparatory measures to the drawing up of tenders. This right shall expire one month after the decision of contract award;

b) that personnel taking part in Community financed activities and members of their immediate family are accorded no less favourable benefits, privileges and exemptions than those usually accorded to other international staff employed in the Republic of Croatia, under any other bilateral or multilateral agreement or arrangements for assistance and technical co-operation;

c) that personnel taking part in Community financed activities and members of their immediate family are allowed to enter the Republic of Croatia, to establish themselves in the Republic of Croatia, to work there and to leave the Republic of Croatia, as the nature of the underlying contract so justifies;

d) the granting of all permits necessary for the importation of goods, above all professional equipment, required for the execution of the underlying contract, subject to existing laws, rules and regulations of the Beneficiary;

e) that imports carried out under IPA will be exempted from customs duties, import duties and other fiscal charges;

f) the granting of all permits necessary for the re-export of the above goods, once the underlying contract has been fully executed;

g) the granting of authorisations for the import or acquisition of the foreign currency necessary for the implementation of the underlying contract and the application of national exchange control regulations in a non-discriminatory manner to contractors, regardless of their nationality or place of establishment;

h) the granting of all permits necessary to repatriate funds received in respect of the activity financed under IPA, in accordance with the foreign exchange control regulations in force in the Republic of Croatia.

(2) The Beneficiary shall ensure full co-operation of all relevant authorities. It will also ensure access to state-owned companies and other governmental institutions, which are involved or are necessary in the implementation of a programme or in the execution of the contract.

Article 26

RULES ON TAXES, CUSTOMS DUTIES AND OTHER FISCAL CHARGES

(1) Save where otherwise provided for in a Sectoral Agreement or a Financing Agreement, taxes, customs and import duties or other charges having equivalent effect are not eligible under IPA.

(2) The following detailed provisions shall apply:

a) Customs duties, import duties, taxes or fiscal charges having equivalent effect in the case of the import of goods under a Community financed contract are not eligible under IPA. The

Članak 25.

ODOBRAVANJE OLAKŠICA ZA PROVEDBU PROGRAMA I IZVRŠENJE UGOVORA

(1) U cilju osiguranja učinkovite provedbe programa u okviru programa IPA, Korisnik je dužan poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurao:

a) da, u slučaju postupaka nadmetanja radi pružanja usluga, nabave roba ili ustupanja radova, fizičke ili pravne osobe prihvatljive za sudjelovanje u postupcima nadmetanja u skladu s gornjim člankom 23. imaju pravo na privremeni smještaj i boravak tamo gdje to značaj ugovora opravdava. To se pravo stječe tek nakon što je objavljen poziv na dostavu ponuda, a uživa ga tehničko osoblje potrebno za provedbu istraživanja i drugih pripremnih mjera koje prethode izradi ponuda. To pravo prestaje mjesec dana nakon odluke o dodjeli ugovora;

b) da se osoblju koje sudjeluje u aktivnostima koje financira Zajednica i članovima njihovih najužih obitelji ne mogu odobriti manje povoljne pogodnosti, povlastice i izuzeća od onih koji se obično odobravaju ostalom međunarodnom osoblju zaposlenom u Republici Hrvatskoj, na temelju bilo kojeg drugog dvostranog ili višestranog sporazuma ili dogovora za pomoć i tehničku suradnju;

c) da se osoblju koje sudjeluje u aktivnostima koje financira Zajednica i članovima njihovih najužih obitelji dopusti ulazak u Republiku Hrvatsku, njihovo nastanjivanje u Republici Hrvatskoj, rad i odlazak iz Republike Hrvatske, kako to priroda predmetnog ugovora opravdava;

d) izdavanje svih dozvola potrebnih za uvoz roba, prije svega profesionalne opreme, potrebnih za izvođenje predmetnog ugovora, u skladu s postojećim zakonima, pravilima i propisima Korisnika;

e) da će uvoz koji se obavlja u okviru instrumenta IPA biti oslobođen carina, uvoznih pristojbi i drugih fiskalnih troškova;

f) izdavanje svih dozvola potrebnih za ponovni izvoz gore spomenutih roba, nakon što predmetni ugovor bude u potpunosti izvršen;

g) izdavanje odobrenja za uvoz ili kupnju deviza potrebnih za provedbu predmetnog ugovora i primjena nacionalnih propisa o deviznoj kontroli na nediskriminirajući način prema ugovarateljima, bez obzira na njihovu nacionalnost ili mjesto osnutka;

h) izdavanje svih dozvola potrebnih za iznošenje iz zemlje sredstava primljenih u vezi s aktivnosti koja se financira u okviru instrumenta IPA, u skladu s važećim propisima o deviznoj kontroli u Republici Hrvatskoj.

(2) Korisnik je dužan osigurati punu suradnju svih relevantnih tijela. Osigurat će i pristup poduzećima u državnom vlasništvu i ostalim državnim institucijama, koje su uključene u ili potrebne za provedbu programa ili za izvršenje ugovora.

Članak 26.

PRAVILA O POREZIMA, CARINSKIM PRISTOJBAMA I OSTALIM FISKALNIM TROŠKOVIMA

(1) Osim u slučaju kada je drukčije određeno u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o financiranju, porezi, carinske i uvozne pristojbe ili drugi troškovi s jednakim učinkom nisu prihvatljivi u programu IPA.

(2) Primjenjuju se sljedeće detaljne odredbe:

a) Carinske pristojbe, uvozne pristojbe, porezi ili fiskalni troškovi s jednakim učinkom u slučaju uvoza roba prema ugovoru koji se financira sredstvima Zajednice nisu prihvatljivi u progra-

imports concerned shall be released from the point of entry into the Republic of Croatia for delivery to the contractor, as required by the provisions of the underlying contract and for immediate use as required for the normal implementation of the contract, without regard to any delays or disputes over the settlement of the above mentioned duties, taxes or charges;

b) Community financed contracts for services, supplies or works carried out by contractors registered in the Republic of Croatia or by external contractors shall not be subject in the Republic of Croatia to value added tax, documentary stamp or registration duties or fiscal charges having equivalent effect, whether such charges exist or are to be instituted. EC contractors registered in the Republic of Croatia shall be exempted from VAT for services rendered, goods supplied and/or works executed by them under EC contracts with the right of the contractors to offset or deduct input VAT paid in connection with the services rendered, the goods supplied and/or the works executed against any VAT collected by them for any of their other transactions. Should EC contractors not be able to make use of this possibility, they shall be entitled to obtain VAT refund for VAT paid in the Republic of Croatia directly from the tax authorities upon submission of a written request accompanied by the necessary documentation required under the national/local law for refund and by a certified copy of the underlying EC contract.

For the purposes of this Framework Agreement, the term «EC contractor» shall be construed as natural and legal persons, rendering services and/or supplying goods and/or executing works and/or executing a grant under an EC contract. The term «EC contractor» shall also cover pre-accession advisors, also known as resident twinning advisors, and experts included in a twinning covenant or contract. The term «EC contract» means any legally binding document through which an activity is financed under IPA and which is signed by the EC or the Beneficiary.

At least the same procedural privileges shall apply to such contractors as applicable to contractors under any other bilateral or multilateral agreement or arrangements for assistance and technical co-operation.

c) Profit and/or income arising from EC contracts shall be taxable in the Republic of Croatia in accordance with the national/local tax system. However, natural and legal persons, including expatriate staff, from the Member States of the European Union or other countries eligible under IPA, executing Community financed contracts shall be exempted from those taxes in the Republic of Croatia.

d) Personal and household effects imported for personal use by natural persons (and members of their immediate families), other than those recruited locally, engaged in carrying out tasks defined in technical co-operation contracts, shall be exempted from customs duties, import duties, taxes and other fiscal charges having equivalent effect, the said personal and household effects being re-exported or disposed of in the state, in accordance with the regulations in force in the Republic of Croatia after termination of the contract.

Article 27

SUPERVISION, CONTROL AND AUDIT BY THE COMMISSION AND THE EUROPEAN COURT OF AUDITORS

(1) All Financing Agreements as well as all resulting programmes and subsequent contracts shall be subject to supervision and

mu IPA. Predmetni uvozi propuštaju se od mjesta ulaska u Republiku Hrvatsku radi isporuke ugovaratelju, kao što stoji u odredbama predmetnog ugovora i za neposredno korištenje potrebno za normalnu provedbu ugovora, bez obzira na kašnjenja ili sporove zbog rješavanja spomenutih pristojbi, poreza ili troškova;

b) Ugovori o pružanju usluga, nabavi roba ili ustupanju radova koje izvode ugovaratelji registrirani u Republici Hrvatskoj ili vanjski ugovaratelji, koji se financiraju iz sredstava Zajednice, u Republici Hrvatskoj ne podliježu plaćanju poreza na dodanu vrijednost, biljega ili pristojbi za registraciju ili fiskalnih troškova s jednakim učinkom, bilo da takvi troškovi već postoje ili će se tek uvesti. Ugovaratelji iz EK, registrirani u Republici Hrvatskoj, oslobođeni su plaćanja poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) za pružene usluge, nabavljene robe i/ili radove koje su izvršili temeljem ugovora s EK uz pravo ugovaratelja na naknadu ili odbijanje ulaznog PDV-a plaćenog u vezi s pruženim uslugama, nabavljenim robama i/ili izvršenim radovima na sav PDV koji su naplatili za bilo koju drugu svoju transakciju. Ukoliko ugovaratelji iz EK nisu u poziciji iskoristiti ovu mogućnost, imaju pravo na povrat PDV-a, plaćenog u Republici Hrvatskoj, neposredno od poreznih tijela po podnošenju pismenog zahtjeva uz priloženu potrebnu dokumentaciju koju propisuje nacionalni/lokalni zakon za povrat i ovjerenu presliku predmetnog ugovora s EK.

U svrhu ovog Okvirnog sporazuma, pojam »ugovaratelj iz EK« tumači se kao fizičke i pravne osobe, koje pružaju usluge i/ili nabavljaju robe i/ili izvode radove i/ili izvršavaju potporu temeljem ugovora s EK. Pojam »ugovaratelj iz EK« obuhvaća i savjetnike za pretpristupno razdoblje, poznate i pod nazivom rezidentni savjetnici za twinning, i stručnjake uključene u twinning sporazum ili ugovor. Pojam »ugovor s EK« znači svaki pravno obvezujući dokument putem kojeg se neka aktivnost financira u okviru programa IPA, a koju potpisuje EK ili Korisnik.

Najmanje iste proceduralne povlastice primjenjuju se na takve ugovaratelje kao što se primjenjuju na ugovaratelje temeljem bilo kojeg drugog dvostranog ili višestranog sporazuma ili dogovora o pomoći i tehničkoj suradnji.

c) Dobit i/ili dohodak nastao iz ugovora s EK, oporezuje se u Republici Hrvatskoj u skladu s nacionalnim/lokalnim poreznim sustavom. No fizičke i pravne osobe, uključujući osoblje privremeno nastanjeno izvan svoje zemlje, iz država članica Europske unije ili drugih država prihvatljivih u okviru IPA-e, koje izvršavaju ugovore koji se financiraju sredstvima Zajednice, oslobođene su tih poreza u Republici Hrvatskoj.

d) Osobna imovina i stvari kućanstva uvezeni za osobnu uporabu fizičkih osoba (i članova njihovih najužih obitelji), osim lokalno zaposlenih, koje obavljaju poslove određene u ugovorima o tehničkoj suradnji, oslobođena je plaćanja carinskih pristojbi, uvoznih pristojbi, poreza i drugih fiskalnih troškova s jednakim učinkom, s tim da navedena osobna imovina i stvari kućanstva budu ili ponovno izvezeni ili ostavljeni u državi, u skladu s propisima koji su na snazi u Republici Hrvatskoj nakon prestanka ugovora.

Članak 27.

NADZOR, KONTROLA I REVIZIJA KOMISIJE I EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA

(1) Svi sporazumi o financiranju kao i iz njih proizašli programi i ugovori podliježu nadzoru i financijskoj kontroli od strane

financial control by the Commission including the European Anti-Fraud Office (OLAF) and audits by the European Court of Auditors. This includes the right of the Delegation of the Commission in the Republic of Croatia to carry out measures such as *ex-ante* verification of tendering and contracting carried out by the related operating structures, as long as *ex-ante* control has not been waived in accordance with Article 16 above. The duly authorised agents or representatives of the Commission and of OLAF shall have the right to carry out any technical and financial verification that the Commission or OLAF consider necessary to follow the implementation of a programme including visits of sites and premises at which Community financed activities are implemented. The Commission shall give the national authorities concerned advance notice of such missions.

(2) The Beneficiary shall supply all requested information and documents including any computerised data and take all suitable measures to facilitate the work of the persons instructed to carry out audits or inspections.

(3) The Beneficiary shall maintain records and accounts adequate to identify the services, supplies, works and grants financed under the related Financing Agreement in accordance with sound accounting procedures. The Beneficiary shall also ensure that the agents or representatives of the Commission including OLAF have the right to inspect all relevant documentation and accounts pertaining to items financed under the related Financing Agreement and assist the European Court of Auditors to carry out audits relating to the use of Community funds.

(4) In order to ensure the efficient protection of the financial interests of the Community, the Commission including OLAF may also conduct documentary and on-the-spot checks and inspections in accordance with the procedural provisions of Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996 of 11 November 1996([6]). These checks and inspections shall be prepared and conducted in close collaboration with the competent authorities designated by the Beneficiary, which shall be notified in good time of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that they can provide all the requisite help. The Beneficiary shall identify a service which will assist at OLAF's request in conducting investigations in accordance with Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996. If the Beneficiary wishes, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly with them. Where the participants in Community financed activities resist an on-the-spot check or inspection, the Beneficiary, acting in accordance with national rules, shall give Commission/OLAF inspectors such assistance as they need to allow them to discharge their duty in carrying out an on-the-spot check or inspection.

The Commission/OLAF shall report as soon as possible to the Beneficiary any fact or suspicion relating to an irregularity which has come to its notice in the course of the on-the-spot check or inspection. In any event, the Commission/OLAF shall be required to inform the above-mentioned authority of the result of such checks and inspections.

(5) The controls and audits described above are applicable to all contractors and sub-contractors who have received Community funds including all related information to be found in the documents of the national fund of the Beneficiary concerning the national contribution.

(6) Without prejudice to the responsibilities of the Commission and the European Court of Auditors, the accounts and ope-

[6] OJ L 292, 15 November 1996, p. 2

Komisije uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara (European Anti-Fraud Office, OLAF) i revizije Europskog revizorskog suda. To uključuje pravo Delegacije Komisije u Republici Hrvatskoj na provedbu mjera kao što su *ex-ante* provjera natječajnih i ugovornih postupaka koje provode povezane operativne strukture, sve dok se od *ex-ante* kontrole ne odustane u skladu s prethodnim člankom 16. Valjano opunomoćeni zastupnici ili predstavnici Komisije i OLAF-a imaju pravo provoditi sve tehničke i financijske provjere koje Komisija ili OLAF smatraju potrebnima za praćenje provedbe programa uključujući obilaske lokacija i prostorija u kojima se provode aktivnosti financirane iz sredstava Komisije. Komisija o takvim misijama unaprijed izvještava nadležna nacionalna tijela.

(2) Korisnik je dužan dostaviti sve informacije i dokumente koji se od njega zatraže, uključujući sve računalne podatke i poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi olakšao rad osobama koje obavljaju revizije ili inspekcije.

(3) Korisnik je dužan održavati odgovarajuću evidenciju i račune za utvrđivanje usluga, roba, radova i bespovratnih potpora koji se financiraju temeljem povezanog Sporazuma o financiranju u skladu s dobrim računovodstvenim postupcima. Korisnik je također dužan osigurati da zastupnici ili predstavnici Komisije, uključujući OLAF, imaju pravo pregledati svu relevantnu dokumentaciju i račune koji se odnose na stavke koje se financiraju temeljem Sporazuma o financiranju i pomoći Europskom revizorskom sudu da provede revizije vezane uz korištenje sredstava Zajednice.

(4) Radi osiguranja učinkovite zaštite financijskih interesa Zajednice, Komisija uključujući OLAF može također provesti provjere i preglede dokumentacije te provjere i preglede na licu mjesta u skladu s odredbama Uredbe Vijeća (EK, Euratom) 2185/1996 od 11. studenog 1996.g.([6]). Ove provjere i pregledi biti će pripremljene i provedene u bliskoj suradnji sa nadležnim tijelima koje odredi Korisnik koji će biti pravovremeno obaviješten o predmetu, svrsi i pravnom utemeljenju ovih provjera i pregleda, kako bi oni mogli pružiti svu potrebnu pomoć. Korisnik će utvrditi službu koja će na traženje OLAF-a pomagati u provedbi istraga sukladno Uredbi Vijeća (EK, Euroatom) 2185/1996. Ukoliko Korisnik želi, provjere na licu mjesta i pregledi mogu biti provedeni zajednički sa njima. Kada sudionici u aktivnostima koje financira Zajednica odbijaju provjere na licu mjesta i preglede, Korisnik će, djelujući sukladno nacionalnim pravilima, pružiti Komisiji/inspektorima OLAF-a takvu pomoć kakvu oni trebaju kako bi im se omogućilo da obave svoje obveze u provedbi provjera na licu mjesta i pregleda.

Komisija/OLAF će izvijestiti Korisnika čim prije je to moguće o svim činjenicama ili sumnjama vezanim uz nepravilnost o kojoj su stekli spoznaju tijekom provjere na licu mjesta ili pregleda. U svakom slučaju, Komisija/OLAF će morati izvijestiti gore spomenutu službu o rezultatima takvih provjera i pregleda.

(5) Prethodno opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve izvođače i pod-izvođače koji su primili sredstava Zajednice uključujući sve povezane informacije koje se mogu naći u dokumentima nacionalnoga fonda Korisnika u vezi s nacionalnim doprinosom.

(6) Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Europskog revizorskog suda, računi i operacije Nacionalnog fonda i, tamo

[6] SL L 292, 15. studenoga 1996. g., str. 2.

rations of the National Fund and, where applicable, operating structures may be checked at the discretion of the Commission by the Commission itself or by an external auditor assigned by the Commission.

Article 28
PREVENTION OF IRREGULARITY AND FRAUD, MEASURES AGAINST CORRUPTION

(1) The Beneficiary shall ensure investigation and effective treatment of suspected cases of fraud and irregularities and shall ensure the functioning of a control and reporting mechanism equivalent to that foreseen in the Commission Regulation (EC) No 1828/2006 of 8 December 2006 ([7]). In the case of suspected fraud or irregularity, the Commission shall be informed without delay.

(2) Furthermore, the Beneficiary shall take any appropriate measure to prevent and counter any active or passive corruption practices at any stage of the procurement procedure or grant award procedure or during the implementation of corresponding contracts.

(3) The Beneficiary, including the personnel responsible for the implementation tasks of the Community financed activities, undertakes to take whatever precautions are necessary to avoid any risk of conflict of interests and shall inform the Commission immediately of any such conflict of interest or any situation likely to give rise to any such conflict.

(4) The following definitions shall apply:

a) *Irregularity* shall mean any infringement of a provision of applicable rules and contracts resulting from an act or an omission by an economic operator which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the European Union by charging an unjustified item of expenditure to the general budget.

b) *Fraud* shall mean any intentional act or omission relating to: the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the European Communities or budgets managed by, or on behalf of, the European Communities; non disclosure of information in violation of a specific obligation with the same effect; the misapplication of such funds for purposes other than those for which they are originally granted.

c) *Active corruption* is defined as the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official for himself or for a third party for him to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the European Communities.

d) *Passive corruption* is defined as the deliberate action of an official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or a third party, or accepts a promise of such advantage, to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the European Communities.

[7] OJ L 371, 27 December 2006, p. 4

gdje je to primjenjivo, operativnih struktura mogu se provjeravati prema vlastitoj odluci Komisije od strane same Komisije ili nekog vanjskog revizora kojeg imenuje Komisija.

Članak 28.
SPRJEČAVANJE NEPRAVILNOSTI I PRIJEVARE, MJERE PROTIV KORUPCIJE

(1) Korisnik je dužan osigurati provođenje istrage i učinkovito postupanje u slučajevima kod kojih postoji sumnja u prijevare i nepravilnosti i osigurati funkcioniranje mehanizma kontrole i izvješćivanja istovjetnog onome predviđenom u Uredbi Komisije (EK) br. 1828/2006 od 8. prosinca 2006. g.([7]). Komisija mora bez odgađanja biti izvještena u slučaju da postoji sumnja u prijevaru ili nepravilnost.

(2) Nadalje, Korisnik je dužan poduzeti sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i suzbijanje aktivne ili pasivne korupcije u bilo kojoj fazi postupka nabave ili dodjele bespovratne pomoći, kao i tijekom provedbe odgovarajućih ugovora.

(3) Korisnik, uključujući osoblje odgovorno za provedbu aktivnosti koje financira Zajednica, poduzeti će sve mjere predostrožnosti koje su neophodne kako bi se izbjegao rizik sukoba interesa te će odmah izvijestiti Komisiju o bilo kakvom sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla prouzročiti takav konflikt.

(4) Primjenjuju se sljedeće definicije:

a) *Nepravilnost* označava bilo kakvo kršenje odredbe primjenjivih propisa i ugovora koje proizlazi iz radnje ili propusta gospodarskog subjekta, a koje ima, ili može imati, učinak da utječe na opći proračun Europske unije kroz naplatu neopravdane troškovne stavke iz općeg proračuna.

b) *Prijevara* označava bilo koju namjernu radnju ili propust vezan uz: korištenje ili predstavljanje krivih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koje kao učinak ima krivo doznačavanje ili zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Europskih zajednica ili proračuna kojima upravljaju Europske zajednice ili netko u njihovo ime; prikrivanje informacija čime se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prvobitno dodijeljena.

c) *Aktivna korupcija* definira se kao nečija namjerna radnja kojom se službeniku, za njega ili za treću stranu, obećava ili daje, neposredno ili putem posrednika, prednost bilo koje vrste kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom obvezom, ili obavljao svoje funkcije protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

d) *Pasivna korupcija* definira se kao namjerna radnja službenika koji neposredno, ili putem posrednika, traži ili prima bilo kakvu vrstu prednosti, za sebe ili treću stranu, ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnošću, ili obavljao svoju funkciju protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

[7] SL L 371, 27. prosinca 2006. g, str. 4

Article 29
RECOVERY OF FUNDS IN CASE OF IRREGULARITY OR FRAUD

(1) Any proven case of irregularity or fraud discovered at any time during the implementation of assistance under IPA or as the result of an audit will lead to the recovery of the funds by the Commission from the Beneficiary.

(2) The national authorising officer shall recover the Community contribution paid to the Beneficiary from those who committed the irregularity, fraud or corruption or benefited from it, in accordance with national recovery procedures. The fact that the national authorising officer does not succeed in recovering all or part of the funds shall not prevent the Commission from recovering the funds from the Beneficiary.

Article 30
FINANCIAL CORRECTIONS

(1) In the case of decentralised management, in order to ensure that the funds are used in accordance with the applicable rules, the Commission shall apply clearance-of-accounts procedures or financial correction mechanisms in accordance with Article 53b(4) and 53c(2) of the Financial Regulation and as detailed in Sectoral Agreements or Financing Agreements.

(2) A financial correction may arise following either:

- identification of a specific irregularity, including fraud;
- identification of a weakness or deficiency in the management and control systems of the Beneficiary;

(3) If the Commission finds that expenditure under the programmes covered by IPA has been incurred in a way that has infringed applicable rules, it shall decide what amounts are to be excluded from Community financing.

(4) The calculation and establishment of any such corrections, as well as the related recoveries, shall be made by the Commission, following the criteria and procedures provided for in Articles 32, 33 and 34 below. Provisions on financial corrections which have been set down in Sectoral Agreements or Financing Agreements shall apply in addition to this Framework Agreement.

Article 31
FINANCIAL ADJUSTMENTS

In the case of decentralised management the national authorising officer, who bears in the first instance the responsibility for investigating irregularities, shall make the financial adjustments where irregularities or negligence are detected in operations or operational programmes, by cancelling all or part of the Community contribution to the operations or the operational programmes concerned. The national authorising officer shall take into account the nature and gravity of the irregularities and the financial loss to the Community contribution.

Article 32
CRITERIA FOR FINANCIAL CORRECTIONS

(1) The Commission may make financial corrections, by cancelling all or part of the Community contribution to a programme, in the situations referred to in Article 30(2) above.

(2) Where individual cases of irregularity are identified, the Commission shall take into account the systemic nature of the irregularity to determine whether flat-rate corrections, punctual corrections or corrections based on an extrapolation of the findings should be applied. For the Rural Development Component, criteria for financial corrections are set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

Članak 29.
POVRAT SREDSTAVA U SLUČAJU NEPRAVILNOSTI ILI PRIJEVARE

(1) Bilo kakva dokazana nepravilnost ili prijevara otkrivena u bilo kojem trenutku tijekom provedbe pomoći u okviru programa IPA ili nakon revizije, dovest će do povrata sredstava Komisiji od strane Korisnika.

(2) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dužan je vratiti doprinos Zajednice isplaćen Korisniku od onih koji su počinili nepravilnost, prijevaru ili korupciju ili se njome okoristili, u skladu s nacionalnim postupcima povrata. Činjenica da nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ne uspije vratiti sve ili dio sredstava ne sprječava Komisiju da sredstva vrati od Korisnika.

Članak 30.
FINANCIJSKE ISPRAVKE

(1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, radi osiguranja da se sredstva koriste u skladu s primjenjivim propisima, Komisija primjenjuje postupke obračuna ili mehanizme financijskih ispravki u skladu sa člankom 53.b(4). i 53.c(2). Financijske uredbe te kako je navedeno u Sektorskim sporazumima i Sporazumima o financiranju.

(2) Financijska ispravka se može javiti uslijed:

- utvrđivanja specifične nepravilnosti, uključujući prijevaru;
- utvrđivanja slabosti ili nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole Korisnika;

(3) Ukoliko Komisija otkrije da je izdatak u okviru programa koji pokriva program IPA nastao na način kojim se krše primjenjiva pravila, odlučuje koji će iznosi biti isključeni iz financiranja iz sredstava Zajednice.

(4) Obračun i utvrđivanje takvih ispravki, kao i odnosnih povrata, izrađuje Komisija, slijedom kriterija i postupaka iz donjih članaka 32., 33. i 34. Odredbe o financijskim ispravkama koje su navedene u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju primjenjuju se uz ovaj Okvirni sporazum.

Članak 31.
FINANCIJSKA USKLAĐIVANJA

U slučaju decentraliziranog upravljanja, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, koji je prvi odgovoran za provođenje istrage o nepravilnostima, provodi financijska usklađenja u slučajevima gdje su otkrivene nepravilnosti ili propusti u operacijama ili operativnim programima, otkazivanjem cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice predmetnim operacijama ili operativnim programima. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak za doprinos Zajednice.

Članak 32.
KRITERIJI ZA FINANCIJSKE ISPRAVKE

(1) Komisija može izvršiti financijske ispravke, otkazivanjem cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice programu, u slučajevima iz gornjeg članka 30. stavka 2.

(2) U slučaju utvrđivanja pojedinačnih nepravilnosti, Komisija uzima u obzir sistemsku prirodu nepravilnosti u određivanju treba li primijeniti paušalne ispravke ili točne ispravke ili ispravke zasnovane na ekstrapolaciji rezultata. Za komponentu Ruralnog razvoja, kriteriji za financijske ispravke navedeni su u Sporazumu o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

(3) When deciding the amount of a correction, the Commission shall take into account the nature and gravity of the irregularity and/or the extent and financial implications of the weaknesses or the deficiencies found in the management and control system in the programme concerned.

Article 33
PROCEDURE FOR FINANCIAL CORRECTIONS

(1) Before taking a decision on a financial correction, the Commission shall inform the national authorising officer of its provisional conclusions and request his comments within two months.

Where the Commission proposes a financial correction on the basis of extrapolation or at a flat rate, the Beneficiary shall be given the opportunity to establish the actual extent of the irregularity, through an examination of the documentation concerned. In agreement with the Commission, the Beneficiary may limit the scope of this examination to an appropriate proportion or sample of the documentation concerned. Except in duly justified cases, the time allowed for this examination shall not exceed a period of two months after the two-month period referred to in the first subparagraph.

(2) The Commission shall take account of any evidence supplied by the Beneficiary within the time limits mentioned in paragraph 1.

(3) The Commission shall endeavour to take a decision on the financial correction within six months after opening the procedure as set out in paragraph 1.

Article 34
REPAYMENT

(1) Any repayment to the general budget of the European Union shall be effected before the due date indicated in the recovery order drawn up in accordance with Article 72 of the Financial Regulation. The due date shall be the last day of the second month following the issuing of the order.

(2) Any delay in repayment shall give rise to interest on account of late payment, starting on the due date and ending on the date of actual payment. The rate of such interest shall be one-and-a-half percentage points above the rate applied by the European Central Bank in its main refinancing operations on the first working day of the month in which the due date falls.

Article 35
RE-USE OF COMMUNITY CONTRIBUTION

(1) The resources from the Community contribution cancelled following financial corrections pursuant to Article 30 shall be paid to the Community Budget, including interest thereon.

(2) The contribution cancelled or recovered in accordance with Article 31 above may not be re-used for the operation or operations that were the subject of the recovery or the adjustment, nor, where the recovery or adjustment is made for a systemic irregularity, for existing operations within the whole or part of the priority axis in which the systemic irregularity occurred.

Article 36
MONITORING IN THE CASE OF DECENTRALISED MANAGEMENT, MONITORING COMMITTEES

(1) In the case of decentralised management, the Beneficiary shall, within six months after the entry into force of the first financing agreement, set up an IPA monitoring committee, in agreement with the Commission, to ensure coherence and coordination in the implementation of the IPA components.

(3) Komisija, prilikom odlučivanja o iznosu ispravke, uzima u obzir vrstu i težinu nepravilnosti i/ili opseg financijskih implikacija slabosti ili nedostataka utvrđenih u sustavu upravljanja i kontrole u predmetnom programu.

Članak 33.
POSTUPAK ZA FINANCIJSKE ISPRAVKE

(1) Prije donošenja odluke o financijskoj ispravci, Komisija obavještava nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje o svojim privremenim zaključcima i zahtjeva njegove komentare u roku od dva mjeseca.

U slučaju da Komisija predloži financijsku ispravku na osnovi ekstrapolacije ili paušalne stope, Korisniku se daje mogućnost da utvrdi stvarni opseg nepravilnosti provjerom predmetne dokumentacije. U sporazumu s Komisijom, Korisnik može ograničiti opseg ove provjere na odgovarajuću mjeru ili uzorak odnosne dokumentacije. Osim u valjano opravdanim slučajevima, vrijeme dopušteno za ovu provjeru ne smije biti duže od dva mjeseca nakon dvomjesečnog razdoblja iz prve točke.

(2) Komisija je dužna razmotriti sve dokaze koje Korisnik dostavi unutar vremenskih rokova iz stavka 1.

(3) Komisija će nastojati donijeti odluku o financijskoj ispravci u roku od šest mjeseci nakon otvaranja postupka iz stavka 1.

Članak 34.
POVRAT SREDSTAVA

(1) Svaki povrat sredstava u opći proračun Europske unije izvršavaju se prije datuma dospijeća navedenog u nalogu za povrat sredstava sastavljenom u skladu s člankom 72. Financijske uredbe. Datum dospijeća je zadnji dan drugog mjeseca nakon izdavanja naloga.

(2) Svako kašnjenje s povratom sredstava uzrokuje nastanak kamate zbog kašnjenja s plaćanjem, počevši s datumom dospijeća i zaključno na datum stvarnog plaćanja. Stopa takve kamate je jedan i pol postotnih poena viša od stope koju primjenjuje Europska središnja banka u svojim glavnim operacijama refinanciranja na prvi radni dan u mjesecu u kojem pada datum dospijeća.

Članak 35.
PONOVNA UPOTREBA DOPRINOSA ZAJEDNICE

(1) Sredstva iz doprinosa Zajednice koja su otkazana slijedom financijskih ispravki sukladno članku 30. uplaćuju se u Proračun Zajednice, uključujući kamatu na njih.

(2) Doprinos koji je otkazan ili vraćen u skladu s gornjim člankom 31. ne može se ponovno uporabiti za operaciju ili operacije koje su bile predmet povrata ili usklađivanja, niti, u slučaju kada je povrat ili usklađivanje provedeno zbog sistemske nepravilnosti, za postojeće operacije unutar cjelokupne ili dijela prioritetne osi u kojoj je sustavna nepravilnost nastala.

Članak 36.
NADZOR U SLUČAJU DECENTRALIZIRANOG UPRAVLJANJA, NADZORNI ODBORI

(1) U slučaju decentraliziranog upravljanja, Korisnik je dužan, u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog sporazuma o financiranju, uspostaviti nadzorni odbor za program IPA, u suglasnosti s Komisijom, radi osiguranja usklađenosti i koordinacije u provedbi komponenti programa IPA.

(2) The IPA monitoring committee shall be assisted by sectoral monitoring committees set up under the IPA components. They shall be attached to programmes or components. They may include representatives of civil society, where appropriate. More detailed rules may be provided for in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

(3) The IPA monitoring committee shall satisfy itself as to the overall effectiveness, quality and coherence of the implementation of all programmes and operations towards meeting the objectives set out in the multi-annual indicative planning documents and the financing agreements.

(a) The IPA monitoring committee may make proposals to the Commission, the national IPA co-ordinator and the national authorising officer for any actions to ensure the coherence and co-ordination between the programmes and operations implemented under the different components, as well as for any cross-component corrective measures needed to ensure the achievement of the global objectives of the assistance provided, and to enhance its overall efficiency. It may also make proposals to the relevant sectoral monitoring committee(s) for decisions on any corrective measures to ensure the achievements of programme objectives and enhance the efficiency of assistance provided under the programmes or IPA component(s) concerned;

(b) The IPA monitoring committee shall adopt its internal rules of procedure in compliance with a monitoring committee mandate established by the Commission, and within the institutional, legal and financial framework of the Republic of Croatia;

(c) Unless otherwise provided in the monitoring committee mandate set out by the Commission, the following provisions shall apply:

aa) The IPA monitoring committee shall include among its members representatives of the Commission, the national IPA co-ordinator, the national authorising officer, representatives of the operating structures, and the strategic co-ordinator.

bb) A representative of the Commission and the national IPA co-ordinator shall co-chair the IPA monitoring committee meetings;

cc) The IPA monitoring committee shall meet at least once a year. Intermediate meetings may also be convened on a thematic basis.

Article 37
MONITORING IN THE CASE OF CENTRALISED AND JOINT MANAGEMENT

In the case of centralised and joint management, the Commission may undertake any actions it deems necessary to monitor the programmes concerned. In the case of joint management, these actions may be carried out jointly with the international organisation(s) concerned.

Article 38
ANNUAL AND FINAL REPORTS ON IMPLEMENTATION

(1) The operating structures shall draw up a sectoral annual report and a sectoral final report on the implementation of the programmes for which they are responsible, in compliance with the procedures defined for each IPA component in Part II of the IPA Implementing Regulation.

The sectoral annual reports on implementation shall cover the financial year. The sectoral final reports on implementation shall cover the whole period of implementation and may include the last sectoral annual report.

(2) Nadzornom odboru programa IPA pomažu sektorski nadzorni odbori uspostavljeni u okviru komponenti programa IPA. Oni su vezani za programe ili komponente. Mogu uključivati predstavnike civilnoga društva, gdje je to prikladno. Detaljnija pravila mogu se osigurati u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

(3) Nadzorni odbor za program IPA dužan je uvjeriti se u opću djelotvornost, kvalitetu i usklađenost provedbe svih programa i operacija u cilju ostvarivanja ciljeva iz višegodišnjih indikativnih planskih dokumenata i sporazuma o financiranju.

(a) Nadzorni odbor za program IPA može Komisiji, nacionalnom koordinatoru programa IPA i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje predlagati mjere za osiguranje usklađenosti i koordinacije između programa i operacija koje se provode u okviru raznih komponenti, kao i sve korektivne mjere u komponentama potrebne za osiguranje ostvarenja općih ciljeva pružene pomoći, i radi povećanja ukupne učinkovitosti. Također, može predlagati relevantnom(im) sektorskom(im) nadzornom(im) odboru(ima) odluke o korektivnim mjerama da bi se osiguralo postizanje pojedinačnih ciljeva programa i povećala učinkovitost pomoći pružene u okviru programa ili predmetne(ih) komponente(i) programa IPA;

(b) Nadzorni odbor za program IPA usvaja svoj interni poslovnik u skladu s mandatom nadzornog odbora koji utvrđuje Komisija, a unutar institucionalnog, zakonodavnog i financijskog okvira Republike Hrvatske;

(c) Osim ako drukčije nije određeno u mandatu nadzornog odbora koji utvrđuje Komisija, primjenjuju se sljedeće odredbe:

aa) Članstvo nadzornog odbora za program IPA uključuje predstavnike Komisije, nacionalnog koordinatora programa IPA, nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, predstavnike operativnih struktura i strateškog koordinatora;

bb) Predstavnik Komisije i nacionalni koordinator programa IPA supredsjedaju na sastancima nadzornog odbora za program IPA;

cc) Nadzorni odbor za program IPA sastaje se najmanje jednom godišnje. Prijelazni sastanci mogu se sazivati na tematskoj osnovi.

Članak 37.
NADZOR U SLUČAJU CENTRALIZIRANOG I ZAJEDNIČKOG UPRAVLJANJA

U slučaju centraliziranog i zajedničkog upravljanja, Komisija može poduzeti sve mjere koje smatra potrebnim za nadzor predmetnih programa. U slučaju zajedničkog upravljanja, te mjere mogu se izvoditi zajednički s predmetnom međunarodnom organizacijom (ili više njih).

Članak 38.
GODIŠNJA I ZAVRŠNA IZVJEŠĆA O PROVEDBI

(1) Operativne strukture sastavljaju sektorsko godišnje izvješće i sektorsko završno izvješće o provedbi programa za koje su odgovorne, u skladu s postupcima određenim za svaku pojedinu komponentu programa IPA u II. dijelu Provedbene uredbe o programu IPA.

Sektorska godišnja izvješća o provedbi pokrivaju financijsku godinu. Sektorska završna izvješća o provedbi pokrivaju cjelokupno razdoblje provedbe, a mogu uključiti i posljednje sektorsko godišnje izvješće.

(2) The reports referred to in paragraph 1 shall be sent to the national IPA co-ordinator, the national authorising officer and to the Commission, after examination by the sectoral monitoring committees.

(3) On the basis of the reports referred to in paragraph 1, the national IPA co-ordinator shall send to the Commission and the national authorising officer, after examination by the IPA monitoring committee, annual and final reports on the implementation of assistance under the IPA Regulation.

(4) The annual report on implementation referred to in paragraph 3, which shall be sent by 31 August each year and for the first time in 2008, shall synthesise the different sectoral annual reports issued under the different components and shall include information about:

a) progress made in implementing Community assistance, in relation to the priorities set up in the multi-annual indicative planning document and the different programmes;

b) financial implementation of Community assistance.

(5) The final report on the implementation as referred to in paragraph 3 shall cover the whole period of implementation and may include the latest annual report mentioned in paragraph 4.

Article 39
CLOSURE OF PROGRAMMES UNDER DECENTRALISED MANAGEMENT

(1) After an application for final payment has been received by the Commission from the Beneficiary, a programme is considered closed as soon as one of the following occurs:

- payment of the final balance due by the Commission;
- issuance of a recovery order by the Commission;
- de-commitment of appropriations by the Commission.

(2) The closure of a programme does not prejudice the right of the Commission to undertake a financial correction at a later stage.

(3) The closure of a programme does not affect the obligations of the Beneficiary to continue to retain related documents.

(4) In addition to paragraph 1 to 3 above, more detailed rules on the closure of programmes may be set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

Article 40
CLOSURE OF PROGRAMMES UNDER CENTRALISED AND JOINT MANAGEMENT

(1) A programme is closed when all the contracts and grants funded by this programme have been closed.

(2) After a final payment application has been received, a contract or grant is considered closed as soon as one of the following occurs:

- payment of the final amount due by the Commission;
- issuance of a recovery order by the Commission following receipt of the final payment application;
- de-commitment of appropriations by the Commission.

(3) The closure of a contract or grant does not prejudice the right of the Commission to undertake a financial correction at a later stage.

(4) In addition to paragraph 1 to 3 above, more detailed rules on the closure of programmes may be set out in Financing Agreements or Sectoral Agreements.

(2) Izvješća iz stavka 1. šalju se nacionalnom koordinatoru programa IPA, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji, nakon što ih provjere sektorski nadzorni odbori.

(3) Na osnovi izvješća iz stavka 1., nacionalni koordinator programa IPA šalje Komisiji i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje, nakon provjere od strane nadzornog odbora programa IPA, godišnja i završna izvješća o provedbi pomoći u okviru Uredbe o programu IPA.

(4) Godišnje izvješće o provedbi iz stavka 3., koje se šalje do 31. kolovoza svake godine i po prvi put 2008. godine, sažeto prikazuje različita sektorska godišnja izvješća izdana u okviru raznih komponenti te uključuje informacije o:

a) postignutom napretku u provedbi pomoći Zajednice, u odnosu na prioritete utvrđene u višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu i različitim programima;

b) financijskoj provedbi pomoći Zajednice.

(5) Završno izvješće o provedbi kako je navedeno u stavku 3. pokriva cjelokupno razdoblje provedbe a može uključiti posljednje godišnje izvješće spomenuto u stavku 4.

Članak 39.
ZATVARANJE PROGRAMA U OKVIRU DECENTRALIZIRANOG UPRAVLJANJA

(1) Nakon što Komisija od Korisnika zaprimi zahtjev za konačnom isplatom, program se smatra zatvorenim čim dođe do jednog od sljedećeg:

- isplate konačnog salda dospjelog od strane Komisije;
- izdavanja naloga za povratom sredstava od strane Komisije;
- povrat proračunskih sredstava Komisiji.

(2) Zatvaranje programa ne dovodi u pitanje pravo Komisije da poduzme financijsku ispravku u kasnijoj fazi.

(3) Zatvaranje programa ne utječe na obveze Korisnika da i dalje zadrži odnosnu dokumentaciju.

(4) Osim gornjih stavaka 1. do 3., detaljnija pravila o zatvaranju programa mogu se utvrditi u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

Članak 40.
ZATVARANJE PROGRAMA U OKVIRU CENTRALIZIRANOG ILI ZAJEDNIČKOG UPRAVLJANJA

(1) Program je zatvoren kada su svi ugovori i bespovratna pomoć financirana iz ovog programa zatvoreni.

(2) Nakon zaprimanja konačnog zahtjeva za isplatom, ugovor ili bespovratna pomoć smatra se zatvorenim čim dođe do jednog od sljedećeg:

- isplate konačnog iznosa dospjelog od strane Komisije;
- izdavanja naloga za povratom sredstava od strane Komisije po primitku konačnog zahtjeva za isplatom;
- povrat proračunskih sredstava Komisiji.

(3) Zatvaranje ugovora ili bespovratne pomoći ne dovodi u pitanje pravo Komisije da poduzme financijsku korekciju u kasnijoj fazi.

(4) Osim gornjih stavaka 1. do 3., detaljnija pravila o zatvaranju programa mogu se utvrditi u Sporazumima o financiranju ili Sektorskim sporazumima.

SECTION VI
FINAL PROVISIONS

Article 41
CONSULTATION

(1) Any question relating to the execution or interpretation of this Framework Agreement shall be the subject of consultation between the Contracting Parties leading, where necessary, to an amendment of this Framework Agreement.

(2) Where there is a failure to carry out an obligation set out in this Framework Agreement which has not been the subject of remedial measures taken in due time, the Commission may suspend the financing of activities under IPA after consultation with the Beneficiary.

(3) The Beneficiary may renounce in whole or in part the implementation of activities under IPA. The Contracting Parties shall set out the details of the said renunciation in an exchange of letters.

Article 42
SETTLEMENT OF DIFFERENCES, ARBITRATION

(1) Differences arising out of the interpretation, operation and implementation of this Framework Agreement, at any and all levels of participation, will be settled amicably through consultation as provided for under Article 41.

(2) In default of amicable settlement, either Contracting Party may refer the matter to arbitration in accordance with the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration Involving International Organisations and States in force at the date of this Framework Agreement.

(3) The language to be used in the arbitral proceedings shall be English. The appointing authority shall be the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration following a written request submitted by either Contracting Party. The Arbitrator's decision shall be binding on all Parties and there shall be no appeal.

Article 43
DISPUTES WITH THIRD PARTIES

(1) Without prejudice to the jurisdiction of the court designated in a contract as the competent court for disputes arising out of that contract between the parties to it, the European Community shall enjoy in the territory of the Republic of Croatia immunity from suit and legal process with respect to any dispute between the European Community and/or the Beneficiary and a third party, or between third parties, which directly or indirectly relates to the provision of Community Assistance to the Beneficiary under this Framework Agreement, except in so far as in any particular case the European Community has expressly waived its immunity.

(2) The Beneficiary shall in any legal or administrative proceedings before a court, tribunal or administrative instance in the Republic of Croatia defend this immunity and take a position which takes duly account of the interests of the European Community. Where necessary, the Beneficiary and the European Commission shall proceed with consultations on the position to take.

Article 44
NOTICES

(1) Any communication in connection with this Framework Agreement shall be made in writing and in the English langua-

DIO VI.
ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.
KONZULTACIJE

(1) Sva pitanja koja se odnose za izvršavanje ili tumačenje ovog Okvirnog sporazuma predmet su konzultacija između ugovornih stranaka i mogu dovesti, ako je potrebno, do izmjena i dopuna ovog Okvirnog sporazuma.

(2) Ako se ne izvrši obveza sadržana u ovom Okvirnom sporazumu te ako mjere kako bi se to ispravilo nisu pravodobno poduzete, Komisija može obustaviti financiranje aktivnosti u okviru programa IPA nakon konzultacije s Korisnikom.

(3) Korisnik se može u cjelini ili djelomično odreći provedbe aktivnosti u okviru programa IPA. Ugovorne stranke utvrđuju pojedinosti navedenog odricanja razmjenom pisama.

Članak 42.
RJEŠAVANJE RAZLIKA, ARBITRAŽA

(1) Razlike nastale uslijed tumačenja, djelovanja i provedbe ovog Okvirnog sporazuma, na bilo kojoj i svim razinama sudjelovanja, rješavat će se mirnim putem konzultacijama kako je određeno u članku 41.

(2) U slučaju da se ne uspije riješiti mirnim putem, svaka ugovorna stranka može pitanje podnijeti na arbitražu u skladu s Izbornim pravilima o arbitraži između međunarodnih organizacijama i država pri Stalnom arbitražnom sudištu na snazi na datum potpisivanja ovog Okvirnog sporazuma.

(3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku bit će engleski jezik. Tijelo za imenovanje bit će glavni tajnik Stalnog arbitražnog sudišta na pisani zahtjev koji podnosi neka od ugovornih stranaka. Pravorijek arbitra je obvezujući za sve stranke bez prava na žalbu.

Članak 43.
SPOROVI S TREĆIM STRANAMA

(1) Bez utjecaja na jurisdikciju suda određenog u ugovoru kao nadležnog suda za sporove nastale iz tog ugovora između stranaka u njemu, Europska komisija uživa na državnom području Republike Hrvatske imunitet od parničnog i drugog zakonskog postupanja u vezi s bilo kojim sporom između Europske zajednice i/ili Korisnika i treće strane, ili između trećih strana, koji se neposredno ili posredno odnosi na pružanje pomoći Zajednice Korisniku prema ovom Okvirnom sporazumu, osim do one mjere do koje se u konkretnom slučaju Europska zajednica izričito odrekla svoga imuniteta.

(2) Korisnik je dužan u bilo kojem sudskom ili upravnom postupku pred sudom, tribunalom ili upravnom instancom u Republici Hrvatskoj braniti taj imunitet i zauzeti stav koji propisno štiti interese Europske komisije. Tamo gdje je to potrebno, Korisnik i Europska komisija pristupit će konzultacijama o stavu koji treba zauzeti.

Članak 44.
OBAVIJESTI

(1) Sve obavijesti u vezi s ovim Okvirnim sporazumom bit će u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora

ge. Each communication must be signed and must be supplied as an original document or by fax.

(2) Any communication in connection with this Framework Agreement must be sent to the following addresses:

For the Commission:
European Commission
Directorate-General Enlargement
1049 Brussels
BELGIUM
Fax: +32 (2) 295.95.40

For the Beneficiary:
Central Office for Development Strategy and Co-ordination of EU Funds
Radnička cesta 80
10 000 Zagreb
CROATIA
Fax: +385 (1) 4569 150

Article 45
ANNEXES

The Annexes shall be deemed an integral part of this Framework Agreement.

Article 46
ENTRY INTO FORCE

This Framework Agreement shall enter into force on the date on which the Contracting Parties inform each other in writing of its approval in accordance with the existing internal legislation or procedure of each of the Parties.

Article 47
AMENDMENT

Any amendment agreed to by the Contracting Parties will be in writing and will form part of this Agreement. Such amendment shall come into effect on the date determined by the Contracting Parties.

Article 48
TERMINATION

(1) This Framework Agreement shall continue to be in force for an indefinite period unless terminated by written notification by one of the Contracting Parties.

(2) On termination of this Framework Agreement, any assistance still in the course of execution shall be carried out to its completion in accordance with this Framework Agreement and any Sectoral Agreement and Financing Agreement.

Article 49
LANGUAGE

This Framework Agreement is drawn up in two originals in the English language.

Done at Zagreb on 27 August 2007
For the Government of the Republic of Croatia
Martina Dalić
State Secretary and National IPA Co-ordinator Central Office for Development Strategy and Co-ordination of EU Funds

Done at Zagreb on 27 August 2007
For the Commission
Vincent Degert
Head of Delegation of the European Commission to the Republic of Croatia

biti potpisana i dostavljena kao izvorni dokument ili putem faksa.

(2) Svaka komunikacija u vezi s ovim Okvirnim sporazumom mora se slati na sljedeće adrese:

Za Komisiju:
European Commission
Directorate-General Enlargement
1049 Brussels
BELGIUM
Fax: +32 (2) 295.95.40

Za Korisnika:
Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova
Radnička cesta 80
10 000 Zagreb
HRVATSKA
Fax: +385 (1) 4569 150

Članak 45.
DODACI

Dodaci se smatraju sastavnim dijelom ovog Okvirnog sporazuma.

Članak 46.
STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Okvirni sporazum stupa na snagu na datum kada se ugovorne stranke međusobno izvijeste pisanim putem o njegovom prihvaćanju u skladu s unutarnjim zakonodavstvom ili procedurama svake od stranaka.

Članak 47.
IZMJENE I DOPUNE

Sve izmjene i dopune dogovorene između ugovornih stranaka bit će u pisanom obliku i bit će dio ovog Sporazuma. Takve izmjene i dopune stupaju na snagu na datum koji odrede ugovorne stranke.

Članak 48.
PRESTANAK

(1) Ovaj Okvirni sporazum ostaje na snazi neodređeno vrijeme osim ako ga jedna od ugovornih stranaka na raskine uz pisanu obavijest.

(2) Po prestanku ovog Okvirnog sporazuma, sva pomoć koja je u tijeku izvršenja bit će provedena do svog ispunjenja u skladu s Okvirnim sporazumom te Sektorskim sporazumom i Sporazumom o financiranju.

Članak 49.
JEZIK

Ovaj Okvirni sporazum je sastavljen u dva izvornika na engleskom jeziku.

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27. kolovoza 2007.
Za Vladu Republike Hrvatske
Martina Dalić
Državni tajnik i Nacionalni IPA koordinator
Središnji državni ured za razvojnu stretegiju i koordinaciju fondova EU

Sastavljeno u Zagrebu, dana 27. kolovoza 2007.
Za Komisiju
Vincent Degert
Šef Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj

ANNEX A

ALLOCATION OF FUNCTIONS AND COMMON RESPONSIBILITIES TO THE STRUCTURES, AUTHORITIES AND BODIES IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 8 OF THE FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN THE COMMISSION AND THE BENEFICIARY OF 27 AUGUST 2007

Preliminary remark:

This list shows the main functions and common responsibilities of the structures, authorities and bodies concerned. It is not to be considered exhaustive. It supplements the core part of this Framework Agreement.

1) The Competent Accrediting Officer (CAO):

a) The CAO shall be appointed by the Beneficiary. He shall be a high-ranking official in the government or the state administration of the Republic of Croatia.

b) The CAO shall be responsible for issuing, monitoring and suspending or withdrawing the accreditation of the national authorising officer (NAO) both

- as the head of the national fund bearing overall responsibility for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and being responsible for the legality and regularity of the underlying transactions;
- with regard to the NAO's capacity to fulfil the responsibilities for the effective functioning of management and control systems under IPA.

  The accreditation of the NAO shall also cover the national fund (NF).

  The CAO shall notify the Commission of the accreditation of the NAO and shall inform the Commission of any changes regarding the accreditation of the NAO. This includes the provision of all relevant supporting information required by the Commission.

c) Prior to accrediting the NAO, the CAO shall satisfy himself that the applicable requirements set out in Article 11 of the IPA Implementing Rules are fulfilled. This includes the verification of the compliance of the management and control system set up by the Beneficiary for effective controls in at least the areas set out in the Annex to the IPA Implementing Regulation (accreditation criteria). This annex provides for the following overall requirements:

- Control environment (establishment and management of the organisation and the staff) comprising ethics and integrity policies, irregularity management and reporting, staff planning, recruitment, training and appraisal including sensitive post management, sensitive functions and conflicts of interest, establishment of legal bases for bodies and individuals, formal establishment of accountability, responsibility, delegated responsibility and any necessary related authority for all tasks and positions throughout the organisation);
- Planning and risk management comprising risk identification, assessment and management, objective setting and allocation of resources against objectives, planning of the implementation process;
- Control activities (implementation of interventions) comprising verification procedures, procedures for supervision by accountable management of tasks delegated to subordinates, including annual statements of assurance from subordinate

DODATAK A

DODJELA FUNKCIJA I ZAJEDNIČKIH ODGOVORNOSTI STRUKTURAMA, TIJELIMA I DIREKCIJAMA U SKLADU SA ČLANKOM 8. OKVIRNOG SPORAZUMA IZMEĐU KOMISIJE I KORISNIKA OD 27. KOLOVOZA 2007. GODINE

Preliminarna napomena:

Ovaj popis prikazuje glavne funkcije i zajedničke odgovornosti predmetnih struktura, tijela i direkcija. Popis ne treba smatrati konačnim. Dopunjuje osnovni dio ovog Okvirnog sporazuma.

1) Dužnosnik nadležan za akreditaciju (DNA):

a) Dužnosnika nadležnog za akreditaciju imenuje Korisnik. Dužnosnik nadležan za akreditaciju je visokopozicionirani dužnosnik u vladi ili državnoj upravi Republike Hrvatske.

b) DNA odgovoran je za izdavanje, nadzor i obustavu ili povlačenje akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO) ujedno

- kao čelnika nacionalnog fonda koji ima ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima EU u Republici Hrvatskoj i odgovoran je za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija;
- u vezi sa sposobnosti NDO-a da ispuni odgovornosti za djelotvorno funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA.

  Akreditacija NDO-a pokriva i nacionalni fond (NF).

  DNA dužan je Komisiju izvijestiti o akreditaciji NDO-a kao i izvijestiti Komisiju o svim promjenama u vezi s akreditacijom NDO-a. To uključuje dostavljanje svih relevantnih popratnih informacija na zahtjev Komisije.

c) Prije akreditacije NDO-a, DNA dužan je uvjeriti se da su ispunjeni primjenjivi zahtjevi iz članka 11. Provedbenih propisa za program IPA. To uključuje provjeru poštivanja sustava upravljanja i kontrole koje je Korisnik uspostavio radi djelotvornih kontrola barem za područja iz Dodatka Provedbene uredbe o programu IPA (kriteriji za akreditaciju). Ovaj dodatak sadrži sljedeće opće zahtjeve:

- Kontrolno okruženje (uspostavljanje i upravljanje organizacijom i zaposlenicima) što uključuje načela etike i integriteta, upravljanje i izvješćivanje o nepravilnostima, planiranje broja zaposlenih osoba, zapošljavanje, obuku i ocjenjivanje uključujući upravljanje osjetljivim radnim mjestima, osjetljivim funkcijama i sukobima interesa, uspostavljanje pravnih osnova za tijela i pojedince, formalno uspostavljanje odgovornosti, nadležnosti, delegirane nadležnosti i svih potrebnih povezanih ovlasti za sve zadatke i položaje u cijeloj organizaciji);
- Planiranje i upravljanje rizikom što uključuje utvrđivanje rizika, procjenu i upravljanje, utvrđivanje ciljeva i alokacije resursa prema ciljevima, planiranje procesa provedbe;
- Kontrolne aktivnosti (provedba mjera) što uključuje postupke provjere, postupke za nadzor kroz odgovorno upravljanje poslovima delegiranim na podređene, uključujući godišnje izjave o jamstvu od podređenih sudionika, pravila za svaku pojedi-

actors, rules for each type of procurement and calls for proposals, procedures including checklists for each step of procurement and calls for proposals, rules and procedures on publicity, payment procedures, procedures for monitoring the delivery of co-financing, budgetary procedures to ensure the availability of funds, procedures for continuity of operations, accounting procedures, reconciliation procedures, reporting of exceptions, amongst others exceptions to normal procedures approved at appropriate level, unapproved exceptions and control failures whenever identified, security procedures, archiving procedures, segregation of duties and reporting of internal control weaknesses;

- Monitoring activities (supervision of interventions), comprising internal audit with handling of audit reports and recommendations, evaluations;
- Communication (ensuring all actors receive information necessary to fulfil their role) comprising the regular coordination meetings between different bodies to exchange information on all aspects of planning and implementation and the regular reporting at all appropriate levels on efficiency and effectiveness of internal control.

2) The National IPA Coordinator (NIPAC):

a) The NIPAC shall be appointed by the Beneficiary. He shall be a high-ranking official in the government or the state administration of the Beneficiary.

b) He shall ensure the overall coordination of assistance under IPA.

c) The NIPAC shall ensure partnership between the Commission and the Beneficiary and close link between the general accession process and the use of pre-accession assistance under IPA. He shall bear the overall responsibility for

- the coherence and coordination of the programmes provided under IPA;
- the annual programming for the Transition Assistance and Institution Building Component at national level;
- the co-ordination of the participation of the Beneficiary in the relevant cross-border programmes both with Member States and with other Beneficiary countries, as well as the transnational, interregional or sea basins programmes under other Community instruments. The NIPAC may delegate the tasks relating to this co-ordination to a cross-border co-operation co-ordinator.

d) The NIPAC shall draw up and, after examination by the IPA monitoring committee, submit to the Commission the IPA annual and final reports on implementation as defined in Article 38 of this Framework Agreement and in Article 61(3) of the IPA Implementing Regulation. He shall send a copy of these reports to the NAO.

3) The Strategic Co-ordinator:

a) A strategic co-ordinator shall be appointed by the Beneficiary to ensure the co-ordination of the Regional Development Component and Human Resources Development Component under the responsibility of the national IPA co-ordinator. The strategic co-ordinator shall be an entity within the state administration of the Beneficiary with no direct involvement in the implementation of components concerned.

b) The strategic co-ordinator shall in particular:

- co-ordinate assistance granted under the Regional Development Component and the Human Resources Development Component;

načnu vrstu nabave i poziva na dostavu prijedloga, procedure uključujući popise provjere za svaki korak nabave i poziva na dostavu prijedloga, pravila i procedure o promidžbi, procedure isplata, procedure za nadzor izvršavanja sufinanciranja, proračunske procedure da bi se osigurala dostupnost sredstava, procedure za kontinuitet operacija, računovodstvene procedure, procedure usuglašavanja, izvješćivanje o izuzecima, između ostalih o izuzecima od uobičajenih procedura odobrenih na odgovarajućoj razini, neodobrenim izuzecima i utvrđenim propustima u kontroli, sigurnosne procedure, procedure arhiviranja, razdvajanje dužnosti i izvješćivanje i slabostima interne kontrole;

- Aktivnosti nadzora (nadzor intervencija), što uključuje internu reviziju uz sastavljanje revizijskih izvješća i preporuka, ocjena;
- Komunikacija (osiguranje da svi sudionici dobiju informacije koje su im potrebne za obavljanje njihove uloge) što uključuje redovne koordinacijske sastanke između različitih tijela radi razmjene informacija o svim aspektima planiranja i provedbe i redovito izvješćivanje na svim odgovarajućim razinama o učinkovitosti i djelotvornosti interne kontrole.

2) Nacionalni koordinator programa IPA (NIPAK):

a) NIPAK-a imenuje Korisnik. Nacionalni koordinator programa IPA je visoko pozicionirani dužnosnik u vladi ili državnoj upravi Korisnika.

b) Zadužen je za sveukupnu koordinaciju pomoći u okviru programa IPA.

c) NIPAK osigurava partnerstvo između Komisije i Korisnika i usku vezu između općeg procesa pridruživanja i korištenja pretpristupne pomoći u okviru programa IPA. Ima ukupnu odgovornost za

- usklađivanje i koordinaciju programa u okviru programa IPA;
- godišnje programiranje za komponentu Pomoći u tranziciji i jačanju institucija na nacionalnoj razini;
- koordinaciju sudjelovanja Korisnika u predmetnim programima prekogranične suradnje kako s Državama članicama tako i s drugim državama Korisnicama, kao i u programima transnacionalne, međuregionalne i suradnje u području morskoga sliva u okviru drugih instrumenata Zajednice. NIPAK može delegirati poslove koji se odnose na ovu koordinaciju na koordinatora programa prekogranične suradnje.

d) NIPAK sastavlja, nakon što ih pregleda nadzorni odbor programa IPA, i podnosi Komisiji godišnja i završna izvješća o provedbi programa IPA kako je određeno u članku 38. ovog Okvirnog sporazuma i u članku 61. stavku 3. Provedbene uredbe o programu IPA. Primjerak tih izvješća šalje NDO-u.

3) Strateški koordinator:

a) Strateškog koordinatora imenuje Korisnik kako bi osigurao koordinaciju komponente Regionalnog razvoja i komponente Razvoja ljudskih potencijala pod odgovornošću nacionalnog IPA koordinatora. Strateški koordinator je tijelo unutar državne uprave Korisnika stavljeno pod nadležnost nacionalnog koordinatora programa IPA i bez izravnog uključivanja u provedbu predmetnih komponenti.

b) Strateški koordinator posebno:

- koordinira pomoć dodijeljenu u okviru komponente Regionalnog razvoja i komponente Razvoja ljudskih potencijala;

- draft the strategic coherence framework as defined in Article 154 of the IPA Implementing Regulation;
- ensure co-ordination between sectoral strategies and programmes.

4) The National Authorising Officer (NAO):

The NAO shall be appointed by the Beneficiary. He shall be a high-ranking official in the government or the state administration of the Beneficiary.

The NAO shall fulfil the following functions and assume the following responsibilities:

a) As the head of the national fund, bearing overall responsibility for the financial management of EU funds in the Republic of Croatia and being responsible for the legality and regularity of the underlying transactions. The NAO shall in particular fulfil the following tasks as regards these responsibilities:

- providing assurance about the regularity and legality of underlying transactions;
- drawing up and submitting to the Commission certified statements of expenditure and payment applications; he shall bear overall responsibility for the accuracy of the payment application and for the transfer of funds to the operating structures and/or final beneficiaries;
- verifying the existence and correctness of the co-financing elements;
- ensuring the identification and immediate communication of any irregularity;
- making the financial adjustments required in connection with irregularities detected, in accordance with Article 50 of the IPA Implementing Regulation;
- being the contact point for financial information sent between the Commission and the Beneficiary.

b) being responsible for the effective functioning of management and control systems under IPA. The NAO shall in particular fulfil the following tasks as regards these responsibilities:

- being responsible for issuing, monitoring and suspending or withdrawing the accreditation of the operating structures;
- ensuring the existence and effective functioning of systems of management of assistance under IPA;
- ensuring that the system of internal control concerning the management of funds is effective and efficient;
- reporting on the management and control system;
- ensuring that a proper reporting and information system is functioning;
- following-up the findings of audit reports from the audit authority, in accordance with Article 18 of this Framework Agreement and Article 30(1) of the IPA Implementing Regulation;
- immediately notifying the Commission, with a copy of the notification to the CAO, any significant change concerning the management and control systems.

As corollary to the responsibilities under a) and b) above, the NAO shall establish an Annual Statement of Assurance as defined in Article 17 of this Framework Agreement and following ANNEX B to this Agreement, which shall include:

a) a confirmation of the effective functioning of the management and control systems;

b) a confirmation regarding the legality and regularity of the underlying transactions;

c) information concerning any changes in systems and controls, and elements of supporting accounting information.

- izrađuje nacrt okvira za usklađivanje strategija kako je navedeno u članku 154. Provedbene uredbe o programu IPA;
- osigurava koordinaciju između sektorskih strategija i programa.

4) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO):

NDO-a imenuje Korisnik. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je visoko pozicionirani dužnosnik u vladi ili državnoj upravi Korisnika.

NDO obavlja sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

a) Kao čelnik nacionalnog fonda, nosi ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje fondovima EU u Republici Hrvatskoj i odgovoran je za pravovaljanost i ispravnost predmetnih transakcija. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje posebno obavlja sljedeće poslove u pogledu tih odgovornosti:

- osiguranje pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija;
- sastavljanje i podnošenje potvrđenih izjava o izdacima i zahtjeva za plaćanje Komisiji; nosi ukupnu odgovornost za točnost zahtjeva za plaćanje i za prijenos sredstava na operativne strukture i/ili krajnje korisnike;
- potvrđivanje dostupnosti i valjanosti elemenata za sufinanciranje;
- utvrđivanje i promptno obavještavanje o nepravilnostima;
- financijske ispravke slijedom eventualno uočenih nepravilnosti, u skladu sa člankom 50. Provedbene uredbe o programu IPA;
- osoba za kontakt o financijskim informacijama koje se šalju između Komisije i Korisnika.

b) odgovoran je za djelotvorno funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA. NDO posebno ispunjava sljedeće zadatke u pogledu tih odgovornosti:

- odgovoran je za izdavanje, nadzor i obustavu ili povlačenje akreditacije operativnim strukturama;
- osiguranje postojanja i djelotvornog funkcioniranja sustava upravljanja pomoći u okviru programa IPA;
- osiguranje da sustav unutarnje kontrole u pogledu upravljanja sredstvima bude djelotvoran i učinkovit;
- podnošenje izvješća o radu sustava upravljanja i kontrole;
- učinkovit rad sustava izvještavanja i pružanja informacija;
- praćenje ispunjavanja nalaza iz revizorskih izvješća, u skladu sa člankom 18. ovog Okvirnog sporazuma i člankom 30. stavkom 1. Provedbene uredbe o programu IPA;
- bez odgađanja obavještava Komisiju, uz primjerak izvješća DNA-u, o bilo kakvim značajnim promjenama u sustavima upravljanja i kontrole.

Kao nužna posljedica odgovornosti pod a) i b) kako je gore navedeno, NDO uspostavlja Godišnju izjavu o jamstvu kako je utvrđeno u članku 17. ovog Okvirnog sporazuma i sljedećeg DODATKA B ovom Sporazumu, koja uključuje:

a) potvrdu o učinkovitom radu sustava upravljanja i kontrole;

b) potvrdu o pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija;

c) informacije o bilo kakvim promjenama u sustavima i kontrolama, i elementima popratnih računovodstvenih podataka.

If the confirmations regarding the effective functioning of the management and control systems and the legality and regularity of underlying transactions (a) and b) above) are not available, the NAO shall inform the Commission, copy to the CAO, of the reasons and potential consequences as well as of the actions being taken to remedy the situation and to protect the interests of the Community.

5) The National Fund (NF):

a) The NF shall be a body located in a State level Ministry of the Beneficiary and shall have central budgetary competence and act as central treasury entity.

b) The NF shall be in charge of tasks of financial management of assistance under IPA, under the responsibility of the NAO.

c) The NF shall in particular be in charge of organising the bank accounts, requesting funds from the Commission, authorising the transfer of funds from the Commission to the operating structures or to the final beneficiaries and the financial reporting to the Commission.

6) The Operating Structures:

a) An operating structure shall be established for each IPA component or programme to deal with the management and implementation of assistance under IPA. The operating structure shall be a body or a collection of bodies within the administration of the Beneficiary.

b) The operating structure shall be responsible for managing and implementing the IPA programme or programmes concerned in accordance with the principle of sound financial management. For those purposes, the operating structure shall carry a number of functions that include:

- drafting the annual or multi-annual programmes;
- monitoring programme implementation and guiding the work of the sectoral monitoring committee as defined in Article 36(2) of this Framework Agreement and in Article 59 of the IPA Implementing Regulation, notably by providing the documents necessary for monitoring the quality of implementation of the programmes;
- drawing up the sectoral annual and final implementation reports defined in Article 38(1) and (2) of this Framework Agreement and in Article 61(1) of the IPA Implementing Regulation and, after their examination by the sectoral monitoring committee, submitting them to the Commission the NIPAC and the NAO;
- ensuring that operations are selected for funding and approved in accordance with the criteria and mechanisms applicable to the programmes, and that they comply with the relevant Community and national rules;
- setting up procedures to ensure the retention of all documents regarding expenditure and audits required to ensure an adequate audit trail;
- arranging for tendering procedures, grant award procedures, the ensuing contracting, and making payments to, and recovery from, the final Beneficiary;
- ensuring that all bodies involved in the implementation of operations maintain a separate accounting system or a separate accounting codification;
- ensuring that the NF and the NAO receive all necessary information on the procedures and verifications carried out in relation to expenditure;
- setting up, maintaining and updating the reporting and information system;
- carrying out verifications to ensure that the expenditure declared has actually been incurred in accordance with the applicable rules, the products or services have been delivered

Ukoliko potvrde u vezi s učinkovitim radom sustava upravljanja i kontrole i pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija (gornjih a) i b) nisu dostupne, NDO dužan je izvijestiti Komisiju, uz primjerak DNA, o razlozima i mogućim posljedicama kao i o mjerama koje se poduzimaju za ispravak situacije i zaštitu interesa Zajednice.

5) Nacionalni fond (NF):

a) NF je tijelo smješteno na razini državnog ministarstva Korisnika i nadležno je za središnji proračun te djeluje kao tijelo središnje riznice.

b) NF je zadužen za poslove financijskog upravljanja pomoći u okviru programa IPA, pod nadležnosti NDO-a.

c) NF je posebno zadužen za organiziranje bankovnih računa, podnošenje zahtjeva za isplatom sredstava Komisiji, odobravanje prijenosa sredstava sa Komisije na operativne strukture ili na krajnje korisnike i podnošenje financijskih izvješća Komisiji.

6) Operativne strukture:

a) Po jedna operativna struktura uspostavlja se za svaku komponentu ili program IPA koja će se baviti upravljanjem i provedbom pomoći u okviru programa IPA. Operativna struktura je tijelo ili skupina tijela unutar uprave Korisnika.

b) Operativna struktura odgovorna je za upravljanje i provedbu programa IPA ili predmetnih programa u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja. U tu svrhu, operativna struktura ima nekoliko funkcija koje uključuju:

- pripremu godišnjih i višegodišnjih programa;
- nadzor provedbe programa i vođenje sektorskih nadzornih odbora kako je određeno u članku 36. stavku 2. ovog Okvirnog sporazuma i u članku 59. Provedbene uredbe o programu IPA, odnosno, osiguravanje dokumentacije potrebne za nadzor kvalitete provedbe programa;
- pripremu sektorskih godišnjih i završnih izvješća o provedbi iz članka 38. stavka 1. i 2. ovog Okvirnog sporazuma i članka 61. stavka 1. Provedbene uredbe o programu IPA, te nakon njihove provjere od strane sektorskog nadzornog odbora, podnošenje izvješća Komisiji, NIPAK-u i NDO-u;
- osiguranje da su aktivnosti koje se financiraju odabrane i odobrene sukladno kriterijima i mehanizmima primjenjivim na te programe te da poštuju relevantna pravila Komisije i nacionalna pravila;
- uspostavljanje postupaka kako bi se osiguralo čuvanje dokumentacije u vezi s izdacima i potrebnim revizijama kako bi se osigurao odgovarajući revizorski trag;
- organizaciju natječajnih postupaka, dodjelu bespovratnih sredstava i potpisivanje ugovora, izvršenje plaćanja i povrat sredstava od krajnjeg korisnika;
- osiguranje da sva tijela sudionici u provedbi operacija održavaju poseban računovodstveni sustav ili posebnu računovodstvenu kodifikaciju;
- dostavu svih potrebnih informacija o postupcima i provjerama provedenim u vezi s izdacima prema NF-u i NDO-u;
- uspostavu, održavanje i nadogradnju odgovarajućeg sustava izvještavanja i informiranja;
- potvrđivanje da su izdaci pristigli na naplatu učinjeni u skladu s primjenjivim pravilima, da je roba dostavljena i usluge izvršene sukladno relevantnoj odluci, te da su zahtjevi za plaćanje

in accordance with the approval decision, and the payment requests by the final Beneficiary are correct: These verifications shall cover administrative, financial, technical and physical aspects of operations, as appropriate;
- ensuring internal audit of its different constituting bodies;
- ensuring irregularity reporting;
- ensuring compliance with the information and publicity requirements.

c) The heads of the bodies constituting the operating structure shall be clearly designated and shall be responsible for the tasks assigned to their respective bodies, in accordance with Article 8(3) of this Framework Agreement and with Article 11(3) of the IPA Implementing Regulation.

7) The Audit Authority:

a) The audit authority shall be designated by the Beneficiary and shall be functionally independent from all actors in the management and control system and comply with internationally accepted audit standards.

b) The audit authority shall be responsible for the verification of the effective and sound functioning of the management and control systems.

c) The audit authority, under the responsibility of its head, shall in particular fulfil the following functions and assume the following responsibilities:

- During the course of each year, establishing and fulfilling an annual audit work plan which encompasses audits aimed at verifying:
  - the effective functioning of the management and control systems;
  - the reliability of accounting information provided to the Commission.

  The audit work shall include audits of an appropriate sample of operations or transactions, and an examination of procedures. The annual audit work plan shall be submitted to the NAO and the Commission before the start of the year in question.
- submitting reports and opinions as follows:
  - an **annual audit activity report** following the model in ANNEX C to this Framework Agreement and setting out the resources used by the audit authority, and a summary of any weaknesses found in the management and control system or in transaction findings from the audits carried out in accordance with the annual audit work plan during the previous 12 month period, ending on 30 September of the year concerned. The annual audit activity report shall be addressed to the Commission, the NAO and the CAO by 31 December each year. The first such report shall cover the period 1 January 2007 – 30 November 2007.
  - an **annual audit opinion** following the model set out in ANNEX D to this Framework Agreement as to whether the management and control systems function effectively and conform to the requirements of this Framework Agreement and the IPA Implementing Regulation and/or any other agreements between the Commission and the Beneficiary. This opinion shall be addressed to the Commission, the NAO and the CAO. It shall cover the same period and have the same deadline as the annual audit activity report.
  - an **opinion on any final statement of expenditure** submitted to the Commission by the NAO, for the closure of any programme or of any part thereof. Where appropriate, the final statement of expenditure may include payment applications in the form of accounts submitted annually. This opinion shall address the validity of the final payment application, the accuracy of the financial information, and, where appropriate, be supported by a final audit activity report. It shall follow the

sa strane krajnjeg korisnika ispravni: Te potvrde pokrivaju administrativne, financijske, tehničke i fizičke aspekte operacija, kako je prikladno;
- osiguranje interne revizije svojih različitih sastavnih tijela;
- izvještavanje o nepravilnostima;
- poštivanje zahtjeva vezanih uz informiranje i promidžbu.

c) Čelnici tijela koja čine operativnu strukturu moraju biti jasno imenovani i odgovorni za zadatke koji su dodijeljeni njihovim odgovarajućim tijelima, u skladu sa člankom 8. stavkom 3. ovog Okvirnog sporazuma i člankom 11. stavkom 3. Provedbene uredbe o programu IPA.

7) Tijelo nadležno za reviziju:

a) Korisnik imenuje tijelo nadležno za reviziju koje je funkcionalno neovisno od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole i poštuje međunarodno prihvaćane revizijske standarde.

b) Tijelo nadležno za reviziju odgovorno je za potvrđivanje djelotvornog i dobrog rada sustava upravljanja i kontrole.

c) Tijelo nadležno za reviziju, pod nadležnosti svoga čelnika, posebno ispunjava sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

- Tijekom svake godine, uspostavljanje i izvršavanje godišnjeg plana rada revizije koji obuhvaća revizije čiji je cilj potvrđivanje:
  - djelotvornog rada sustava upravljanja i kontrole;
  - pouzdanosti računovodstvenih podataka koji se dostavljaju Komisiji.

  Rad revizije uključuje provođenje revizije na odgovarajućem uzorku operacija ili transakcija i provjeru procedura.

  Godišnji plan rada revizije podnosi se nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji prije početka predmetne godine.
- podnošenje izvješća i mišljenja kako slijedi:
  - **godišnje izvješće o obavljenim revizijama** prema obrascu u DODATKU C ovom Okvirnom sporazumu i utvrđivanje resursa koje je tijelo nadležno za reviziju koristilo i sažetak svih slabosti otkrivenih u sustavu upravljanja i kontrole ili nalazima revizije transakcija izvršenih u skladu s godišnjim planom rada revizije tijekom prethodnih 12 mjeseci, zaključno na dan 30. rujna predmetne godine. Godišnje izvješće o obavljenim revizijama šalje se Komisiji, NDO-u i DNA-u do 31. prosinca svake godine. Prvo takvo izvješće pokriva razdoblje od 1. siječnja 2007. godine do 30. studenog 2007. godine.
  - **godišnje revizijsko mišljenje** prema obrascu u DODATKU D ovom Okvirnom sporazumu o tome rade li sustavi upravljanja i kontrole učinkovito i poštuju li zahtjeve ovog Okvirnog sporazuma i Provedbene uredbe o programu IPA i/ili drugih sporazuma između Komisije i Korisnika. Ovo se mišljenje šalje Komisiji, NDO-u i DNA-u. Pokriva isto razdoblje i ima iste rokove kao i godišnje izvješće o obavljenim revizijama.
  - **mišljenje o završnoj izjavi o izdacima** koje NDO podnosi Komisiji, za zatvaranje nekog programa ili nekog njegovog dijela. Tamo gdje je to prikladno, završna izjava o izdacima može uključiti zahtjeve za plaćanje u obliku računa koji se podnose na godišnjoj osnovi. Ovo mišljenje bavi se valjanosti završnog zahtjeva za plaćanje, točnosti financijskih informacija i, tamo gdje je to prikladno, popraćeno je završnim izvješćem o obav-

model provided in **ANNEX E** to this Framework Agreement. It shall be sent to the Commission and to the CAO at the same time as the relevant final statement of expenditure submitted by the NAO, or at least within three months of the submission of that final statement of expenditure.

- Further specific requirements for the annual audit work plan and/or the reports and opinions mentioned under the previous bullet point may be set out in the Sectoral Agreements or Financing Agreements.
- With regard to the methodology for the audit work, reports and audit opinions, the audit authority must comply with international standards on auditing in particular as regards the areas of risk assessment, audit materiality and sampling. That methodology may be complemented by any further guidance and definitions from the Commission, notably in relation to an appropriate general approach to sampling, confidence levels and materiality.

ANNEX B

to the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia

Statement of Assurance[1] of the National Authorising Officer of the Republic of Croatia[2]

I, *(name, first name, official title or function*), National Authorising Officer of the Republic of Croatia herewith present to the Commission the [statement of expenditure] [accounts and statement of expenditure][3] of the Instrument for Pre-accession (IPA) for the Republic of Croatia for the financial year 01/01/20xx to 31/12/20xx.

I declare that I have put in place, and supervised the operation of, a management and internal control system relating to the IPA component [1 to 5] (Annual Management Declaration).

I confirm, based on my own judgment and on the information at my disposal, including, *inter alia,* the results of the work of the internal audit, that:

- The expenditure declared [and the accounts submitted][3] to the Commission during the financial year 01/01/20xx to 31/12/20xx give[3][s], to the best of my knowledge, a true, complete and accurate view of the expenditure and receipts related to the IPA component [1 to 5] for the financial year mentioned above;
- The management and control system has functioned effectively to provide reasonable assurance on the legality and regularity of the underlying transactions including, *inter alia*, the adherence to the principles of sound financial management;
- The management and control system in operation for component [1 to 5] was not [significantly][4] changed as compared to the description provided at the moment of submitting the application for conferral of management (taking into account of changes notified to the Commission in previous years);
- All relevant contractual agreements which could have a material effect on the expenditure declared [and the accounts submitted][3] during the reference period in the event of non-compliance have been complied with. There have been no incidences of non-compliance with Community rules that could

[1] per component
[2] pursuant to Article 27 of the IPA Implementing Regulation
[3] option to be selected for component 5
[4] where appropriate

ljenim revizijama. Priprema se prema obrascu u **DODATKU E** ovom Okvirnom sporazumu. Šalje se Komisiji i DNA-u u isto vrijeme kad i predmetna završna izjava o izdacima koju podnosi NDO ili najkasnije u roku od tri mjeseca od podnošenja te završne izjave o izdacima.

- Daljnji posebni zahtjevi za godišnji plan rada revizije i/ili izvješća i mišljenja iz prethodne točke mogu se utvrditi u Sektorskim sporazumima ili Sporazumima o financiranju.
- S obzirom na metodologiju rada revizije, izvješća i revizijska mišljenja, tijelo nadležno za reviziju mora poštivati međunarodne standarde o reviziji, posebno u pogledu područja procjene rizika, revizijske značajnosti i uzorkovanja. Ta se metodologija može upotpuniti daljnjim smjernicama i definicijama Komisije, posebno u vezi s odgovarajućim općim pristupom uzorkovanju, razinama povjerljivosti i značajnosti.

DODATAK B

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske

Izjava o jamstvu[1] Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje Republike Hrvatske[2]

Ja, *(prezime, ime, službeni naziv ili funkcija*), nacionalni dužnosnik za ovjeravanje Republike Hrvatske ovim dostavljam Komisiji [izjavu o izdacima] [račune i izjavu o izdacima][3] Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) za Republiku Hrvatsku za financijsku godinu 1. 1. 20xx. do 31. 12. 20xx.

Izjavljujem da sam uspostavio i nadzirao rad sustava upravljanja i interne kontrole u vezi s komponentom programa IPA [1 do 5] (Godišnja izjava o upravljanju).

Potvrđujem, na osnovi svoje vlastite prosudbe i na osnovi informacija koje su mi na raspolaganju, uključujući, *između ostalog*, rezultate rada interne revizije, da:

- Izdaci prikazani [i računi podnijeti][3] Komisiji tijekom financijske godine 01. 01. 20xx. do 31. 12. 20xx. daju[3][s], po mom najboljem znanju, objektivno, potpuno i točno stanje izdataka i primitaka u vezi s komponentom programa IPA [1 do 5] za gore navedenu financijsku godinu;
- Sustav upravljanja i kontrole bio je djelotvoran kako bi osigurao prihvatljivo jamstvo pravovaljanosti i ispravnosti predmetnih transakcija, uključujući, *između ostalog*, poštivanje načela dobrog financijskog upravljanja;
- Sustav upravljanja i kontrole primijenjen za komponentu [1 do 5] nije se [značajno][4] promijenio u usporedbi s opisom danim u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (uzimajući u obzir promjene o kojima je Komisija bila obaviještena prethodnih godina);
- Poštovani su svi relevantni ugovorni odnosi koji bi mogli imati materijalne posljedice na prikazane izdatke [i podnijete račune][3] tijekom referentnog razdoblja u slučaju nepoštivanja. Nije bilo događaja nepoštivanja pravila Zajednice koji bi mogli

[1] po komponentama
[2] prema članku 27. Provedbene uredbe o programu IPA
[3] mogućnost koja se bira za komponentu 5
[4] gdje je to prikladno

have a material effect on the expenditure declared [and the accounts submitted][3] in the event of non-compliance.

I confirm that, where necessary, I have taken appropriate actions in respect of the reports and opinions from the audit authority issued to date in accordance with Article 29 of the IPA Implementing Rules.

[This assurance is, however, subject to the following reservations <*also describe remedial actions*>:

- ...
- ...].

Furthermore, I confirm that I am not aware of any undisclosed matter which could be damaging to the financial interest of the Community.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the National Authorising Officer)

ANNEX C

to the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia

Annual Audit Activity Report[1] of the Audit Authority of the Republic of Croatia[2]

addressed to

– the European Commission, Directorate–General...

– the Competent Accrediting Officer (CAO) of the Republic of Croatia and

– [copy to][3] the National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Croatia

1. INTRODUCTION

- Identify the component/programme of IPA covered by the report
- Indicate the bodies that have been involved in preparing the report, including the Audit Authority itself
- Describe the steps taken for the preparation of the report
- Indicate the scope of the audits (including the expenditure declared to the Commission for the year concerned in respect of the relevant operations)
- Indicate the period which is covered by this annual audit activity report *(previous 12 months ending on 30/09/20xx)*

2. SUMMARY OF FINDINGS

- Describe the nature and extent of findings arisen from both systems and substantive testing. (Categorise these findings by reference to their level of importance – «major», «intermediate» and «minor». The list of these findings is shown in the annex to this report). Indicate those errors, which are considered systemic in nature and assess the probability of a possible subsequent qualification linked to the errors. Describe and quantify any irregularities encountered.

3. CHANGES IN MANAGEMENT AND CONTROL SYSTEMS

- Indicate any significant changes in the management and control systems as compared to the description provided for at the moment of submitting the application for conferral of management (decentralised management) and since the last annual audit activity report.

[1] per component

[2] pursuant to Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

[3] option to be selected

imati materijalne posljedice na prikazane izdatke [i podnijete račune][3] u slučaju nepoštivanja.

Potvrđujem da sam, prema potrebi, poduzeo odgovarajuće mjere u vezi s izvješćima i mišljenjima tijela nadležnog za reviziju, koja su do danas izdana, u skladu s člankom 29. Provedbenih pravila IPA-e.

[Ovo jamstvo ipak podliježe sljedećim uvjetovanjima <*opisati i mjere za ispravak* >:

- …
- …].

Nadalje, potvrđujem da nisam upoznat s bilo kojim neobjavljenim pitanjem koje bi moglo štetiti financijskim interesima Zajednice.

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naslov ili funkcija nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje)

DODATAK C

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske

Godišnje izvješće o obavljenim revizijama[1] tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju[2]

dostavlja se

– Europskoj komisiji, Općoj upravi …

– Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj i

– [primjerak][3] Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NDO) u Republici Hrvatskoj

1. UVOD

- Utvrditi komponentu/program IPA-e koju izvješće pokriva
- Navesti tijela koja su bila uključena u pripremu izvješća, uključujući i samo Tijelo nadležno za reviziju
- Opisati korake koji su poduzeti za pripremu izvješća
- Navesti opseg obavljenih revizija (uključujući izdatke prikazane Komisiji za odnosnu godinu u vezi s relevantnim operacijama)
- Navesti razdoblje pokriveno ovim godišnjim izvješćem o obavljenim revizijama *(prethodnih 12 mjeseci zaključno na dan 30. 09. 20xx.g.)*

2. SAŽETAK NALAZA

- Opisati vrstu i opseg nalaza dobivenih i iz sustava i iz dokaznog ispitivanja. (Te nalaze podijeliti prema razini važnosti – »velika«, »srednja« i »mala«. Popis tih nalaza prikazan je u dodatku ovom izvješću). Navesti one pogreške, koje se smatraju sistemskim po svojoj prirodi i procijeniti vjerojatnost moguće daljnje kvalifikacije povezane s tim pogreškama. Opisati i količinski izraziti sve otkrivene nepravilnosti.

3. PROMJENE U SUSTAVIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

- Navesti sve značajnije promjene u sustavu upravljanja i kontrole u odnosu na opis pripremljen za vrijeme podnošenja prijave za prijenos upravljanja (decentralizirani sustav upravljanja) te u odnosu na zadnje izvješće o obavljenim revizijama.

[1] po komponentama

[2] prema članku 29. stavku 2(b) Provedbene uredbe o programu IPA

[3] mogućnost koja se bira

- Confirm whether or not the changes referred to have been communicated by the NAO in accordance with Annex A 4) b) of the Framework Agreement.

4. CHANGES TO THE ANNUAL AUDIT WORK PLAN

- Indicate any changes that have been made to the annual audit work plan or are proposed, giving explanations and reasons.
- Given the changes listed above, describe the audit approach adopted in response. Outline the implications of the changes and deviations, including an indication of the basis for selection of any additional audits in the context of the revised annual audit work plan.

5. SYSTEMS AUDITS

- Indicate the bodies that have carried out systems testing for the purpose of this report, including the Audit Authority itself.
- Attach a summary list of the audits carried out; indicate the materiality and confidence levels applied (%), where appropriate, and the date on which the audit report was forwarded to the Commission.
- Describe the basis for selection of the audits in the context of the annual audit work plan.
- Describe the principal findings and the conclusions drawn from the audit work for the management and control systems, including the adequacy of the audit trail and compliance with Community requirements and policies.
- Indicate any financial impact of findings.
- Provide information on the follow-up of the audit findings and in particular any corrective and preventive measures applied or recommended.

6. AUDITS OF SAMPLE OF OPERATIONS

- Indicate the bodies that have carried out substantive testing for the purpose of this report, including the Audit Authority itself.
- Attach a summary list indicating the number of audits carried out, the materiality and confidence levels applied (%), where appropriate, and the amount of expenditure checked, broken down by components, programme priority axis and/or measure if relevant, distinguishing between risk-based and statistical sampling, where appropriate. Provide the percentage of expenditure checked in relation to total eligible expenditure declared to the Commission (both for the period in question and cumulatively).
- Describe the basis for selection of the operations inspected.
- Describe the principal results of the substantive testing, indicating in particular, the overall rate of financial errors in proportion to the total expenditure audited resulting from the sample.
- Provide information on the follow-up of errors the application of any financial adjustments and/or any remedial action plan.
- Indicate any resulting financial corrections.

7. CO-ORDINATION BETWEEN AUDIT BODIES AND SUPERVISORY WORK OF THE AUDIT AUTHORITY

- Describe the procedure for co-ordination between different national audit bodies and the audit authority itself (if applicable).
- Describe the procedure for supervision applied by the audit authority to other audit bodies (if applicable).

8. FOLLOW-UP OF PREVIOUS YEARS' AUDIT ACTIVITY

- Provide information, where appropriate, on the follow-up to audit recommendations and results of audits of operations from earlier years.

9. RESOURCES USED BY THE AUDIT AUTHORITY

- Describe the resources used in order to establish this Annual Audit Activity Report

- Potvrditi da li su promjene na koje se referira bile iskomunicirane s NDO-om sukladno Dodatku A 4) b) Okvirnoga Sporazuma.

4. PROMJENE U GODIŠNJEM PLANU REVIZIJE

- Navesti promjene koje su unijete u godišnji plan revizije ili su predložene, uz objašnjenja i razloge.
- S obzirom na prethodno navedene promjene, opisati pristup revizije koji je usvojen kao odgovor. Naznačiti implikacije promjena i odstupanja, uključujući i naznaku osnove za odabir dodatnih postupaka revizije u kontekstu revidiranog godišnjeg plana revizije.

5. REVIZIJE SUSTAVA

- Navesti tijela koja su provela ispitivanje sustava u svrhu ovog izvješća, uključujući i samo tijelo zaduženo za reviziju.
- Priložiti sažeti popis obavljenih revizija; navesti primijenjene stupnjeve značajnosti i pouzdanosti (u %), gdje je prikladno, i datum kada je izvješće prosljeđeno Komisiji.
- Opisati osnovu za odabir revizija u kontekstu godišnjeg plana revizija.
- Opisati glavne nalaze i zaključke iz obavljenih revizija za sustave upravljanja i kontrole, uključujući adekvatnost tijeka revizije i poštivanje zahtjeva i politika Zajednice.
- Navesti sve financijske posljedice nalaza.
- Navesti podatke o praćenju nalaza revizije, a posebno o primijenjenim ili preporučenim mjerama ispravljanja i sprječavanja.

6. REVIZIJE UZORKA OPERACIJA

- Navesti tijela koja su provela testiranje s ciljem prikupljanja dokaza u svrhu ovog izvješća, uključujući i samo Tijelo nadležno za reviziju.
- Priložiti sažeti popis s brojem obavljenih revizija, primijenjenih stupnjeva značajnosti i pouzdanosti (u %), gdje je prikladno, i iznos provjerenih izdataka, podijeljenih na komponente, osovine prioriteta programa i/ili mjere ukoliko je relevantno, razlikujući između uzorkovanja na osnovi rizika i statističke metode uzorkovanja, gdje je to prikladno. Navesti postotak provjerenih izdataka u odnosu na ukupne prihvatljive izdatke prijavljene Komisiji (i za predmetno razdoblje i kumulativno).
- Opisati osnovu za odabir provjerenih operacija.
- Opisati glavne rezultate testiranja s ciljem prikupljanja dokaza, posebno naznačiti ukupnu stopu financijskih pogrešaka u odnosu na ukupne izdatke nad kojima je obavljena revizija, a koji su dobiveni iz uzorka.
- Navesti podatke o praćenju pogrešaka, primjeni financijskih ispravaka i/ili planu ispravaka.
- Navesti sve nastale financijske ispravke.

7. SURADNJA IZMEĐU REVIZIJSKIH TIJELA I NADZOR KOJI OBAVLJA TIJELO NADLEŽNO ZA REVIZIJU

- Opisati postupak za koordinaciju između različitih nacionalnih tijela za reviziju i samog tijela nadležnog za reviziju (ako je primjenjivo).
- Opisati postupak za nadzor koji primjenjuje tijelo nadležno za reviziju prema drugim revizijskim tijelima (ako je primjenjivo).

8. PRAĆENJE AKTIVNOSTI REVIZIJE IZ PRETHODNIH GODINA

- Navesti informacije, tamo gdje je prikladno, o praćenju preporuka revizije i rezultata obavljene revizije nad operacijama iz ranijih godina.

9. SREDSTVA KOJE JE KORISTILO TIJELO NADLEŽNO ZA REVIZIJU

- Opisati sredstva korištena u cilju izrade ovog godišnjeg izvješća o obavljenim revizijama

ANNEX: **Annual audit work plan** for the reference year *(previous 12 months ending on 30/09/20xx)*

[List of findings according to point 2 above]

[List of changes according to point 4 above]

[Summary list according to point 5 above following the model enclosed]

[Summary list according to point 6 above following the model enclosed]

[Summary list according to point 5 above] FOR SYSTEMS AUDITS

Date of performance of the systems audit	Programme/system audited	Auditing entity	Expenditure declared in reference year	Total cumulative expenditure declared	Basis of selection of the programme

[Summary list according to point 6 above] FOR DECLARED EXPENDITURE AND SAMPLE AUDITS

Fund	Reference (CCI no)	Programme	Expenditure declared in ref year	Expenditure in ref year audited for the random sample		Amount and percentage (error rate) of irregular expenditure in random sample (3)		Other expenditure audited (4)	Amount of irregular expenditure in other expenditure sample	Total expenditure declared cumulatively	Total expenditure *audited* cumulatively as a percentage of total expenditure *declared* cumulatively	Materiality level (%)	Confidence level (%)
				1.	2.	Amount	%	1.					

1. Amount of expenditure audited.
2. Percentage of expenditure audited in relation to expenditure declared to the Commission in the reference year.
3. Where the random sample covers more than one Fund or programme, the information is provided for the whole sample.
4. Expenditure from complementary sample and expenditure for random sample not in reference year.

DODATAK: Godišnji plan revizija za referentnu godinu *(prethodnih 12 mjeseci zaključno na dan 30. 09. 20xx.)*

[Popis nalaza iz prethodne točke 2]

[Popis promjena iz prethodne točke 4]

[Sažeti popis iz prethodne točke 5 prema priloženom obrascu]

[Sažeti popis iz prethodne točke 6 prema priloženom obrascu]

[Sažeti popis iz prethodne točke 5] ZA REVIZIJE SUSTAVA

Datum obavljene revizije sustava	Program/sustav na kojem je obavljene revizija	Jedinica koja obavlja reviziju	Prikazani izdaci u referentnoj godini	Ukupni kumulativni prikazani izdaci	Osnova za odabir programa

[Sažeti popis iz prethodne točke 6] ZA PRIKAZANE IZDATKE I UZORKOVANE REVIZIJE

Fond	Referenca (CCI br.)	Program	Izdaci prikazani u ref. godini	Izdaci u ref. godini revidirani radi nasumičnog uzorka		Iznos i postotak (stopa pogreške) neredovitih izdataka u nasumičnom uzorku (3)		Ostali izdaci nad kojima je obavljena revizija (4)	Iznos neredovitih izdataka ostali izdaci iz uzorka	Ukupni izdaci prikazani kumulativno	Ukupni izdaci *revidirani* kumulativno kao postotak ukupnih izdataka *prikazanih* kumulativno	Stupanj značajnosti (%)	Stupanj povjerljivosti (%)
				1.	2.	Iznos	%	1.					

1. Visina izdataka nad kojima je obavljena revizija.
2. Postotak izdataka nad kojima je obavljena revizija u odnosu na izdatke prikazane Komisiji u referentnoj godini.
3. U slučaju u kojem nasumični uzorak pokriva više od jednog Fonda ili programa, informacije se daju za cijeli uzorak.
4. Izdaci iz dodatnog uzorka i izdaci iz nasumičnog uzorka koji nisu u referentnoj godini.

ANNEX D

to the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia[1]

Annual Audit Opinion of the Audit Authority of the Republic of Croatia[2] on the management and control systems

addressed to

– the European Commission, Directorate-General.....,

– the Competent Accrediting Officer (CAO) of the Republic of Croatia and

– [copy to][3] the National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Croatia

Introduction:

I, *(name, first name, official title or function*), Head of the Audit Authority of the Republic of Croatia, (*name of Audit Authority designated*), have examined the functioning of the management and control systems for the operations under component [1 to 5] of the Instrument for pre-accession (IPA) during the previous 12-month period ended on (*date)*, as presented in the description sent to the Commission on *(date)* at the moment of submitting the application for conferral of management (taking into account of changes notified to the Commission in previous years on *(date)* together with the changes identified in the annual audit activity report accompanying this opinion).

The objective of this examination is to issue an opinion on the conformity of the management and control systems with the Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA and as to whether these management and control systems – designed to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure][4] presented to the Commission and therefore to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements – were operated effectively.

Respective responsibilities of the NAO and the auditors:

The NAO is responsible, inter alia, for the preparation and fair presentation of the Statement of Assurance in accordance with Article 25 of the IPA Implementing Regulation (IPA IR). This responsibility includes the expression of a representation as regards the truth, completeness and accuracy of the expenditure declared [and the accounts submitted][3] to the Commission, as well as whether the effective functioning of the management and control systems under IPA provides reasonable assurance as to the legality and regularity of transactions underlying the Statement.

The NAO should base his/her assessment upon all information at his/her disposal. This includes the work of the internal audit service.

My responsibility in this report – in accordance with Article 29(2) (b) 2nd indent of the IPA IR – is to express an opinion on the effective functioning of the management and control systems established for the operations under the IPA component [1 to 5] during the previous 12-month period ended on (*date*) in all material respects.

Our audits are organised with this objective in mind (together with the objective of also providing opinions on expenditure declared [and annual accounts of Component 5][5] and final statements of claim). We organise an overall audit work plan to fulfil all our responsibilities under Article 29 IPA IR. We did not plan and perform our audits with a view to be able to express an overall opinion on

[1] per component

[2] pursuant to Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

[3] option to be selected

[4] option to be selected depending on the component

[5] option to be selected for component 5

DODATAK D

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske[1]

Godišnje revizijsko mišljenje tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju[2] o sustavima upravljanja i kontrole

dostavlja se

– Europskoj komisiji, Općoj upravi …

– Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj i

– [primjerak][3] Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NDO) u Republici Hrvatskoj

Uvod:

Ja, *(prezime, ime, službeni naziv ili funkcija*), čelnik tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju„ (*naziv imenovanog tijela nadležnog za reviziju*) ispitao/la sam rad sustava upravljanja i kontrole za operacije u okviru komponente [1 do 5] Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci zaključno sa *(datumom),* kako je navedeno u opisu dostavljenom Komisiji (datuma) u trenutku podnošenja zahtjeva za prijenos upravljanja (uzimajući u obzir promjene o kojima je Komisija izvještavana prethodnih godina (datuma) zajedno s promjenama utvrđenim u godišnjem izvješću o obavljenim revizijama priloženom uz to mišljenje).

Cilj ove provjere je izdavanje mišljenja o usklađenosti sustava upravljanja i kontrole s Okvirnim sporazumom i/ili drugim sporazumima između Komisije i Vlade Republike Hrvatske, u okviru programa IPA i o tome je li se tim sustavima upravljanja i kontrole – namijenjenim da doprinesu dobivanju pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima][4] dostavljenih Komisiji i da pomognu u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose – upravljalo na efikasan način.

Odnosne odgovornosti nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i revizora:

NDO odgovoran je, između ostalog, za pripremu i realno prikazivanje Izjave o jamstvu u skladu sa člankom 25. Provedbene uredbe o programu IPA (IPA PU). Ta odgovornost uključuje davanje izjave u pogledu objektivnosti, potpunosti i točnosti prijavljenih izdataka [i podnijetih računa][3] Komisiji, kao i o tome da li djelotvoran rad sustava upravljanja i kontrole u okviru programa IPA osigurava prihvatljivo jamstvo u pogledu pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se Izjava odnosi.

NDO svoju procjenu treba temeljiti na svim informacijama koje su mu/joj na raspolaganju. To uključuje rad službe interne revizije.

Moja odgovornost u ovom izvješću – u skladu sa člankom 29. stavkom 2.b) 2. alineja Provedbene uredbe o programu IPA – je izraziti mišljenje o djelotvornom radu sustava upravljanja i kontrole uspostavljenih za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci zaključno sa (*datumom*) u svakom materijalnom pogledu.

Naše revizije organiziraju se s tim ciljem (kao i s ciljem da se ujedno osiguraju mišljenja o prijavljenim izdacima [i godišnji računi komponente 5][5] i završnim izjavama o zahtjevu). Organiziramo opći plan rada revizije radi ispunjenja svih naših odgovornosti prema članku 29. Provedbene uredbe o programu IPA. Naše revizije nismo planirali niti obavljali s ciljem da bismo mogli izraziti opće mišljenje o pouz-

[1] po komponentama

[2] sukladno članku 29. stavku 2.b) Provedbene uredbe o programu IPA

[3] mogućnost koja se bira za komponentu 5

[4] mogućnost koja se bira ovisno o komponenti

[5] mogućnost koja se bira za komponentu 5

the reliability of the NAO's Statement of Assurance as such. However, we do state our conclusions whether the results of the audit work that we have carried out give rise to any significant doubts in respect of the Statement of Assurance. In particular we have assessed whether our audit findings are consistent with the presence or absence of reservations by the NAO to the Statement of Assurance. We conducted our audits in accordance with international auditing standards. Those standards require, inter alia, that we comply with ethical requirements, and that we plan and perform the audits to obtain reasonable assurance on which to base our opinion.

I believe that the work carried out provides a sound basis for our opinion.

Scope of the examination:

The audit assignments were carried out in accordance with the annual audit work plan in respect of this component during the 12-month period in question and reported in the annual audit activity report covering the period until... (*date*).

Our system-based audit included an examination, on a test basis, of the design and operation of the management and control systems put in place by the beneficiary to effectively manage those risks which threaten the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure][3] presented to the Commission.

Indicate any limitations on the scope of the examination:

- Explain any limitations

Auditors' Opinion:

[Option 1 – Unqualified opinion

Based on the examination referred to above, it is my opinion that for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1) the management and control systems established for the component [1 to 5] to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure][3] presented to the Commission and, therefore, to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements, functioned effectively and, concerning its design and operation, complied in all material respects with all applicable requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA. Without expressing an opinion on the overall reliability of the Statement of Assurance I conclude that the Statement of Assurance issued by the NAO did not contain any representations that would be materially inconsistent with our audit findings and which would therefore provide any reason to doubt that the Statement of Assurance has been correctly drawn up in accordance with the applicable legislation.

The audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY. A report on my findings is delivered at the same date as the date of this opinion.

(Place and date of issue

_____

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

[Option 2 – Qualified opinion[6]

Based on the examination referred to above, it is my opinion that for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1) the management and control systems established for the component [1 to 5] to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure][3] presented to the Commission and, therefore, to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements, fundanosti Izjave o jamstvu NDO-a kao takve. No ipak navodimo svoje zaključke o tome da li rezultati obavljene revizije koju smo proveli značajno dovode u pitanje Izjavu o jamstvu. Posebno smo procijenili jesu li naši nalazi obavljene revizije u skladu s postojanjem ili izostankom uvjetovanja od strane NDO-a prema Izjavi o jamstvu. Revizije smo obavili u skladu s međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju, između ostalog, poštivanje etičkih zahtjeva te da revizije planiramo i obavljamo kako bismo dobili prihvatljivo jamstvo na kojem možemo temeljiti naše mišljenje.

Vjerujem da obavljeni rad osigurava dobru osnovu za naše mišljenje.

Opseg ispitivanja:

Revizijski zadaci obavljeni su u skladu s godišnjim planom revizije u pogledu ove komponente u predmetnom razdoblju od 12 mjeseci i navedeni su u godišnjem izvješću o obavljenim revizijama koje pokriva razdoblje do … (*datum*).

Naša revizija zasnovana na sustavu uključila je ispitivanje, na osnovi testiranja, strukture i rada sustava upravljanja i kontrole koji je korisnik uveo radi djelotvornog upravljanja onim rizicima koji mogu ugroziti izradu pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima][3] dostavljenih Komisiji.

Navesti ograničenja opsega ispitivanja:

- Objasniti eventualna ograničenja

Mišljenje revizora:

[1. mogućnost – Bezuvjetno mišljenje

Na osnovi gore spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da su u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30. rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima][3] dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, djelotvorno funkcionirali, a glede njihove namjene i rada, poštivali su u svakom materijalnom pogledu sve važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili svih drugih sporazuma između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA. Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu zaključujem da Izjava o jamstvu koju izdaje NDO ne sadrži izjave koje bi materijalno bile neusklađene s nalazima revizije i koje bi tako dale osnove za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima.

Revizije su obavljene u razdoblju između DD/MM/20YY i DD/MM/20YY.. . Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja

_____

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

[2. mogućnost – Uvjetno mišljenje[6]

Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da su u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30 rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima][3] dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, djelotvorno funkcionirali a, glede njihove namjene i

[6] applicable due to either disagreement with the NAO or scope limitation.

[6] primjenjuje se bilo zbog njihovog neslaganja s NDO-om ili ograničenja opsega.

ctioned effectively and, concerning its design and operation, complied in all material respects with all applicable requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA except in the following respects:

- State and explain the qualifications (whether due to disagreement with the NAO or scope limitation); in particular, indicate the bodies concerned
- Indicate whether the qualifications are of a recurring / systemic nature or one-off

As a consequence, [the Republic of Croatia] [the... authority] [any other actor(s)] has failed to comply with the requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA.

I estimate the impact of the qualification(s) to be... EUR [%] of the total expenditure declared, corresponding to... EUR [%] of the public contribution. The Community contribution affected is thus..... Without expressing an opinion on the overall reliability of the Statement of Assurance as a whole, I conclude that the Statement of Assurance issued by the NAO contained representation(s) that is / are materially inconsistent with our audit findings and which therefore provide(s) some reason to doubt that the Statement of Assurance has been correctly drawn up in accordance with the applicable legislation in this respect. This/These reservation(s) and inconsistency(ies) is / are: <describe reservation>

The audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY. A report on my findings is delivered at the same date as the date of this opinion.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

[Option 3 – Adverse opinion

Based on the examination referred to above, it is my opinion that for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1) the management and control systems established for the IPA component [1 to 5] to contribute to the production of reliable [statements of expenditure] [accounts and statements of expenditure][3] presented to the Commission and, therefore, to help to ensure, inter alia, the legality and regularity of the transactions underlying those statements, did not function effectively and, concerning its design and operation, failed to comply, in significant respects, with applicable requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA.

This adverse opinion is based on the following observation(s):

- Describe the circumstances giving rise to the reservations – together with its significant compliance implications with Community rules – and name in particular the bodies affected, if applicable.

Because of the effects of the matters described in the preceding paragraph [*Republic of Croatia*] [the... authority] [any other actor(s)] has failed to comply with the requirements of the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and *(country)* in the framework of IPA.

The audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY. A report on my findings is delivered at the same date as the date of this opinion.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

rada, poštivali su u svakom materijalnom pogledu sve važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili sve druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA, osim u sljedećem:

- Iznijeti i objasniti kvalifikacije (bilo zbog neslaganja s NDO-om ili ograničenja opsega); posebno navesti predmetna tijela
- Navesti je li priroda kvalifikacija da se ponavljaju / sistemska ili jednokratna

Zbog toga, [*Republika Hrvatska*] [… tijelo] [i drugi sudionik(ci)] nije poštivao/la zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi … EUR [%] od ukupnih prijavljenih izdataka, što odgovara … EUR [%] javnog doprinosa. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi ….. Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu u cjelini, zaključujem da Izjava o jamstvu koju je izdao NDO sadrži izjavu(e) koja(e) je/su materijalno neusklađena(e) s našim nalazima revizije i koje bi tako dale osnove za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima u vezi s ovim. Ova/ove rezervacija(e) i neusklađenost(i) jest/jesu: <opisati rezervaciju>

Revizije su obavljene u razdoblju između DD/MM/20YY.. i DD/MM/20YY.. . Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

[3. mogućnost – Nepovoljno mišljenje

Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja, moje je mišljenje da u razdoblju od 1. listopada 20xx. do 30. rujna 20xx.+1) sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni za komponentu [1 do 5] kao doprinos izradi pouzdanih [izjava o izdacima] [računa i izjava o izdacima][3] dostavljeni Komisiji pa time i da bi pomogli u osiguranju, između ostalog, pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, nisu djelotvorno funkcionirali, a glede njihove namjene i rada, nisu poštivali, u značajnoj mjeri, važeće zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili sve druge sporazume između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA.

Ovo negativno mišljenje temelji se na sljedećem(im) nalazu(nalazima):

- Opisati okolnosti uslijed kojih su nastale rezervacije – kao i značajne posljedice za poštivanje pravila Zajednice – i posebno navesti tijela na koja utječu, ukoliko je primjenjivo.

Zbog posljedica pitanja opisanih u prethodnom stavku, [*Republika Hrvatska*] [… tijelo] [i drugi sudionik(ci)] nije poštivao/la zahtjeve Okvirnog sporazuma o programu IPA i/ili drugih sporazuma između Komisije i (država) u okviru programa IPA.

Revizije su obavljene u razdoblju između DD/MM/20YY.. i DD/MM/20YY.. . Izvješće o mojim nalazima dostavlja se s istim datumom kao i ovo mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

[Option 4 – Disclaimer of opinion

Because of the significance of the matter discussed in the preceding paragraph, I do not express an opinion on the effectiveness of the management and control systems under the IPA component [1 to 5] for the period 1 October 20xx until 30 September 20xx+1 and its conformity with the IPA Framework Agreement and/or any other agreements between the Commission and the Government of the Republic of Croatia in the framework of IPA. Without expressing an opinion on the overall reliability of the Statement of Assurance as a whole, I conclude that the Statement of Assurance issued by the NAO contained representation(s) that is / are materially inconsistent with our audit findings and which therefore provide(s) some reason to doubt that the Statement of Assurance has been correctly drawn up in accordance with the applicable legislation in this respect. This/ These reservation(s) and inconsistency(ies) is / are: <describe reservation>

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

ANNEX E

to the Framework Agreement between the Commission and the Government of the Republic of Croatia[1]

Audit Opinion of the Audit Authority of the Republic of Croatia [2] on the final statement of expenditure of the [programme with reference:...]

[on the accounts and statement of expenditure of component 5][3]

[part... of the programme with reference:...]

[as supported by the final Audit Activity Report][4]

addressed to

– the European Commission, Directorate-General.....,

– the Competent Accrediting Officer (CAO) of the Republic of Croatia

1. INTRODUCTION

I, (*name, first name, official title or function*), Head of the Audit Authority of the Republic of Croatia, (name of Audit Authority designated), have examined the results of the audit work carried out on the programme (indicate programme – title, component, period, reference (CCI) number) by or under the responsibility of the Audit Authority in accordance with the audit work plan [and have carried out additional work as I judged necessary].

2. RESPECTIVE RESPONSIBILITIES OF THE NATIONAL AUTHORISING OFFICER (NAO) AND THE AUDITORS

In accordance with Article 25 of the IPA Implementing Regulation (IPA IR) the preparation and fair presentation of the expenditure statements submitted to the Commission, as well as ensuring the legality and regularity of the transactions underlying those statements, rest with the NAO.

[1] per component

[2] pursuant to Article 29(2)(b) of the IPA Implementing Regulation

[3] option to be selected for component 5

[4] where appropriate, in any case not applicable to component 5

[4. mogućnost – Suzdržano mišljenje

S obzirom na značaj predmeta rasprave u prethodnom odlomku, ne izražavam mišljenje o djelotvornosti sustava upravljanja i kontrole u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od 1. listopada 20xx. do 30. rujna 20xx.+1 i njegovoj usklađenosti s Okvirnim sporazumom o programu IPA i/ili bilo kojim drugim sporazumima između Komisije i Vlade Republike Hrvatske u okviru programa IPA. Bez izražavanja mišljenja o općoj pouzdanosti Izjave o jamstvu u cjelini, zaključujem da Izjava o jamstvu koju izdaje NDO sadrži izjavu(e) koja je / koje su materijalno neusklađene s našim nalazima revizije pa stoga daju osnovu(e) za sumnju u ispravnost Izjave o jamstvu u skladu s važećim zakonima u vezi s ovim. Ova/ ove rezervacija(e) i neusklađenost(i) jest/jesu: <opisati rezervaciju>

(*Mjesto i datum izdavanja*

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

DODATAK E

Okvirnom sporazumu između Komisije i Vlade Republike Hrvatske[1]

Revizijsko mišljenje tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju[2] o završnoj izjavi o izdacima [programa s referencom: ...]

[o računima i izjavi o izdacima za komponentu 5][3]

[dio ... programa s referencom: ...]

[uz podršku završnog Izvješća o obavljenim revizijama][4]

dostavlja se

– Europskoj komisiji, Općoj upravi …

– Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) u Republici Hrvatskoj i

1. UVOD

Ja, *(prezime, ime, službeni naziv ili funkcija*), čelnik tijela u Republici Hrvatskoj nadležnog za reviziju, (naziv imenovanog tijela nadležnog za reviziju), ispitao/la sam rezultate revizija obavljenih na programu (navesti program – naziv, komponentu,razdoblje, poziv na broj (CCI)) prema ili pod odgovornosti tijela nadležnog za reviziju u skladu s planom rada revizije [a poduzeo/la sam i dodatne aktivnosti koje sam prema vlastitoj prosudbi smatrao/la potrebnim].

2. ODNOSNE ODGOVORNOSTI NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE (NDO) I REVIZORA

U skladu sa člankom 25. Provedbene uredbe o programu IPA (IPA PU), priprema i istinito prikazivanje izjava o izdacima koje se podnose Komisiji, kao i osiguranje pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se te izjave odnose, u nadležnosti je NDO-a.

[1] po komponentama

[2] sukladno članku 29. stavku 2. b) Provedbene uredbe o programu IPA

[3] mogućnost koja se bira za komponentu 5

[4] gdje je odgovarajuće, u svakom slučaju nije primjenjivo na komponentu 5

[This responsibility includes: designing, implementing and maintaining internal control relevant to the preparation and fair presentation of annual accounts that are free from material misstatement, whether due to fraud or error; selecting and applying appropriate accounting policies; and making accounting estimates that are reasonable in the circumstances] [3].

My responsibility in this report – in accordance with Article 29(2) (b) 3rd indent of the IPA IR – is to express an opinion [on the reliability of the final statement of expenditure] [on the reliability of statement of expenditure and annual accounts][3] [and the validity of the final payment application] submitted by the NAO. I conducted the audits in accordance with international auditing standards.

Those standards require that I plan and perform the audits in order to obtain reasonable assurance about whether the statement of expenditure [and the annual accounts][3] [and the payment application for the final balance of the Community contribution to the programme] is [are] free of material misstatement [and the effectiveness of internal control procedures][3].

We organise an overall audit work plan to fulfil all our responsibilities under Article 29 of the IPA IR. The audits included [examination, on a test basis, of evidence supporting the amounts and disclosures in the final statement of expenditure and the payment application for the final balance of the Community contribution to the programme] [examination, on a test basis, of evidence supporting the information in the annual accounts, an examination of procedures and of an appropriate sample of transactions to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the statement of expenditure and the annual accounts][3]. [The audits covered compliance of payments with Community rules only as regards the capability of the accredited administrative structures to ensure that such compliance has been checked before payment is made][5].

I believe that my audits provide a reasonable basis for my opinion.

3. SCOPE OF THE EXAMINATION

I have conducted my examination in accordance with Article 29(2) (b) IPA IR.

<The scope of our examination was not designed to form an opinion on the legality and regularity of the transactions underlying the final statement of expenditure submitted to the Commission.>[6] <There were no limitations on the scope of the examination.>[5]

The scope was further limited by the following factors:

(a)...

(b)...

(c)..., etc.

(*Indicate any limitation on the scope of the examination, for example any systemic problems, weaknesses in the management and control system, lack of supporting documentation, cases under legal proceedings, etc., and estimate the amounts of expenditure and the Community contribution affected. If the Audit Authority does not consider that the limitations have an impact on the final expenditure declared, this should be stated.*)

4. ERRORS AND IRREGULARITIES

[The error rates and cases of irregularity found in the audit work are not such as to preclude an unqualified opinion given the satisfactory way they have been dealt with by the NAO and the trend in the level of their occurrence over time.]

[5] optional for component 5

[6] option to be selected

[Ta nadležnost uključuje: izradu, provedbu i održavanje interne kontrole koja se odnosi na pripremu i istinito prikazivanje godišnjih računa koji ne sadrže pogrešno prikazivanje, bilo zbog prijevare ili pogreške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; i izradu računovodstvenih procjena koje su realne u zadanim okolnostima] [3].

Moja je odgovornost u ovom izvješću – u skladu sa člankom 29. stavkom 2.b) 3. alineja IPA PU – izraziti mišljenje [o pouzdanosti završne izjave o izdacima] [o pouzdanosti izjave o izdacima i godišnjih računa][3] [i o valjanosti završnog zahtjeva za plaćanje] koje podnosi NDO. Revizije sam obavio/la u skladu s međunarodnim revizijskim standardima.

Ti standardi zahtijevaju da revizije planiram i obavljam kako bih dobio/la realna jamstva o tome je(su) li izjava(e) o izdacima [i godišnji računi][3] [i zahtjev za plaćanjem za za konačni saldo doprinosa Zajednice programu] oslobođeni od pogrešnog prikazivanja [i djelotvornost postupaka interne kontrole][3].

Organiziramo opći plan rada revizije radi ispunjenja naših odgovornosti prema članku 29. IPA PU. Revizije su uključile [ispitivanje, na osnovi testiranja, dokaza koji podupiru iznose i informacije objavljene u završnoj izjavi o izdacima i zahtjevu za plaćanjem za konačni saldo doprinosa Zajednice programu] [ispitivanje, na osnovi testiranja, dokaza koji podupiru informacije u godišnjim računima, ispitivanje procedura i odgovarajućeg uzorka transakcija da bi se dobio revizijski dokaz o iznosima i podacima objavljenim u izjavi o izdacima i godišnjim računima][3]. [Revizije su obuhvatile usklađenost isplata s pravilima Zajednice samo u vezi sa sposobnosti akreditiranih administrativnih struktura da osiguraju provjeru takve usklađenosti prije izvršenja isplate][5].

Vjerujem da moje revizije osiguravaju realnu osnovu za moje mišljenje.

3. OPSEG ISPITIVANJA

Ispitivanje sam proveo/la u skladu sa člankom 29. stavkom 2. b) IPA PU.

<Svrha našeg ispitivanja nije bila kreiranje mišljenja o pravovaljanosti i ispravnosti transakcija na koje se odnosi završna izjava o izdacima koja se podnosi Komisiji.>[6] <Nije bilo ograničenja za opseg ispitivanja.>[5]

Opseg su nadalje ograničavali sljedeći faktori:

(a) …

(b) …

(c) …, itd.

(*Navesti sva ograničenja za opseg ispitivanja, na primjer sve sistemske probleme, slabosti u sustavu upravljanja i kontrole, nedostatak popratne dokumentacije, slučajeve u sudskim postupcima, itd. i procijeniti visine izdataka i doprinos Zajednice na koji to utječe. Ukoliko Tijelo nadležno za reviziju ne smatra da ograničenja utječu na završne prikazane izdatke, i to je potrebno navesti.*)

4. GREŠKE I NEPRAVILNOSTI

[Stope pogrešaka i slučajevi nepravilnosti otkriveni prilikom obavljanja revizije nisu takvi da bi spriječili bezuvjetno mišljenje ukoliko ih NDO riješi na zadovoljavajući način i s obzirom na kretanje u razini njihovog pojavljivanja tijekom vremena.]

[5] nije obavezno za komponentu 5

[6] mogućnost koja se bira ovisno o komponenti

Or

[The rate of errors and irregularities found in the audit work and the way, they have been dealt with by the NAO, are such as to preclude an unqualified opinion. A list of these cases is provided in the final audit activity report together with an indication of their possible systemic character and the scale of the problem.]

5. AUDITORS' OPINION ON THE FINAL STATEMENT OF EXPENDITURE

[*Option 1 – Unqualified opinion*

(*If there have been no limitations on the scope of the examination, and the error rates and cases of irregularity and the way they have been dealt with by the NAO do not preclude an unqualified opinion*)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the accounts submitted to the Commission for the operations under the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date) (in particular, the statement of expenditure) are presented fairly, in all material respects <, including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>[7] [and the internal control procedures have operated satisfactorily][3].]

Or

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the final statement of expenditure ***presents fairly, in all material respects*** – <including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>[7] – the expenditure paid under the operational programme with reference:... of the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date), and that the application for payment of the final balance of the Community contribution to this programme is valid.]

My audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

[*Option 2 – Qualified opinion*

(*If there have been limitations on the scope of the examination and/or the error rates and cases of irregularity and the way they have been dealt with by the NAO calls for a qualified opinion but do not justify an unfavourable opinion for all the expenditure concerned*)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the accounts submitted to the Commission for the operations under the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date) are presented fairly in all material respects – <including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>[7] [and the internal control procedures have operated satisfactorily][3]- except in the following respects:

(a)...

[7] to be included optionally for components where applicable (see foot-note 6 above).

Ili

[Stope pogrešaka i nepravilnosti otkrivene prilikom obavljanja revizije i način na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava, su takve da ne sprječavaju bezuvjetno mišljenje. Popis tih slučajeva nalazi se u završnom izvješću o obavljenim revizijama uz naznaku njihovog eventualnog sistemskog karaktera i raspona problema.]

5. MIŠLJENJE REVIZORA O ZAVRŠNOJ IZJAVI O IZDACIMA

[*1. mogućnost – Bezuvjetno mišljenje*

(*Ukoliko nije bilo ograničenja glede opsega ispitivanja, a stopa pogrešaka i slučajevi nepravilnosti i način na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava ne sprječavaju bezuvjetno mišljenje*)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) IPA PU [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da su računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) (posebno izjava o izdacima) prikazani istinito, u svakom materijalnom pogledu <, uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >[7] [a procedure interne kontrole su djelovale na zadovoljavajući način][3].]

Ili

[Na osnovi gore spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2. (b) IPA PU [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima ***prikazuje istinito, u svakom materijalnom pogledu*** – < uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose >[7] – izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na:… komponente u okviru programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da je zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu valjan.]

Moje revizije obavljene su između DD/MM/20YY.. i DD/MM/20YY...

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

[*2. mogućnost – Uvjetno mišljenje*

(*Ukoliko su postojala ograničenja glede opsega ispitivanja i/ili stope pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje rješava, to zahtjeva uvjetno mišljenje, ali ne opravdava nepovoljno mišljenje za sve predmetne izdatke*)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) IPA PU [i dodatnog rada koji sam obavio], moje je mišljenje da su računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) prikazani istinito, u svakom materijalnom pogledu – <uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose>[7] [a procedure interne kontrole su djelovale na zadovoljavajući način][3]- osim u sljedećem:

(a) …

[7] uključiti po izboru za komponente za koje je to primjenjivo (pogledajte prethodnu fusnotu 6).

(b)...

(c)..., etc.

(*state the qualifications, in particular the bodies concerned, and explain, e.g. whether they are of a recurring / systemic nature or one-off)*

I estimate the impact of the qualification(s) to be [EUR] [%]... of the total expenditure declared, [corresponding to [EUR] [%] of the public contribution]. The Community contribution affected is thus....].

Or

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the final statement of expenditure presents fairly, in all material respects -<including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>[7] the expenditure paid under the operational programme with reference:... of the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date), and that the application for payment of the final balance of the Community contribution to this programme is valid **except** with regard to the matters referred to at point 3 above and/or to the observations at point 4 regarding the error rates and cases of irregularity and the way they have been dealt with by the NAO.

I estimate the impact of the qualification(s) to be [EUR] [%]... of the total expenditure declared, [corresponding to [EUR] [%] of the public contribution]. The Community contribution affected is thus....].

My audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

[*Option 3 – Adverse opinion*

(If the nature and extent of the errors and of the cases of irregularities and the way they have been dealt with by the NAO are so pervasive that a qualification is deemed inadequate to disclose the misleading nature of the final statement of expenditure as a whole)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], and in particular in view of the nature and extent of the errors and of cases of irregularities and the fact that they have not been dealt with satisfactorily by the NAO as disclosed under point 4, it is my opinion that that the accounts submitted to the Commission for the operations under the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date) are not presented fairly, in all material respects [and the internal control procedures have not operated satisfactorily][3].]

OR

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], it is my opinion that the final statement of expenditure does not present fairly, in all material respects – <including those pertaining to the legality and regularity of the underlying transactions>[7] the expenditure paid under the operational programme with reference:... of the IPA component [1 to 5] for the period from (date) to (date), and that the application

(b) …

(c) …, itd.

(*navesti kvalifikacije, posebno tijela na koja se odnose, i objasniti da li se ponavljaju / jesu li sistemski ili jednokratni)*

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi … EUR [u %] od ukupnih prijavljenih izdataka, [što odgovara … EUR [%] javnog doprinosa]. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi …..]

Ili

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) IPA PU [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima prikazuje istinito, u svakom materijalnom pogledu -<uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose>[7] izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na:… komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da je zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu valjan **osim** u pogledu pitanja iz gornje točke 3 i/ili primjedbi iz prethodne točke 4 u pogledu stopa pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih NDO rješava.

Procjenjujem da posljedica kvalifikacija(e) iznosi … EUR [u %] od ukupnih prikazanih izdataka, [što odgovara … EUR [u %] javnog doprinosa]. Doprinos Zajednice koji je oštećen tako iznosi …..]

Moje revizije obavljene su između DD/MM/20YY.. i DD/MM/20YY...

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

[3. mogućnost – Nepovoljno mišljenje

(Ukoliko su vrsta i razmjer pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i načina na koji ih NDO rješava tako opsežni da se kvalifikacija ne smatra odgovarajućom za objavljivanje obmanjujuće prirode završne izjave o izdacima u cjelini)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) IPA PU [i dodatnog rada koji sam obavio/la], a posebno u pogledu vrste i razmjera pogrešaka i slučajeva nepravilnosti i činjenice da ih nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nije riješio na zadovoljavajući način iz prethodne točke 4, moje je mišljenje da računi podnijeti Komisiji za operacije u okviru komponente programa IPA [1 do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma) nisu istinito prikazani, u svakom materijalnom pogledu [a procedure interne kontrole nisu djelovale na zadovoljavajući način][3].]

ILI

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2. (b) IPA PU [i dodatnog rada koji sam obavio/la], moje je mišljenje da završna izjava o izdacima ne prikazuje na istiniti način, u svakom materijalnom pogledu – <uključujući one koji se odnose na pravovaljanost i ispravnost transakcija na koje se odnose>[7] izdatke plaćene u okviru operativnog programa s pozivom na:… komponentne programa IPA [1

for payment of the final balance of the Community contribution to this programme is **not** valid.]

My audits were conducted between DD/MM/20YY and DD/MM/20YY.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

[*Option 4 – Disclaimer of opinion*

(If there have been major limitations on the scope of the examination such that no conclusion can be reached on the reliability of the final statement of expenditure without considerable further work)

[Based on the examination referred to above covering the audit work carried out in accordance with Article 29(2)(b) IPA IR [and the additional work I have performed], and in particular in view of the matters referred to at point 3, I am **unable to express** an opinion.

(Place and date of issue

Signature

Name and official title or function of the Head of the Audit Authority designated)]

– [copy to: National Authorising Officer (NAO) of the Republic of Croatia] [6]

ANNEX C

FURTHER CONDITIONS FOR THE DELIVERY OF EUROPEAN UNION ASSISTANCE

1 DEPUTISING

(1) The beneficiary country shall ensure that a system of deputising is in place to ensure the continuity of the functions assigned to the national authorising officer.

(2) Without prejudice of the aforementioned, the national authorising officer shall remain finally responsible for all the responsibilities vested in him in this Agreement and other agreements.

2 FURTHER RESPONSIBILITIES OF THE NAO

In addition to the functions and responsibilities laid down in Annex B to this Agreement, the national authorizing officer shall:

(a) conclude the relevant agreements with each of the implementing agencies, which must be endorsed by the Commission;

(b) ensure the flow of national and other co-financing resources;

(c) ensure that the financing reporting system Perseus[1] is regularly updated and reporting procedures properly respected by the national fund and the implementing agencies;

(d) participate in the IPA monitoring committee;

(e) participate in the Transition Assistance and Institution Building Monitoring Committee (the TAIB committee).

3 PAYMENTS

(1) Payments by the Commission of the European Union contribution shall be made within the limits of the funds available.

(2) They shall take the form of: pre-financing, interim payments and payments of the final balance.

[1] Perseus is the current financial reporting system of the European Commission.

do 5] za razdoblje od (datuma) do (datuma), i da zahtjev za isplatom završnog salda doprinosa Zajednice ovom programu **nije** valjan.]

Moje revizije obavljene su između DD/MM/20YY.. i DD/MM/20YY...

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

[*4. mogućnost – Suzdržano mišljenje*

(Ukoliko je bilo velikih ograničenja u opsegu ispitivanja, koja su takva da se ne može doći do zaključka o pouzdanosti završne izjave o izdacima bez značajnog nastavka rada)

[Na osnovi prethodno spomenutog ispitivanja koje pokriva reviziju obavljenu u skladu sa člankom 29. stavkom 2.(b) IPA PU [i dodatnog rada koji sam obavio/la], a posebno u pogledu pitanja iz točke 3, **nisam u mogućnosti izraziti** mišljenje.

(Mjesto i datum izdavanja

Potpis

Ime i službeni naziv ili funkcija čelnika imenovanog tijela nadležnog za reviziju)]

– [kopija: Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO) Republike Hrvatske] [6]

DODATAK C

DODATNI UVJETI ZA PROVEDBU POMOĆI EUROPSKE UNIJE

1 ZAMJENA

(1) Država korisnica osigurava uvođenje sustava zamjena kako bi se osigurao kontinuitet funkcija dodijeljenih nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje.

(2) Ne dovodeći u pitanje prethodno spomenuto, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ostaje konačno odgovoran za sve nadležnosti koje su mu dodijeljene u ovom Sporazumu i drugim sporazumima.

2 DODATNE NADLEŽNOSTI NDO-a

Osim funkcija i nadležnosti iz Dodatka B ovom Sporazumu, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje:

(a) sklapa relevantne sporazume sa svakom od provedbenih agencija, koje mora odobriti Komisija;

(b) osigurava tijek nacionalnih i drugih izvora sufinanciranja;

(c) osigurava da se sustav financijskog izvješćivanja Perseus[1] redovito nadopunjuje i da se postupci izvješćivanja uredno poštuju od strane nacionalnog fonda i provedbenih agencija;

(d) sudjeluje u nadzornim odborima za program IPA;

(e) sudjeluje u Nadzornom odboru Pomoći u tranziciji i izgradnji institucija (odbor TAIB).

3 PLAĆANJA

(1) Plaćanja doprinosa Komisije Europske unije izvršavaju se unutar ograničenja dostupnih sredstava.

(2) Plaćanja su u obliku: pred-financiranja, periodičnih plaćanja i plaćanja konačnog salda.

[1] Perseus je trenutni sustav financijskog izvješćivanja Europske komisije

(3) By 28 February each year, the national authorising officer shall send to the Commission a forecast of its likely payments applications for the financial year concerned and for the subsequent financial years.

(4) The exchange of information concerning financial transactions between the Commission and the national authorising officer shall, where appropriate, be made by electronic means, using procedures agreed upon between them.

(5) The combined total of pre-financing and interim payments shall not exceed 95% of the European Union contribution.

(6) When the ceiling referred to in paragraph 5 above is reached, the national authorising officer shall only submit a new certified statement of expenditure and information about the amounts received when he/she requests the payment of the final balance.

(7) Amounts set out in the programmes submitted by the national authorising officer, in certified statements of expenditure, in payment applications and in expenditure mentioned in the implementation reports, shall be denominated in euro. The national authorising officer shall convert the amounts of expenditure incurred in national currency into euro using the monthly accounting rate of the euro established by the Commission for the month during which the expenditure was registered in the accounts of the operating structure concerned.

(8) Payments by the Commission to the national fund shall be made to the euro account. One euro account shall be opened for each of the IPA programmes concerned, and shall be used exclusively for transactions relating to that programme.

(9) The national authorising officer shall ensure that the final beneficiaries receive the total amount of the public contribution in due time and in full. No specific charge or other charge with equivalent effect shall be levied which would reduce these amounts for the final beneficiaries.

(10) The expenditure may be covered by European Union financing only if it has been incurred and paid by the final beneficiary. Expenditure paid by final beneficiaries shall be substantiated by receipted invoices or accounting documents of equivalent probative value or other relevant documents, where, according to the programme, assistance is not a function of expenditure. Expenditure must have been certified by the national authorising officer.

4 ACCEPTABILITY OF PAYMENT APPLICATIONS

(1) Without prejudice of establishing additional requirement if the circumstances so require, the Commission shall not approve a payment application until the following minimum requirements have been fulfilled:

(a) In the case of pre-financing by the Commission:

– the national authorising officer has notified to the Commission the opening of the euro account concerned;

– the accreditation delivered by the competent accrediting officer and the national authorising officer are in force and the conferral of management by the Commission remains valid;

– the relevant financing agreement has entered into force.

(b) In the case of each interim payment made by the Commission:

– the national authorising officer has sent to the Commission a payment application and a statement of expenditure relating to the payment in question;

– the ceilings for European Union assistance under each priority axis, as laid down in the Commission financing decision, have been respected;

– the operating structure have sent the Commission the sectoral annual implementation reports, as referred to in Article 61(1) of Regulation (EC) 718/2007, including the most recent one;

(3) Do 28. veljače svake godine, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje šalje Komisiji prognozu svojih vjerojatnih zahtjeva za plaćanje za predmetnu poslovnu godinu i za sljedeće poslovne godine.

(4) Razmjena informacija o financijskim transakcijama između Komisije i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, prema potrebi, obavlja se elektroničkim putem, pomoću postupaka dogovorenih između njih.

(5) Ukupni zbroj predfinanciranja i periodičkih plaćanja ne smije prijeći 95% doprinosa Europske unije.

(6) Kada se postigne gornja granica iz gornjeg stavka 5., nacionalni dužnosnik za ovjeravanje samo dostavlja novu potvrđenu izjavu o izdacima i informacije o primljenim iznosima kada zahtijeva plaćanje konačnog salda.

(7) Iznosi iz programa dostavljenih od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, u potvrđenim izjavama o izdacima, u zahtjevima za plaćanje i u izdacima navedenim u provedbenim izvješćima, bit će iskazani u eurima. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje pretvara iznose izdataka nastalih u nacionalnoj valuti u euro pomoću mjesečne obračunske stope za euro utvrđene od strane Komisije za mjesec tijekom kojeg je izdatak zabilježen u računima predmetnih operativnih struktura.

(8) Plaćanja Komisije prema nacionalnom fondu izvršavaju se na račun u eurima. Po jedan račun u eurima otvara se za svaki od odnosnih programa IPA i koristi se isključivo za transakcije povezane s tim programom.

(9) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje brine se da krajnji korisnici prime ukupan iznos javnog sufinanciranja na vrijeme i u potpunosti. Nikakva posebna naknada niti druga naknada s jednakim učinkom koja bi smanjila te iznose za krajnje korisnike se ne naplaćuje.

(10) Izdatak se može pokriti financiranjem Europske unije samo ako je nastao i plaćen je od strane krajnje korisnice. Izdatak plaćen od strane krajnjih korisnica dokazuje se potvrđenim računima ili računovodstvenim dokumentima jednake dokazne vrijednosti ili drugim relevantnim dokumentima, u slučaju kada, prema programu, pomoć nije u funkciji izdatka. Izdatak mora biti potvrđen od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje.

4 PRIHVATLJIVOST ZAHTJEVA ZA PLAĆANJE

(1) Ne dovodeći u pitanje utvrđivanje dodatnog zahtjeva ako to okolnosti nalažu, Komisija ne odobrava zahtjev za plaćanje sve dok se ne ispune sljedeći najmanji zahtjevi:

(a) U slučaju pred-financiranja od strane Komisije:

– nacionalni dužnosnik za ovjeravanje obavijestio je Komisiju o otvaranju odgovarajućeg računa u eurima;

– akreditacije izvršene od strane nadležnog dužnosnika za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje na snazi su i prijenos upravljanja od strane Komisije i dalje je valjan;

– relevantan sporazum o financiranju stupio je na snagu.

(b) U slučaju svakog periodičnog plaćanja od strane Komisije:

– nacionalni dužnosnik za ovjeravanje poslao je Komisiji zahtjev za plaćanje i izjavu o izdacima u vezi s predmetnim plaćanjem;

– gornje granice za pomoć Europske unije u okviru svake prioritetne osi, kako je naznačeno u odluci Komisije o financiranju, su poštivane;

– operativna struktura je Komisiji poslala sektorska godišnja provedbena izvješća, iz članka 61. stavka 1. Uredbe (EK) br. 718/2007, uključujući ono najnovije;

– the audit authority has sent the Commission, in accordance with the first and second indent of Article 29(2)(b) of Regulation (EC) 718 / 2007 the most recent annual audit activity report and opinion on the conformity of the management and control systems in place with the requirements of Regulation (EC) 718/ 2007 and those of any agreement between the Commission and the beneficiary country;
– the accreditations delivered by the competent accrediting officer and the national authorising officer are in force, and the conferral of management by the Commission remains valid.

If one or more of the conditions mentioned in this paragraph are not met, the beneficiary country and the national authorising officer shall, when so requested by the Commission and within the time limit fixed by the Commission, take the necessary steps to remedy the situation.

(c) In the case of payment by the Commission of the final balance, in accordance with the deadline set down in Article 166 of Regulation (EC, Euratom) 1605/2002 as last modified by Regulation (EC, Euratom) No 1525/2007 of 17 December 2007:

– the national authorising officer has sent the Commission a final payment application and a final statement of expenditure;
– the operating structure have sent to the Commission the sectoral final reports for the programme concerned, as required by Article 61(1) of Regulation (EC) No 718 / 2007;
– the audit authority has sent the Commission, in accordance with the third indent of Article 29(2)(b) of Regulation EC No 718/2007, an opinion on any final statement of expenditure, supported by a final activity report;
– the accreditation delivered by the competent accrediting officer and the national authorising officer are in force and the conferral of management by the Commission remains valid.

Failure to meet any of the conditions mentioned in this paragraph shall immediately result in the de-commitment of the final balance.

(2) All or part of the payments may be suspended by the Commission where:

(a) there is a serious deficiency in the management and control system of the programme which affects the reliability of the procedure for certification of payments and for which corrective measures have not been taken; or

(b) expenditure in a certified statement of expenditure is linked to a serious irregularity which has not been corrected;

(c) clarifications are needed regarding the information contained in the declaration of expenditure.

(3) The beneficiary country shall be given the opportunity to present its observations within a period of two months before the Commission decides on a suspension in accordance with paragraph 2.

(4) The Commission shall end suspension of all or part of the payments where the beneficiary country has taken the necessary measures to remedy the deficiency. If those measures have not been taken by the beneficiary country, the Commission may decide to cancel all or part of the European Union contribution to the programme.

5 PRE-FINANCING

(1) Pre-financing shall in principle represent 50% of the European Union contribution to the programme concerned and it may be paid in yearly instalments. That rate may be raised if the national authorising officer demonstrates that the resulting amount will not cover the pre-financing of the contracts and grants signed at national level. Payments for the participation in European Union programmes and agencies may amount to 100% of the European Union contribution relating to this participation.

– tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji, u skladu s prvom i drugom alinejom članka 29. stavka 2b Uredbe (EK) 718/2007 najnovije godišnje izvješće o obavljenim revizijama i mišljenje o usklađenosti uvedenih sustava upravljanja i kontrole sa zahtjevima Uredbe (EK) 718/2007 i svih sporazuma između Komisije i države korisnice;
– akreditacije provedene od strane nadležnog dužnosnika za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje su na snazi, a prijenos upravljanja od strane Komisije i dalje vrijedi.

Ukoliko jedan ili više uvjeta navedenih u ovom stavku nisu ispunjeni, država korisnica i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, kada to od njih zatraži Komisija i unutar vremenskog ograničenja koje utvrdi Komisija, poduzimaju potrebne korake za ispravak stanja.

(c) U slučaju plaćanja konačnog salda od strane Komisije, u skladu s rokom iz članka 166. Uredbe (EK, Euratom) 1605/2002, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EK, Euratom) br. 1525/2007 od 17. prosinca 2007. godine:

– nacionalni dužnosnik za ovjeravanje poslao je Komisiji zahtjev za konačno plaćanje i konačnu izjavu o izdacima;
– operativna struktura je Komisiji poslala sektorska konačna izvješća za odnosni program, prema zahtjevu iz članka 61. stavka 1. Uredbe (EK) br. 718/2007;
– tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji, u skladu s trećom alinejom članka 29. stavka 2. (b) Uredbe (EK) br. 718/2007, mišljenje o svim konačnim izjavama o izdacima, popraćeno završnim izvješćem o aktivnosti;
– akreditacije provedene od strane nadležnog dužnosnika za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje su na snazi, a prijenos upravljanja od strane Komisije i dalje vrijedi.

Neispunjavanje nekog od uvjeta navedenih u ovom stavku smjesta će rezultirati povratom sredstava konačnog salda.

(2) Komisija može obustaviti sva ili dio plaćanja kada:

(a) postoji ozbiljan propust u sustavu upravljanja i kontrole programa, koji utječe na pouzdanost postupka za potvrđivanje plaćanja a za koje nisu poduzete mjere ispravka; ili

(b) izdatak u potvrđenoj izjavi o izdacima povezan je s ozbiljnom nepravilnosti koja nije ispravljena;

(c) pojašnjenja su potrebna o informacijama sadržanim u izjavi o izdacima.

(3) Državi korisnici se daje mogućnost da iznese svoje primjedbe u roku dva mjeseca prije no što Komisija odluči o obustavi u skladu sa stavkom 2.

(4) Komisija prestaje s obustavom svih ili dijela plaćanja kada je država korisnica poduzela potrebne mjere za ispravak nedostatka. Ako država korisnica nije poduzela te mjere, Komisija može odlučiti otkazati sve ili dio sufinanciranja programa od strane Komisije.

5 PRED-FINANCIRANJE

(1) Pred-financiranje u načelu predstavlja 50% doprinosa Europske unije u određenom programu, a može se plaćati u godišnjim obrocima. Ta stopa se može povećati ako nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dokaže da nastali iznos neće pokriti pred-financiranje ugovora i bespovratnih sredstava potpisanih na nacionalnoj razini. Plaćanja za sudjelovanje u programima i agencijama Europske unije mogu iznositi do 100% doprinosa Europske unije u vezi s ovim sudjelovanjem.

(2) The amount to be pre-financed shall be calculated as the sum of the estimate of the amount to be contracted by year, and the actual amount for which contractual obligations have been entered into in the previous years. With the exception of that concerning participation in European Union programmes and agencies, pre-financing shall only be paid once the first tender or call for proposals is launched.

(3) The total amount paid as pre-financing shall be reimbursed to the Commission if no payment application for the programme concerned is sent within 15 months of the date on which the Commission pays the first pre-financing amount. The European Union contribution to the programme concerned shall not be affected by such reimbursement.

(4) The total pre-financing amount shall be cleared at the latest when the programme is closed. Throughout the lifetime of the programme, the national authorising officer shall use the pre-financing payment only to pay the European Union contribution to expenditure in compliance with Regulation (EC) 718 / 2007.

6 INTERIM PAYMENTS

(1) If it appears that the rules applicable have not been complied with or that European Union funds have been improperly used, the Commission may reduce interim payments to the beneficiary country, or temporarily suspend them, in accordance with the provisions of Article 46 of Regulation (EC) 718/2007. It shall inform the beneficiary country accordingly.

(2) The suspension or reduction of interim payments shall comply with the principle of proportionality and shall be without prejudice to the decisions of conformity and clearance-of-account decisions and financial corrections.

7 REALLOCATION OF FUNDS

(1) The national authorizing officer may request a reallocation of funds within the same programme following a recommendation from the IPA monitoring Committee.

(2) The reallocation requested shall be submitted to the Commission for approval.

8 STAFF, LOCATION AND OPERATIONAL COSTS OF THE NATIONAL FUND AND THE OTHER BODIES AND AUTHORITIES

(1) The beneficiary country shall ensure that at its own cost the availability of the necessary human resources for the timely and correct execution of the tasks entrusted to the bodies and authorities designated under Article 21 of the IPA Implementing Regulation.

(2) The beneficiary country shall provide at its own costs the necessary premises, office furniture and other facilities for the aforementioned bodies and authorities.

(3) The operational costs of those bodies and authorities shall be borne by the beneficiary country, with the exception of the cost referred to in Article 94(1)(f) of the IPA Implementing Regulation.

9 BANK ACCOUNTS

(1) The National Fund shall for each programme open up a separate euro bank account in the Central Bank or in a Government guaranteed bank account. The account shall, in principle, be interest-generating.

(2) Any interest earned on any of the component-specific euro accounts remains the property of the beneficiary country. Interest generated by the financing by the European Union of a programme shall be posted exclusively to that programme, being regarded as a resource for the beneficiary country in the form of a national public contribution, and shall be declared to the Commission whenever a payment application is submitted to the Commission.

(3) The bank account shall be operated on the basis of a double signature system, requiring the signatures of the national authorizing officer and a senior accounting officer.

(2) Iznos koji će se pred-financirati obračunava se kao zbroj procjene iznosa koji će se ugovarati po godinama, i stvarnog iznosa za koji su ugovorne obveze sklopljene u prethodnim godinama. Osim onoga koje se odnosi na sudjelovanje u programima i agencijama Europske unije, pred-financiranje se plaća samo nakon što se objavi prvi poziv na nadmetanje ili poziv na dostavu prijedloga projekata.

(3) Ukupni iznos plaćen kao pred-financiranje vraća se Komisiji ako se ne pošalje zahtjev za plaćanje za predmetni program u roku 15 mjeseci od dana kada Komisija plati prvi iznos pred-financiranja. Takav povrat sredstava ne utječe na sufinanciranje predmetnog programa od strane Europske unije.

(4) Ukupni iznos pred-financiranja obračunava se najkasnije kada je program zatvoren. Tijekom cijelog trajanja programa, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje koristi plaćanje pred-financiranjem samo za plaćanje sufinanciranja Europske unije za izdatke u skladu s ovom Uredbom (EK) 718/2007.

6 PERIODIČNA PLAĆANJA

(1) U slučaju da važeća pravila nisu poštivana ili da su sredstva Europske unije nepropisno korištena, Komisija može smanjiti periodična plaćanja državi korisnici, ili ih privremeno obustaviti, u skladu s odredbama članka 46. Uredbe (EK) 718/2007. Državu korisnicu izvještava sukladno tome.

(2) Obustava ili smanjenje periodičnih plaćanja poštuje načelo razmjernosti i ne dovodi u pitanje odluke o usklađenosti i odluke o obračunu te financijske ispravke.

7 PRERASPODJELA SREDSTAVA

(1) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje može zatražiti preraspodjelu sredstava unutar istog programa slijedom preporuke Nadzornog odbora za program IPA-u.

(2) Zatražena preraspodjela dostavlja se Komisiji na odobrenje, a podliježe novoj odluci Komisije.

8 OSOBLJE, MJESTO I OPERATIVNI TROŠKOVI NACIONALNOG FONDA I DRUGIH ORGANA I TIJELA

(1) Država korisnica osigurava na svoj vlastiti trošak dostupnost potrebnih ljudskih potencijala za pravovremeno i ispravno izvršavanje zadataka povjerenih organima i tijelima imenovanim u članku 21. IPA provedbene uredbe.

(2) Država korisnica na svoj vlastiti trošak osigurava potrebne prostorije, uredski namještaj i druge popratne sadržaje za gore navedene organe i tijela.

(3) Operativne troškove tih organa i tijela snosi država korisnica, osim troška iz članka 94. stavka 1 točke f Provedbene uredbe o programu IPA.

9 BANKOVNI RAČUNI

(1) Nacionalni fond otvara za svaki program poseban euro bankovni račun u središnjoj banci ili na bankovnom računu za koji jamstvo daje Vlada. Račun u načelu ostvaruje kamatu.

(2) Sva kamata ostvarena na bilo kojem od euro računa specifičnim za komponentu ostaje u vlasništvu države korisnice. Kamata nastala financiranjem programa od strane Euroopske unije knjiži se isključivo tom programu, koji se smatra kao izvor za državu korisnicu u obliku nacionalnog javnog sudjelovanja, a prijavljuje se Komisiji svaki put kada se Komisiji dostavlja zahtjev za plaćanje.

(3) Bankovnim računom će se upravljati na osnovi sustava dvostrukog potpisa, koji zahtijeva potpise nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i višeg računovodstvenog službenika.

(4) The national fund shall communicate to the Commission all relevant information on the accounts at the national fund as well as on all other accounts in the implementing agencies and others to which IPA funds have been transferred. Relevant information encompasses the name and address of the bank, the account number, the names of the account holders, the interest rates and any other information that the Commission deems appropriate.

10 ACCOUNTING AND AUDITS

(1) The national fund shall operate an accounting system covering all contractual and other financial operations pertaining to all IPA financed programmes.

(2) The accounts and operations of all relevant operating structures/implementing agencies and authorities may be checked at regular intervals by an outside auditor contracted by the Commission without prejudice to the responsibilities of the Commission and the European Court of Auditors as referred to in the Framework Agreement.

(3) All documents related to a given programme shall be retained by the beneficiary country for at least three years after the closure of the programme. This period shall be interrupted either in case of legal proceedings or at the duly motivated request of the Commission.

(4) By way of derogation from paragraph 3 above, written records of the entire procurement, grant award and contracting procedure shall be retained by the operating structure for a period of at least seven years from the payment of the balance of the contract.

11 REPORTING

(1) The operating structures of the beneficiary countries participating in a cross-border programme shall send the Commission and the respective national IPA co-ordinators an annual report and a final report on the implementation of the cross-border programme after examination by the joint monitoring committee.
The reports shall also be sent to the respective national authorising officers.
The annual report shall be submitted by 30 June each year and for the first time in the second year following the adoption of the cross-border programme.
The final report shall be submitted at the latest 6 months after the closure of the cross-border programme.

(2) The reports referred to in paragraph 1 shall include the following information:

(a) the progress made in implementing the cross-border programme and priorities in relation to their specific, verifiable targets, with a quantification, wherever and whenever they lend themselves to quantification, using the indicators referred to in Article 94(1)(d) of the IPA Implementing Regulation at the level of the priority axis;

(b) detailed information about the financial implementation of the cross-border programme;

(c) the steps taken by the operating structures and/or the joint monitoring committee to ensure the quality and effectiveness of implementation, in particular:

– monitoring and evaluation measures, including data collection arrangements,

– a summary of any significant problems encountered in implementing the cross-border programme and any measures taken;

– the use made of technical assistance;

(d) the measures taken to provide information on and publicise the cross-border programme.
Where appropriate, the information referred to in points (a) to (d) of this paragraph may be provided in summary form.

(4) Nacionalni fond prenosi Komisiji sve relevantne informacije o računima pri nacionalnom fondu kao i o svim drugim računima u provedbenim agencijama i drugima kojima su sredstva programa IPA prenijeta. Relevantne informacije obuhvaćaju naziv i adresu banke, broj računa, imena vlasnika računa, kamatne stope i sve ostale informacije koje Komisija smatra potrebnim.

10 RAČUNOVODSTVO I REVIZIJE

(1) Nacionalni fond upravlja računovodstvenim sustavom koji pokriva sve ugovorne i druge financijske aktivnosti koje se odnose na programe financirane sredstvima programa IPA.

(2) Račune i aktivnosti svih relevantnih operativnih struktura/provedbenih agencija i tijela može provjeravati u redovnim razmacima vanjski revizor kojeg ugovara Komisija ne dovodeći u pitanje nadležnosti Komisije i Europskog revizorskog suda kako je navedeno u Okvirnom sporazumu.

(3) Sve dokumente povezane sa zadanim programom čuva država korisnica najmanje tri godine nakon zatvaranja programa. Ovo razdoblje se prekida ili u slučaju sudskog postupka ili uz opravdani zahtjev Komisije.

(4) Odstupajući od prethodnog stavka 3., pisanu evidenciju cjelokupne nabave, dodjele bespovratnih sredstava i postupka ugovaranja čuva operativna struktura u razdoblju od najmanje sedam godina od plaćanja salda ugovora.

11 IZVJEŠĆIVANJE

(1) Operativne strukture zemalja korisnika koje sudjeluju u prekograničnom programu šalju Komisiji i odnosnim nacionalnim koordinatorima za program IPA godišnje izvješće i završno izvješće o provedbi prekograničnog programa nakon provjere Zajedničkog nadzornog odbora.

Izvješća se šalju i odgovarajućim nacionalnim dužnosnicima za ovjeravanje.

Godišnje izvješće se dostavlja do 30. lipnja svake godine i prvi put u drugoj godini nakon usvajanja prekograničnog programa.

Završno izvješće dostavlja se najkasnije 6 mjeseci nakon zatvaranja prekograničnog programa.

(2) Izvješća iz stavka 1. sadrže sljedeće informacije:

(a) napredak postignut u provedbi prekograničnog programa i prioriteta u vezi s njihovim posebnim, provjerljivim ciljevima, iskazan količinski, gdjegod i kadgod ih je moguće iskazati količinski, pomoću pokazatelja iz članka 94. stavka 1. točke (d) IPA provedbene uredbe na razini prioritetne osi;

(b) podrobne informacije o financijskoj provedbi prekograničnog programa;

(c) koraci poduzeti od strane operativne strukture i/ili zajedničkog nadzornog odbora kako bi se osigurala kvaliteta i učinkovitost provedbe, posebice:

– mjere nadzora i evaluacije, uključujući sustave prikupljanja podataka,

– sažetak svih značajnih problema na koje se naišlo u provedbi prekograničnog programa i sve poduzete mjere;

– način na koji je korištena tehnička pomoć;

(d) mjere poduzete za informiranje o prekograničnom programu i njegovu promidžbu.

Prema potrebi, informacije iz točki (a) do (d) ovog stavka mogu se pružiti u obliku sažetka.

Information referred to in point (c) need not be included if there has been no significant modification since the previous report

12 ROADMAP FOR DECENTRALISATION WITH EX POST CONTROLS

(1) The Beneficiary country shall establish a roadmap with indicative benchmarks and time limits to achieve decentralisation without *ex ante* controls by the Commission.

(2) The Commission shall monitor the implementation of the roadmap mentioned in paragraph 1, and shall take due account of the results achieved by the beneficiary country in this context, in particular in the provision of assistance and in the negotiation process. The roadmap to achieve decentralization without *ex ante* controls may refer to a phased waiver of different types of *ex ante* control.

(3) The Beneficiary country shall keep the Commission regularly updated with the progress made in the implementation of this roadmap.

13 TREATMENT OF RECEIPTS

(1) Receipts for the purposes of IPA include revenue earned by an operation, during the period of its co-financing, from sales, rentals, service enrolment/fees or other equivalent receipts with the exception of:

(a) receipts generated through the economic lifetime of the co-financed investments in the case of investments in firms;

(b) receipts generated within the framework of a financial engineering measure, including venture capital and loan funds, guarantee funds, leasing;

(c) where applicable, contributions from the private sector to the co-financing of operations, which shall be shown alongside public contribution in the financing tables of the programme.

(2) Receipts as defined in paragraph 1 above represent income which shall be deducted from the amount of eligible expenditure for the operation concerned. No later than the closure of the programme, such receipts shall be deducted from the relevant operation's eligibility expenditure in their entirety or pro-rata, depending on whether they were generated entirely or only in part by the co-financed operation.

14 ELIGIBILITY OF EXPENDITURE

(1) Expenditure under the programme in Annex A shall be eligible for European Union contribution if it has actually been incurred after the signature of this Financing Agreement.

(2) The following expenditure shall not be eligible for European Union contribution under the programme in Annex A:

(a) taxes, including value added taxes;

(b) customs and import duties, or any other charges;

(c) purchase, rent or leasing of land and existing buildings;

(d) fines, financial penalties and expenses of litigation;

(e) operating costs;

(f) second hand equipment;

(g) bank charges, costs of guarantees and similar charges;

(h) conversion costs, charges and exchange losses associated with any of the component specific euro accounts, as well as other purely financial expenses;

(i) contributions in kind;

(j) interest on debt;

(3) By way of derogation from paragraph 2 above, the following expenditure shall be eligible:

(a) value added taxes, if the following conditions are fulfilled:

(i) they are not recoverable by any means,

(ii) it is established that they are borne by the final beneficiary, and

Informacije iz točke (c) ne treba uključiti ako nije došlo do značajne izmjene od prethodnog izvješća.

12 PLAN ZA DECENTRALIZACIJU S EX POST KONTROLAMA

(1) Država korisnica uspostavlja plan s indikativnim mjerilima i vremenskim ograničenjima za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola od strane Komisije.

(2) Komisija nadzire provedbu plana navedenog u stavku 1. i uzima u obzir rezultate koje je država korisnica postigla u ovom kontekstu, posebice u pružanju pomoći i u procesu pregovora. Plan za postizanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola može se odnositi na postupno odricanje od raznih vrsta *ex ante* kontrole.

(3) Država korisnica redovno izvještava Komisiju o napretku postignutom u provedbi ovog plana.

13 POSTUPANJE S PRIMICIMA

(1) Primici u svrhu IPA-e uključuju prihod ostvaren nekom aktivnosti, tijekom razdoblja njenog sufinanciranja, od prodaje, najmova, upisa/naknada za usluge ili drugih primitaka osim:

(a) primitaka ostvarenih tijekom ekonomskog vijeka trajanja sufinanciranih investicija u slučaju investicija u tvrtke;

(b) primitaka ostvarenih unutar okvira mjere financijskog inženjeringa, uključujući poduzetnički kapital i kreditne fondove, garancijske fondove, leasing;

(c) gdje je primjenjivo, sudjelovanja iz privatnog sektora za sufinanciranje aktivnosti, što se iskazuje zajedno s javnim sudjelovanjem u financijskim tablicama programa.

(2) Primici kako su određeni u prethodnom stavku 1. predstavljaju dohodak koji se oduzima od iznosa prihvatljivih izdataka za određenu aktivnost. Najkasnije do zatvaranja programa, takvi primici se oduzimaju od relevantnih izdataka prihvatljivosti aktivnosti u cijelosti ili pro rata, ovisno o tome jesu li ostvareni u cijelosti ili samo djelomično sufinanciranom aktivnosti.

14 PRIHVATLJIVOST IZDATAKA

(1) Izdaci u okviru ovog programa prihvatljivi su za sudjelovanje Europske unije ukoliko su stvarno nastali nakon potpisivanja ovog Sporazuma o financiranju.

(2) Sljedeći izdaci nisu prihvatljivi za sudjelovanje Europske unije u okviru programa u Dodatku A:

(a) porezi, uključujući poreze na dodanu vrijednost;

(b) carinske i uvozne pristojbe, ili drugi troškovi;

(c) kupnja, najam ili zakup zemljišta i postojećih zgrada;

(d) novčane kazne, financijske kazne i troškovi sporova;

(e) operativni troškovi;

(f) rabljena oprema;

(g) bankovni troškovi, troškovi garancija i slični troškovi;

(h) troškovi konverzije, troškovi tečajnih naknada i razlika povezani s bilo kojim od sastavnih pojedinačnih euro računa, kao i drugi čisto financijski izdaci;

(i) nefinancijsko sudjelovanje;

(j) kamata na dug;

(3) Odstupajući od prethodnog stavka 2., sljedeći izdaci su prihvatljivi:

(a) porezi na dodanu vrijednost, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(i) ne mogu se vratiti na bilo koji način,

(ii) utvrđeno je da ga snosi krajnji korisnik, i

(iii) they are clearly identified in the project proposal.

(b) charges for transnational financial transactions;

(c) where the implementation of an operation requires a separate account or accounts to be opened, the bank charges for opening and administering the accounts;

(d) legal consultancy fees, notarial fees, costs of technical or financial experts, and accountancy or audit costs, if they are directly linked to the co-financed operation and are necessary for its preparation or implementation;

(e) the cost of guarantees provided by a bank or other financial institutions, to the extent that the guarantees are required by national or European Union legislation;

(f) overheads, provided they are based on real costs attributable to the implementation of the operation concerned. Flat-rates based on average costs may not exceed 25% of those direct costs of an operation that can affect the level of overheads. The calculation shall be properly documented and periodically reviewed.

(g) the purchase of land for an amount up to 10% of the eligible expenditure of the operation concerned.

(4) In addition to the technical assistance for the cross-border programme referred to Article 94 of the IPA Implementing Regulation, the following expenditure paid by public authorities in the preparation or implementation of an operation shall be eligible:

(a) the costs of professional services provided by a public authority other than the final beneficiary in the preparation or implementation of an operation;

(b) the costs of the provision of services relating to the preparation and implementation of an operation provided by a public authority that is itself the final beneficiary and which is executing an operation for its own account without recourse to other outside service providers if they are additional costs and relate either to expenditure actually and directly paid for the co-financed operation.

The public authority concerned shall either invoice the costs referred to in point (a) of this paragraph to the final beneficiary or certify those costs on the basis of documents of equivalent probative value which permit the identification of real costs paid by that authority for that operation.

The costs referred to in point (b) of this paragraph must be certified by means of documents which permit the identification of real costs paid by the public authority concerned for that operation.

(5) Without prejudice to the provisions of paragraphs 1 to 4, further rules on eligibility of expenditure may be laid down in the cross-border programme in Annex A to this Agreement.

15 RETENTION OF DOCUMENTS

(1) All documents related to a given programme shall be retained by the Beneficiary for at least three years after the closure of the programme. This period shall be interrupted either in the case of legal proceedings or at the duly motivated request of the Commission.

(2) By way of derogation from paragraph 1, written records of the entire procurement, grant award and contracting procedure shall be retained by the operating structure for a period of at least seven years from the payment of the balance of the contract.

16 DESIGNATION AND RESPONSIBILITIES OF THE PROGRAMME AUTHORISING OFFICERS

(1) The national authorizing officer shall, after consulting the national IPA co-ordinator, designate programme authorizing officers to head the implementing agencies. They shall be officials within the state administration of the Beneficiary and shall be responsible for the activities mentioned in Section 6(b) of

(iii) jasno su utvrđeni u projektnom prijedlogu.

(b) troškovi za transnacionalne financijske transakcije;

(c) u slučaju da provedba neke aktivnosti zahtijeva otvaranje zasebnog računa ili više njih, bankovni troškovi za otvaranje i vođenje tih računa;

(d) naknade za pravne savjete, javnobilježničke naknade, troškovi tehničkih ili financijskih stručnjaka i računovodstveni ili revizijski troškovi, ako su izravno povezani sa sufinanciranom aktivnosti i potrebni za njenu pripremu ili provedbu;

(e) trošak garancija koje daje banka ili druge financijske institucije, do one mjere do koje garancije zahtijeva nacionalno zakonodavstvo ili zakonodavstvo Europske unije;

(f) opći troškovi, pod uvjetom da su utemeljeni na stvarnim troškovima koji se mogu pripisati provedbi predmetne aktivnosti. Jedinstvene stope na osnovi prosječnih troškova ne smiju prijeći 25% onih neposrednih troškova neke aktivnosti koji mogu utjecati na razinu općih troškova. Obračun se uredno dokumentira i periodički pregledava;

(g) kupnja zemljišta za iznos do 10% prihvatljivih izdataka odnosne aktivnosti.

(4) Osim tehničke pomoći za prekogranični program iz članka 94. IPA provedbene uredbe, prihvatljivi su sljedeći izdaci koje plaćaju javna tijela u pripremi ili provedbi neke aktivnosti:

(a) troškovi stručnih usluga koje pruža javno tijelo osim krajnjeg korisnika u pripremi ili provedbi neke aktivnosti;

(b) troškovi pružanja usluga povezanih s pripremom i provedbom neke aktivnosti koje pruža javno tijelo koje je ujedno i krajnji korisnik i koje izvodi neku aktivnost za svoj vlastiti račun bez drugih vanjskih pružatelja usluga ako su dodatni troškovi i ako se odnose bilo na izdatke stvarno i neposredno plaćane za sufinanciranu aktivnost.

Određeno javno tijelo ili fakturira troškove iz točke (a) ovog stavka krajnjem korisniku ili potvrđuje te troškove na osnovi dokumenata jednake dokazne vrijednosti koji dopuštaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je to tijelo platilo za tu aktivnost.

Troškovi iz točke (b) ovog stavka moraju biti potvrđeni pomoću dokumenata koji dopuštaju utvrđivanje stvarnih troškova koje je odnosno javno tijelo platilo za tu aktivnost.

(5) Ne dovodeći u pitanje odredbe stavaka 1 do 4, daljnja pravila o prihvatljivosti izdataka mogu se odrediti u prekograničnom programu u Dodatku A ovom Sporazumu.

15 ČUVANJE DOKUMENATA

(1) Sve dokumente povezane s određenim programom čuva korisnik najmanje tri godine nakon zatvaranja programa. Ovo razdoblje se prekida ili u slučaju sudskog postupka ili na opravdani zahtjev Komisije.

(2) Odstupajući od stavka 1., pisanu evidenciju cjelokupne nabave, dodjele bespovratnih sredstava i postupka ugovaranja čuva operativna struktura u razdoblju od najmanje sedam godina od plaćanja salda ugovora.

16 IMENOVANJE I NADLEŽNOSTI DUŽNOSNIKA OVLAŠTENIH ZA OVJERAVANJE PROGRAMA

(1) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, nakon savjetovanja s nacionalnim koordinatorom programa IPA, imenuje dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje programa za vođenje provedbenih agencija. To su dužnosnici u državnoj upravi korisnice nadležni za aktivnosti navedene u Odjeljku 6(b) Dodatka A Okvirnog

Annex A to the Framework Agreement, in accordance with Article 8(3) of the Framework Agreement and with Article 11(3) of the IPA Implementing Regulation.

(2) Programme authorizing officers shall designate officials within the national administration as senior programme officers. Under the overall responsibility of the programme authorizing officer concerned, senior programme officers shall carry out the following tasks:

(a) be responsible for the technical aspect of the operations within the line ministries;

(b) assist the programme authorizing officers in the good and timely preparation and implementation of operations at technical level;

(c) be in charge of the co-ordination within each priority axis set down in the Beneficiary's project proposal.

17 DETAILED RULES ON THE ACCREDITATION OF THE OPERATING STRUCTURES

(1) Where European Union funds have been managed by existing national bodies in the Beneficiary under Regulation (EEC) No 3906/89 or Regulation (EC) No 2500/2001 prior to the date of entry into force of the IPA Implementing Regulation, those bodies (hereinafter referred to as the «existing national bodies») shall manage funds under the cross–border co–operation component, until the Commission adopts a Decision on conferral of management powers.

(2) In no case the existing national bodies can manage funds under the cross–border co–operation component without a conferral of management powers by the Commission in accordance with the IPA Implementing Regulation for more than one year from the entry into force of the IPA Implementing Regulation.

(3) The Commission shall decide whether to confer management powers on the existing national bodies in particular having regard to the list of deviations submitted in accordance with paragraph 4 and the decision taken by the national authorizing officer in accordance with paragraph 5.

(4) The national authorizing officer shall carry out an assessment of the operating structure, which include the existing national bodies, with regard to the requirements referred to in Article 11 of the IPA Implementing Regulation. In particular, he/she shall establish a list of any requirements under the IPA Implementing Regulation, as set out in Article 11 therein, which the operating structure does not comply with, based on an opinion of an external auditor functionally independent from all actors in the management and control system. The list of deviations shall be sent to the Commission at the latest four months after the entry into force of the IPA Implementing Regulation.

(5) Where the non-compliance referred to in paragraph 4 is deemed to be compatible with the efficient and effective functioning of the operating structures, the national authorizing officer may decide to accredit the bodies concerned.

At the latest five months after the entry into force of the IPA Implementing Regulation, he/she shall send to the Commission a decision relating to the accreditation of the bodies concerned. This decision shall include a roadmap, with time bound objectives, laying down the steps to be taken to remedy the non-compliance as set out in the list referred to in paragraph 4. The roadmap shall be agreed by the Commission.

(6) Where the non-compliance referred to in paragraph 6 is not deemed to be compatible with the efficient and effective functioning of an operating structure, the national authorizing officer shall proceed to establish an accreditation for the operating structure concerned, in accordance with the provisions of Article 13 of the IPA Implementing Regulation.

sporazuma, u skladu sa člankom 8. stavkom 3. Okvirnog sporazuma i sa člankom 11. stavkom 3. IPA provedbene uredbe.

(2) Dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa imenuje dužnosnike u državnoj upravi kao voditelje programa. Pod općom nadležnosti dužnosnika ovlaštenog za ovjeravanje program, voditelji programa izvršavaju sljedeće zadatke:

(a) nadležni su za tehnički aspekt aktivnosti unutar resornih ministarstava;

(b) pomažu dužnosnicima ovlaštenim za ovjeravanje programa u kvalitetnoj i pravovremenoj pripremi i provedbi aktivnosti na tehničkoj razini;

(c) zaduženi su za koordinaciju u okviru svake prioritetne osi iz projektnih prijedloga korisnika.

17 PODROBNA PRAVILA O AKREDITACIJI OPERATIVNIH STRUKTURA

(1) Kada su sredstvima Europske unije upravljala postojeća nacionalna tijela u korisnici u okviru Uredbe (EEK) br. 3906/89 ili Uredbe (EK) br. 2500/2001 prije datuma stupanja na snagu IPA provedbene uredbe, ta tijela (dalje u tekstu »postojeća nacionalna tijela«) upravljaju sredstvima u okviru komponente Prekogranična suradnja, dok Komisija ne usvoji Odluku o prijenosu ovlasti upravljanja.

(2) Ni u kom slučaju postojeća nacionalna tijela ne mogu upravljati sredstvima u okviru komponente Prekogranična suradnja bez prijenosa ovlasti upravljanja od strane Komisije u skladu s IPA provedbenim pravilima više od godinu dana od stupanja na snagu IPA provedbenih pravila.

(3) Komisija odlučuje hoće li prenijeti ovlasti upravljanja na postojeća nacionalna tijela posebice s obzirom na popis odstupanja dostavljenih u skladu sa stavkom 4. i odlukom koju donosi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje u skladu sa stavkom 5.

(4) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje provodi ocjenu operativne strukture, što uključuje postojeća nacionalna tijela, u pogledu zahtjeva iz članka 11. IPA provedbene uredbe. Posebice utvrđuje popis zahtjeva u okviru IPA provedbene uredbe, kako je navedeno u članku 11. Uredbe, koje operativna struktura ne poštuje, na osnovi mišljenja vanjskog revizora koji je funkcionalno neovisan od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole. Popis odstupanja šalje se Komisiji najkasnije četiri mjeseca nakon stupanja na snagu IPA provedbenih pravila.

(5) Kada se nepoštivanje iz stavka 4. smatra usklađenim s ekonomičnim i učinkovitim funkcioniranjem operativnih struktura, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje može odlučiti akreditirati predmetna tijela.

Najkasnije pet mjeseci nakon stupanja na snagu IPA provedbenih pravila, Komisiji šalje odluku u vezi s akreditacijom odnosnih tijela. Ta odluka uključuje plan, uz vremenski vezane ciljeve, u kojima se utvrđuju koraci koje treba poduzeti radi ispravka nepoštivanja iz popisa iz stavka 4. Plan odobrava Komisija.

(6) U slučaju kada se nepoštivanje iz stavka 6. ne smatra usklađenim s ekonomičnim i učinkovitim funkcioniranjem operativne strukture, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nastavlja s uspostavom akreditacije za odnosnu operativnu strukturu, u skladu s odredbama članka 13. IPA provedbene uredbe.

18 DETAILED RULES ON THE CONFERRAL OF MANAGEMENT POWERS BY THE COMMISSION

(1) In the event that the Commission decides to confer management powers on the «existing national bodies» mentioned in Section 17 (1) above, the Commission may lay down further conditions on the national authorities. In the event of further conditions, the Commission shall set a time limit for compliance by the national authorities for the conferral of management powers to remain effective. The Commission Decision shall also lay down the list of *ex-ante* controls mentioned in Article 12(4) of Annex B.

(2) Irrespective of the national authorizing officer's decision, the Commission may decide to maintain, suspend or withdraw the conferral of management powers on any of the bodies concerned at any time.

(3) At all stages, the national authorizing officer shall ensure that all the information required by the Commission is provided by the Beneficiary.

19 FUTHER PROVISIONS APPLICABLE TO THE IMPLEMENTATION OF CROSS-BORDER PROGRAMMES

(1) The operating structures in each participating beneficiary country shall include one implementing agency which shall be established within the national administration or under its direct control.

(2) The national authorising officer in each participating beneficiary country shall, after consulting the national IPA co-ordinator, designate a programme authorising officer to head the implementing agency.

(3) The programme authorizing officers shall be officials of the State administration of the beneficiary countries. He/she shall be responsible for the activities carried out by the implementing agency.

(4) The implementing agencies shall be responsible for the tendering and contracting, payments accounting and financial reporting aspects of the procurement of services, supplies, works and grants for the part the cross-border programme concerning the respective country.

18 PODROBNA PRAVILA O PRIJENOSU OVLASTI UPRAVLJANJA OD STRANE KOMISIJE

(1) U slučaju da Komisija odluči prenijeti ovlasti upravljanja na »postojeća nacionalna tijela« navedena u prethodnom odjeljku 17. stavku 1., Komisija može postaviti daljnje uvjete pred nacionalna tijela. U slučaju daljnjih uvjeta, Komisija određuje vremensko ograničenje za ispunjavanje od strane nacionalnih tijela kako bi prijenos ovlasti upravljanja ostao učinkovit. Odlukom Komisije se određuje i popis *ex ante* kontrola navedenih u članku 12. stavku 4. Dodatka B.

(2) Bez obzira na odluku nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, Komisija može odlučiti zadržati, obustaviti ili povući prijenos ovlasti upravljanja na bilo koje odgovarajuće tijelo u bilo kojem trenutku.

(3) U svim fazama, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje osigurava da korisnik osigura sve informacije koje zahtijeva Komisija.

19 DODATNE ODREDBE PRIMJENJIVE NA PROVEDBU PREKOGRANIČNIH PROGRAMA

(1) Operativne strukture u svakoj državi korisnici uključuju jednu provedbenu agenciju koja se osniva unutar nacionalne uprave ili pod njezinom izravnom kontrolom.

(2) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje u svakoj državi korisnici, nakon savjetovanja s nacionalnim koordinatorom za program IPA-u, imenuje dužnosnika za ovjeravanje programa kao čelnika provedbene agencije.

(3) Dužnosnici za ovjeravanje programa su dužnosnici državne uprave zemalja korisnika. Nadležan/na je za aktivnosti koje provodi provedbena agencija.

(4) Provedbene agencije nadležne su za nadmetanje i ugovaranje, obračun plaćanja i aspekte financijskog izvješćivanja nabave usluga, roba, radova i bespovratnim sredstvima za dio prekograničnog programa za određenu državu.

Članak 3.

Sredstva za financijske obveze, u iznosu od 134.117,66 kuna (17.647,06 eura) koje nastaju za Republiku Hrvatsku na temelju Sporazuma o financiranju iz članka 1. ovoga Zakona osigurana su u okviru proračunskih sredstava na poziciji središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za 2012. i 2013. godinu.

Članak 4.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Članak 5.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Sporazum o financiranju iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/13-01/202
Zagreb, 4. listopada 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Josip Leko, v. r.